

Friesche rymlerye : in trye dielen forschaet ...

<https://hdl.handle.net/1874/36419>

Z 803133

GYSBERT JAPIX FRIESCHE RYMLERYE;

In trye dielen forschaet:

d'Eerste binne

LJEA FD in BORTLYCKE
MINGEL-DEUNTJES:

* Oorde sinte

GEMIENE æf HUWZMANNE
PETEAR, inore KATERYE:

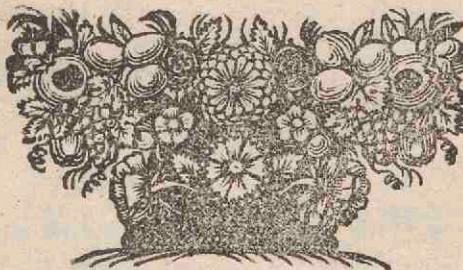
* Esterfe iz:

HYMMELSCH HARP-LUWD.

Dat iz so sizzen, yilijcke sen

DAVIDS PSALMEN.

Dy oorde druwck, mei ien twaede Diel forgreat.

TO LEUWARD.

By KERST TJALLINGS in GERRIT
HEEGSLAG, Boekforkopers. 1681.

SENECA

HERCUL. FURENT.

VIRTUTIS. EST. DOMA-
RE. QUAE. CUNCTI.
PAVENT.

Aan de Edel Mogende
Heeren

De

S T A T E N

Van

F R I E S L A N D,

Tusschen het Flie en
Laauwars;

Zaame gevoegt uit vier leeden;

Naamenlijk:

OOSTERGOO.   WESTERGOO.
ZEVENWOLDEN. en STEDEN.

(*) 2

EN

EN DEN
*Doorlugtigste en Hooggeboore Vorst
en Heere,*

HENRIK CASIMIR,

Vorst tot Nassauw , Grave tot Katzen-ellenbogen , Vianden , Diets , Spiegelbergen , &c. &c. &c. Heere van Bielstein , Baron van Liesveld , Erf-Stadhouder van Friesland , Stadhouder en Capitain Generaal over Stad en Lande en Drenthe. Colonell. &c. &c. &c.

*Edele Moogende Heeren ,
Doorlugtigste en Hooggebooren Furst.*

Het word verhaalt , dat Artoxerxes Memor , Koning van Perzen , dochters zoon van den eersten Artoxerxes , die , om dat zijne eene hand langer was , dan de andere , genoemt wierde μαρσόχες , en *Longimanus* , hoog-

O P D R A G T.

hooglijk geroemt is geweest, wegens de Edelmoedigheid zijner zeden, en boven gewone mildadigheid tegens die geene, die hy zelve iets schonk, of die hem, uit een ongeveinst gemoed, ietwes vereerden, het ware hoe gering het ook mogte zijn; hy nam alles aan met een wonderling vermaak en genade, die aan't grootmoedig hert van zoo groot een Monarch betaamde. Want als eener van de gemene rang, hem een Graanat-appel, van eene uitmuntende schoonheid en bovenmaate groote, tot een schenkaadje op-droeg, 't is niet te bevatten, met wat een vroolykheid die hooge Mogenheid, die gifte heeft omhelst en met woorden van eere gepreezen den loffelykken en aardigen geest van dien perzoon, en daar by uitgeboezemt, *Dat hem nooit aangenaamers iets te vooren was gekomen.* Een ander ziende, dat elk beezig was, om met alle teekkenen van eer-bewijzinge dien Opper-koning te bejeegenen, en niets by zich hebbende,

O P D R A G T.

dat de waarde konde draagen om zijner grootsheid op te offeren , liep haastig na de naaste spring-bron , en schepte , met beide handen waater daar uit , en aan-bood dat , met de hoogste eerbiedigheid , aan Artoxerxes, die vermaakt met de hoflijkke gedienstigheid van zijn onderdaan , dien niet onbeschonkken heeft laaten van hem gaan.

Is het dan zoo , *Eed: Mog: Heeren* , *Doorl: Vorſt*, dat dien grooten Kooning , de schenkaadje van een appel van Granaate , van een handeke vol waaters , hem van zijne onderdanen verhandreikt , tot blyk van hunne genegenheid zijnrewaart , zoo dierbaar gewaardeert heeft , wat zullen wy , dan , niet verhopen van de Grootmoedigheid der Vaderen en voorstanderen onzes lieven Vaderlands , ten opmerke van het geene wy , althans in allen oodmoed komen voor de voeten van *Haar Eed: Mog:* en zijn *Doorl: Hoogh:* neêrleggen en Opdragen , te weeten ; een werk , dat zoo verre de giften van en aan

Ar-

O P D R A G T.

Artoxerxes in heerlijkheid te booven streeft,
als de Oosterze paarlen en Westersche ge-
steenten , de allersnoodste kaay-steentjes
van de Amerfoordschen berg oovertreffen.
En ook ginger wel vii jaar zeggens te loir
wilden wy alleen de frengien van dit fijne
kleed vertoonen , en flegs den omtrek niet
doode verwe afmalen.

Wy offeren , dan , een werk in Rijm en rij-
meloos , toegetaakeld met verscheidene stoffen
in't geestelijck , en weyrlijk , waar in de Psal-
men van den man na Gods herte , dien grooten
Harpen-slager boven alles uyt-schitteren , in
Frieschen Rijm , en zuyvere Friesche woor-
den , gelukkiglijk en geleerdelyk bevaademt
door Mr. Gysbert Jakobs in leven School-
dienaar binnen de oude Hanze-stad Bolswaard ,
voor eenige jaren de weg van alle vlees inge-
treden . Deze zijn al voor lange aan de op-
rechte waardeerders der Friesche moeder-taal
omgedeelt , waar uit een duldelloos verlan-
gen ontsprooten is tot een anderde druk ,
die

O P D R A G T.

die wy , nu , den Vaderlandeter eere , den Medelanderen tot nut en vermaak hebben uitgewrocht , en met een tweede deel , uit zijne eigen schriften vermeerdert.

Wat kander aangenaamers zijn , dan dat me zijn eigen Land-taal , althans seer ellen-diglijk verslenst en verwordden , gezuiverd van de baftaardwoordden , mag leezen. Al-dus heeft yder Land gepoogd te doen . waar wy de blykken van ouds af vindden , in de oude Hollandsche Rijm-kronijk van *Meliор Stokke*. In de Engels-zakxzische by *Aelfrycus* en *Alfreed* , Engels en-zakxzische Koonigen. In 't Evangeli - boek in 't Engels-zakx , tot Londen in den jaare ons liefs Heeren cīc 10 LXXI. gedrukt. Als meede in de wetten van de Koningen , *Ina* , *Alfred* , *Eduard* , *Ethelstan* , *Edmund* , *Edgar* , *Ethelred* , *Kanut* , enz. In ouwd Frenkisga , Otfrids nieuw verbond met God. De Abt *Willeramus*. 't Leeven van den Haailigen *Anno* , met meer andere,

In

O P D R A G T.

In Cimbrisch was zeer ervaren, *Olaus Wormius*, als blyk geeven zijn Runis Woordden-boek, zijne jaar-boekken, en oudheden van Dannemarkken, enz. Zoo heeft mede gedaan anderen Land-aart: waar af de staaltjes overvloedig te vinden zijn by *Gesner van Baazel* en *Vulcanius van Brugge*.

Dat in onze eigen taal geen geschriften gevonden worden , die in zijnen tijd niet boven de zeven honderd jaar konden halen , is het gevoelen van *Suffridus Petri van Leeuwaarden* , Geschicht-schrijver van *Friesland* en Knunink binnen Kolon. De waarom is bekent. Want de *Fries* een strijdbaar volk was en zette niet op papier ; maar gaf van mond tot mond over eenige gezangen , tot lof der dappere Helden , die zy in hunne brasmalen , volgens het oud herkoomen by alle Duytschen , zongen. Het oudste geschrift , dat wy thans bezitten , word gereekent te zijn , de *Friesche wetten*. Want den *Fries* stelt vast dat voor des grooten Kaarls tijdden geen wetten

(*) hebben

O P D R A G T.

hebben gehad. ('t welk bezonderlijk te verstaan is , van geschreven of Kaaizerlijk regt ; dan hadden *inlandsche willekeuren* , die zy den nakoomelingen by monde overgaaven) Hy heeft wel van Kaarl wetten ontfangen , maar niet versamelt , dan na drie honderd jaar , achter sijn dood , op 't feest van den H. Jan de Dooper .

De wijd-beroemde *Ubbo Emmen* is van een ander gevoelen in 't v Boek der *Vriesche geschiedenis* , op 't LXXI blad op 't jaar 1000. alwaar dat adelijk verstand gewaagt van dese *Friesche wetten*. *Hoewel deeze dingen doorgaans den grooten Kaayzer Kaarl worden toegeschreven* , zoo is by my , alles wel overwogen wezende , geen twyffel , of zy hebben meestendeel heur begin van *Martel*. *Deze planter van de Gods-dienst* , na de dempinge van *Raadebout* , in Friesland , is genood-dronken geweest , dat onbeschaafde volk met wetten te zeede-vormen , en met aanbiedinge van vryheyd , in Kristus wet en gehoorzaamheid te vestigen

O P D R A G T.

vestigen , 't welk zonne-klaar blijkt , gelijk de woordden des zeldens genoegzaam te kennen geven. Edoch het gene van Martel wel was begonnen , door den Deen vernietigt wezende , is door Kaarl herstelt , en met een gezond oordeel en ooverleg , daar het vereischte wierde , vermeert. en in 't xi boekop 't jaer c*15*CCLXXII. spreekt dien zelfden Heer , dat Kaaizar Reilif van Habsburg tien hoofdst: by de Friesche Wetten heeft gevoegt , die te gelijk in eenen bondel met onze Vaaderlandsche wetten in vergrijsd Friesch voor cxxx. jaar te Kolon met den druk zijn gemeen gemaakt , die noch , maar schaarzelijk , gevonden wordden. Dit schreef Emmen al voor den jare c*15*COC.

Van dit dierbaar kleenood der Friesche oudheden schreef Botto van Holdinga , een voornaam Friesch Edelman , en Vaader van den Wilko van Holdinga van Eizinga , in zijn groot Werk van de Herkomst , oudheid en geslachtenisse van heel Friesland , in Latijn , tot noch ongedrukt ; edoch by de Erfgenamen

O P D R A G T.

in weezen, in 't tweede Boek op 't jaar
ccccCLXX. aldus; *Heer Hiddo van Kamminga*, eerst tot Dokkum en naaderhands tot Aanjum *Perzinna*, heeft ontrent die tijd, dat boek daar wy deeze Afdeelinge van Friesland ontleent hebben, op zijn eygen perszen gedrukt, en aan 't licht gegeeven, zonder zijne of des drukkers naam daar by te voegen, gelijk noch vele vorhanden zijn. Een boek hebbe van de zelfde stoffe met de hand van Zijds Unia in den jaare cccCLXXV. geschreven, dat van het voorverhaalde niet verschilt.

Heeft men doen ter tijd zo naau-keurig en naaryverende geweest onze adel-oude taal voort te plantten, doenze noch in eenige bloei was: hoe veel te meer, dan, zijn de onderdanen, onder de genadige bescherminge der Vaders onses Vaderlands schuldig, in deze tijdden, daar de taal zo aaterlings verbasterd is, die na hunne vermogen op te bouwen.

Dit heeft waarlijk bespeurt dien ylijtigen en

O P D R A G T.

en arbeidzaamen meeester *Gijsbert Jakobs*, een persoon uit een eerlijk geslacht gesprooten, en die niet hoefde te schroomen om met de gauwste Taalwijse in de renbaan van een letterstrijd, over de suyverheid der *Friesche* woordden te verschijnen. 't Welke waarlijk blykken zal zoo eenig groot minnaar der zelfde zich zoude willen opwerpen om iets in zijne werkken met oprechte kennisse te verhakstukken.

God zy gebeden eenen, hem gelijk te verwekken, die met eer en roem en onvermoeiden yver, naa zijn uytterste kunde ons vereude taal zoekke te verhelderen. Hy is overleden, en heeft de *Lampada* den na-neven overgegeeven. *Hic Rhodus, hic saltus.* De weg is gebaant. Yder eerlijk *Fries* kan hem navolgen. Hy heeft het pad gewezen en het ys gebrookken daar wy, zonder schending, konen doorzeilen. De lust is 't eenigste datter vereischt word.

Wy verseekeren het ons en sien 't ook

(*) 3

waar-

O P D R A G T.

waarlijk te gemoet , datter ontallijkke spotters een volkje geklonttert van venijn , ingenomen met spijtige misduidingen , gegrond op een ongegrond zelf-behaag , door haar oorzaakeloos voor oordeel , zullen uyt-kraayen ; waar toe deeze beuzelingen ; wat nut brengt aan het onderzoek van vergrijsde oudheid der talen die niemand kan verstaan ? wy verhopen , in tegendeel , dat 'er zullen opstaan éelaarder *Friezen* die de Vaderlijcke oudheden teederlijcker zullen omarmen en hand-haven , en wy by die zelfde gunste vinden ; zo dat der eerster beestigheid , zal moeten wijkken voor de deugden opperste gene- genheid der laaste .

Wy dan hier op steunende willen verhopen
Ed: Mog: Heeren , en *Doork: Vorst* , dat dese onze needrige opdragt met genoegen sal aangevaardigt wordden van uwer *Mog:* en *Hoogh:* getrouwste dienaaren , door dien niemand , die met meerder recht dan *Uwe Mogenheden* sich konde aanmatigen ; die waarl

O P D R A G T.

lijk zijt getrouwe handhavers van de diergekoefte vryheid van ons Vaderland, gemetselt in het bloedig Zement van ons Voorouders; en dies oorsaakx halven mede verplicht onse *Vriesche Moeder-spraak* te handhaven. Een *Taal* die heurs gelijkke van oudheid in Nederland niet ken. En diese naau wil ziften, sal bevinden, datse in een naauwe verbintenis van maagschap staat, met de overoude Duytsche en Gottissche talen. Ik laat andre staan. 't Ondersoek daar van sal *Uwe Ed: Mo:* en *Hoogh:* tot vermaak en lust gedyen en andere door dit loffelijk voorbeeld aanprikkelen en met een yver aanblasen dit zelfde spoir in te slaan. En wy zullen den arbeid onser perszen roemen, en aangemoedigt worden, om noch kosten noch moeiten te sparen om andere diergelijke werken, tot roem onses Vaderlands, tot voordeel der infaten en verwonderinge der uitheemsche aan den dag te brengen.

Op dat wy dan met onse wijdlopige aanspraak

O P D R A G T.

spraak de lijdzaamheid van *Hare Ed: Mo:*
niet te veele vergen , en geen verhinderinge
brengen in de beesigheden die *Haare Ed: Mog:*
tot voorstand van het gemene beste
getrouwelijk aanwenden , breken wy af met
ootmoedige beede , dat *haar Ed: Mo:* en
Hoogh: ons stout bestaan gelieven genadelijk
in de beste vrouwe te slaan. Wy zullen midde-
lerwijle de *goede* en *opperste God* van herten
bidden dat die *hare Ed: Mog:* en *Hoogh:* in
voorspoed, eere, en gezondheid lange late le-
ven, en zeegene onze waarde Vaderland met
voorspoed onder der zelfder loffelijkke re-
geeringe tot welstand van Staat en Kerkke ,
ten uiteinde toe. 't Welke de eenigste wensch
is van

Ed: Mo: HEEREN

Doort: VORST,

Uwer Ed: Mog: en Hoogh:

Alleronderdanigste Dienaars ,

K. Tjallings. G. Hoogflag.

ISAAC de SCHEPPER,

Grietman over Acht Karspelen ,

Wenscht geluk ende heil aan sijn vrynd

SIMON ABBES
GABBEMAA,

Historie-schrijver van Friesland;

Ter gelegenheid van het uitgeven der
vermeerderde werken

V A N

GYSBERT JAKOBS.

Laat men op d' aaloude blad'ren ,
Daar pronkt Frieslands *Moeder-taal*
En de vryheid van haar Vad'ren
Tot een eeuwig Zege-praal.

Cæzar mach al-om gaan planten
Met zijn spraak zijn heerschappy ,
Friesland is't , die zich gaat kanten
Tegen beider slaverny .

Hier in laat sy haar niet to men
Noch door Romelijnze deugd ,
Noch der Noordsche volkren ifromen ;
En het fwermen van haar jeugd.

Of een Fransche Furst haar tarte ,
Of een forzen Batavier ,
Friesland hout , als 't oude Sparte ,
Taal en vryheid even fier ,

(* * *)

J3

Ja zy derf haar wel verkoeven ;
Om te zaaien beider zaad
In de velden der Brittoenen ,
En het herte van hun Staat.

Dit kan niet genoeg volprizen
* Haar doorluchte Konings mond ,
Dat hun Rijk is op der Friezen
Taal en *vryigheid* gogrond.

Dit *paar* is zo nauw verbonden ,
En zo valt aan een gehecht ,
Dat den een niet word geschonden
Of den and'ren is onrecht.

Nauwliks was den Staat belastert ,
En van nieuwigheid verdacht ,
Of de *taal* wierd fluks verbaftert ,
En de *vryheid* lag verkracht.

Maar de Land-aard aangedreven
Door Furst Willem's raad en daat ,
Heeft dé *vryheid* weer doen leven ,
En hersteld in de oude Staat.

Wen haar trouwe gezelnde
Al te deerlik vermant ,
Wierd gebannen uit de *Steden* ,
En tworf balling achter land.

Doch den *Adel* , die de zaken
Weet te schatten na hun waard ,
Wraakt dees vluchteling te wraken ,
En verschafft haar vuur en haard.

Hier door scheenze wat te steig'ren ,
Maar viel fluks weer in het stof ,
Wijl m' haar eeuwig heul ging weig'ren
Op het *Landschaps-huis* en *Hof*.

* *Temple, Cap. II.*

Zedert hield men tijd en wijlen
Voor onnuttelik besteeft ,
Dic m' aan 't zuiveren en viljen
Van de Friesche taal versleet.

Hier door lagze orbeslepen ,
En verroest tot in de grond ,
Niemand , die haar *lettergrepen*
Die haar *speling* recht verftond.

In dees dikke duisterniszen
Stelt zich *Gysbert Jakobs Zoon* ,
Om haar helder op te frisen ,
Oppermeeesterlik ten toon.

Speurt hy op haar grijze reeg'len
Door een scherp-gespitsen geest ,
Of die reeg'len gaan verzeg'len ,
Beide schaft hy , schoe en leeft.

Stelt , ay , stelt eens zijd' aan zijde ,
Wie heeft beter , *Quintiliaan* ,
Of dees Varro van ons tijden
In zijn Moeder-taal gedaan ?

Gaat hy elders aan der heiden
Speelen op een herders fluit ,
Of in Palestynsche weiden
Na-bazuinen Jefzes spruit.

Wie zag oit zo zoet verceen
Zalems vreugd en Remens jok ,
Zout en Koning van Athenen ,
Hoge laars en laage zok ?

Dit zal geen bewijs behoeven ,
Wijl noch onlangs aan ons eeuw
Zijn verſchaft tot wiſe proeven
Frisze klauwen van dees Leeuw .

Maar

Maar de *rest* lag gansch ontluisterd,
En verrot, vermot, vertreën,
Of gekerkert en gekluisterd,
Daar haer Zon noch Maan bescheen.

Meer verwart, als Orpheus snaaren
En de brokken van zijn romp,
Als de Sibillijnsche blaaren,
Als de woechte werelds klomp.

Minder arbeid was aan 't schriften
Van den Gordiaanschen knoop,
Als het ziften van dees schriften
Uit haer reddelozen hoop.

Zulks niet anders scheen beschoren,
Of dees onwaardeerb're schat
Zou verstikken en versmoren
In haar wieg en bakermat.

Had dit *Gabb'ma* niet gaan weeren,
En, in plaas van ttof en rach,
In spik spilter nieuwe kleeren
Haar doen komen voor den dach.

Dat men ouderloze weezen
Heerlijk uirdost kleed en reet,
Isten allen tijd gepreczen,
Mits men eigen niet vergeet.

Maar hoe lang is 't wel geleden,
Dat ik zag u brave kroost,
Schrap in ryen en geleden,
En den drukpers wel getroost.

Laat dees ga'jes ook eens glippen;
Die zo lang staan op de gleed,
En haar bocientjes ontslippen,
Bron en oirzaak van haar leed.

Ziet, gy ziet haar al bereiden
Tot hun lof de flugge Faam,
Laat dan geen Godin verbeiden,
Die zo ievert, dat u naam,

Dat uw veder, dat uw Lauvers
Mogen worden aangebeën,
En vern' over Vlie en Lauwers
Weiden door de wereld heen.

(* * *) 2

OP

OP DE
FRIESCHE RYMELEYEN
Gerymt door
GYSBERT JAKOBS,

Eertijds Leermeeester in de Schoole tot Bolsward, en on-
vergelijkelijk in de Friesche Lands-spraak.

Uitgegeven door
SIMON ABBES GABBEMA.

DE *Friesche* spraak-kunst klimt op de hoogste Eere trap,
En haalt heur dierbaar pand, uit diep verhoolen hoeken:
Koomt heer'lijk voor den dag, waar voor de Wereld-kloeken
Staan stom, wanneer zy zien, deez' grijze weetenschap.

Hier zet hem in dees blaân den braven **G Y S B E R T** schrap,
Als hy zo lofsyng ging de *Friesche* oudheid zoeken:
Door aangebooren lust, niet door wijswaande boeken:
Maar lachte met de Rok, en de fluweelc Kap.

Wilt dan, **Taalkundige**, niet op deez' spraak-kunst smalen,
Den grooten **J U N I U S**, 't Orakel van veel talen,
Quam in Bolzuinaas stad, en leerde 't van dees Man.

Met recht dankt *Jakobs Zoon*, prijst 't geen hy heeft geschreven,
En **G A B B E M A**, die 't werk weer doet op nieuw herleven:
Die m'hem een lof-krans vlegt om zijne hersepan.

A. TYMENS.

Aan

Aen den

T A A L-en S P R A A K-
F R I E S C H -K U N D I G E

L E E Z E R.

Die geene , die de gedachtenize der aadel ouwde
Geschiedeniszen ende de grijze wetten hunnes
Vaaderlands , Hand-havinge van het Ge-
meene-besté , Zeeden en plegtigheden voor-
neemen aan het licht te brengen , en den naa-
koomelingen , met smaak , achter te laaten ,
doorwroetten de oude taalen der landschappen
en Jaar-boekken van hun Vaaderland . Want yder-een kan dit
middag-klaar , gevoeglijk af neemen , dat niemand van der
oover-ouwderen helde-daaden grondiger kennisze draagt , dan
den Inboorling zelve . En datze nieuwaars gelukkiger ontfouwen
worden , dan in des Vaaderlands eygen geschicht-boekken , in
de oprechte moeder-taal der ouwden , met vlijt , op papier gebragt .
Aldus , door dien dit pal staat , zien wy , de Engelsche , Fransche ,
Franken , Duytschen , Deenen , Zakxzen , ja Yslanders , (daat Pom-
ponius Mela het afgeleegen Thule plaatst , Want dus zegt hy in 't
III. Bock , aan 't vr. Hoofdstuk ; T H U L E Belgarum littori oppo-
sita ; 't word doorgaans op deeze wijze by hem gevonden . Maar
leest Bergarum ; Bergen in Noorweegen . Dat met Ysland oover een
komt) en andere nationen , hun aangebooren taal , in spreekken en
schrijven beschaaven , en op 't zinnelijckste in gebruyk herstellen ,
om dier wijze , als door Daedalus lijn geleyd , uyt de binne-kaan-
meren der ouwdheyd , zijner voorvaaderen ridderlykke uytwerk-
zelen , manieren en rechts-wetten af te haalen , en op het toon-
neel van eere der Alverduyrenheyd inlijven . Wie is 'er nu die de
haaylige boekken van G O D S zaalig Verbond met den mensche ,
de Gedenk-boekken van verscheyden Land-aard , jaa ! de stand
van het Roomelynsche Gemeene-besté in 'er eyge taalen niet en leest
en zich des verwondert ? En , om met Plinius te gaan , zich , dier
wijze ,

Aan den Taal-en Spraak-Friesch-

wijze , in-beeld in't gezelschap van zijn' ooverouders te zijn.
't Is my , thans , der moeyenisze niet waard , uyt elke land-aard ,
hier , blykstukken in te lafchen. Een , zoo goed als honderd ;
naamenlijk , dien uytmutenden Engels-man *Willem Kamden* ,
grondig onderzoekker van zijn Vaaderlands ouwdheeden , die by
hulp van de ouwde *Brittannische* en *Zakxzijche* , waarljk de F R I E -
S C H E taalen , een volmaakte Historie van het gansche Koo-
ningrijk , en de waare benaamingen der volkeren , steden , ber-
gen , land-streekken , rievieren enzy . tot zoodanig eene hoogte
van glorie heeft opgetoogen , der maate , dat hy den nabuyren
niet dan nyt , en zich zelve zijns naams onvergaankelikheyd , op
't heerlijcxste oovergedraagen heeft . Zoo dikwerwe ik dit her-
kaauwe , kan ik my niet genoegzaam verwonderen , dat 'er , tot
noch toe , in deez' geletterde eeuw , en zelfs in F R I E S L A N D ,
een voedstermoeder van geleerdheyd en kunst , niemand gevonden
word , die , naa 't voorbeeld der benabuyrde volken , of uyt
lust tot de roemruchtigheyd onzes waarden Vaaderlands , heur
grijze spraak , niet uyt de puynhoopen der verstroyenisze opleest ,
en uyt de alderbarbarischte slavernye der nytheemische taalen , in
een Franke , Frye , F R I E S - rustige vryheyd , herstelle . Wil-
len wy aldus voort , eerlange raakt onz' grijze moeder-taal ten
lande uyt , en slijt 'er tijdden , met de ouwde vryheyd in een eeu-
wige Banlinkschap . En de F R I E Z E N zullen in hunn' eyge
landen Vremdelingen zijn . Onze ouwde Vaaders , gelijk , ook ,
andere *Duytschen* daar *Tacitus* in zijn *Germania* van gewaagt , lieten
de gedachtenisze der dappere daaden van de Vaaderen in eyge
land-taal , in verzen beklemt , den Naa-neeven , tot een onwaar-
deerlijk pand , naa , op dat alzoo , meede hun taal te gelijk met
kennisze van onverschrokken dapperheyd in eeven stand van lang-
daryrenheyd mochte vergrijzen . Alwaaromme sy verouwderde ,
en quaalk te uytten , woordden , verzonnen en zaame schaakel-
den , schaarende die , als een beschut-stekkaadje , voor de ver-
eeuwde taal . Zulke waaren in de laater eeuwen , *Raed hird reekt*
yrren lyra . en , *Dir iz nin klinik zo krol* , *az Klirkamstir krol* , *Here* ,
di klinik , *allir klinik en hja to krol* , en 'er zoort-gelijkke , die my ,
thans , niet voorkoomen . Dieze niet konde uytspreekken , was
geen

kundige L E E Z E R.

geen FRIES, en moest te waater, daar hy met de verrejaagers
zoo lange wierde ondergedompelt tot dat de ziele van den lichaam
me was gescheyden. Dit noemdeme Waapel-djepinga of Waapeldrank.
Door dit bezorg en naastigbeyd hebben onze ouwders
zoo veel uytgewrogt, dat zy, van eersten af, langs zooneen reekx
van eeuwen, tot aan den Jaare c10 ooc. hun landtaal, onbezoe-
delijk als een onbevlekte Leelye, en zuyver Roodzijn bewaart
hebben. In deeze daagen waaren zeer jeloers op de F R I E-
S C H E Vryheyd de Pheelingen, die me de Westelijke noemt
met de Groeninger, aan de eenie kant, aan de andere, de Geldersche
en Hollander. Deeze tasten ons aan allen oord met sellen oorlog
aan, doch met geen eenpaarige gelukking. Hier op volgde ge-
meenlijk een waapen stand, en vryen omgang en koophandel on-
der elkand're. De uyt-lander, deezer wijze, ten landschappe
inboorende, verbasterde geheelijk den F R I E S, die, daar
door volkoomenlijk, van de glans, die hy bezat, af raakte.
Hier quam noch by het inhaalen van een gebroedzel van monnik-
ken, die me Eenwooners (om dat zy afgesloten van den omme-
gank met de weereldsche menschen, hun Godsdienstigen yver,
binnen de wanden van een klooster, booven andere, zuyverder
scheenen te oeffenen) noemde. Deeze waaren gemeenlijk buyt-
tenlandsche klerken, die me, om de waan van hun geleerdheyd,
gebruykte tot het instellen, schrijven en verzegelen van védraa-
gen, uytspraakken, gedingen, laaste willen, en wes in een
burgerlijk gebied meer voorvalt. Te vooren pleegme zoo naauw-
keurig eene opmerking te neemen, dat me wetten liet uyt gaan,
en daar in vloeyen, Nen Hollandera Schilma ontfaan for en burgir.
Zeeker Schrijver spreekt in't algemeen van de F R I E Z E N;
Dat zy niet alleen een affschouw hadden van de uytheemsche bouwelykken,
nemaar ook van bunne grenspaalen te betreden; dat zy de vreemdelingen
naauwlykx een nagt by hen dulden, hoewel zy hen, anderzins genoeg,
alle teekenen van een verpligtende gedienstigheyd lieten toekomen. De
waarom is klar. Te weeten, op dat hunn'zeeden en loflijcke
Lands-gewoonten niet bemoest wierden door den draf van een
daagelijkxze bywooninge der naabuyren en andere volken.
Koomt nu eens. 't is ooveral vol van 't vreemdelingschap en door-

Aan den Taal- en Spraak-Friesch-

zaayt met een ontalbaar tal van aaterlinkxze F R I E Z E N. Eer lange wierde ons Vaaderland onrust door de verwoedde gespan-schappen van Schieringer en Vekkooper, die elkandere ten scherpsten vervolgden, en niemand, die in hun gewouwd quam, lijfsgenaâ toestonden: zoo dat, endelijk, door dee'z' genoodschappen, de Vryheyd, vastgemetzelt in 't bloedig Sement der Vaaderen, den Zakx, vrywillig, wierde opgedraagen. En is, als toen, te gelijk met de Zakxzische Rechtspleegingen, door 's Vorsten Ooverste Richters, de Zakxzische taal ingesloopen. Naamaals raakten wy onder 't juk van Kaark, naamaals Kaayzar van Germanie: deeze stelde een Hof van Rechtspleeginge in, en vulden't met buytten-landers, en eenige ingezetenen; Van doen af wierden alle kennis-schriften, en verdingen, in de Braabandsche taal uytgeleevvert. By welke gelegenheyd de F R I E S C H E moederspraak endelijk uyt de kerken, schoolen, gerichthooven en recht-bankken, ja! van de straat en uyt de gedachten der menschen gebannen wierd, der voege, dat wy naauwlijkx, op heeden, van de woorden of uytspaarak der grijze taal de minste kennisze hebben om diete leezen, of al staamerende, na te babbelen. Dit leert ons niet alleene eygen ervaarenheyd, neemaar, ook de nytheemsche getuygen hier af met smart en verwonderinge. Aldus schrijft den taalkondigen Konraad Gesner van Bazel in zijn Mithridates, De F R I E Z E N, gehruykten een aangeboore en straffe taal, die verre van der naabuyren uytspaarak afweek. In deeze sebreevenzy alle verbanden en handel zaakken. Heeden aapen zy, voor-neemenlyk in de steden, de Braabandsche en Hollandische naa. Spruytende uyt den handel, die weederzijds in zwang gaat, en 't Hooge Hof van Rechtspleeginge, doergaans vol Braabanders, die in hun taal het recht wijzen en de twist-zaakken en oovereenkomingen den volke op 't Braabands voorschrijven. Het is moogelijk, ja! zonne-klaar te bewijzen, uyt de beroemste Schrijvers van Griekken-land en Roome, dat wy, als noch, bezitten die land-streek tusschen de Eems en Rijn, die Ptolomeus, Tacitus, en Plinius ons hebben toegekent, en die wy door de deugd en dapperheyd der Vaaderen, die hunn' paalen tegen het geweld en moed-dwangloosheyd der benaabuyr-de Princen verdaadigden, als noch bezitten. Maar de grijze taal

kundige L E E Z E R.

en losselijkke instellingen zijn verdweenen. Daagden' er eene van den dooden op, die voor eenige honderd jaaren, het pad van alle vleesch is ingegaan, hy zoude ons voor geen FRIEZEN, maar ander land aard erkennen, noch wy zouden zijne noch by onze taal begrijpen. Voorwaar, het en waare den Aadel, en Huysmanne-stund, deeze, als hun eygen spraak, te landewaert niet oeffenden, ons was, al voor lange, brieven van voorschrijvinge of een Tolk van nooden geweest, zoo wy hen hadden willen verstaan. Dus zijn wy, doorgaans, moedwillens Barboren in ons eyge Vaaderland, en rekenen het voor schande de áalouwde moeder-spraak, grondig, te verstaan, en zeggen met Akkursius, *Grata sunt, legi non possunt*, daer ik by doe, *multo minus intelligi*. Heel anders was VIGLE AYT TA van Zuchum, Raads-Hoofdman in den heymelijcken Raad van den grootsten Kaal, van gevoelen. Want, als, te zeekeren daage, eenes vremden Princens Afgezant, te Bruxel verscheen, deede die zynnaanspraak in zijn's Princes land-taal. VIGLE, die't woord, in's Kaayzars naam zoude voeren, 't zy hy den Afgezant niet verstond, of dat hy hem ten toon wilde stellen, en leeren, dat me een taal moest voeren, die e'k man in den Raade konde begrijpen, hoewel zelve veel' er taalen keanis hadde, andwoerde slechts in zijn FRIESCHE moeder-spraak, dat zijn' Stoelbroeders beaangenaamden; en, hy zich tot hen omwendende, sprak; *Waaron zoude 't my ongeoorloft zijn FRIESCH te spreekken, daar deeze zijn's Princens landtaal heeft gevoert.* Zoo hoog waardeerde dat Eedel verstand zijn landtaal, en mogt in geueer voege dulden, dat een FRIES, hem koomende begroeten, anders aansprak, als in't FRIESCH. Geen minder liefde, droeg dien Groote en waarlijk taal-kundigen Staats-mol, LIEUWE van AYZEMA, Afgezondene van Doorlugte Princen'en vermoogende Gemeene-besten by den Vereenigden Staat, en die voor VIGLE in geenen deele behoeftde te zwigten, de FRIESCHE taal toe; waar af wy veele blykken zouden koonen voortbrengen, maar achtern't niet noodig, oover mids zijn affterven noch in verscher geheugnis is, dat ontallijkke Perzoonaadjen, van hoogen en laagen stand, die, daagelykx, de kerne van zijn bevallijkke

Aan den Taal- en Spraak-Friesch-

ommegang, met volnoegen, genooten, daar af genoeg kennisze draagen. My gedenkt gelezen te hebben in 't eerste Boek de Origine Friesorum aan 't vijftiende Hoofdstuk, door Suffridus Petri der weereld opgeoffert, dat hy in 't jaar 1150 XLVII. uyt trek tot de geleerdhelyd te Looven koomende, bevonden hebbe, dat onze Lands- genooten, in heure vergaaderingen, die op bestemde daagen gehandhaast wierden in de Kerk van Santa Barbara, geen andere, dan de F R I E S C H E taal verbezigden. Want, naademarl het een algemeene en heylige plaats was daar niemand uytgesloten wierde. En of'er al, yemand van vremden landaard, uyt nieuwsgierigheyd, daar ontrent quam, of door de Kerk, die oopene doorgangen had, by geval trad, zoo konden sy echter, in volle gerustheyd spreken van die dingen, die'er voorgedragen wierden. Te meer, noch Gottlander, noch Deen, noch Holsteiner, noch Zakx, noch Embder-F R I E S, noch Pheeling, noch Groeninger, noch Geldersman, noch Hollander, noch Braabander, noch Vlaaming, noch andere uyt Hoog en Neder-Duytschland, ik laate Spaangjaard, Fransman en Itaaliaan, 't minste gierke van de woorden kon begrijpen. 't F R I E S L A N D, dat by meent is 't geene daar Leeuwarden de Hoofdstad af is. Konden wy onze meedelanders inprentten, dat zy, naa' t grootmoedig voorbeeld der Engelsche, onz' afzettelingen, die in zeeker Klooster, van Oigaar, Graave van Denshire, by 't Steedeken Tanistooke, gebouwt, oopenbare leszen hebben laaten doen, in de ouwde Zakxzische, dat is F R I E S C H E, taal, mede zoodaanige oeffening-plaatzen oprichteden, wy zouden waارijk verneemen, wat een onooverwinnelijke schaade ons Gemeene-bestre op den hals is gevallen, in 't verjaagen der grijze moeder-spraak. En, weederom, wat een klaar ligt wy zouden scheppen uyt de ouwde Geschichtboekken, als mede in de uitleggingen der Wille-keuren en plegtigheeden, in het weg neemen der twisten, rijzende uyt de Afscleydingen en merkpaaleten der landen van elkandere; in het onderzoekken der ouwde stammen, hunn' houwelykken, en verwandschappen, in 't onderzoekken van de waare oorspronck- lijkheyd van Steeden, Rievieren en Landschappen, ja! de vol- koomene kennis van des Vaaderlands ouwdheeden, onvernift, voor onz' oogen oopen leggen, indien de Barbaare taal der uyt- landers

kundige L E E Z E R.

landers de schop wierde gegeeven, en de moeder-taal benefens de bezweekke Vryheyd, in de zeetel van heur voorig bezit en achtbaarheyd herplaatst. Ouwelinkx, viel de uytboezinge der woordden en eygen naamen op een A. uyt, die nu alleenlijk in de Stam-naamen der oprechte F R I E Z E N gevonden word. Reede was die gewoonte ten tijdde van *Plinius* de ouwde, *Tacitus* en *Pioloemus* in zwang, als blijktuyt weynige woordden B R I T A N N I C A, B A D U H E N N A, t' A N F A N A en S I A T U T A N D A, in hunn' boekken te vinden. *Plinius* in zijn xxv. boek *Natur. Hist.* aan't III. Hoofdstuk brengt dit van de B R I T A N N I C A te berde. In Duytschland schrijft hy, oover Rijn, hadde Germanicus Cæsar zijn leger neergeflaagen ende daar was alleenlyk cene fonteyn, vol zoet waater, aan de zeekant; die daar af dronken vielen binnen i'vee jaer de tanden uyt, en de vastigheeden in de wangen verslenten. Deez quaal noemden de artzen Stomacace, en Scheletyrbe. Voor hulpmiddel is uytgevonden een kruyd, dat B R I T A N N I C A genoemt wierde, zeer heylzaam voor de zeenuwen en gebreken des monds en ontsteekkinge des gorgels en voor de voorikruyppende invretingen. 't Heeft lange en zwarte blaaden en een zwarte wortel. 't Zap parst me uyt de blâd en wortel; De bloem noemen sy Vibones, welke gelezen, eer de donder gehoort word, en doorgesloten, zet den mensch een volle onbeschroomtheyd, in alles, aan. De F R I E Z E N hebben dit kruyd, ter plaatze daar het veldleeger lag, den onzen aangewezen. En ik verwondere my oover des naams herkomst, 't en waare de Bylanders van de Noord-zee, als naabuuren van Brittannie, die aan heur naam hebben opgedraagen. Heeft *Plinius*, in zijn daagen, reede twijffelmoedig geweest oover des naams eygenschap, hoe veel te min is het dan wonder, dat in onzer ouwderen en onze tijdden, zoo veel gespitste herszenen hen verstompt hebben op het naa-speuren deezes kruyds. Ontallijkke zijn'er, en elk meent hy hebbe het doel getroffen. Ik zal hier eene spiegeling, die, ik waane, noch in geenen druk is geweest, laten volgen. Valtze wansmaakelyk, wat is 'er aan geleegen? 't Is maar een oogenblikje tijds oover stag gesmeetten. Ik hebt op een versleeten stuk papiers gevonden. Dit's de zin; De Schrijver wil, dat het woord B R I T A N N I C A sy afkomstig van Brijd-panna, dat is, *Sartago*, een

Braad.

Aan den Taal-en Spraak-Friesch-

Braad-panne; Dat de *Cochlearia*, (doorgaans voor BRITANNICA genoomen,) Leepel-blaaden by een leepel zijn vergeleken, en van 'er holte denaam hebben verwurven. Datze weynig van kleene Braad-pannetjes verscheelen. Zouw onze man niet verbijsterd zijn, 'en het *herba Nymphaea*, *Plompen*, in't ouwde FRIESCHE waapen noch op tespuren, en in deeze landen oovervloedig groeyende, niet meenen? De woordden van Plinius heeft hy niet naauwkeurig genoeg ooverwoogen. Plinius schrijft, dat de plant lange en zwartte blaaderen en zwartte wortel uytleevert. Hoe kan dit met de Braad-pannen of panneijes oovereenstemmen? 't oprechte BRITANNICA is het *Lapathum* of zoo de winkels spreekken, *Lapathium*, daar me veelderhande zoortten van vind. Die anders gevoelt, *non sapit ille mihi*. Vorders is 't gevoelen van ons Schrijver, dat het heir als doe, ontrent Dokkinga lag, uytgestrekt, een stad in't ouwde Graaffschap Oostergoo. En daar'er noch kampen zijn, zoo vol van Leepel-blaaden, datze het gras en ander kruyd verstikken. Aldaar zoude de aangeroerde bron, van zoet waatter, door Halbo, Pijpyns Leeger-voerder, weederom ontdekt zijn. Een zoortgelykke opmerkkinge volgt'er by ons Schrijver over 't woord BADUHENNA, by Tacitus in't vierde der Jaarboekken aan't XLIV. Hoofdstuk aangetoogen. Zijn' woordden luydden aldus; *En daar is naaderhinds uyt de ooretloopers verstaan, datt'er neegen honderd Romeynen by het woud BADUHENNA, door den strijd, die op het allerlaaste geschiedde, waaren gesneuvelt.* Hier oover vallen by vele weederom veel miszelijkke invallen voor, onder andere meent Hieronymus Verrutius, dat het Bakkeveen, in de Gretinye van Opster-land, zy. Maar 't kan'er niet door. Maat laaten wy ons Schrijver met aandagt hooren. *Die tot noch toe, schrijft hy, hier af gewaagen,* meenen dat *het een's mans of vrouwen naame zy.* Wy erbeelden ons uyt de ouwde FRIESCHE taal, dat het een plaats was, die genoemt waar naa een gehouden veldflag, en dat ze niet geen drie maar twee lettergreepen, niet BA-DU-HENNA, maar BAT-HUENNA wordt uytgesproken. BAT-HUENNA beteekent een Slag-veld. Want *Buenis* by hem staan en *Huenna* een *Fenne*, of *Veenen* of ook een *Heyde*. Zeckker, dit heeft al eenigzins zijn bedenken en was wel

kundige LEEZER.

wel aan te neemen in gevalle deeze plaats niet B A D U H E N N A voor den Kamp-slag geheeten hadde. Ik vinde in zeer ouwde Geschicht-boekken , parkementen en papieren , voor meenig honderd jaar beschreeven, dat , doorgaans , een *H.* voor een *U.* of *W.* en andere letteren geplaatst wierde , waar af my deeze nu in gedagten schietten ; Klokka *Hletten* , Klok-luydden ; *Hoe* , *zy* ; *Hia* , *zy* ; *Hweerumba* , *Hweerom* , waarom ? *Hwaſo* , wie ; *Hwa* , wie ; *Hiara* , Hare ; fan *Hwa.an* , van wie ; fan *Hwammas* , van wiens ; *Hoda* , hadde ; *Hwarzo* , wie ; *Hweerzo* , waar dat ; *Hjeld* , geld ; *Hwana* , van waar ; *Hwenzen* , hangen ; an tha brewa *Hwinzen* , aan dat brief gehangen. *Hwarzoma* , zoo wie ; *Hwiten* , zweeren ; *Hjechtwirdda* , Bekentnis woordden ; *Hwita* , een lijk-teeken ; en zoo voort . Vry staat yder zijn verkiezinge. Ik hebb' t gestelt zoo 't my voor quam , en scheyd'er met uyt. Maar in't woord SIATUT ANDA zullen wy ruymer lucht scheppen , en aan Tacitus gheeven , naa dat wy alvoorens de woordden van Ptolomeus gestelt zullen hebben uyt het tweede boek van zijn Aard-beschrijvinge. *Fleum* , $\Phi\lambda\eta\mu$; dan SIATUT ANDA , $\tau\alpha\tau\alpha\tau\alpha\delta\alpha$; en *Tecelia* , $\tau\alpha\kappa\lambda\alpha$; Texel. enzv. Alle plaatzen niet verre van elk ander en in FRIESLAND geleegen. De woordden van Tacitus zijn lib. Ann. iv. Cap. XLV. *Ac simulac utrumque exercitum* , Reno devectum , FRISIIS intulit , soluto jam castelli obſidio & ad SUA TUTANDA digresis rebellibus . dat is , En is met beyde Heirkrachten den FRIEZEN op 't lijf gekoomen. Reede hadden die 't beleg voor de sterke (Flevum) opgebrookken om hunn^e EYGE LANDEN TE BESCHERMEN. Met een letters veranderinge is Tacitus uyt Ptolomeus te verhelpen , zettende voor SUA , SIA en 't zal SIATUT ANDA uytmaakken. Dat dit zoo zy , houd ik voor onwrikbaar. Want die zijn oog laat gaan oover den stand dier tiidden , en de sterke Flevum plaatst ontrent Flie-land , of Ter Schelling (daar Philippus Cluverius een wel-gevallen in heeft , Cap. xxiiij. de tribus Reni alveis . en stelt daar nu de toorn van S. Brandarius diep in zee zich op doet) of heinder aan Harlingen , op de Wadden , thans door de woedende Zee opgeslokt . en SIATUT ANDA aan den uytgang des Middel-zees , die Oostergoo van Westergoo afscheyde , daar nu 't dorp Berlikum leyt ,

* *

(bc)

Aan den Taal- en Spraak-Friesch-

(beroemt door de Stam-plaats der Eedelen van Hemminga of Hem-mema, gelijk zy nu genoemd wordden, onder welke *Sixtus Hem-minga* ervaaren in veele konsten in vollen roem heeft gebloeyst, Hy stierf binnen Leeuwarden in 't jaar 1310 lxxxiv. (*Suffrido lxxxviii.*) tusschen den xv. en xvi. van Grasmaand) zal het censemming met my goedvinden. En zien wy op des naams oorspronkelijkheyd, noch doet zich wijd-lngtiger blyk oopen. Want leezen wy SIA-T'-UT-ANDA, wy koonen'er af maakken *ad ostium*, seu *exitum maris*, als wilde men zeggen, Des Zees uyt eynde. SIA, is Zee, zoo by den FRIES als Deen. Dus heeftme een Eyland onder zijn' Landen, dat *Sia-land*, Zeeland genoemt wordt. Geboortte-land van *Zakxzo Grammaticus*, die hem voor een *Sialander* uyt geeft. Men vind in de FRIESCHE wetten FIA, voor *vee* en *Kesling* xvi. *That alla FRESENA Hiara fird beta mey hiara FIA. Tit.* van des Graaven inkomst; *sondir FIA.* In *Glossis FIA*, *pecunia*, quia pecunia dicitur a pecude. T'-UT-ANDA, is *Te uyt eynde*, *Te zaamen dan gestelt*, is SIAT'UTANDA des Zees uyt eynde. naamaals verwiszelt in *Tutgungh*, of me zeyde *Tho uyt gongh*, aan den uytgang, *ad exitum &c.* 't Zijn Beuzelaars die SIAT'UTANDA, *Schiltwolde*, of *Ziddeburen* in de *Groeninger Ommelanden* waanen te zijn. Maar 't raakt noch eg noch kant. Met beeter gelijkkenisze kan *re* 't meir *Mareotis*, by den *Schiten TEMERINDA* genoemt af-komstig maakken van *het Meirs eynde*. TE, voor *het*, MER-INDA, *Meirs eynde*. Maar genoeg van deeze losze opmerkin-gen. Voorhecne hebben wy geschreeven, dat de *Zakxzische* taal in *Engeland*, de oprechte FRIESCH Eis, gelijk wy, hier, zullen doen blykken, hoe wel de FRIES niet veele gedagt word onder de volkplantters; maar dit wel, dat de FRIEZEN in die tijdden met de naam van *Needer-zakxzen* gedagt wierden. Wat dan die bendden, die de broeders, *Engistus* en *Horza*, in Engeland ooverbragten, belangt, daar af is dit mijn gevoelen, dat er meer FRIEZEN dan *Zakxzen* onder geweest zijn: want de gestaltenisze van FRIESLAND, begaft met bequaeme Zee-stranden, *veylige haavens*, en de afgelcegenheyd der *Zakxzen-sche van de Zee*, en dien volgens een vaardiger middel om de Scheepen

kundige L E E Z E R.

Scheepen zee te doen kiezen by den F R I E S , dan Zakx en andere eenpaarige zaakken meer , verbidden my hier aan te twiffelen . Vaster blijk verschaft de taal , by deeze volkplantinge in dit Eyland ingevoert . Want de oover een stemminge met de F R I E S C H E , is vry grooter , als met de Zakxzische , of andere Duytsche spraakken . En , zeekker , niet alleen onze Inlandsche Jaarboekken bewaarheeden 't , neemaar ook de doorluttigste verstaarden van anderen Land-aard , by wie'er getuygenisze deeze zaak dieper wortelen schiet , koonen my niet anders doen gelooven . Beda , uyt deeze Voorouwderen gesprooten , en die in de daagen van Pipijn de Vette en zijn Zoon Kaarl Martel leefde , verdeelt wel in het begin van zijn Historien , de meenigte , die , met de broeders , ooverscheepte , in drie'erhande volken van Duytschland , by naame Zakxzen , Anglen en Fuiten , gaande de F R I E Z E N met een stilzwijgen voorby : echter , wat'er af zy , blijk ellewaart by hem breeder , daar hy aantekkent , dat Wilfrid , Wikkort , Willebort en andere afzetzels van deeze volkplantters , uyt Engeland in F R I E S L A N D toogen , en aldaar , den F R I E Z E N , G O D S woord , in'er eyge taalaankondigen , 't welk in een uytlandische ondoenlijk waar geweest . Marcellinus , Bedaas tydgenoot , Schrijft in 't leeven van Zwidbert , zijn Geflachtenaar , en F R I E S L A N D S eersten Bisshop ; Dat hem dorste naa de zaaligheyd aller menschen , doch , inzonderheyd , der ongeloovige F R I E Z E N en Zakxzen , door dien de Engelsche uyt hen waaren voortgeteelt . Ellewaart spreekende van Willebort , Zwidbert ende de vordere meede-werkkers in den bouw des H E E R E N , waar Hy (Marcellyn) zelf onder was , die uyt Engeland , om den Zaalig-maakker te verkonden , wierden ageschikt , luydden zijn woorden aldus ; Overmids die heylige Lee-raars , waaren voort gesprootten , uye de stam der F R I E Z E N en Zakxzen , die'r oorzaakx-halven konden zy hen , in de Duytsche spraak , de blydde boodschap van K R I T U S gevoeglykket aan melden . Dit waar genoeg , maar noch een staaltje tot overvloed , uyt Precopins van Cesareu , die ten tijdde van Justinian leefde , in zijn Gottischen oorlog , daar me leest ; Drie talrijkke Volken bewoonden 't Eyland Brittanie , die yder bun eygen Kooning hebben ;

Aan den Taal-en Spraak-Friesch-

hebben; deeze noemtme de Angilen, F R I E Z E N , en die de naam voeren naa het Eyland , de Brittoenen. In wat gat steeckken nu hier de Zakxzen ? Naamaals, naamenlijk 10 CCCXXXVIII. zijn de F R I E Z E N nochmaals, benevens andere Barbaren in Engeland ingevallen. Dus spreekt'er Matthæus Westmonasteriensis in't boek van zijn' Historysche-bloemen , af. Daarom heeft G O D hen toegezonden bloed-dorstende Heydensche volken, gelijk een zwarm byen , die noch de vrouwelijkke kunne , noch de onnooz'le kindsheyd spaarden ; te weeten, Deenen en Nooren Gotthen. en Zwatheden, Wandaalen en F R I E Z E N , die van't begin van Kooning Æthelulf, vooren noemd , tot aan der Nooren ooverkomst , lankx een reekx van by naa CCXXX. Jaar , dit zondige Land , van zee tot zee , van menschen tot de beesten toe vernicht hebben. Heeden, noch, naa de fleet van zoo veel eeuwen , is de gelijkformigheyd beyd' er taalen , zoo groot , dat die de F R I E S C H E woordden uyt de Engelsche wilde schiften , die , van 'er meeste tal , zoude ont-blootten. Der taalen maagschap is blyk van der volken naa-verwandschap. Ik stelle , dan , onwrikbaar vast , dat , hoe nauwer de Engelsche met de F R I E S C H E , als Zakxzensche oover-een-koomt , dat dies , ook , zoo veel te grootter aantal van volk-plantters uyt F R I E L A N D dan Zakxzen , naa Britannje zijn oover gevaren , het zy Beda hen onder de Jutten , of Anglen of ook zelfs wel onder de Zakxzen beklemt. Janus Vlitius in zijn doorwrogt veirs , aan Graaf Magnus Gabriel de la Gardee. voor 't Glossarium Gothicum , van den Eedelen en eerwaarden Heer Franciscus Junius , zoon van dien beroemden God-geleerde , Franciscus Junius , geplaatst. zingt,

..... potior fuit illi cura Goiborum Ductaque per socias , lingua retusa , decem. En op de kant , Gy zult in dit Glossarium , behalven de Gottische , de Cimbrische , de Cambro-Brittannische , Engels-zakxzische , verscheyden Duytsche , ouw F R I F S C H E , Islandische , Deensche , Hoogduytsche , Neerlandsche , Engelsche taalen , tegens elkandere ooverwoogen en 'er verwandschap aangewezen vinden op dat ik van de Grieksche en Hebreusche zwijge. Maar hier genoeg af.

Het heeft dien onvermoeyden onderzoekker der F R I E -
S C H E

kundige L E E Z E R.

S C H E moeder-spraak Mr: G Y S B E R T J A K O B S Zoon, in onze daagen, belieft zijn uytterste vlijt aan te wendden, om de vervallene glans der zelfde, voor zoo veel zijn vermoogen meede brachte, op te helderen; 't geene hy, niet alleen in zijn' gerijmde P S A L M E N en andere *Weerelsche Gedichten*; nemaar ook in't rijmeloos met grooten roem betoont heeft, naa 't voorbeeld van anderen Land-aard. Zoo bezitten wy OTFRID van W E Y S Z E N B U R C H Monnich van S. Gallen, die het *Nieuwe Verbond* voor acht honderd Jaar beschreef in ouwd *Fran-kischen rijm*, een dierbaar gedenk-teekken van der Duytschen Spellinge, Poëzije ende Godsdienst. Aldus lezen wy door de weldaad van Melchior Haiminsfeldius Goldastus, de *Leeringen die Kooning TYRO van Schotland aan zijn Zoon Fridebrand gaf, voor bei d.m vijfde half honderd Jaar in Duytschen rijm geschreven*; als meede de leszen van Winsbach en zijn vrouw aan hun zoon en dochter. Aan Paulus Merula zijn wy schuldig 't Hooge-lied Salomonis van den Abt W I L L E R A M U S voor bet dan zes honderd Jaar, in ouwd Frenkiga taal beschreeven, met de Neederduytsche ooverzettinge van Jan van Houtten; en aan den Heer Franciscus Junius F. F. de heerlijcke *Aanteekeningen* daar op. Aan Martinus Optius de Rijmen van een onge noemde Dichter van het leeven van den Haayligen Anno Aarts-Bisschop van Keulen, die ten tijdde van Willeramus leefde. Maar het geen de voortige in ouwdheyd oovertreft, is Caedmonis Monachi paraphrasis poëtica Genesios ac præcipiuxrum Sacra pagina Historiarum ab hinc annos C I O LXX. Anglo-Saxonice conscripta; als meede de zeer ouwde ooverzettingen op de iv. Evangelisten in 't Gottisch en Engelsch-Z. kx, beyde door wel-gemelden Junius uytgegeven. met een woordden boek daar op; Zijnde het Gottisch een afschrift van dat vermaarde C O D E X A R G E N T E U S. Telle deeze Schrijvers alleene daarom op, op dat die geene die lust scheppen in't onderzoekken der aadel ouwde moeder-spraakken, de eene met den anderen moogen vergelijken; en daar door bevinden de naauwe band van maagschap, met welke deeze aan de F R I E Z E N verknogt zijn, zoo dat zy schijnen zaamenlijk aan eene en des zelfdens moeders borsten geleegen te hebben. Het was de Heere Franciscus Junius

Aan den Taal-en Spraak-Friesch- &c.

niet genoeg, de Gottische, Engel Zakxzische en meer andere uyt-heemsche taalen grondig te verstaan, 'ten waare zijne Eedt. de FRIESCHE daar hadde by gevoegt. Alwaaromme uyt Engeland in FRIESLAND ooverscheepende binnen Bolsward quam, alwaar eenige tijd, onder de naam van Nadabus Agmonius, de onderwijzinge in de zelfde by onzen Mr. GYSBERT JACOBS Zoon, zaaliger gedachtenisze, met genoegen heeft gencooten, gelijk my gedenkt, zulkx uyt de mond van zijn Eedele in's Graavenhaage verstaan te hebben. Wy konden nu hier meer andere zaakken byvoegen, en in den lof van Mr. GYSBERT wijd en zijd gaan weydden, maat zijn werk zal dat voor ons doen; en ook zijn wy anderzins lang genoeg van stijl geweest. Daar zullen wel zijn, die uyt-schreeuwen zullen, dat wy deeze dingen wel konden ontbeeren, maar wy laaten zulke menschen aan hun oordeelloos oordeel verblijven.

S. A. G. Hist. Fr.

NAUW-

NAUW-KEURIGEN
N E E D E R - L A N D E R.

DN de Spellinge van 'et ver-euwde FRIESCH, (een praal-bloeme aan uw al-gemeene eeren-krans) in't stelen van 'et by anderen, ja, dat meer ende seldsaem is, by de FRIEZEN felver, wonderlyke woord-boek-stavinge der FRIESCHE moeder-tale (waer van ick noedsakelijckx yets moet gewagen) moet insonderheyd gelet werden (immers soo ick 't Schrijve) op d'eersteen vijfde klinck-aerd. d'Eerstenaamelijck (A) moet men uyt een wijde keele halen, de mond een weynigh meerder, om des selfs wille, openende als de Hoogduytschen in't uytteren van dien doen, doch niet so O achtigh als sy lieden; maar liever gelijk de Schier-kraey 's winters sneeuw ende ys-vorst-kille uytkeelt, met een FRIESCH woord: *Kâd*, *Kâd*. i. e. koud, koud (Recht of onze Lând-tale so oud ware van dien tijd af dat de beesten spraecken, waer van her den voornoemden Kraey dit woord noch schijnt behouden te hebben) 't Zelve gekroch dient men oock te volgen in deze en dezer-gelycke woord-uyttingen: *âd*: oud. *Fâd*: vrouwe ofte voogd. *Hâd*: houd. *Sât*: sout. *Mât*: mout. *Kât*: kout. *Kâtjen*: kouten *Sâtjen*: souten. *Wad*: woud. *Wrâd*: wereld. enz. In welke, ende meer andere dezer-gelycke woorden, ick hem, op sijn wijd keel-gat, met een dackjen, aldus (â) decke.

Den vijfden klanck-luyder klinckt seer na by, doch niet volkommen, als *ou*, niet so de Seeuwischen, ende andere,

Nanwkeurigen Needer-lander.

andere, in de woorden *Houck*, *Douck*, *Bouck*, (die men elders, als oock by ons, *Hoeck*, *Doeck*, *Boeck-staft*) doen: maer gelijck-men uyt-galmt: *Tou*, *Trouw-e*, *Vrouwe*. enz. Edoch vermits dit'et niet ten nauwsten uytdruckt, was't nut dat den sinnelijcken Lezer de middel klanck uyt vorschte tusschen *ou* en *oe*, dat is tusschen *brouw* ende *broe*, *Schouw* ende *Schoe*; ende segt dan *uwne*: oven. *Gruwne*: grond. *Juwne*: avond. als ook, *uwz huwz-muwz*: onze huys-muys niet *uws huws* met een *s.* om dat hy het te hort afbijtet, maer met een *z.* die wat langer zuyzet. Dan siet men oock dagh-licht, hoe noodsakelijk sich de *z.* moet plaetsen in deze FRIESCHE woorden; *Bliezen*, *wezzen*, *lizzen*, *sizzen* enz. Daer ik *ea*: oyt. *Brēa*: brood. *Rēa*: rood. *Quēa*: quaed. *Schēa*: schade. *Dēa*: is dood. *Dēad*: de dood. *Blēat*: bloet. *Blēa*: bloede. *Mōar*: moeder. *Brōar*: broeder. *Snōar*: snaer of swager inschrijve, wilde ick datmen in deze een-silbige woorden des voor-staenden galmer het groote woord (om so te spreken) liet voeren, den anderen sich'er een weynigh onder mengende.

De *æ* gebruycck ick in *Bæa*. *Tæ*, mans-ende *Græts*, *Sæts-vrouwe-namen*, ende noch *ægen*: oogen. Wetter-wægen: water-baren. *Pleggen*: plagen. *ægck*: oock. *æf*: af ende of. *Græf*: graf. *tæsf*: kaf. *laef*: laef. In deze vier laaste voldoet my de *F.* niet, die te scherp is, ende echter qualijck in stommme *U* (mijns oordeels goed) kan verwisseld worden. Om de lange Y-igheyt van de woorden, *Rijck*; roock. *Sijick*; sqeck. it *Brijick*; het brack. uyt te beelden, neeme ick soo veele *I-en*; iji. ofte *yy*. in een silb, tot naarder verbeteringe. Oock stelle ick in voor 'et koppel-woordtjen ende. als mede *jn* voor *in*.
om

Nauwkeurigen Needer-lander.

om datse my soo in de oren klincken. Noch handel ick de O. of sonder of met een circumflexje na my de woorden voor-koomen , als by exemplē : *Hol*; helle. *Hōl*; hol. *Dol*; dul. *Dōl*; del, of beneden. *Holle*; hooft. *Holle-wagen*; holle-golven. Maer eenmaal ge-noegh mijn hooft met Soilus ondanck gebroocken.

Seytmen my , de oude FRIESEN hebben uwe Spellinge niet gebruyckt ende waaromme een vergrijs-de tael met nieuwe snof van letter-versetting door-ge-heekeld ? De FRIESEN zijn (met ootmoedigen verlof-smeking van onse vaderen) eertjds, gelijck alle Nēerlandsche Provincien , wat ruwelyck ende wan-schickelijck in't stellen der letteren vervallen geweest , dat haddense met anderen gemeen : my belangende, soeck mijn grijze moeder-ja beste-moeder-tael in foodanige letter-beelden te bekleden en beklemmen , datse een letter-kundigen on-F R I E Z E fal konnen (soo waen ick) lezen. Ja ! daer na heb ick geploeght ende ge-pooght als Icarus na 't wieck-wispelen ende Phaeton na 't karre-mennen. O bescheydenste FRIESEN ! ende , onder alle mijn letter-louterende Lands-lieden , ghy hoogh-abel en edel - bewetenschapten , SIMON ABBES GABBEM A be-aengenaemt ende behelpelijkt in dezen uwer aller mede in-geboorteling ende ootmoedigsten Dienaar

G. JACOBZ.

Bolsward dezen IV. in Hoy-
maent. C1210C LV,

***

Oon

O O N M Y N
L A N - A E R D E
L E Z Z E R S.

Jeafd' - wirddige Lanz-ljue, ruwne Friesen, gol-hertige lezzers in sjongers; So'er immen aet, æf hette, sijnt te laeckjen in to berispjen, oon-géande uwz windnamme-letter-boeck-stóay-spjaldinge æf boeckstoyinge (dèar ijn wy uwz salm naet foldwaen kinne) az æack ijn't rijmjen, fersse-meytsjen, miette-klinckjen æf oorz hette : wy sille goemoeds, ja sen seft-sinnige in blier-hertige lomme fuwn wirde, om dat petear, to uwz onderrijuechtinge, oon to herckjen : Mar az'er immen, for it yensken trognoaze in oer-köge to habben, oon-komt mey'e fuwlle griem-pin sen dy grimmytige *MOMUS*, om alle dwaen oer to eyd'-tynjen, dy gelieavje dogge so wol to dwaen, om (ney t hy 't alle gärre, mey'e schern-stift beslingere het, dat'im tjin stiet) uwz æack to-komme to litten dat 'im wol-behägjende better tinckt ; op dat wy reyz löaytsje mogge, æft'er so mommel, nolck in ljéap, al iz ijn't oon bouwen, op-rijuechten, in stál-çieraetjen, az ijn't döl-brecken, om-schoerren in for-wóastgjen : æf it lock to floeg dat'er yen trodde kaem, dy uwt it miz-grijpjen fen uwz twaen, twissche twijn, 't liacht in fol macker glanz-wirck oon-béa, ijn gloarje fen uwz ade **FRIEZ'NE** tonge, dy met' onrjuechte beschild'get, dat

Oon myn Lân-aerde Lezzers.

dat me zijn petêare mey nin letter-kreft , ney't libben
Schilderjende , uwt-bijldje schoe kinne.

Dit so on-dild'lijcke az flouheftigh forwijttjen , het
uwz , al oer-langh , so libb'ne recke , dat wy de pinne
mielje liet'ne (lommes ijn uwz formeysts-in-uwr-slage
uwre) oer't klad-pampiere , om to ondertaestjen
æf me uwz schiere warden naet ijane lett'ren , in uwz
grijz kât ijn mierte ferssen (dat me uwz to-biet on-
muwlck te wezzen) beknettjende fetfoenearje koe.
Dit iz den in stielke fen uwz stâl-léaze flaesch-klompe ,
dy wy to wrâd' brocht habbe. Holpje dit bârre
kêal fabbjen , Liéafd-wirdige Lânz-ljue , ruwne FRIE-
ZEN , gol-hertige Lezzers in Sjongers jimme oer-
boadige

Tjianner

G. J A P I X.

Sljuecht in Rjuecht.

*** 2

Oon

Oon myn wirde frjuene

NINNE FENN'-H U W Z,

op sijn Langjen ney 't Ljeacht fen dizze

F R I E S C H E R Y M L E R Y E.

't **L**Ycket. Frjuene', æf bergen swolle,
Bergen bergen kēalje wolle,
Bergen antje, o Frjuen', FENN'-H U W Z,
Droag-je' aet greats? 't Kēal wirt in Muwz.

Oon dy Lit-tinckene Eyn-wittert.

WA dit wirck schoert, mey ZOY LI hānnen,
Æf kōaget 'it, mey MOMI tānnen,
Quanz-quijz, 't iz aerne' nog naern' to goe,
Hertse', hertse', o Lanſt, so booz az tjoe,
Ontjou dy naet 't uwt-litt'ne geyen:
't Iz ommers nolck to 't portte-feyen.

Jiette in Wirdke

ABare trapet, plomp ijn't gnod,
Oer 't goe kruwed binne' in sijkt de Podd':
Dy hier uwt naet az fuwl opfijkje,
Mommē' eack, mey rjuecht, by Rea-schonck lijckje.

Friesche

Friesche T J E R N E.

OE F

Een Friesche Brullofts-Praet,
Ten Huwz-Man Tjerne-Maet.

Ck winsck Lân-Here lock, mey uwz nye Lân-Frou,
Dat ljeafde jimme bijn, in nimmer naet bejou.
Lock moat y habbe Tzjerl, Lân-Frou in Y to gearre
Trog yerdsche' in yv'ge seyne', al fen uwz lejave

H E R E .

Da'k ijne Koackne koam, ho ! dear wier socken rid
Fen Feynten, Famnen, Bern : 'k tocht dit reyts ick ijn 't lid,
Az't Wijv de Wirttel die, dit schoe my eak wol flye,
Tjochtme doz de' Hijmmel ijn ? Frjuenen lit my mey lye.

Ick siet mey oon, ick yet ijn tijgge ruwn swiet lijv,
O wijlde Sarlle ! hic 'k de Buwck mey fen mijn Wijv,
Fen Beauwe, Bints in Roysts, fen uwz heal-wuwgsen jonge,
Ick proppese so sol az Lille-Piepkers Bonge.

Dat jilt, war dy, mijn Buwck ! iz de Buwk-lapper dea ?
Gear ytten tijnt neat uwt. Goe Bjear iz eack naet quæ.
Dy Dekers yens ! allijck is 't Brulloftjen az 't kuwppjen,
Ei'nd a uwz Gritman stoar, ho ging it op in suwppjen,

In op in Ytten Snjeons ? al wier ick roan of stoe,
Dear wier ford de' yen oef de' oor' dy my fen fieresjoe.
In tracpe' ick trogge Sted, korts elcke striette herne

Wier't : Huwz-men, Friun'konme ijn : hertse, hertse reys Tjerne.

In wirdke, Broar in wird, y rinne' immers to red,
Y Brecke' in schonck', de striette'iz hird, in wiet, in gled,
Hier's Bjear, Hamme in Taback. Dear mōst ick den oon't ijitten,
In dat al oon in oon ; ick hie my ney bemoddere.

Lân-Here' ick wier hier komn, jo hette hier to jaen ;
Ney ick dit spil beloysts, jild binne y wol fen dwaen.

Friesche Tjerne.

Ick kijck ! ick loyts ! ick sjog ! Iz't hijmmelrijck to sijnnen
 Oppe Yerde, 'k hab 't hier fuwn. 't Iz naet az Sinnenbijnen,
 Dear bleakerje yn mijn eag, fen Sulver, Stient in Goud.
 O tinse' het de' ijn-goe God, de' on-wirdde Minsche' aljout !
 Lân-geanne ! Ijeave Ljue ! hier kinnes 't yrten meytse
 Az Beammen, Kruwd in Djier : in dat kin jiette smeytse ?
 O derten liete ! Mieri ! het iz hier in nocht !
 De Wrâd is oppe rin, ho wirt it al betocht ?
 De Muwren Tecken-wirck, bebeamd, bebijld' mey Sijde.
 Ho ! schil uwz hijmmelsche haad, yn Jerus'lem rijde ?
 OEf tja de Brægeman in Breed ney bed-lehim ?
 De Spijl-ljue fijlje ynn' pleats fenn' âde' Hosanna-stem.
 Da'k boaske', er'n, oon uwz Ynts (het wier ick jiette yen Jobbe !)
 In jæ wier earm' Djier jong) ick lille' ick bortte ick sobbe ;
 Ynts knuwck-forsche my weer, so lordig in so swiet :
 O jeugd ! o swiete jeugd ! Ick mecke in 't jongsum Liet
 Fen uwz eyn' Booschery ; hertse : elck sijn beriz't rjme,
 'k Silsjoinge frjungen, 't het de Teanfen Mâlle Sijme.

I.

- T J E R N E.** Hilla ! het Famkesjog ick dear ?
 Iz't Yntske Widmers ? Twiete ljeave Djear !
 Yntske, ljeaf, wier hinne ? Docken hert allinne !
 Ick had dy silfchip, Bout, iz't dijn bejear.
Y N T S K E. Ne Tjerne, dat komt nearne foor,
 Seft, gong' wierom, du wiftc wol in oor.
 Linckert loyti' dear jinsen,, Leyt dijn ljeaffte Rinsen,
 Yn't Buwtte-huws to kijfzen oere Door.
T. 't Iz om Dy,, Dat ick ly,,
 't Santig tuwzen deaden.
Y. Neat om my,, Het mienthy,,
 Klegge Rins dijn neaden.
T. Yntske ljeaf, du biste 'et hert.
Y. Jou ! datm'er naet grien om wirt !
T. 'k Ly om dy so grinte smert.
Y. Feynt, het iz 't den dat dy dert.
T: Gouden het schoe't wezze ? Ick kin naet genezze ;
 Az ijn de hijmmel fen dijn ljeave Schirt',

Friſche Tjerne.

7

2.

- Ick bin for-eald op dy op dy,
Mijn huyningh-twiete Tuytelke, leauw' my,
't Libben, in mijn stearren „ Stiet oon dijn be-jeарren,
Forlitste my, de kādde dead ick ly.
Y. Kin ick dy 't libben nimme' cef jaen?
Frjune' hoe wier 't muwlck for my om dat to dwaen?
Gick, hoe kinste kleye „ Wier mey soe'k dy deyc?
't Is nin petear. Het! soe'k dy den forjaen?
T. Ljeaf ick bin „ Trog dijn Min,
    Az in fjoer ontsluisen.
Y. Tuwzel-fin „ In't begin „
    Hād it fjoer berisfen.
T. Ljeave Bijld, dat is to let.
Y. Wierom? 't fjoer mey wetter bett'.
T. Minne-fjoer ontsteckt to red.
Y. Tjerne dog ick dat? je het!
T. Om dy, in oors naerne „ Mot mijn hert doz baerne;
    'k Wit sijcker dat 'et my oors nimmen det,

3.

- Tuwt, az ick by dy wezzē mey;
Den iz mijn hert so nochlijck alle dey;
Alle swiere fleagen „ Tjeane' uwt mijn droove 'eagen
    Dy goeyfje 'in galje' az tu, ljeaf, rinstē wey.
Y. Ja Tjerl! het woeste dat ick die?
My ængel rju for't raebjen fenne Lie;
Schoe ick by dy blyeuwe „ In dijn pleagg' fordriewe?
Dy Ljeud seyne' oer al dat ick dy hic.
T. Swiete Laem „ Az 't so kaem „
    't Hert wier my fornoegge.
Y. 't Ick dy naem „ Sljuechte Faem „
    Wierste dear mey foegge?
T. Ljeaf oor-floedig: Iz 't den so?
Y. 'k Gick 'er mey; ho doz! ho ho!
T. Sjogh dear moye, kijcke-bo!
Y. Socken Knotte 'k taest al to.
T. Swiet, oer-swiete Famke „ Ljeaf ijn-ljeave lamke,
    't Iz keap, 't iz keap: kom paetkje my, so, so, so so so.

L An-here' y habbe 't hier so jamick, so wrâdsch, so wijld,
Jdn Breed iz oors nog' oors, az in elbaſt're Bijld,

Jæ

Friesche Tjerne.

Jx's oere miete mdy mey Sijde' in Goud behinge,
 In Wann' hefse 'erling' om , fent in doeck , dy's om-slinge
     Mey Spjeald-wirck , hana'-brie lang : ja al dat ick hier sjog ,
     Dat iz so mdy , so fraey , so ljeaflyck az it mog.
 In lijck' wol ljeau ick naet , y droagje' y sliepje' y weytse ,
     Dat meer , azick mey Y N T S , y jo mey her formeytse.
     Mar , Tzjerl , ick gin't jo wol , ja tuwzen reys so goe ,
     Y hiene' al heel jdn winscke' , az ick it jo jaen koe.
 Jdn wille oppe Wrâd iz (ney my tinckt) folmecke.
 Habbe' y in hert az ick , da'k dit Boasch-lictje mecke'
     Da wier ick yn mijn schick , je Feynten ! ick wier so rijck ,
     'k Tocht , ynne wyde Wrâd iz nimmen my allijck :
 Mijn Y N T S jæ wier 'etal , mijn Y N T S jæ wier mijn wille ,
     Mijn hert dat wier so licht , in Goese-plomm' koe't tille.
     O fijn gouwne eerste Jier ! ho red roonstu ney 'teyn !
     Wy sijlenmeye Pream , wy jottjenmeye Weyn ,
 Ney Oore-heytes nu , den ney uwz Y N T S K E Mygen ;
 OEf ney myn Yeme' cef Mâysts , dear wy den huwz-rie kriggen .
     Doz gearren wy it goed to gearre , mey uwz twaen ;
     Ho ! for Graef Hendrickx steat woen' wy uwz lock naet jaen .
 On jueggen-duwbeld swiet ! az ik myn Ingel-swiete
 Juws yn myn earmen noam , (left , het soe 'k dear uwt-sjete :)
     't Ney-tinsen iz so swiet , ja swieter iz it my
     Az Pyp-keniel in suwcker oere ryfen' Bry :
 Dear wier nin deyen oon , Goud soe 'k'er uwt pœrearje ,
 In jæ woeaz ik woe , dat koe nog' mðcht felearje .
     O jouw'ren Groat ! wier blieut myn tyd ? nu 'st naet in bean' .
     Ho ! praet ick rouyn't boun ? so 'st heag tyd , ick môt gean .
 O Bôle , dy gean Koe ! het dert het schirt myn schoncken
     De holle tint my om . Ick bin , forsicker , droncken .
     'k Hab myn buwck so swiet fol , dat 't naet scholperje mey .
     Ick tanck-je ljeaflyck , Faer , Lân-here' , in siz gin-dey .

Friesche Tjerne.

T O - H Æ C K E.

Tjerne sjongt lanse Wey , geande ijnne
suwze , ney huns.

(Stem: Rosemonije lagh gedoooken , &c.)

I.

SWiet , ja swiet iz't , oere miete ,
't Boaskien fore jonge Lie ,
Kreftig swiet iz't , fiz ick jiette ,
Az it giet mey A'ders rie .
Mar oorz tijggetet to'n pleag' ,
Az ick oon mijn Gea-feynt seag .

2.

Goune Swobke lit uwz pearje ,
Bea hy her mey mijde stemm' .
Ofke seyse' ho soe 'k it klearje ,
Wifstu rie to Heyte' in Mem ?
Ljeaf dat nim ik to mijn lest .
Dear mey wier dy Knôtte fest .

3.

Da dit Pear to gearr' soe ijtte ,
In jæ hiene nin gewin ,
Heyte seag , az woe hy bijtte ,
Men wier stjoersch in lef fen fin ;
Ofke , seyse' , elck jier in Bern ,
Wier ick Faem , ick woe 't so jern .

B

Hoyte'

4.

*Hoyte' in Hootske, Sneyns to keamer,
Mecken 't mey elck-oorme klear.
Tetke krigge Sjolle-Kreamer,
To Sint Eal, by Wijn in Bjar.
Nu rint elckum az in slet,
En bekleye't: mar to let.*

5.

*Oeds die better, ney ick achtje,
Da hy Sæts sijn trouw' to-sey,
Hy liet de' Aders even plachtje,
Het-se' oon elcke' ig joene mey.
Nu besit hy huwz in Schuwri',
In sijn Bern fleanne' all' man uwr.*

6.

*Orck, mijn Soon, wot du bedye,
Rin neat oon allijck in Moll',
Ield in rie lit mey dy frye,
Bern, soo geann' dijn saken wol,
Den sil de' Hijmmel oer dijn dwaen,
Lock, in mijlde Seyning', jaen.*

o e   y   t.

S J O L L E

S J O L L E K R E A M E R

I N

T E T K E.

J Outme' oer-al de Kreamers ney,
 Datse løy lizze' one wey,
 Om te schoaschijen ijnze Sinne,
 Asse fjouwer huwzen rinne
 Mey in Bârge-hock forby?
 So is 't wier, ijn 't eerst, oon my.
 Ick wird wirg; in 't schoe my leste,
 Dat ick hier in bijtke reste:
 Is 't lock jiette for'e stjuwn,
 Ick berinn't licht oppe juwn.
 Mersse stân: ick lit dy sljuerckje.
 'k Mot reyz bortlijck tuereljuerckje.
 'k Mot reyz, sen in oorz fortriet,
 Lille-pijpje' in nochlick Liet.
 't Sil mijn Gea-Feynts seer neat reytse;
 Lit ick my dear mey formeytse.

(Wijse. Cet Anne si belle &c.)

I.
 T I E T K E siet allinne,, Oon dy griene Wey,
 Schoaschijen ijn de Sinne,, Op in Simmer Dey.

2.
 T I E T K E kaerde de' holle,, Fol sen gritte smert',
 Kreft! hy lie so folle,, Om sijn R Ø Y T S ija 't hert.

3.
 R Ø Y T S K E, Ijeave herte,, Yn Sint Lamerts Merck'
 Sictstu op mijna schertte,, Huyning-swiête wirck!

Sjolle Kreamer in Tetke.

12

4.
'k Hearde Dy dear sjongen,, Hey! hey het wier't in nocht
Al mijn ljædy sprongen,, Az ick 'er oon tocht.

5.

Swieterd! Ijeave schiepke!, Nuw't ick fen dy bin
Mieleste' ijn mijn sliepke,, Njuncke' in ijn mijn sin.

6.

't Droagjen mijn be-jearren,, Ja mijn libben iz,
't Weytien iz mijn stearren,, Om't ick dy den mis.

7.

Moacht ick by dy blicieuwe!, Môye', ey wierom neat?
'k Sil dijn Laemkes drieuwve,, Mey mijn Schiep to sleat.

8.

In ick sil-sc foerje,, Morns yer in juwns let,
Bout! den mogite gloerje,, Yn mijn bout, opp'bed.

9.

Tuwt! den meyste' eack sliepje,, Omt' ick Dy to spreck,
Hey! den fil ick piepje,, Op mijn Lille-seck.

10.

Swiet ijn laeyts in reden,, Soe ick dy omtfean,
Dodd' in swierigheden,, Moasten fen dy flean.

11.

Het ick koe bytinse,, Het mijn Tuwtel woe,
Schoe ick dy den schinise,, Ja al het ick koc.

12.

Fijt! mijn ljædy trilje,, R Ø Y T S K E rinfte wey?
'k Kin my neat by-trilje,, 'k Rin dy xfter-ney.

13.

Schoe dijn T I E T E lije,, Dat dy A E B L E krijt?
Lite im neat bediye,, loft hy dy schien frij't.

14.

T I E T E fil dy tjenje,, Alsijn libben trogh,
In mey dy for-yenje,, Herck' mijn kiermen dogg'.
Mieri!

Sjolle Kremer in Tetke.

43

15.

Mieri ! mey 't neat wezze ! Sizz' wierom (cy lôyt!)
Kin ick neat belezze,, Dy mijn gounie R ô Y T S !

16.

Eren, ô du swiete! „ Raeyste' oon Æ B L E hân,
Wierom neat by T I E T E „ T I E T E' oer-leafste pâa.

So mijn Piepe dat gingh swiet.

Tetke.

Leyste' in floytest' hier dijn liet?
Liste't oppe Rieme drieuwé?
Wol wotte' alle dey hier blieuwe,
Leeg to sluwgjen, sleau in lôy?
't Het nin schick in 't set nin rôy.

Sjolle.

Komste dear mijn Kearner-houwer.
d'Hijnser resté, joutmel' jouwer.
T E T K E soe 'k neat sitte? (sey?)
'k Sil hette' ijtte, moar, ijtt' mey.
Sit, lit uws to gearre ombijtte.

Tetke.

Wa neat arbeyd't fil neat ijtte.
Dat 's in spreck-wird âd in wier.
Dijn segs bernkes, earme Djier!
Rinne guwsjen omme stûwcke;
Bleat, mey honger-hölle buwcken:
Doz soo my betjean,
In du lôykesté' one Lean.

Sjolle.

Moar, ick spearr' nin doave stocken.

B 3

Tetke

Tetke.

Azste destē S J O L L E; het pocken,
In het pleage mienst'er mey!
Nim dijn Merse in gong dijn wey.

Sjolle.

Moar, dear mey; 'k sil jitte rinne,
OEf ick juwn in stoer koe winne.

Tetke.

Fangt de fleande Krie aerne' aet,
Yen dy sit dy krijgget neat.

Sjolle.

Moar, al moghste nu doz kibbje,
Juwn, juwn sitte blyer libbje,
Az ick mey een tjocke Pongh,
Fen kåd jild ney huws to gongh.
Look', ick hab dat joed al stritsen;
Jitte heste my forspritsen
Joft ick neat in bijtte kry,
Twing' dijn muwle, schamme dy.

Tetke.

Az de bern my to' eare krijtte:
Mâm, mâm: Ytte, ytte, ytte!
In ick jild nogh' yten sijn
Yn mijn Pong, nogh' yn uws spijsn,
Den tinckt my mijn hert moat brecke.
Soe 'k den neat in gleon wird sprecke,
Az stu doz, by 't sinne-fjoer,
Leyste', in wiiste neat in stoer?

Sjolle.

Moar.

Sjolle.

Tetke.

Ja moar ; wer wol dit hinne?

Sjolle.

Moar , ho kin de tijd forrinne.

TETKE' het wierste mijld en blier,

TETKE' het wierste' in sruuenlijck Dijer

Yn dijn sliuegge Freester-jieren.

't Huwgget my hoe wy uwz tieren

Az wy , ynne tjuest're juwn,

Mey in Feynte' in Famme-buwn,

Lân-se Lean ney huwz to scholen,

Ho wy laken, tuylen, holen:

Az den Fôkel, Foock in Fy'

Thuws wier, roon ick weer ney Dy,

Az den Koone' oef Nopke bijlle,

Seft , seft (stoe-stu after stijlle

Fenne buwtt'-door) stil, hleaf, stil,

Heyte wecket: Gouden'k sil

Dy uwz Schoerre Door ijn litte.

Heale nachten koen' wy sitte.

Kreft! ick wier soo jern by dy.

In Du , wierste' eack xng'h fen my?

'k Onder kijppe dy fen fore,

Az in Schiere-krie de knore.

O Du lakeste soo wijt!

'k Wier ijn dy my selm al quijt.

Beyde' uwz Aders woen' t neat lye,

Jiette, moye, koe 'k Dy krye.

't Huwgget

't Huwgget my, oef 't joe schijd' ljeau,
 't Nochlijck, da'k Dy 't jild to treau.

Tetke.

Meyste my 't hert jiette dolge?
 Hie 'k mijn Heyte rie dogg' folge,

O dat Boaschen buwtte rie!

Dertten wier ick da 'k it die.

Neat in Faem so gnep az T E T K E ,

Nu bin ick in smôrig sletke,

Wa my sjôcht, ick lijckje, earm Djier!

Nimmen min az jæ dy 'k wier.

Al mijn moed iz my ontsloncken.

Al mijn goed hestu fordroncken,

In forspijlle, sneyn op sneyn,

Moart! mijn lyen het nin eyn.

Sjolle.

Nu, nu, seftjes, moar, hoe beerste,
 Hab ick schild, ljæf, ick bin de' eerste

Neat dy keatet; leauw' dat fest!

Better yer keate' az op 't leest.

Ick fil mey 'er tijd wol wijzie.

Dat eerst møy schijnt kin ney grijze.

Dy sijn jeugd in 't wijlde' oon-stelt,

Bettert him wol oppe jelid.

Dear mey fil uwz lock beginne,

Du ney huws. ick op in hinne.

E T N.

L J E A F D E .

L J E A F D E.

Wijse. { *Prins Robberts mars.*
(Een Jonckvrou die mijn hert
door-wondt &c.)

1. *Johan. 4. 8.*

Ljeafde, wurdste Ljeafde, oer-schietste Bijld,
 Puwck, boppa Sinn' oef Dey,
 Nin Faem, hoe moy, dijn glanz' besjill't
 Op tuwzen mijle ney.
 Yen strieltje' uwt dijn blier eag, ick tjuwg,
 Tjocht dat ick ney dy stjoer,
 Ja ijn dijn ljeafde baern in flueg,
 Az Migge' yn't Kersse-fjoer.

2.

Wae dy naet ljeaft iz yn forstân
 Fen wit in fet * on-dreag. * on-swanger
 Mar, al-folmecke' oer-wurdste pân,
 Het Minsche fluecht so heag,
 Dy dijn wurdly' wurddearje kin;
 Dijn gâven yn befet,
 Oef breyns begrijpp' groundearje kin,
 Hoe djiep me dear op let.

3.

* Wol naet, lijck' folle minners dwaen',
 Afse' âlje bernsck in njuer,
 Dy alle schild de ljeafde jaen',
 (O wean-wit buwite stjoer !)

C

De*

Ljeafde.

De' yen' neamtse wread, hird, doaf in blyn,
 De' Oore' hietse kåd az snie,
 Dy wijt' her on-joulijcke pijn,
 Dogge' al mey on-beschie.

4.

't Hiete' yerzen , uwt it smitte-fjoer ,
 De Smid nimt, buwte schea ,
 Hy hanlet it mey goe bestjoer
 In 't det him quaelck nogh quæ.
 Mar koamer aerne' in onbedreun'
 Dy 't fette oon 't erflinge' eyn ;
 Dat wier eyn schild, az hy oon 't gleaun'
 Sijn gicke hannen scheyn'.

5.

Oertinckt mijn hert dijn frjuenlijckheyd ,
 Jar 's alle reyts onteyn.
 Eack dijn mild-diedig heag beleyd
 Glanz'-glorret sonder eyn.
 Maer 't jienge' uwz crjuesget smert in smaed't ,
 Iz schijn-ljeafde' , in ondild.
 Wijt' dat dy ljeave Ljeafde naet.
 (Holp' Ljeafde!) 't iz eyn schild.

Heal dea! heal dea , trog Minn'-sjocht' , Ljeafke !
 Oon' dobbe ig het ljeafds wuw' my brocht :
 Het tinckt 'er jo sen , herte tjeafke !
 Witte y rie jin mijn ljeafde-sjocht' ?

œ y t.

REONTSE

R E O N T S E
 L J E A F D E - G A L ,
 o o n
 F R I E S K E - Lichtfirdigheydt.

(Stem: *Periofta.*)

1.

Let ynne juwn (de Sinn' oone' oore' ig Duyn,
 Nacht-wâdsters eag belitsen mey yen Wolck',
 Fijld, wetter, luft oer-teyn mey tjuester bruyn).
 Siet Reonts oon' Strân, in wâlde' uwt herte-kolck,
 Yen triene-gjealp; dy lanz her wangen del.
 Roon, wiet en hiet; in biet in spliet her fel.

2.

O Friesche! (sey-se') in dear mey wird'-se stom;
 In jæ beschaet, in laey ynn' swijme' az dea.
 O Friesche! (seys-l') da-se hette weer bekðm)
 O't hert bejout m', hoe's, ljeaf, dijn Reonts ijnn' nea!
 Reonts, eren, Reonts, dijn hert, dijn siel, dijn sin,
 Reonts littste, ljeaf, ynn' wean sen freamde Min.

3.

Fljueg hinne' oer-drovig suchtjen sonder eyn,
 Reysts, reysts yn't hert sen him dy Reonts forjit
 (:Wierom ick tuwzen tuwzen trienen weyn:)
 Om fijne-min, dy him, spoar-bjuester, rit.
 O Friesche! koe'k mijn trienen yn dijn bloed
 Trog-mingje 'k wit ick recke dijn gemoed.

И Г Т И О Э Я

Mar 't iz om naet al het ick kley oef gäl,
De Goden hábbet, ljeaf, (och!) dóz forsjoen,
(It ty, it ty to goc; naet to dijn fäl :)

Dat jæ dit bjuester fream Djier oon dy joen',
Ick rop, ick rop oone' Hijmmel in bejear
Sijn tjuwg, ljeaf, dat ick om dijn ljeafde stear.

5.

Ho schoe ick libbje! 'k fiel dijn hert in sin
Ljeaf, eren rjuecht in sluecht oon my forbawn;
Nu fest oon dizz' blier-eage Meeremint,
Dy (hoe-se' eack sjongt) jæ's duwbbeld falsk ynn' gruwn.
O 't tjuester græf mijn wünsch! 't ljeacht bin ick sed,
Om dy mijn treast, trog *Mercurs* floyt' forret,
Op *Danens* Famne bed.

E T N.

HER.

HERDERS-LJEAFDE

T O

G A L A T H Æ A.

Wijse. { Treurt edel huys Nassauw, &c.
Na dien uw' Godlijekbeyt, &c.

't **W** Yt sen mijn hert in sin
Iz GALATHÆE. Ick bin
(Trog her snie-wijt, in wirde)
Oon her, yn ljeafde, buwn':
Ick kin 't sen her neat hirdde,
OEf ick flamje' az in uwn'.

Her wezzen from in sljuecht,
Her widden klear in rjuecht,
Her onbespritsen' wand'le,
Her inck'le ruwne' ynfad,
Al her dwæn, wirck in handle
Iz 't nommeliſt' fenne' wrad,
d'Onnos'le kerde dy,
Ljeaf, to sijn ljeaf, eer hy
Sijn libben drovigh eyne!

C 3

Eer

HER

Herders Ljeafde to Galathæa.

Eer him (ð Helsche rie!)
 Sijn eyn Broar deadlijck scheyne,
 In d'heale Wrâd fordie.

4.

O Goune GALATHÆE!
 Mocht ick mey dy, ijn free,
 Libbje, 'k hie wâd in winsche.
 O! 'k nijd' nin Forst, ho heag,
 'k Wier de lockigste Minsche,
 Dy earne 't Sinne' tag seag.

5.

Môcht ick mey dy begean,
 'k Schoe ney nin heagheyt stean;
 'k Schoe my mey dy formeystse,
 Om 't my de Gaest omteyn,
 Ney dit libben mocht reytse
 Yn 't filligh sonder eyn.

6.

Wa't den eack wezze mey,
 Dy GALATHÆE stjoert wey,
 Om Tethys, Pluto' of Rhæa,
 Dy bouwje' op drieuwend' san:
 Ick minje GALATHÆA
 Az wrâds heag-wirdste pân.

E. T. N.

HER.

Herders njue, to Pales.

23

HERDERS NJUE,

T O

P A L E S.

Stem: Van Cordewagen,

PALES puwckje fenne wrâd,
Mijn forhuwglyck herts bejaren,
By waem ick my lockig hâd,
Boppa kroon in prael fen Heeren,
Pales pronckje fen it Fjild,
Dy forlit ick om nin jild.

Eren iz 't wol schijd in berd,
Dat Ljue, werz fen haed-stôck dragen,
Steat klien acht'ne, ja naet wird,
Om uwz *Pales* to byhagen.

Pales pronckje fen it Fjild,
Dy forlit ick om nin jild.

3.

Mars, yerts Fijne fen mijn Minn,
Grouw'let nu oon ore weagen,
Nu bloeyt *Pales* az Godinn',

Lod-

Herders njue, to Pales.

Lodder-laytsend' blier fen eagen.

Pales pronckje fen it Fjild,
Dy forlit ick om nin jild.

Wa jiette' ore Ljeafde' oonguw't,

Wa oon ore minne muwlket,

Wa njuencke' ore schienheyt luw't,

Wa mijn ker, az sljuecht; oon-tuwlket.

Pales pronckje fen it Fjild,

Dy forlit ick om nin jild.

Mar wa mey my ney her sjean',

Frjune 'k njiddje nin mey-fryer,

Komme' op greyde' in griente' oeyt-gean,
Ick gong mey him, des to blyer.

Dear mijn Pales 't Djier-rijck Fjild

Proncket wadt, in hadt inne' bild.

œ y t.

Ljeafde

LJEAFDE GJEALPE.

Wijse: *Ick had voor desen, &c.*

I.

R Ea-goune Muwlckje,
 Ruwn-aerdigh' Djier,
 Ho komt, ho komt it by
 Dat y doz tuwlckje,
 Dear 't hert iz fier
 Fen ljeafde njoencke my?
Ick sied,, Ick bried,
 Ick koysts yn ljeafde fjoer.
 Jön ljeafde wâlt my oer,
 Het stiet my 't ljeavjen djoer!
 In y sjeane dat ick bin,
 Tor in uwt-terd yn jön Min,
 Mar blieuwe allijcke stjoer.

2.

For al mijn frejen,
 For al mijn dwaen,
 For al mijn pijn in smert',
For al mijn lyen,
 Tijenst, hert oer-jaen,
 (Hert) win ick naet jön hert.
Koe heyd', In weyd',
 Koe griente, Beamte, Raem,
 Ky, Schiepkes, Ey in Laem,
 Koe Fuwggelt Dijck oef Daem,
 Jön hird hert weack weackje' yn wiet,

D

Ljeaf,

Ljeaf, it triene om mijn fortriet
Al het omtrint my kaem.

3.
Mar, och! jæ witte,
Jæ witte wol,
It iz, it iz om naet;
Wierom jæ 't litte.
O ÆMEROL!
Dy my doz t'on-rjuecht haet't,
Het stien,, Het bien,
Het Klippe hird in kad,
Het See-schomm' griyz in sad,
Het grümm' brocht Jo te wrad:
Dat ick luwckje', in even hird
Y jo litte', in naet in wurd
My treast't, œf treast fore' hadt.

4.
Och! nu besjiet ick!
Och! my bejout
Mijn gaeſt! my wirt ſo ted!
Mijn ſiel uwt-jiet ick.
Swy' Floyte-hout,
Dyn nuintjen bin ick ſed.
Kom laem,, Kom raem,
Kom Fuwggelt, Beamt in gruwn,
Loyſ' t libben my bejuwn,
Trog ljeafds ſwiet foere wuwn:
Sjea de Stien oon fen mijn græf,
Dy my 't ſtienighe' hert ſchaet ſef,
Dear my de Ljeafde' oon buwn'.

B E R T - S A N G H

twissche

Æmaril in Göris.

Stem: *La volage. of Vrou van mijn jeugd. &c.*

Goris. **G** Oune ÆMARIL!

Æmaril. **G** Wol GÖRIS het 's er weer yn til?

G. Staæ, blieuw', bout, hâdde' in bijtke stil,
Hertse mijn bea.

Æ. Dat sil wol dwaen dijn GALATHÆA.

G. Yn dy allinne' iz al mijn free.
Tove' ey! **A.** Wier ney? **G.** Ney my.

Æ. 't Iz my so wee naet yens om dy.

G. Du blieuwste yz-kâd in stjoer
Al baernste my gleon az in fjoer.

2.

Hertse mijn klacht

Æ. Dijn kleyen ick nin fijtter acht'.

G. Dat hird' wird wy't my yn on-macht.
Mijn yn-borst blet.

Æ. Het mey 't dogg' wezze dat dy let?

G. Trog *Min sjochme'* iz mijn hert beset,
Om dy. **A.** Om my? **G.** Dat 's wier.

Æ. Dock sizzen achtje' ick naet in hier.

G. O stege stjuwge sin
Wirdd' sizlijck om dy swiete *Min*.

3.

Hertse' ey hertse' aet!

- A.* Næ, dear to krigge stu my naet.
G. Dat 's, mey in swird, mijn hert trog-staet.
 Holp', ljeafste', ick stear.
A. Dat lelljen recket mijn doaf ear.
G. Du biste d'orsaeck fen mijn seer.
 O my! *A.* Het 's dy? *G.* Mijn hert!
A. Ey loake het in leasen pert!
G. Dear field' ick, heard', in seag
 De dead-dolg' fen dy ljeafde-pleag.

4.

Heelje my ljeauw'!

- A.* Dit 's oon in oon al 't ade kreau.
G. In jin mijn pleag' it yenigst' reau.
 Het biste moy!
A. Dat 's az in wetter-borls op-toy.
G. Wird' Frou mijns herts bouw, Stal in koy,
 'k Wird suwn. *A.* Dizz', juwa? *G.* Dizz' suwn.
A. Wol biste den so deadlijck wuwn?
G. Dy wuwn' dy ljeafde' uwz sjet
 De Weer-ljeafde' uws stracks weer forswiet't.

5.

Ick stear, ick stear!

- A.* Het fiet dit kiermen al tijd weer?
G. Hoop' om ontleffing' fen mijn seer,
 Forbly mijn moed.
A. Wezz' bly in fry wier to so tjoed?
G. Ey pearje, ljeaf, mey my so's 't goed.
 Ey, ey! *A.* Wey, wey. *G.* Håd dear.
A. O maet 't iz naerne ney so klear.
G. Doz gong ick (Herders bern)
 Yn frucht-leas ljeafjen gled forlern.

ONTSLEYN' HERT.

(Wijse. *Jacus Jacus, &c.*)

1.

BOKE bea mey fad'ne bannen,
Swietste tjeafke fen uwz jelde,
Fen uwz Boertt', Gea, Goa in Lannen,
Dy my mijn eyn-salme' ontstelt:
Ljeafke, ljeafke,, Hert in sinre-tjeafke,
(Bjuester!) ick baern trog dijn kjeald.

2.

Tjeafke' & dy mijn borst op-sneyn her,
Trog 't oongloerckjen fen dijn eag,
Dy my 't hert dear uwt onteyn het,
In weer foll' mey fjoer in leag.
Ljeafke, ljeafke,, Hert in sinne-tjeafke,
Tinck reys ljeaflijck oon mijn pleag'.

3.

Sonder hert iz sonder libben.
Sonder libben libje' ick, klear.
't Flesck fortorret fen mijn ribben,
In ick layts jiette' om mijn seer.
Ljeafke, ljeafke,, Hert-in-sinne-tjeafke,
Jou my hert in sinnen weer.

4.

Naet ljeaf: hâd du 't fonder weer-jaen,
Mar fluwt it dijn eyn hert yn,
Den wier dien mijn sjochte' in seer-dwaen,
Den rest mijn hert boeyte, pijn:
Ljeafke, ljeafke,, Hert-in-sinne-tjeafke,
Mijn yn dijn, in dijn om mijn.

LOW

E T N.

D 3

Op

Op de Print van een HERDER.

kussende HERDERINNE.

L Yltsen paeyde Poppe' in pea,
 Dear trog trillen, lef, sijn ljea,
 Fijr! him tocht him salm t'ontrinnen.
 In swiet mulke it 'i thanwer-pæn.
 't Is klear jou-leas-nimmend-jæen.
 Dock jaen jou-nimt hert in sinnen.

MINNE-SINNE.

L Feav' Lijltsen! az ick by dy bin,
 (Mijn ljeacht mijn leag, mijn eag, mijn Sinn')
 Az i tjuester iz, midz ymme nacht,
 In 't Stijrt' bestjoert de Himmel-wacht,
 Ho tjuester it eack wezze mey,
 't Iz my so ljeacht az Sinn' æf dey.

Mar az dijn gloar my naet oon-gloer't
 So raest ick bjuester onbestjoerd,
 In kijckje' az stoack-in stecke-blijn,
 Al jeld't de Sinne mid-dey-schijn.
 Het baet, æf my de Sinne' von-eag't?
 Lylts iz mijn tjuester in mijn ljeacht.

U W T.

WOB-

W O B B E L K E.

S T E M M E.

Daer vond ick heynelyck, &c.

I.

M Yn hert dat triller my, it iz nin rôy!
 Mijn ljeafste *Wobbelke*,
 Mijn swietste *Wobbelke*,
 Mijn wirdste *Wobbelke*,
 Het biste moy!

2.

Ick fiel oon 't kreauweljen, ljeaf, het my dert,
 Mijn gouden Ingelke,
 Mijn gouden Ingelke,
 Mijn gouden Ingelke,
 Du biste' yn 't hert.

3.

O! 't hert ontfluecht my beyd' mijn eagen trog.
 Ja 't rint uwt my yn dy,
 It tjocht uwt my yn dy,
 It ljeapt uwt my yn dy,
 Az ick dy sjob.

Ick

4.

Ick kin neat wezze fen dy , swiete djier,
 OEf ick mot stearre ljeaf,
 OEf ick mot stearre ljeaf,
 OEf ick mot stearre ljeaf,
 Dat 's inckel wier.

5.

Help Ljeaffte' , ô litste my yn docken quea,
 Paetke my swiete tuwt,
 Paetke my swiete tuwt,
 Paetke my swiete tuwt,
 OEf ick bin dea.

E Y N.

Wa

Wa tijd naet bruwcks, dy tijd ontglydt,
Ontfijuecht, ontduwckt, me wirdse quijt.

(Wijſe. Si c'eſt pour mon pucellage.)

Ljeafke lit uwz sobbjie' in sabbje
t'Wijl't uwz muwlker, ljoent, in leſt,
Dat iz immers fier' wey bett.
Litſe gnorje' in uwz belabbje,
Waems fjoer is oon yeffche terd.
Alle dwach het tijd in berd.

Sinne in Moanne, rijzje' in duwckje,
Simmer, Winter, Foar-jier, Hearſt,
Eynje', in libbje' alweer az cerſt.
Tuwttelke', az w'uſz tijd naet bruwckje,
Nu-fe' uwz tjienet, jæ rint t'eyn,
Mar wa till't weer holle' oer-eyn.

Pajerke, mijn swiet formeytsen,
Dy my de Hijmmelsch' swietheyt jout,
Jouw' my hondert paetkes, bout!
Dat it uwz yn 't hert módt reytſe:
Pæ my hondert reysen tjien,
Tuwt du wiſter het ick mien.

Hondert-tuwzen paetkes jiette,
Tuwzen-tuwzen pæn dear to:
Bin ick gick! het ealje' ick? ho!
Lit uwz paetke', ð liordigh' swiete,
Oon uwz lust-eyn, buwtte tol,
Swiet', uwz swicte buwck swiet fol.

E T N.

E

Minne.

Minne - Fjuecht - Spil.

L JEA F D' deage' in trotte my eern' uwt,
 Om dat ick him *klien manke* hiette,
Bopp'-bortlijck Bernke, lyfse guwt.
 Hy noam sijn boage in woe my sierte.
 Dat jilt dy Jan, sey *Cypris Soon.*
 Kom oon (ick weer) wa schoc my derre?
 Ick hab in sticlen harnasck oon,
 In wol my, az in Switser, werre.
 Hy scheat, hy flitse pijl om pijll',
 By tuwzenen sijn bouten fleagen.
 Ick stoe allijck in yken stijl'.
 Hy fleag. Ick seag him onder eagen.
 Mar do dy Bingel al sijn reauw
 Forschetten hie, Hy stoe yn' dodde,
 In mecke' in (quansquijz) eangstig kreauw.
 Ick, moed-great, oon : Ick noam in Lodde,
 Nu schil ick dy dobbje yn yen kuwl.
 Doz duwckt dijn borll'-bels snorckig pochjen.
 (Ick wuwgs ynn' wean, ick laecke' yn tuwll',
 Fjuecht-winst' begoe, tocht my, to sjochjen)
 Gick, sey'er, iz mijn Pijl-schie bleat,
 Ick meyts in Pijlle fen my selme.
 (De diede' op 't wird.) Hy, salm-pijll', scheat
 Him salm yn my. Da stoe 'k bedwelme!
 Da joe 'k it op. Laey' resting' dol,
 In kriet, mijn Fijne fijn ick binne!
 Hy baernt mijn yngewand. O hol!
 Genaede' on-oerwinlijcke MINNE.

E   Y   N.

K I P E D O

K I P E D O RJEAUWE - BJUESTER.

Wijse. Van Goosen.

1.

L Yts forlijnn' laey swiete muwlle,
 Goune pole, wjueckte Wicht,
 Dear hy Phæbi strielle' omtschuwlle,
 Onder beam'-schaed tjuester-ticht;
 Dol laey koker, boage, schicht',
 (Reauw' dear hy mey wircket)
 In hy kniep - Æge ynn' sliep
 Restlijck, dat 'et snircket.

2.

Dat begloerre' in Ijordigh eaghje,
 In elbaster-libb'ne Bijld,
 Dat him laey in bortlijck leachje.
 Dear wier Kuwze ontboage', ontpyld.
 Da'er opwecke', in seag, yn 't wyld,
 Ney' gruwn in ney boppen':
 Hy begoe „ Njuer in tjoe
 Oon sijn Mem to roppen.

3.

Nu is 't gälljen, nu is 't kiermen,
 Nu is 't tiermen sonder eyn
 Ja by gammen! wylde wiermen,

E 2

Ick

Ick bin scheyne' duwbbeld scheyn'
 Sjog ick fier, in loayts ick heyn,
 Fijt'! mijn Arck iz stelne.
 (Moärt, ick stear!) Ick wird weer
 Mietten mey eyn jelne.

4.

Mey eyn jelne wird ick metten,
 Dear ick elckom mey uwt-miet.
 'k wird fen wrijt en spijt besetten,
 Poer, uwltitten trogh sortriet.
 Mäm, dit spijllet my jæ Griet
 Tins in leau ick festlijck
 [: V E N U S:] Soon! „ Tjogh dy oon'
 Dy huyn naet so leflijck.

5.

Dat swiet Famke, gloer-eag' Grietke,
 Puwck-moy, aerdigh oer in oer,
 Blier-wijt Lamke, det in sjietke,
 Uwt eyn eagen-finne fjoer,
 Den buwght elck ney her bestjoer,
 Sonder wird cef werr' dwaen.
 Jæ si dy „ Leauw' dat fry,
 Dijn geweer wol weer-jaen.

oe y t.

Forschaet

*Forschaet' aerd af tjin-stridig sin,
Dat pearet quelck, dat fet nin Min.*

Freamde, bjuest're, wond're tingē!
 Fen uwz Nieske nijlick sin,
 Neackje' ick her; jē rint wol ringen.
 Troy' ick foar; jē folg't mijn rin.
 Buwts ick oon; her portte' iz fletten.
 Weynje' ick' reg; her doar luwckt op.
 Nuysckje' ick njuet; jē leapt uwt-litten.
 Duwkje' ick djiēp; jē klicut ynn' topp'.
 Freje' ick fjoerigh; jy's beserzen.
 Kielt mijn moed; jā's yinne brān.
 Taest ick ney her; jē's oon 't werzen.
 Hannen thuws; jē fet mijn hān.
 Kārje' ick drock; jē's sonder muwlle.
 Swy ick stil; her happert giet.
 Eernje' ick; jē pettearret tuwlle.
 Loayts ick soer; jē laket swiet.
 Gloerje' ick blier; jē loaket grijme.
 Bin ick witten; jē's az dol.
 Malje ick; jē's beschieden. Tijmen
 Het 's dit? Oors wol-se' az ick wil.

E T N E.

E 3

Jaen

Jaen iz ljeaste,, Nimmen tjeaste.

Wijse. Mijn herp bekleedt met rouwe, &c.

I.

YN' tuwl-wraegseljen, yn 't djoeyen,
 Yn 't snaep-snobbjen, ljeaf,
 Yn 't eal-lijlle-bortlijck stjoeyen,
 Neam'stu my tjeaf, tjeaf:
 Om 't ick ond're paetkerye.
 Pea-fjeack, sonder luwd,
 Duwe' yn muwlle-stiet twa trye,
 Dijn giel Podde-hyers tuwt.

2.

Goune bolle-krolle Holle,
 't Lijcket bernsch pittear,
 Jaen oef nimmen schijlt rju folle:
 Hab ick stelne, S W E E R,
 Az ick jou? Ho! kin in jouwer
 Tjeaverye' oon-gean?
 Bazeste naet, Fijlde-Bouwer?
 Wa schoe 't oorz forstean?

3.

Dy soe 'k eer', mey rjuecht oon-tuwge
 Tjeaf-stâl', stellery':
 Yn dijn paetgjen' dat it swuwge,
 Stielstu 't 't hert fen my.
 Dy nu, 't hert ontnomme', ynn' dwelme' stirt
 Stell't dy? swiete schelm'
 Næ; dy herte-steller selm, wirt
 Herte-tjeaf: Tjeaf-selm'.

E Y N.

MUWZE-

M U W Z E.
B O O S T E.

Wyse. Si c'est pour mon pucellage.

1.

YNne' oer-lang forlijnnc jieren,
 Yn *Saturnus* tyd, by áds,
 Yn dy goune tijd, ád-wrâds,
 Da de djier, cef't minschen wieren,
 Mey eyn taclc' in spraeck forsjoen,
 Oon eick-oorme' in praetje joen'.

2.

Yn dy tijd wier 't dat in Minsche,
 Dat in fillig Cluwener siet
 Oone'igg' fen in rinnend' wiet,
 Dy de gave' hie, het hy winsche,
 Fen al 'tjinge' hy hearde' cef' sjoe,
 Dat it wirdde' allijck hy 't woe.

3.

't Berde dat in Uwle-koffe,
 Lanz dizz' Sleat-jig, dear hy laey,
 Mey in Muwske noam sijn dracy,
 Dat him, ynne flecht ontplosse.
 Dit wuwn' Heer-om ynne laep',
 Fen sijn mouwe, slippe', cef' kaep'.

Hy

4.

Hy sloeg d'eagen neye Stearren,
 In hy winsche dat dit djier
 Dit Muwsintje' in Minsche wier.
 't ging ney' winsche, ney bejarren.
 Faer wier bly. Hy sed dizz' Pop,
 Az ey-berne Dochter op.

5.

Az jæ Faem, ney tijds forrinnen,
 Wuwgsen jeld in jieren hie,
 Tocht in sochr uwz Cluws'ner rie
 Om her Booste', in briek sijn sinnen,
 Want jæ hie to nimmen fäl,
 Az de sterckste man boppe' al.

6.

Wa de kreftigst' nu moght wezze,
 (Oermits jæ him salm naet sey)
 Briek him de' holle dey oon dey:
 Hy koe't tinsc, fetje' oef lezze;
 Eynlinge' het hy him betocht,
 Oeff't de Sinne wezze mocht.

7.

Hy stoep ney de Sinne' in kate:
 Tsyrl, dy tyd in stuwnen stjoert,
 Dy de Wrād roun-om begloerr't,
 Dy oer 't wetter, fersck oef late,
 Wad't, booschje' oon myn Bern: dynin
 Az de kreftigste' het yn 't sin.

Kreftigst'

8.

Kreftigst' bin ick naet. Dy grijmme
 Tjocke wolcke twingt my wol,
 Dat ick az Kaep-momme' om-rol,
 Dat ick om rin az ynn' swijmme:
 (Sey de Sinne') y kinne 'tsjean:
 Dearom mogge' y to him gean.

9.

W O L C K E ; schoene Y wezze mogge
 d'Alder-kreftigste? herckje my ,
 Wirdd' mijn Sweager bid ick Dy.
 Seft (sey Wolck') dat woe naet doge.
 Sjog dy Berghe' iz my to quea ,
 Reyts ick him hy breckt mijn lcea.

10.

Stege stant-fries', stjuwgge holle ,
 Dy for ninter duwct nogg' wijck't ,
 By waems kreft eack nimmen lijck't ,
 Wirdd' mijn Berns man , so y wolle?
 (Doz sprijck Heerom Monsé' yem oon)
 Wezze y mijn oon-boosche soon.

11.

Atlas gappe' , ik móet it lye
 Dat de Muwz mijn Maester wirt ,
 Dy my krabet , djiep , oon't hert ;
 Koene' Y him to Schoon-soon krye:
 Dy my hyer in huwd trog bijt
 Is de sterckste dy ick wijt.

F

Dear

12.

Dear ney wirdde *Muwz*-man freage.
Muwz-man swol fen edel bloed,
Muwz-man heag fen hert in moed,
Muwz-man sprijck: Ick wol it weage,
Lauw' my dat schien' Bijld to ieft'.
Wa's er kreftig jin mijn kreft?

13.

't Famcke' eack, to dizz' Booste willig,
Dit 's de man dy 'k ljeafft bejear.
Jouw' my trouw' kiermd-se al weer.
Docken Booste' iz my lock-sillig.
Dear mey wippe *Muwz* mey *Muwz*,
Wol-fol-noegge' yn't Muwze-huwz.

E Y N.

PARIS

P A R I S

forlittende

E N O N E,

In her kleyen dear oer.

DE Minne-fjoerige PARIS, sijn lock, fen rjuechter dear
trye godinnen west te habben, naet kennende forswye,
for helle it oon sijn ENONE, dy'er yn forsheat, in yn't
djielste fen het hert om suchte, her forlies alreeds tinsende. Dy tijd,
dy oer al regeeret, oon-fiede PARIS eergierigheyt, dat hy besleat
sijn pleats yn sijn Heyte Hoaf to beklagen, dearom forsiere'er, op
dat er sijn wijv ENONE, min aeftertochtlijck, yn bewillige soe,
dat hy fen sijn Heyte ombeane wier, sijn fortjog onder teck fen yen
Faderlijcke twange doz oon her ypen dwaende

Ljeave belt, de Himmel vol my fen dijn besittinge, nu ick'er my
maest yn forheerlyckje, æf stelle, op dat ick, fen dy æf-schaet, dyn
wæt-nimmenheyt zo libbeniger fiel; witte den dat in streng befel fen mijn
Heyte, onbrekelycke wet oon mijn gehoorsaemheyt, my fen dijn eagen,
of eere fen my selme rjocht, wier fen mijn hert so pijnne fielende such-
tet, dat 'et sizzen oon mijn smerte better, az it wætdruwickjen oon
mijn tonge foegget. Dizze trienen, dy ick oon dyn meyljen, in oon
mijn quellinge jou, in dizze drove kley-wirdden oon alle beyde, kinne
dy, ho dierigh mijn schiedinge iz, beiuwgje: 't wier, bwitc twijvel,
de schiedinge fen mijn libben, az de hope fen dy weer to sjean, dy
wrang idsigheyt naet forswiet'ge. Fouden to dizze wrede twange dyn
bewillinge, ick siz wreade, oermits ja my fen dijn ljeafde schaet, den
naet az mey it lijv', want mijn hert sil dy, to pân fen sijn djielpe ge-
negentheyt, de belt fen sijn libben litte.

Trog dit pittear recke hy ENONE foo, dat ja also daetlijck om
sijn fortjean suchtje, dearom hy, om her freze to forswietjen, her
yn sijn earmen fertje, in sijn ljeafde lesserye mey tuwzen paetkes oer-
buiningde, twingjende sijn ægen, om sijn ontrouwigheit to beschae-
djen, trienen, op dizze ljeafsters cansicht to stirtten, in her, ya sijn

Paris verlittende Enone,

earmen, naet noagh kinnende trjieuwkje in muwlckje, sey'er: Och ! dat ick rjuechte ford de roosen fen dyn Muwle ploytsende, soo wol de styckels fen myn oer-lyen, oermits ick dogge yenreys stearre mot, naet mjeen mey. O Sinne! het det dy de dey fortsoafjen? Myn siel, sonder dy to libbjen iz meer den stearren. Lit ick naet uwt dyn eagen, de ljeuchten fen myn libben, schiede. Mar myn bern-plichte twinght 'er my to, de ghehoorsaemheydt forknôttet my to dit strenge befelne fen myn Heyte; az sijn soon, in eack twingt de ljeafde my, az dyn man, syn wetten to forachtjen. Het schil ick den wezze? gehoorsamjende in tygge soon, oef Dy, myn schiene, naet forlittende, in rjeucht trou ljeaver? motick alle beyd om-klimme? O onnutte wolle! oermits twae jinstrydene naet yn ynsaeck wezze kinne. Bewilligheden, myn schiene, mar buwtte dat ick wol, dat ick de wreadheyd fen ym Heyte, dy myn wolle sijne twinght to folghen, gehoorsamje. Dizze mistreastighe leaffster, dy ondertwissche, az trog to griete quellinge stom, weyne, tocht oon PARIS, dear trogh uwt to bylden, dat ja buwtte Him naet libbjekoe, fizzende dear ney, mey ryzbosck-jende stemme:

Ho, PARIS! woene yjon ENONE, in du ENONE! dyn PARIS forlitte? Næ; næ, uwz nead-lot mótuws nead-schick folghje; myn dead, oermits jón libben myn deagen forljuechte, mótu myn græf, in jon schiedinge myn yvige oefwezzen wezze. Ick mótu oon jon lichame, az y oon myn siel, forbawne blieuwe, op dat, az de Hymmel jo in straffe wol oplizze, ick dy mey jo besoerje. Ick wol, wier ane de Hymmel jo liedet, jon ljeave gesilne wezze. Ick sil, schien myn hert om jon wille suchtet, de smerte naet fiele, in alle onstommigheden dear see fille myn stantheftigheydt naet yens forwriggelje. Kin myn hert foo wol naet lyaz jo be-minne? Ja dear mey swyende, wirdde fen PARIS doz beantwirde. Næ, Dyn hert iz naerden to myn ljeafde schicke, in myn siel om dyn smerte to lyen. Ho (ja weer) libbjekoe ick az on-kreftig ynne wrâd om to ljeafde fen jo tolyen? Ja (sey hy) oermits it dereden wol, in de swackheyd fen dyn aerd belettet. Het reden (weer-noam ja) roavet my fen myn rjuecht, in het swackheyd fen aerd iz so kreftig dy my dear yn lette kin? ENONE (sey hy) du kinste om my wollye, az ick so min ermehertigh wier dat ick it to-litte koe: Mar Dy to beminnen, en dat to bewilligen binne twae jinstrydighe tingen. Ick leau (sey ja) dat jon forbod eere uwt haet az uwt ljeafde spruttet. Het kâteste ENONE (sey PARIS) beschuldigiste my onnoselijck? in twijvelest one wierheyt, soo ney by sijn sjoor, beferzen? Iz 't ljeafde (jo weer) dat me, it jinge me bemint, forlit? Mijn fortjean iz, oermits de nead weleasiz, onschuldigh, sey hy. Het de nead (sprijck ja) nin wet, jon wolle kinse wol ynaen. Leer my dat ENONE (sey hy). Het hofte me jo, 'tjinghe y witte to onderrjuechtjen, in witte y't naet dats mey jon wolle, sey ja, O laesje!

Olaesje! (hy weeroon) heftu besletten my, om myn cefwezen foore te kommen, to deyen! mietige de wreadheyd sen dyn wirkden hette. In Y (sey ENONE) woene y dat Jon schiedinge dy schiedinge sen myn libben wier, in dat y fen my foor hette tyd schiedende, ick fen jo, foor yvigh, schaet? Ach myn ljeave Helt (spryck hy) Leauweste dat ick dyn dea bejearje? is 't twier ick mot nummer nin bejarte habbe; in om dy dear fen to forsijckejen, ick woe dat dit myn leste wirkden wierne. Y, (ja weer) soo y se naet bejearje, y foroorsaeckjese to minste. Iz dat dyn dead foroorsaecke, dat ick, foor lyts, fen dy schied, weer-helle hy. Het koe ick, az stu stoarste, oermits wy allijcke ljeafde drage, yn dyn schiedinghe oorz den sock yen lot hoopje, in lijkewol mot it schean. Sluwte het y wolle (sey ja) forlit y my, ick forlit jo, ick sil, trogh jon ontrouwigheydt, my selme, mey my fen 't ljucht to berroavjen, ontrouw wezze. Ljeave helt (by weer) mietighedyn lycen, de stantheftigheydt iz 'er de rie to. Het stantheftigheydt (ja weer) iz 'er jin jön forandringhe to settē? Hietstu my wif-holligh dat ick myn fornimmen folghje? (spryck Hy) dyn sizzen schil dy rouwe. Nim moed, ick libbjetrogh d'yenige hoopefen dy weer to sjean: Och (sey ja) ick stear trogh d'yenige eangste fen jo to forliesen. Aengje naet op dat dyn smerte forlichtet, (weer noam hy). Stuttje,meye feart de oorsaeck, az y de dead keere wolle, sprijckja. Ick wol, markin naet (PARIS) Oon waem sil ick my den bejaen fregeja? Oon 't ongelock, cef leare oone hymmel schickingh, antwirdde hy. Az 't ongelock oon myn kleyen dea, inne hymmel-schickinge oon myn smarten blyn iz, schil ick den buwtte holplibbje? (ja weer.) Ja (sey hy) oermits daste dy trogh fordildigheydt heelje kinste. Ho (sey ja) jon cef-wezen sonder stearren lye? O Himmel! iz dit jon wolle, soo pearje 'er in ginstigh græf mey, op dat ick naet langer inne illindighe wiad libbje. Dat twiere fuchtjen, dat her borst benauwe, koe naet to-litte datse langer kâte. De trieren rolle-ne her oer 't eansicht, dat om PARIS, foor 't lefft to paetjen, in wol-fert to winschjen, ja her, on-æfter-tochtlijck, del bocke: in doz, blyn, seag naet dat hy de flucht noam. ENONE! merkeste naet, dat dit de leste offerhannen binne, dy Hy æ op socke Aters offerje sil? och du kinste dyn to kreftige droafheyt naet jin-steen.

PARIS wier ondertwissche yn 't Schip, dat al fordynne folle see sijlle. Hy forlear it sjean fen 't Lan. Lit im ferre, in uwz weer to d'Earme ENONE keere, dy her kreften weernimmende, her gaest moed joe, om to her Man jiette to petearjen, d'eagen om him to sjean, oon alle kanten weynjende: mar ora naet, ja freze 't jingele naet fizze doarft. Ja socht oer al, in fuwn naet dat

Paris verlittende Enone,

her fornuwgge, ja roon ynne binnente schuwlhernen fen 't bolck,
 tinsfende dat her ljeauwert him dear forstisken hie: nu roaftse, den
 hercke-se; mar ja heerde naet den de weerstoyle fenne beamen, dy in
 fortrettiugh luwd, yn her æren mecken. Ja wirdde bedroefd, in, naet
 wittende to waem, om fen tinge da'er fen wier naet te twijveljen, ja
 her toflechte nimme soe, kleau oppe toppe fenne neyse berge, wer
 fen ja, fier fen her, her ljeavers schip bruwsjen seag. Da bekibese her
 eagen fen to follesjoen to habben, in, om dat her dy miz-grijppe be-
 rouwe, forwijsd herre om yvigh to gâljen: in, fen lyen alle heel for-
 fied, helle her stemme op to dock kleyen: Wrede PARIS, het ljeaf-
 de mecket jo jin jon ENONE soo wread, het quaæ so jin her goe, het
 foranderinge so stantheftig jin her ongelock? sizze my. Och! jon œf-
 wezzen forbied 'et jo my to antwirdjen. Y litte my den, onder so folle
 deaden libbjende, in onder soo folle libbens stearrende: libbens dy
 ammjende suchtje, in suchtjende amje, mar 't iz naet den her eyn:
 eyn, swiet eyn, dat Y mijn deagen, œf, learre, mijn nachten naet
 eynje, op dat de dead fen mijn smerten heldey hâdt. Dead, swiete
 dead, dat y ney detean fen mijn kleyen jon tredden naet spoedje, dat
 y dizze kliene muwle naet klopje, in myn eagen, fen herre trienen
 to stirtten wirgh, naet to luwckje. Myn hert suchtet ney jôn jinwirdig-
 heyt, om naet meer to suchjen. Wierom toavje y fen him to dwaen
 stearren? iz hy syn yessche, az syn græf, naet widdigh? Græf, wol-
 beminne græf, y fille de yessche fen it fjoer fen myn ljeafde yvigh be-
 wearje; y, my beftjende, fille de trouwheyt fenne wrâd begrypje:
 Y schille my, yn myn dead besitte, az PARIS my yn myn libben,
 besiet; mar y schille my jiette trouwer wezze, az hy my ontrouw wier:
 want y schille my, yn myn nachten, naet forlitte, allyck hy my, yn myn
 deagen, forliet. O laesje! wer schort it oon dat ick jons naet bin. Wol-
 oon, wol-oon smerten forgreatje sonder ophâdden. Suchtjen stoytje naet;
 jiemme, trienen, fille næ fordroye, in eyninge, jiemme straffen in
 pynendy ickly, az 'er aet greats oon jiemme wezzen ontbreect, nim
 it firdig, op dat in ljeaf oer-lyen myn ljuecht uwtbliezter. Droave kerf-
 sen, dy myn nachten forljuechtje, wirdde jiemme naet wirgh fen
 jiemme illinde to sjean? mecket jiemme it bleakerende eagmerck
 fen myn ongelock naet blyn? het baet it jiemme dat jiemme de dey,
 oermits hy foor jiemme naet blierket, sjeane. Forjiette jiemme
 rjuecht' gebruwck den om dat fen jiemme trienen to forfolgjen; in dat
 da deade jiemme naet stearren, stearre trogh jiemme eyn wapenen,
 fordrinse myn fjoerflammen yn jiemme wetteren; forfirddige myn
 schip-breck, op dat ick jiemme forlern habbende, forgongh.

Nau hie ja dizze leste wirtden uwsprijsen, œf de droafheyd yn kreft
 oon-waeghsende, formindere allenckom her libben, in ontfjoerrig-
 de her gaesten, dat her 't sprecken bejoeg, herda, al swyende, mey
 for-

forschate dingen, dy herre oon her eagen ypenbieren, onderhâdende,
 om dat jæ de sprake weer kryende, her kley-wirdden doz weernoam:
 D'roave tinsen, dy myn rest beroerje, stotyje, onder so folle illinden,
 jiemme deadlijck ljeaf-lefjen, stutje jiemme rin, in tinse op jiemme
 selme, litte jiemme hert krimpe oer de quellinge dy ick mey slypje.
 Aef, kinne de oerfloedige onresten myn smert formeerje, sparre jiem-
 me kreft naet. It formeerjen fen myn smerte sil het forminderjen fen
 myn libben wezze. Libben, illindigh libben, woene y altyd libbjie?
 Schoene y onstearlyck wezze? schoene y nca stearre? De Sinne for-
 juechtje naet meer jon deagen. Jon nachten, om jo yn't græfto tojen,
 motté herre rin beginne. Wer ney toaf y, de dead forachter jo, kinne
 y oer jo salm naet triomfearje, in jo, trogjon eyn-del-liz, oerwinne?
 Het eage y dat de Hymmel jo oonsjocht? olasye! 'tiz naet az uwt
 mey-lyen. Hy salme, hie hy eagen, begâlde jon ongelock. Aenget jo
 den naet dat by jo jon misdiede forwytjesil? Hy schiltjuwgge, in nin
 rjuechter, dear fen wezze. Forhaestigje den jon oeslyen. Dogge,
 wreade PARIS, fizze my, eer myn han mynhert, om dat 'et jo be-
 minne het, forkirtet, wier ane binne dy schiene wirdden dy my, oon
 jo forknoatten? Aef dizze trouwe dy jon ljeafde on-breckelyck mecke,
 oef dizzeljeafde dy jon wolle myn onderdieninge? Foy! foranderlycke
 Weer-hone, y forstiete my foor myn oonheljen, Jane my jon yz foor
 myn fjoer in jon ontrouwefoor myn stantheftigheyt. O goden! schills
 jiemme, soo jiemme, om uwz kleyen to hearen, caren, in om uwz
 to straffjen blixem habbe, oon ENONIS kleyen, om dat jæ oon
 PARIS miz dieden melyig iz, onmeylyig wezze? in du onbarmher-
 tige zee, 't is om naet dat tudij moar fen dizze moar der ljeafde neam-
 mest, oermits datstu de mordner fen myn ljeafde naet deyfte. In jiem-
 me Wynen, dy 't hert fen myn ontrouw mey Wyn fiedje, kinne
 jiemme him naet fizze, dat hy, az foranderjen him behaget, jiette
 fen fornimen foranderje, in weer by sijn illindige wyv komt. Mar ô
 wreade! jiemme bliese syn seylen, mey ydele hope op. Du ondanck-
 bare see, du biste, for syn schip, stil, in jiemme onrjuechtfirdige go-
 den, tjenje foor stjoerbaeken him. Doz is my alles, oppe dead ney,
 jin. Lit uwz den stearre, ljeave Ljeaf ontfane myn leste oef-schied: y
 fille jon ENONE, nogh ENONE her beminde PARIS weer sjean:
 Y habbe my forlitten, ick forlit jo. Y kinne for in tyd, mar ick for
 yvig wezze. Libbje fen myn ongelock lockigh, in fen myn delliz, az
 forwinner. Ick stear, mar, ney jon ontrouwigheyd, jiette trouw. Jon
 wreadheyt forgreatet myn ljeafde, it oer-lyen iz my, oermits y 't my
 jane, swiet; in 't iz my leed dat ick, om te meer deaden to lyen, nin
 meer libbens hab. Mar ick hab mar yen hert, in jiette heart it my naet
 to, want y besitte it; jane 't my den weer, om jo mey dit lichame, dat
 y eerden soo fjoerig beminnen, in nu forachtje, op to offerjen. Ferre
 wol,

wol, dedead neaket my: mar si ick, sonder jo to sjean, stearre? myn
 ægen hâdde stânne, sjeanne jemme jiette jiemme aensicht naet? Sizze
 dedey, to minste, feare wol, oef sizze him learrer dat hy 't, for jem-
 me, oon jiemwe luecht siz; in du, myn hert, dearste soo ney oon
 dyn leste sucht biste, forsiedighje dy sea suchtjen, wez fen dyn druwck
 naet gierig, betjuwg oon myn man dat hy dyn oerlyen foroorseaket, in
 dat, soo stu jiette libbeste, dat it naerne oors om iz den om him to for-
 sijckerjen, datste foor him stearste. In du, myn tonge, forklearje, for
 de leste wîrdden dyste æ sprecke schitte, dit oeffschie, dat ick oon myn
 minner nim, dogge wol: ferreden wol, ljeave man, y libbje sonder
 my, ick stear sonder jo. Jon E N O N E is rjuechte ford naet meer ynne
 wrâd, oef so sijn deagen her luechtje, 't is oors naerne om, az her de
 wey fen't græf, dat ick rjuechte ford ypen sjoegh, to yopenbierjen, om
 mey myn lichem, myn illende to bedobbjen; in jiemme, ô yensâme
 pleatsen! dy tjuwgenen fen myn formeytsen wierne, wezzenufen myn
 ongelock tjuwgenen foranderje, uwt droafheydt to myn ongelock, jiem-
 me æg-blier-mylde griende, habbe de namme fen wyldernisse, dear
 ford oon de ongelockige Nacht-Uullen, jiemme drove yensaemheyt,
 trog herre deadlyck gefjongh in guwljen, schricklyck meytje.

Jæ spryck nauw dit leste wîrd uwt, oef her droafheydt trogh her kreft,
 her forswackjende, forbijestere her gaesten, so dat jæ, onder soo folle
 deaden, libbende, altydt, sonder dat her stearren eynget, stear.

E Y N.

OP

O P

't MUSYCK-SJONGEN.

W Y S E:

Het daget uyt den oosten, &c.

I.

SO 't yerdsch' swiet-luwdig sjongjen
Uwz 't hert korts t'care' uwt-tjocht,
Tinck 't hymmelsch' Ing'le tongjen
Het macket dat in nocht!
Tinss't hymmelsch Ing'le tongjen
Ing'le tongjen.

2.

Kin m'e hier sooswiet Musijckje
Dat Goads Gaest 't hert yngiet
Fen Goads frjune': het sil 't lijckje
By 't hymmelsch' yvig' Liet?
O Goads frjune! het sil 't lijckje?
O frjune! sijckje?

U W T.

G.

From.

Fromme Ljue æg-wijt.

Tean: Snel rebel &c.

I.

IN from minsch' mierkt op God,
In from hert eag't op God,, Ja God,
Hy werzet wrād, in wrādsche dwaen,
Neam't yerdsc'h schijn
Swiet fornijn,
In al her jaen forjaen,

2.

Hy reck'net naet in mijtt',
Hy wirddig't naet in mijtt,, Ja mijtt'
Al 't jinghe allijck in schaed' fordwijnn't,
All het eyn't,
Motte-scheyn't,
OEf rōstget, hoe 't eack schijnn't.

3.

Hy timm'ret naet op 't san,
Hy trouw't nogh bouw't op san,, Ja san
Op wetter-winst, op weyd-forstan
Djier ynn' fjild,
Kreft, oef jild,
Nogh siette'-oon-sietten-Lan.

Ynne'

4.

Ynne' hijmmel iz sijn thuws,
 Ynne' hijmmel iz sijn thuws,, Ja thuws,
 Ja d'hijmmel iz sijn gruwn'leas swiet
     d'Hijmmel-minn'
     Fet sijn sin,
 Hert, siel, yn fest' geniet.

5.

Ontmet him 't gjealp' Rea-mar
 Ontmet him djiep Rea-mar,, Rea-mar,
 Ontmet him 't, bijld des deads, Jordae[n];
     't Det nin schea:
     Ho! schoe 't quca?
 Neen : 't wirt sijn hijmmel-baen.

6.

Doz reysget hy lanz wey
 Doz reysget hy lanz wey,, Ja wey,
 Uwt yerd'sche Egipt, trogg' torr' woest ijnn',
     Fol fortriet,
     Soet, on-swiet,
     't Blier hijmmelsch' Can'an yn.

œ y t.

52 Op S. A. Gabbema Ljeafde-dichten.

Op S. A. Gabbema Ljeafde - dichten.

DY Minn', dy mijld' lib-teeljend' Minn',
Dy thauwer-wispp' fen hert in sun,
Dy Min, dy wezz'net alt wrâds uwre,
Dy Druwg in Lofte' in hiett' in Wiett',
Mey seyn in filligheyte' oerjiet,
Dy Minn' behâd-stijpp' dear Natuwre,
Wier buwte wrâd ontwrâd' ring' wier,
Glanz-gloarret yn dit wircks pampier
Az, ijn't elbast, giette' ebb'ne doppe;
Az pearlle' ijn't goald, az djoer-wirdd' stient'
In't Keninginn' breed-klaed, puwck-schient'
Az juwn'-stierr', az sinn'striell' fen boppe.
Wa schoe naet Rijmers roeme uwt-roppe?

In 't Stamboeck van S. A. GABBEMA.

DE wrad in wrigge fen natuwre
OEF leare fen natuwre ontaerdgjet
Forwrad't, forwrigget jierte' elcke' oere
Mits elck eyn jocktme' in ruwd' heafd' kærdjet
Nu neamtme' in K A I N S C H boall'-broa'e-ombringer,
Fjuecht-Ridd're great fen moede' in diede,
Nu's N I M R O T S C H' kuwpper Steats stoan'-finger.
Nu's N A B A L noatighe' had-to-ricde.
Nu's A C H A N S taelf' trouw' handelinge.
Kirtswijlle' hiet me' A B S 'L O M S Stjiemmoars kreft-suwl.
O wrad forwrigge' ijn alle dinge!
O 'k seag dy 't eyn' ynn' cyn-leaz greft'-kuwll,
Wier 't naet dat somm'ge Goads beminne', in
Trog-fill'ge, oon-witt'nerz, dy ontchalcke,
Oon-waegsje' ijn kinft, leare', Abel-sinne' in
Ynn' deug-spoar'c, az mijna grote Staleke,
Mijn Rijm-Faems Mæcenâtsch' stijp-balcke.

E T N.

OORDE DEEL.

N Y S C H I E R I G E

Jolle in Haytse-Yem.

HErtse Boerr-ljue komme boeyte,
 Gábbe, Gerben, Tjalle, in Royts,
 Gau dy door lit ypen floeyte,
 Homme, Haytse-Yem, Jantsen-moys,
 Rinn', rinne' uwt, ey wezz' naet logh,
 Kijcke, kijcke, loke, sjogh!

Haytse-Yem.
Jolle, het 's 'er nu to klearjen?
Sjoghste dear soo folle nijz?

Jolle.
 'k Sjogh dear Sted-ljoe triömfeerjen,
 'k Leau dy Sted-ljoe binn' naet wijz:
 'k Wird naet wirgh, noghsed, fen sjean,
 Ney dy mälle moye klean.

Roucke, Reylof, Redle Fransen,
Ljobbe, Ljaeffert, Lolcke-mijg,
Nölle, Mölle, Melle Hansen,
Grætske, Betske, Lealt in Yg,
Ids in Urble, Paek in Lolck,
Loytse het in nyllijck folck.

Sjogh dy greate Mästers holle
 Momme' uwt socken kreag' naet sjean:

Nyschierige Jolle
 In dear efter him, dy dolle,
 Iz trog-hackle' oer al sijn klean;
 In jæ Faem sjocht uwt her hier,
 Az in wâd-appe' œf wijld Djier.

Feynten! Feynten! sjæ dy minger!
 't Lijcket noorn' nogh naerne ney!
 Loytse dear, in sjiden slinger,
 Fijt! ho moy iz Moat dear mey!
 Jæ, mey al dy kant oon 't doeck,
 Is by-momme allijck in spoeck.

Jiette' yen feal forwielne Tabert!
 O dy weyn dy rint to red!

Haytse-Tem.

Jolle-mijg, ho doz âd-swabert,
 Komite nummers naet ynn' Sted?
 't Lijcket naet, dock bernsk pittear
 Biste dol, œf fol fen bjeare?

Jolle.

't Iz nin bjeare nogh malle raenjen
 Dear my ijne holle leyt,
 't Deart my op dy strippen, fraenjen,
 Op dy Stedsche' hovirdigheyt,
 Licht wy, om dy freamde klean
 Jiette' yen freamde pleage' ontfeæn.

Haytse-Tem.

Mar! min seyt'er fen, mey *Jolle*!
 Bistu nu so swier fen holle
 Datste splinter-sjoghste? Stalck'?
 Yn dijn eyn eag iz in balck'.

Yn dijn Tuwn iz noagh to wjoeden.
 Bern, het hettet to betjoeden
     Dat me' oors leck in breck beguwcht,
     In eyn fuwl naet yen reys sjuwght.
 Is 't naet tjoet dat Minske eagen
     Wijtge' om oor' hoe quea lantz pleagen,
     Löytse' al 't jinge in oor' begiet,
     Nin lilek dat uwz selm mis-stiet?
 Speg'le dy reys, ijn dijn sinnen,
 Fry sen boeyte in djiel fen binne,
     Tinckste' it tijgge oer foore in ney,
     Fen dy salm (:Miig:) rinstre wey.
 Bert it naet, korts alle Sneynnen
 (Du in Duwckle, Buwe' in Heyne
     Ieppe, Iackle, Ieyp in Fráns,
     In so by de goud ford lantz,
 Az jiemme ijinne boerren komme,
 't Himbd opp' borst benaeyd mey blomme-
     In mey beamke-Letters, beyd,
     Dat den bleat in ijpen leyt,
 d'Himbd-róck wijld mey sijde sticke:
 't Waempis gat oon gat trog-pricke:
     Lanze Rieme' in Fóle-jacht:
     Lijcket dat naet rju ney pracht?
 Jiette swy ick strijpp' in koorde,
 Lanz dijn wijde broeck om-borde:
     Fen dijn locken, giel az waegs,
     Dy oere' earen hingje az flaegs.
 Soe'k fen Famne pronckjen sprecke,
 Miig, de holle schoe my brecke
     Foore' ick 't heal, ja hette sei,
     Dearom lit ick 't efter wei.

Nyschierige Jolle

Gietme den ford ynne Tjercke?

Nee: mar aerne to Jier-mercke.

OEf me keatist oon' schet-jeffs tyd.

Den to bjear mey *Monts* in *Td.*

Jiet den yn, het mogste better,

Baernde-Wijn in Bjear, az wetter.

Den iz 't: Keal-fincke', hâd dyn beck;

OEf ic' bruy: Dy wol dy spreck.

Dear stieste' (œf yen fen dyn boerren)

Mey in Hogge, fen sijf stoeren,

Soe 'k dy to-jaen? ha Broar-myn!

Lest dy dat so fliueg 'er yn.

Den iz 't Dyvel, Deal in Wierme,

(Dat de Famnen galje' in kierme)

Recket den yen oppe reg,

Dat iz 't Lan in sijck're plæg'.

Wotte den dy salm naet' klearje;

Lit in oor, mey free, bragearje,

Lanke frye Heerne wey:

Dwaen'se quealick so dog 't naet ney.

Sjide, Doeck, Forwiel in Lecken,

Krigget Minsche' (om so to sprecken)

Fen om heag, om, lijts in great,

Yn to klaeyen, eleck ney steat.

Sjogste' immen t'oerdwaelsch behinge.

Tinck: Ick mot mijn eyn hert twinge.

Klieut de miette aerne' immen oer,

Tinck altijd, *de miete izs djoer.*

Jolle.

Woene Y uwz ney sock folck lijckje?

Momme herre naet ney kijckje?

Haytse.

Haytse-Yem eernet al to hird.
 Ick ontsjog jon âd wijt bird,
 'k Wol jon jeld eack naet jin snapje,
 Oors soe 'k luwd in gjealp uwt-gappje;
 Aadde dit riert ig nog seam.
 Sjog jæ slijppje' in heale kream
 Fen klear næ-leas pronck (goe mannen!)
 Mey in Wob om hals in hannen:
 Fijters djagg'ler bye ruwz:
 Lijcket dat ney 't møy fen uwz?
 Jiette dwaen y klear to witten,
 Dat jon jeugd al iz forjetten.
 Schoene wy , az âde ljoe
 Schoarje' oon' Tjercke weag' , by djoe,
 Mey in druwg forkjomme praejtje?
 Alle Famnen soene' uwz haetje.
 Jeld njoet, de jeugd hette wïjd,
 De jeld kearig, de jeugd mijld,
 Jeld God-tjenstig yane Tjercke,
 Jeugd licht-schoncke' in bly to Mercke,
 Jeld by huwz in jeugd to bjear,
 Dat 's foor beyd ia âd menear.
 Drinckjen, keatsjen , donsjen, spijljen,
 Ealien, stjoeyen, borttjen; lijljen,
 Gyzjen, gobben, trog in dey,
 Foegget uwz: jeugd bringt it mey.
 Lit ick de' hynst fenn' stâl reyz liede,
 Az yen folle wol beschiede,
 Boeyts ick immen oon sijn tuwt,
 Dat 's de jeugd, dy wol 'er uwt.
 Az wy to jon jieren binne
 Sille wy (az y) beginne

Nyschierige Jolle

Om tinsen one Bier
Den iz 't tijd, 't iz jiette' al t' yer.

Haytse-Yem.

Sinne-lease Närre-grillen!
Wier to ljeacht fen kersse' in Brillen
    Az in Uwle naet sjean wol
    In so blijn blijeut az in Moll?
't Mjean fen nye' uwt-schett'ne kruwden,
't Merckjen fenne Kealle-huwden,
    't Bern-belieden oon in oon,
    Mijg, het seyt dat? O Broars-Soon!
Mennig jongh in dertten Minsche
Suwn, yn kreft, ney wâd in winsche,
    Juwnz fol-noegge giet ney bed,
    Wirt mey Sinne op-gong belet.
Dy reyn kin dy eack bedrippe.
Ljeapste juwn, Moorn meyste krippe.
    Kiemste joed dija krolle-holle'-hier,
    Moorn, moylck, reckeste' ynne Bier.
Tinck, Mijg, dy ynne suwne smoarje,
(Lit'et fry dijn hert trop-boarje)
    In yn wrâdsche tjienst forgean
    Het schil dy, hier ney, ontfean!
Dogge' ick lit dat dear by bieuwe.
'k Nim; Dyn jieren mogge klieuwe.
    To mijn jelde, cef jiette meer,
    (Ney mijn winscke' in dijn bejear)
Schoene den dijn strame schoncken,
Flesck-fortorre huwd in boncken,
    Kâde, kromme, Lame Ljea,
    Stjonckende' Amme fuwl in quea,

Schoe dijn Mulle sonder tosken,
 Rachel-quijl, in qualster-bosken,
 Ægen, æren blyn in doaf
 Yn 't kirt, Stamme sonder loaf,
 Tjenje, az heagste' in wurdighste' cere,
 't Offerjen uwz ljeave H E E R E?
 Heert de wrâd de reame? (ô Sot!)
 In de dræge môlecke God?
 God de struwck, de wrâd de blommie?
 Jonge Tjierl dat kin naet komme.
 't Wier by adz in oor menneer,
 't Eerst, dat God joeg, joe-me weer.
 Lit uwz jiette, ney dy wijze,
 God fenn' jeugd oon tjienje' in prijze,
 Lit, az oor Ljoe uwz misdwaen',
 Herre' uwt ljeafde dat forjaen,
 Lit uwz op uwz stear-dey tinsse,
 Lit uwz de' earme nead-drift schinisse,
 Lit uwz, al uwz libben langh,
 Hadde' uwz quea bejearte' in twang,
 Yer in let ney de' Hymmel trachtje,
 In, om 't yvigh 't yerdsck' forachtje,
 Den sil God uwz, ney dizz' tyd,
 Yvigh fillig meytse' in blyd.

œ y t.

Reamer in Sape.

*Ter' moarn sjongt Reamer lanze wey,
In't opgean fenne Sinne.*

*Broar Sape tröyt him efter ney,
Dy wol to Lán uwt rinne.*

*Mar Reamer tjuwgt, dat hy dear mey
Nin rest nog' free sil winne.*

(Stemme: *Galetha geestigh dier, &c.*)

I.

Reamer. **W** Ol-komm' freugde fenne wråd,
Haed-ljeacht oerre Stierren,
Griente, kruwd in Blomme-Fåd,
Mietter fen uwz jieren,
Hymmel-eag dy 't al oer-sjocht,
Dy uwz Dauwe' in Miste' ontjocht,
Dy uwz 't fjild bemiellet,
Ja mey goud oer-striellet.

2.

Kersse' in Laempe fenne dey,
Uwle sijnne', Yz-teyer,
Moude-stuwwer, droegge-wey,
Nacht- in Froast-forjeyer,
Ljeapper oer it wiet in 't druwgh,
Ruwg-om-rinner, nummer fluwg
Yer in let allinne
Wol-komm', wol-komm' SINNE.

k' Sjogh

3.

't Sjogh de nacht al rju forfleyn,
 Mey sijn bruyne wjuecken
 Alle man dy ryft oer-cyn,
 In begint t'ontluwcken,
 d'Yene pluwgget, siedet, eyd't,
 d'Ore Schiep in Ky forweyd't,
 Elck iz drock yn roeren,
 Om sijn dwaen to stjoeren.

4.

Alle djier, forhuwgge, sit,
 Rint, fljukt, ljeapt in donset,
 Brinsget, derten boeyte wit,
 Blerret, bôllet, gonzet,
 Eyn in Gies yn 't wetter sljuerckt,
 't Wylde fuwggelt turcluerckt,
 Libbje' yn free in resten,
 Boeyte scheel in lesten.

5.

Lesten wierom swit in bloed,
 Fen uwz ljea môt drippe,
 Jaë benimme uwz hert in moed,
 Dat uwz schoncken krippe,
 Sonder rest, korts, let in yer,
 Neye Pluwge, neye djier,
 In, al het wy schraepje,
 Kin dat schird naet laepje.

6.

Jiette liet ick 't gean so möght,
 In ick schoe my dilde,
 Datme rest in free dogg' soght
 t' Hädden yn uwz hilde:
 Mar de Free, dy ljeave Free,
 Rægget me' uwt, yn Dorp in Stee
 In me bret krakeelen,
 Schortting, moeyte' in schelen.

7.

Scheel set Eed in wird to loar
 Alle uwrc' in stuwnie,
 Scheel drieut frjuenschip boeyte doar
 Twissche ljeave frjuenen,
 Scheel set Tjercke' yn wer yn roer,
 Ja de wrad yn koal-ljeacht fjoer,
 Och! wa djeipt nu wiette?
 Wa fil 't gleon uwt-jiette?

8.

Oolje' in Swevel, ynné bran,
 East me' ynn' pleats fen wetter.
 God! doz baernt uwz ljeave lan,
 Helsck, in 't wirt naet better.
 Kuwppjen, guwttjen, wrockjen, twist,
 Nyd, spyt, spot, ferried in list,
 Mey, oor' Pest-djier spoeckje,
 Jeldje, wispjé' in smoeckje.

Sljuecht

9.

Sljuecht in rjuecht, yenfadig, from,
 Lijcket me fen boeyte,
 't Hert iz duwbbel falsck in krom,
 Hiet fortsoarst ney moeyte.
 O! dit wytget naet az quæ,
 Oer elck Sted, oer goa in gæ,
 Doz sil d'Hyummel-roede
 Uwz uwtfeye' in wjoedde.

10.

Tjuts-Lan wier uwz spiegcl klear,
 (Speg'len wy uwz jiette)
 Ho stjoerd God syn pleagen dear,
 Freasilyck oer de miette:
 Mar, wa wecket fen dy spoar?
 Ninter speeg'let oon in oar,
 Sonder sjean œf hearren,
 Rintme ney 't fordearren.

II.

Goune SINNE duwck in bliu,
 Loyts oone' oore' igge' hinne,
 Werzzet dy uwz stjonck-bedrieu.
 Dog' dyn Hynzer rinne,
 In dyn lacytsende' eag dat gliuerr't,
 (Trog de lest dy 't al bestjoert)
 Beyde' oer' boose' in fromme,
 Wa kin God ontkomme?

Wa

12.

Wa omtrint dy Rjuechters pleag',
 Dy de wrad om-recket?
 Wa blyn-doecket socken eag
 Dat de Sinne mecket,
 Dy de nacht ljuecht az de dey,
 Dy nin on-rjuecht dilde mey,
 Dy mey fjoer forsmorre
 Sodome' in Gomorra.

13.

Mar, al kate' ick alle moarn,
 't Wol dogge' oorz naet wezze;
 't Iz in 't blyeut oer al fordoarn:
 God wol uwz genezze.
 Meyts uwz, heagste, wirdste goed,
 From fen hert, op-rjuecht fen moed,
 Dat wy lanz jon paden,
 Komme to genaden.

S A P E.

Hou! Reamer-fijune; God sterck jon freugd fen binne.
 Sjong y? Goe moorn. Doz yer op 't paed? Wier himme?
 Kloeck oene gong?

R E A M E R.

Al seft, ick nim 't naet red.

S A P E.

Mael ick gong mey, al wier 't oer tuwzen mijlle.
 Oef woone y t' Schijp, de See wol ick oer sjylle,
 Ney de' oore'ig Wrâd, uwz eyn Lân bin ick sed.

't Hert wirt my kåd, in yn mijnen borst forklomme.
 Mijn agen wiet, yn trienen môl ick swomme.

'k Beffiet.

'k Besjet. Ick stear. Mijn ange siel dy blet,
Oermits ick sjog 't hert fen uwz Lân trog-snyen
Trog leaz forried, uwt-strijckjen, bijserye,
Nijd, Wrecksjochte' mey oor helsck in Dijvets bret.

R E A M E R.

De Wrâd iz Wrâd, in blieut Wrâd, wer y geane.
Tjogg' East in West, œf Suwd in Noord, y tjeane
Oer al by ljue fol on-geruychtigheyt.
O Sape! Broar! wier ane' y geanc œf komme
Dear giet de Guwt, yn fromhelyts kape' oer-momme,
Dear lijt in duwckt de' op-rijuechte sluechtigheyt.

S A P E.

'k Sil, fier fen uwz, muylck, better libbjen fyinne.

R E A M E R.

In mist it so bereysge' y duwbb'le pijnc.

S A P E.

De fill'ge Deugd iz klear fen uwz forteyn.

'k Sjogh mey de Gods-tjienst spot in toeyl bedriewwen,

'k Sjogh horvid, Nooz-wijz, Wean-wit'er op kieuwen,

In schoerren, trog 't hier-kleauwen sondaer eyn.

In loyts ick ford, it hert wirt my trog-dolge,

'k Sjog 't heylig' rijuecht, trog onrijuecht, sterck forfolge,

't Geweli dat drieut 't onnosel' fore swiep'

'k Sjog wretheleys fuwl in lîck hyer triomfeerjen,

Ik sjog mey wrijt in spijt de Free fexceerjen,

'k Sjog layts in goech wjueck-drayen az in Ljeap'.

Ho schoe in from, rijuecht-uwt, seft-sinnig minsche,

Dy naet az free, rijuecht, ljeafde in Goads freez winsche,

Tn docken tijd in sturn; yn docken Lân;

By swerren, flockjen, beestig' bjealgerye,

Trog 't heele jier, Sneyns, Wirtse-deys him flye:

Dat mey niet wezze, ney mijn sluecht forstan.

In æf ick bleau, het kin ick oorß ferwachtje
 Az pleage' op pleage', uwz suwnen, ney ick achtje,
 Meytse' wrz to fijne' yerd, Wetter, Lufi in Fjoer :
 't Swird blixemmet, de roeren hear ick tongerjen,
 De wylde Djier, wijd-gappjend' ney uwz hongerjen,
 Lanſt, ick fortijog, 'k bieu langer naet in ure'.

R E A M E R.

Sape' y fortjea, ney 'k her, Gôd wol jo liede.
 Mar hertse' in wird, swier holle', eer dat wy schiede,
 Rin naet jon Lân, mar tjog de wrâd uwt. Hey!
 Y dwane' az 't Hert, az 't schetten iz, sil 't rinne
 Trog Bosck in Beamte' oer fjild in heyde hinne,
 Dogge', al wier 't komt, it bringt sijn lyen mey.

Y gnorje doz, het wol y 't Lân bykibbe,
 Gong uwt jo salm, wol y fornoegge libbje.
 Salm binne wy uwz eyn fortriet in pleag'.
 d'Oprijuechte deughd let yerzen, stiel nog fjoer-wirck ;
 Mar stiet allijck in Klippe', œf getten moer'-wirck ,
 Dat wijck 't nog schrickt soor storm nog swiere-sleag.

Yen from gemoed, al woe de wrâd om-kere,
 Dat het, dat hâdt, yn God, 't jinge it bejere,
 Moed, wille, treast, fornoeyen winsck in wâd.
 Al bloeyde', aerne' in Lân yn free in resten,
 It leyt oere' heap trog op-roer, schoering', lesten.
 Eer y om-sjæ, ney wijze fenne wrâd.

Hier blyeut nin ding, yn yen in 't selle wezzen.
 Y fijne' it klear yn 't heylig boeck to lezzen,
 Ho Gôds eyndom (oor Folck oon-rier ick naet)
 Den yn elck oor' fortijsd, trog moeyterye,
 Den onder dizz', den oore flavernye
 Om tommele' in om dreau, fordruwckt, forstaet.

S A P E.

Ick wol deerom, (foor dat yen Lân trog pleagen
Uwt schomme wirt) omtjean lantz vore waegen.

R E A M E R.

Y fluchtje' az Cain! oef, lere', az Jonas die!
Tinck; Joseph bleau, godfrugtig, yn Egip̄ten,
In tjiende God: Lot, Abraam, oore' uwt-slipten
Ninter sijn Lân, az ney Gods hiet, in rie.

Het, het kint Lân oef de' hele wrâd my derre,
Hâd ick my rjuecht from oon uwz ljeave H E E R E:

Dy all' ding stjoert to sijn forkor'ne best.
It gong my jin ick wol it willig lye,
It rin mey my foor' wijn, ick wol my flye
Ney de' Hymmel wol, dear bin ick yn gereft.

Dear komt yen tijd dat all' uwz' moeyte' in pijne
Eyn nimt, in alle' uwz wer-moed sil fordwijne.

Den oermits 't ynne wrâd naerne' iz az 't heart,
Bliuewe' yn jon Lân, bidd' God dat hy 't wol spearje,
Dat hy uwz all' wol mey sijn Gaest rejearte,
In habb' nin Lân, mar de Hymmel in bejeart.

œ y t.

I 2

Tijd-

Tijd-kirtige Pittear lanze wey,

twiffche

Egge , Wyneringh

in GOADSFRJUEN.

*It buwtte Lán „, It ynn' steds libben ker,
Wirt plachte' oer' hán „, In wijzge' ijn Goadsfrjuens wer.*

WYNERING, ho ! doz gnepper gled?
't Is Snjuen, ick tinck y gean' ney' Sted:
Ick wird jon silschip, toave' in bijtke.

Wynering.

Ey gau den Gea-man ; my wirt wijtge
Dat ick to let to mercke kom:
Mijn gong falt traeg ; de wey iz krom.

Egge.

Ho môt in Huwz-man steez oon rinne,
Trog tjock, in tin, oer miedde in Finne,
Yn wiet, yn druwg; den hiet, den kåd;
Al wirtme klomsck, in traeg, in âd;
Dear 't Sted-folck bye druwgge stritte,
Fen modder, Wæſe' œf wiette witte.
O wenne' ick ynne Sted! my tingt
't Iz klinck-glear goud al het'er blinckt.

Wyne-

Wynering.

Mar E G G E ! Broar , y binne derten ,
In buytte gay ! tinck y 't fen herten ?

Egge.

Ick hab wol tuwzen reys oertocht ,
O dy so fillig wenje möcht ,
In dwane' in binne-huwsche neering' ,
In keappenschip oef oore' hanteering' ,
In Piss'-beloytser , yn Brabier ,
In Abbekaet oef foek in djier ,
Ja smeye 't jild yn blauwe secken ,
Als onder swit oef ljea to brecken :
Ja habbe macklijck winsck in wâd ,
Ja alle wille fenne wrad .

Wynering.

Ho fet soppie' oore ljeue petiellen ,
In boerr'-ljeue Ky ja greate Miellen :
Mar ljeau it fry , mijn Frjuen , ick siz ,
It lijcket sommes meer az 't iz .
It schijnt rea-boeyter oone beamme ,
Al is 't nin tomm'-brie binne seamme .
Al tilde my de Sted ynn' topp' ,
So joe 'k , om 't Lân , de Sted de schopp' .
Ick keaz de romme Löft , fen boeytte ,
Eer ick my liet ynn' Sted besloeytte .
Dy môt , had' wachte' in Burgers-keft ,
It ypen Fijld befalt my best .
Ho woene' y fill'ger dwaen byrinne ,
Az 't lockig libben dear w'ijn binne ?

Uwz flesck in speck, trog, 't hele jier,
 Tsijz, boeytter, mōlcke, jaene' uwz djiet,
 It hiem jout boeyss'-koal, wirtlen, rapen,
 't Hoaf kerssen, perren, prommen, 'plen,
 In 't Sie-lan folt uwz Berge', in Schoerr',
 Dat Jane wy goe-keap oef djoer,
 Al ney de jier-gong' schreag oef myld iz,
 It lyts gemienlijck djoer fen jild iz,
 In ripsje wy 't oerfloedig yn,
 Al jilt it lyts, dat iz nin pijnn',
 De mennigte kin jiette gearje.
 Het keappenschip soene' y bejearje
 So from', so nolck, so ruwn, so rjuecht,
 So nommel so yensaadigh-sljuecht?
 De Sted bret leafe tjuest're lægen.
 d'Yen' sijckt dear de' oore to bedraken,
 Yn wirdden, yn omthietten licht
 Eack schort it wol oon miette' in wicht.
 Ho beestigh kin him yen forgiffje,
 Dy ordenearet ney 't y pi ssje?
 In donget hy den 't Tjercke'-Hoaf, fet,
 Sijn wruwg-wierm pricket yer in let.
 d'Yen' krincket hy wit, sin in wezzen,
 d'Oor', reyts wol hab wol, wirt genezzen.
 In oor' nimt lean, om dat hy smerr't
 Jōn earm oef schonck, dy hy fordeart.
 In oor' wit neye kinst to bijzjen,
 Hy wit jōn rjuecht so krom to tijzjen,
 Dat jon rea-flinders schien forfleyn,
 Y witte fen nin plachtjen eyn.
 Frjun, dy 't doz schraepje gearje' in heapje,
 Het schilles' neymael's 'er for keapje?

Egge in Wyneting.

71

Jæ bjealgje troggeans dol in fol,
De sinnen rolje hol oer bol,
Doz giet de Kruwck' wol langh to wetter,
Mar recket yn it eyn to pletter:
    Naet fry fen ljea-breck, smerte' in swit,
    Ney jo tinckt, dy naet better wit.
Kom ick ynn' sted, dear sil ick fijne
Myn Lân-Here, dy swit fen pyne;
    Hy wricut, hy kiermt, hy sjocht so tjoë,
    Naet oorz az oest hy kacke woe.
Ho komt Lân-here' yn dock beswieren?
Ick joe Request yn, folle Jieren,
    (Den wylt syn gong stoack': ey! wyck'! wey!
    Stæ! blieuw'! moart! kom my naet to ney!
Yn't ein, nei't Bjear-in Wyn-gelaegjen,
Forkrigg' ick Fiat, mei dit plægjen:
    Nu neamtme my in Podagrif.
Ick toght, Y binne wol forgnist:
Op socken wetter socke Fisken.
Syn Boerr'-man sjog ick ondertwissche,
Fordrinst korts, in forsmorre' yn wyn.
    Hy neamt sijn pleage Flerecijn.
Sijn noas fol druwen blauw oer-knoeiste,
Sijn ænsicht rea bypockt bypoeiste,
    Dat grymmet az uwz Bollebeck,
    Op-swoln, az Lille-piepkers feck.
Ick loits al ford. (Mar ick wol swye
Fen Ljue to rotte, Minsck' soe spye,
    So meager, tor, soo giel, so wyt,
    Jæ binne merge' in koeitten quyt)
Dear 's yen dy recket jinne Teering',
Om dat sijn Lijz' drieut blynne neering.

In

Egge in Wynering.

In dy rint Yvig ynne suwz?

Egge.

'k Hear leck in breck fest bye ruwz.
 't Iz Steds ontijgge' al het y sprecke,
 Iz 't onder uwz alle' heel folmecke?
 Maet; az ick ney gebreck om-seag,
 'k Fawn suwnen nôg, by uwz; ô pleag'!
 Ick æm'l'er fen in eyn-leaf' rijgge,
 Ja wol all' dey eer dat ick swijgge.
 De Steden had ick jiette beft,
 Dear slijppet me' alle Ding to nest,
East-Ind'jen sjog ick dear forkeapjen,
 In *Tirck* in *Parff'* herr' waren heapjen,
West-Injens schat, in *Spaenjens* swiet,
 Ja *Franckrijcks* djoer dol-hollig wiet,
 Mey alle snorrepiperye
 Dat wy uwt *Noord-* in *Eest-Lân* krye,
 Dy nijgheyt dy me' er heart in sjocht.
 Uwz 't hert to 't ear in eag uwt-tjocht.

Wynering.

O Lanst! ho prate' y mey jon muwlke!
 't Wier wirddig dat ick 'er mey tuwlke!
 Nyschierigheyd soe gau forgean
 Mocht'n y it alle dagen sjean.
 Y sjeane' ynn' Sted in schilderye
 Dear foor jæ hounder goune krye,
 It lijcket wetter, beamen, djier
 In oest er huwz in minsche' yn wier:
 Mar, az y 't tuwzen reys bekijckje,
 't Kin oorz naet az dat selle lijckje.

Mar

Egge in Wynering.

73

Mar buwtte' op 't Fijld, beloyatse wy
In libb'ne wonder-schildery',
Dy, az me' him tuwzen-reys beschoagje
(Lit, lit i' op-weytse', ô Faer, y droagje)
Jæ's altijd oorz, so fier az heyn;
Op 't Fijld iz nijgheyt sonder eyn.
Hier iz in Blomme' in Bled ontfletten
Dear iz in griene leat uwt schetten,
Hier draeyt in Ljeap, dear fluecht in Duw,
Hier rint in Schiep, dear giet in Kuw,
Hier buwgt it Nôt az wetter-weagen,
Dear bleack'ret uwz in Marr' foor' eagen,
Hier sjeane y't tjuester, jinsen klear;
In ondertwissche dreent uwz 't ear
Op 't swietst', dear tuwzen kieltes klinckje,
Min mey nin swieter luwd betinckje.

Egge.

Ynn' Sted klinckt Olger in Usjek.

Wynering.

Dat toetjen het by 't Ljerck nin lijck',
By't Ouls-holtje, by Cijs oef Swealtje,
In jiette min by 't Nachtegealtje.

Egge.

Mar, dear komt GOODFR JUEN', hosck in trou,
Dat hy uwz learre 't Vonnis jou.
Hy het oppe' hæge Schole ginzen,
Hy krigge de' Amerant mey finzen,
Hy reysge' yn handele', East in West,
Ick jou 't op him, hy wittet best.

K

Wyne-

Wynering.

Ick bin to free, den sil ick 't winne.

Goodfrjuen.

De rijdder komt de gonger binne

Doz tel goe ljue? dit kirt de wey,

Klieuwe op myn weyn, komm' ryde mey,

Egge.

Jon selschip iz uwz ljeaf, y filie

Uwz scheel del-lizze' ist mey jon wille.

Wynering.

Uwz Maet iz fjild in romte sed,

Hy luwcket ney dy neare Sted,

Dear mot 'et Peerlen heylje in strye;

Fyoelen reyne, Rosen snye,

Him Droagget dear 't Loay-lecker-Lan:

Mar ick bin yn in oor forstan.

Iz ynne wrad vernoeyen aerne,

It iz op 't Fjild, oef 't iz hier naerne,

Egge.

De Sted iz op all' ding oef-rjuecht',

Mar 't Lan iz bot in plomp in sljuecht.

Wynering.

Oef y 't yen leazje' in 't oore bottje,

Me kin op 't Fjild eack 't sin noag hottje.

Good-

Goodfrjuen.

Naerne' ist folmecke, Tijerl, dat 's wier.
 Want hiene wy 't ney winsche hier,
 Wy schoene min ney 't yvig trachtje,
 Ja God, in 't Hymmelrijck-klien achtje.
 Doz ming't uwz ljeave HEE R E' altijd,
 Yn alle' uwz dwaen fortriet in strijd:
 Om uwz, trog't quaelck, it hert to twingen,
 Fen naettige' ydele' yerdsche dingen.
 'k Hab, yn mijn tijd rjuw onder-fuwn,
 Forschate dwaen ick onder-wuwn:
 Ney't ick uwt' Schoolle schaet, in 't leeren,
 Tjenje' ick uwz Prins; eack oor' Lâns-Heeren.
 Ick reysge' yn Franckrijck; in dear ney
 Yn Tjuts-Lân, in oon oore wey.
 Da weer ney huwz, da koe 'k it klearje,
 Mey kuwppjen, 'k moast, ick woe rygearje.
 Den krigge' ick 't ien Ampt, den weer 't oor',
 Wol tweyntig jieren ney elck oor.
 Het yn dizz' tijd faeck iz passere
 Forjouw' my dat, ô ljeave H E E R E!
 My groulet, az ick 't ney besjogh,
 Dat ick korts fen my salm uwt-fljueg.
 In dearom noam ick yn betinssen,
 Om 't Höf de Fijge-beam to schinssen.
 Da banne' ick my, ney rijp berie,
 Uwt Sted, in staet dy 'k dear yn hie,
 Da teag ick op mijn Aaders Siette,
 Da ick 't so let die moeyt my jiette.
 Ick lijckje' in Moll' dy 't eag op-giet.
 Az him de Dead forre' eagen stiet.

O fillig! trye-duwbbeld-fillig!
 Dy restig, lustig, fredig, willig,
 Yn 't romme fjild sijn libben leydt;
 't Giet bopp' in Kenings Majesteyt.
 Ick sjog de hele wrad besletten
 Yn mijn bedrieu, ick bin oer-getten
 Mey al 't jinge' hier fornoeye kin!
 God jou dat ick sljuechts danckbaer bin
 Ick hâd mijn huwz, mey Græft in Cingel,
 Foor mijn Paleys. Forck', Flæle, swingel,
 Seyn', sichte, iz mijn foet-folcks geweer,
 Pluwgge' Eyde bruwckt mijn Roeiter-scheare,
 For wapen: Doz kom ick to fjilde,
 Mar 't sil eyn greyde' in gruwnen jilde.
 OEf stirtt'er bloed, oef wirt 'er sleyn,
 So 's 't Ogse, Keallen, Giez oef Eyn,
 Wijld Fuwggelt, Fifck, &c. dear wy ney jeye,
 In for uwz Koackne' in tijt-disck' deye:
 Dy hier, mey ypen-hertigheyd,
 For frjuene' in gasten stiet bereydt.
 Hier somme' elck so nin guwch oon-stecke,
 Nogh fijnne wezze', in frjuenlijck sprecke,
 Hier maelt me' elck, ney eyn ferv', rjuecht uwt,
 In from minsch' from, in goeyt in goeyt,
 Hier giet nin Hoaffsche feynserye
 So brie: Hier sil so gjealp naet spye,
 Om lijs, de Presterlijcke gall',
 Dy fier de bitterste' iz boppe' al;
 Dy blixiemie mey domme kreften,
 Omtjeande slot, Toer, Porte oef Graeften.
 O frjuenen! hier 's mijn hert in sin,
 Dearme God, yn sijn wircken, kin:

In , dear wy , 't jinge' wy naet begrijpje,
Oon-bidde: in ford uwz sinnen slippje,

(:Fen 't tijzel-sinnig Hoaf ontsleyn:)

Yn rest in free, op 't sonder-eyn:
't Lân móet ick 't wirddigste to-schrieuwe,
Dear wol ick libbje , wenje' in bieuwe,

So lang my God dit libben schinst,

In ick 't forlit om de' hijmmel-winst.

Ick hâd den fest , , Yn 't Fjild ist best.

E T N.

Op S. A. GABBEMA Hægelied Salomons.

A Z me' eerst it huynning dopp'-waegs knet in trieuwt
Den rint 'er 't swiet so tin uwt dat 'et drieuwt ,
Mar , kneddet me' oon , dear teant him tjocker swiet
Dat fier' wey 't voorste' yn swietheyf smeyts oergiet.

So 's 't mey uwz fijuen'e. Hy sjongt yn 't wircks beginn'
Wrâds djoey-behâld , dy lib-teel-swiete M I N N :
Mar hertse' ho swiet sijn grouwne' harp' droant ford-oon ,
't Sill'gg' Hijmmelsich' gaet-iwict' Tjerk-boefsch , mey God-Soon ,

Ney 't gea-leaz' , haed-wijze' , Hæg'-liets Herders tean' .

Dear Bregeman in Breed to weyde gean' .

Dear Salm-ljcafds traep' dript wierck , grient' , kruwd in blomt' ,
In Dauw' lauwg'-fled-wiets oer-flood' , wicr hy komt :

In wijck't 'er ? d' ljeave' Breeds ljleafde'-eag trient't , az fluwz' ,
Om 't dat se' him , klim-om-klardd' , laet ijn Moars huwz ,
Yn 't yvigh wol , dear uwri' nogh fluwn' ljleafd' scheyn't
Dear de' heaft'-fol-macke' oer-puwck-ljleafd' kiekt nogg' eynt' .

U W T.

K 3 Tjesck.

TJESCK-MOARS

S E E - Æ N G S T E .

W Y S E . { *Tets moet ick u Laura vragen &c.*
Jean de Nivelle &c.

1.

WI F woe, mey in dolle holle,
 To de Wrâd uwt hólle-bólle,
 t' Huwz to blieuwen wier nin tier.
 Op in yken boerd to drieuwen,
 Rest-leas op in dol to klieuwen,
 Kerde' hy boppa't grien fol djier.

2.

Altijd t'huwz iz altijd finzen.
 Al to lang it Fjild beginzen,
 Ester Kouwz eerz', efter ploeg':
 Ick sijck wijlder æventoeren;
 Dat iz *Lafferris* nuyfck-bestjoeren;
 Yn Moars schertte, sleau in fluwg.

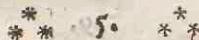
3.

Greate Pier wier gled forjitten,
 Al sijn dwaen wier boeyte witten,
 Hie hy stil libbe' oon eyn hird:
 Hie hy naet de See besijlle,
 Uwz Lân-Rijnnie foetten spijlle,
 In betwongen mey fjoer in fwird.

Mey

4.

Mey in Floot' great Schijps lavearje
 Wol ick; schomje, romje' in klearje,
 Fen Doeynkerckers; 't scholp'rig sadt
 Dear mey liet hy Plommen waye,
 't Gleonne swird oer' holle swaye,
 Dat, ynn' moed, Speck-Jan al daet.

Tjesck-moar seag, fen fiere weagen,
 Ho-se fest fen Lân cef teagen,
 d'Eagen gal'd'se, earm-moar, korts uwt,
 Dear-le' oppe' hæge wier del bocke,
 In, fen beyde' ig, 't Lân beloke,
 In de See seag yn sijn Tuwt,

6.

Wif, (doz kiermd' se) Ø Tsiel! wier hinne?
 Wif, het wotte nu beginne?
 Wif, iz dy de wrâd t'on-rom?
 Wif, mðcht Mem de holle' op stecke!
 Wif, it hert moast her to brecke!
 Wif, ja kearde' yn 't Græf om!

7.

Dear de See so gruwlijck gappet,
 In by tuwzenen op-happet,
 In by tuwzenen forteart,
 Dy dear fonder resten restje;
 Dy de grote Fiskens mestje;
 Dearme mey in suwn hert steart,

Dear-

8.

Dearme' op-sling'ret oone Wolcke ,
 In fen dear del duwckt , ynn' Kolcke ,
     Az fenne' Hijmmel innē Hol
 Wa schoe dear de dead ontkomme ?
 Breckt in tin boerdke' az in tomme ,
     Dear 's de Buwck sāt wetter fol.

9.

Jiette lit ick 't hette wezze ,
 (Nu 't ick Dy naet kin belezze
     Nu 't dijn sin ney' See to sjuecht)
 Teagste' oer' See yn keapfaerdyc
 Och ! het wijlde rasernye
     Dricut dy dearme' op 't wetter sjuecht!

10.

Dearme naet yen tred ontwijcket ,
 Schien de dead yen grijmme' oonkijcket !
     Dear Fortwijv'linge' helsch in luwd
 Bijllet , in mey Dealsche tofsken ,
 Schijp in lje forslijnt by bofsken ,
     OEf de lonte steckt ijn 't kruwd.

11.

Wier 't naet swieter ygne weyde ,
 Meye Schiepkes oppe heyde ,
     Meye Famnen oone ring' :
 Fearkjen , fisckjen , ygne fletten ,
 Foecken fānlen ; oef , ynn' Netten ,
     Fuwggelt fean , op poal of kling' ?

12.

Tuwn in Fjilden to beloytsen,
 Hoaf in Beamen to beploytsen,
 Dat iz wille' oer wille Bern.
 Deadlijck ist ynn' See to swommen.
 Mar du schoddeste' holle' in plommen,
 Al mijn kådtjen is forlern,

13.

Wol den, sijlle' ynn' Hymmelsche' hoede,
 't Fearckjen tijgge dy to goede.
 Ick befel, dy yn Gods hân,
 Dy stjoer dy uwt wetter-weagen,
 Klipp'-nead, heyl in twierre-fleagen,
 Trög sijn Ing'len, bly to Lân,

***

Wif ontfert my, *Wif* ontjocht my,
Wif ontsijllt my, *Wif* ontfjuecht my,
Wif (ho's nu mijn hert ynn' left!)
 Polschet ynn' djiepte kuwllen,
 Dear de Fisken, great fen maullen,
 't Wetter blieze' oer seyl in melt.

15.

Al mijn ljea dy trilje' in schoddje,
 Az ick tins ho datse Doddje,
 Hol oer bol, yn 't late schom:
 Dearme Kabels kerv't in Mesten;
 Dearme leck drieuwt oppe lesten,
 Yn dat gruwnleas Djiep roun-om.

L

D earfe

16.

Dearse' uwt nea-twang 't leſt uwt-fjette,
 Dearse' oom' Klippe ſticken ſtierte,
     Dearſe' oon' Dregg'-touw' rijdde' ijnn' nead,
 Dearſe plofje op hirdde fānnen,
 Dearſe borſtje' op druwgge strānnen,
     Dear in Neyl-breck iz de dead.

17.

Jeny! ho mey 't komme kinne,
 Dy ſo ney by 't ſtearren binne,
     Dy de dead ſo bringſjen heert,
 Az de See ſpij't ſchom in wiette,
 Dat hy 't Stijt' korts ſchoe bejiette,
     Guwlt, in, boppe tonger, beert:

18.

Stracx weer, az Goads hān op-tillet,
 Touwer, Wijn in Wægen ſtillet,
     In, az ijgne teamme twingt:
 Schoert deads, boeyt weer uwt deads hannen;
 Schijp, mey Keappenschip, in mannen,
     Yn behādne haven bringt.

19.

Dearſe wonder, kreft in eere,
 Sjonge fen uwz ljeave H E E R E,
     Dy de See ſo ſtruyſ bewādt.
 Ho mey 't (ſiz ick jiette) komme
 Dat ſock folck (az Djier fordomme)
     Soo lijts 't wonder Goads onthādt,

Dattet

20.

Dattet, trog uwt-littne flincken,
 Fält oon 't bjealgjen, beestig drincken,
 Striette-scheynen, duyn in fol,
 Mey in on bestjoersum' wezzen,
 Beeren, smijtten ijgne glezzen,
 Tierret, flockt in sjuecht so dol.

21.

O! dy de' heagst' doz smaedje' in huynje,
 Hesæ. Az forwylde Ky, dy duynje,
 4.16. Weyd't hy az spoar-bjuester Schiep.
 Wol dogge', Hijmmel, wif yu-plantje,
 Dat hy him ney God móet kantje
 Az hy t'huwz komt uwt it Djiep.

E T N.

In 't Stamboeck fen BRUNSVELT.

PAN hærcke to, da BRUNSVELT by my
 wier,
 Ney 't gaest-gled luwd fen Lille, Luwtte in Lier',
 Fijt', kate' er, dit 's Apoll, dy me' eer'n be-
 schamme.
 Wirt hy nu BRUNSVELT neamd? soo 's hy
 om-namme.

E T N E.

L 2

Lan.

Lân-Geane.

OE F

F R I E S C H E F R E U G D E :

*oer it ijn-nimmen fenne Sted HULST,
mey de Schansen dear by om.*

(*Wijse. Poliphemus aan de strande &c.*)

1.

L It uwz nu reys frolijck sjonge,
Aad' in jonge
Oer de wol-feart sen uwz Lan :
Hulst mey Schansen, Buwtte-wircken,
Huwzen, Tjercken,
Falt sijn Heagheyd ijgne han.

2.

't Hele Lan *Waes* iz uwfers.
Romm' Ketuwfers,
Jesuwijten, Moeyns in Paep.
't Altijd griene *Hulst* nu dorret,
In forsorret
Spaenjens bloed-rie, *Romens* kaep'.

Nu

3.

Nu wol't mey *Antwerpen* knijpje,

Nu mot piepje

Gint in *Bregge* allijck in Muwz.

Giel-eag, mey sijn fuwle raenjen,

Mot ney *Spaenjen*,

Mey de stut ijnn' eerz ney huwz.

4.

Flaemsche Famnen Beth in Kalle,

Oef wa'er galle

Oer gewelt, kreft in oer-lest,

Sille freamde slavernyc

Naet meer lyc,

Az dit heal-moar' bred fornest't.

5.

Flænd'ren mot mey uwz foryenje,

Da schoe tjienje

't Herte best: den folget ney

Braban, in wa dear oorz binne

Dy berinne

Mase, *Schelde*, *Lieve* in *Ley*.

6.

Den schil 't Lan naet meer forwoestje.

Den mot roestje

't Godteas swird, (ad sounre pleag)

L 3

Den

Den wirt Speetse' in Restinge' hinge
 Ynne swinge,
 Ruwg besponnen ijn it reag.

7.

't Lân ynn' free, schil de' holle' op-luwcke,
 Uwt'e Foecke
 Fen dy bloed-huwn, *Tber-fâd.*
 't Sil florearje, 't sil forrijckje,
 Ja 't schil lijckje
 Rju neye' âde gouné Wrad.

8.

Jou Oraenjen, ljeave HEERE,
 Dizze eere,
 Dat hy uwz de Free befjuecht.
 Dat wy DY dear lof foor sjonge,
 Ad in Jonge
 From, yen-fadig, *sljuecht in rjuecht.*

E Y N.

Aen

Aen den E. C. Fonteyne, over't behandigen van
eenige Gedichten van de hoog-begaefde Dichteres

SIBYLLÉ van GRIETHUYSEN.

Fonteyne' ick sjoē mijn eagen uwt,
Mijn binne-holle wier to buyt
Oon op teynheyt ynn' letter-wille,
Da 'k Rijm liez fen dy wijz' SIBYLLÉ:
Dy Blomm' in Peerl' fen Grinzerlân!
Waems wirck Y lieuw'ren' my ter han.
Ick ker dat Wijv for hette wonders.
Ick schoagje' her wirck rju hette sonders.
Dy wittenschip, dy Rijmm', dy stal,
Dy miette-klang, weagt oer, het fal,
Yn droaf oef bly hadtse' oer-al puwck-trôy.
Fonteyne' ick tanck jo for dy boeck-stoy.

E T N.

Op de Geboorte des Vorstlijcken Frieschen
Stadholders Soone.

UW^z Nassou Forstne Soon, dy w' eer'n to Friez'ne'
eer glöarje,
Ring' winsckne' iz ringen komn O! dat hy Forstlijck blommet
Palm'-grien ijnn' Friez'ne eer-tuwn! In glanz' sijn held-
histroarje
Nog deugd-preall' geade fijn! Mar all' Wrâds greate' oer-
brommet.
God! dat hy, az in Lauwg-wiet, Frieslân wol bekommel!

U W T.

Moed

MOED in T O - F O R L I T
O P
G O A D S   G U N S T E.

Wijse. { *Het finnigh stralen van de Son &c.*
Hansken sneed het kooren was langh &c.

F En God allinne uwz goed,, In spoed,
 Fornoey in siel-bejearen.
Het Goads gunst seyn't
Dogg' nimmer scheyn't,
Het minsche schoe 't uwz weare?

2.
 Dizz' keabel hâd ick fest,, Yn lefft,
 God schil for my wol weytse.
Het Goads &c. Dear wol ick steat op meytse.

3.
 Om Goads gunst iz mijn winsck;; Het minsck'
 My haet, God schil my frye.
Het Goads &c. Spijt wrijtte', ja mot it lye.

4.
 Goads gunst stiet fest ijn nead,, In dead,
 Lit my dear oon naet tseagje.
Het Goads &c. Dear wol ick 't gled op weagje.

5.
 Gong lefft, hird, woest, stil hæg,, In leeg,
 Mijn God stiet salm to roere.
Het Goads &c. Hy sil't ney lock-Sted stjoere.

S I E L - N J U E.

O Wier ick, ney ick winsckje', yen Minsche!
 Ick winsche' oors az ick eer en winsche.
 Ick woe oorz az ick eer en woe.
 Ick koe oorz az ick eer en koe.
 Ick wanle' oorz az ick eer en wanle,
 Ick hanle' oorz az ick eer en hanle.
 Ick die oorz az ick eer en die.
 Ick lie oorz az ick eer en lie.
 'k Petearae' ootz az ick eer'n petearre.
 'k Bejearre' oorz az ick eer'n bejearre.
 O God! ick wier al ijn dizze' uwr'
 Ny ney Goads bijld we'er-bern' Cretuwr',
 Fol gaest'-ganz'-hijmmel-silligh-fjoer.

E R N E.

*It Latijnse Versissen, van Don. Feyco Oedz over
 'tin-komen in Friesland des Vorstel. Dochtertjen
 eerst-gebooren kind onses Heere Stadhouders, &c.
 aldus verfriescht.*

Wegff' Forstne Famcke-Bern, jn Grade' in Aaders gloarje.
 Uwz lân grienj' nu dizz' puwick-blom' Friezne' jnblommet.
 Lang libb'. Looyif' ringh jon brðar. Oerkijfse' all' vrouwe' histoure
 All' frijene tōv'. Bringh t'wrad', sock', dy all' Wiâd' loftrommet.

GRÆF-SCHRIFT E

O E R E

*Kening fenne Sweden, Gotten, &c. Gustaef Adolph,
de vorde in de greate.*

N In wijld-œf blix'me-fjoer, nin rommeljende tong're,
 Nin luwd-roste' on-waers buy', nin pest-köl tjerck-hoaf-
 donge're)
 Brocht sock ljea-triljende' eangst', grijm-grouwle, stearrens
 nead,
 Az ick oer tjutsch in on-tjutsch' tijcken giealp uwt-geat:
 Doz my de Kerst'ne wrâd all' Krijgs-ljue haed uwt-fond'ere.
 Ho faeck seag 't Dey-ljechi' my (al rinnende' op in ond'ere)
 Forschoerren all' het my mey grijm-blicx-tosck jin-biet,
 In nead-holp' tijjenen wae 't ijnue' oer-moeds Eerns-kloer'
 siet.
 Yn 't rie-jaen wier ick nolck in firddig, ljeap in witt'ene.
 De foorste dear 't gefjuecht bloed swalpe' in balck' uwt-lit-
 t'ene.
 Ick brijck, to-buwcke' in scheyne 't Kesers hird besluwt,
 Ja tâpe 'er moed in bloed in gaest in libben uwt.
 Dit die mijn Namme-klangg' de Wrâd ruwn-om glörear-
 jen.
 Mar az mijn Fest, al-oon, de dead' tocht to sexcearjen.
 So tomlé' ick ijn sijn tuwt, az Samson great fen moed;
 'k Won 't fjuecht-fjild to mijn græf, in fjuecht-winst trogh
 mijn bloed.

œ y t.

Op

Op 't Hoars-hoffjen fen

FIEFFER

SIBILLA FEN JONGSTAL.

SO ljeapt to Hðars' Låns jieff're puwck SIBILLA,
 So preall't S'e ijnn' seal, dy Rieds Heerlijcke spruwt,
 So gloarre-glanzgjet S'e ond're tuwz'nen uwt,
 Az eer'n yn Turnus f'juecht-buwn' blonck Camilla.

So twingt S'e it hoev', lofs, rjuechts; den op in trðay',
 Den op in rin; Den op in jey, az fleande:
 Næt oorz allijck in Haeze-wijnhuwn', geande
 Om leck're bou' t'eyn-mijnen to sijn prðay.

Den tockleteamm't S'e oer beck, mey ljeapp'e op ljeppjen,
 Steeg, rjuecht oer eyn'; Den det S'e im lðack-stil stean,
 Hann' bakjende d'e Hðarshalz'; Den lit S'e im gean
 Tripp'-tred opp' staep', omme' amme weer to reappjen.

Den lied't S'e im ruwn, in ringet ringe' oon ring';
 Den tel; Den sæft; Den schean; den rjuecht; ney 't teamjen
 Fen socken hånn', dy 't hijnzer wit to preamjen;
 Den spðarret S' dat 't Hðarz f'juecht oer wringe' in kling'

Mar nint're stuwn, mey stoer gelaat oer grijmme,
 Az d'e ad Camill', dy Fryg' ney Fryg' laey døl,
 In lðacke' allijck in Wrigge' uwt Pluwtôs høl,
 To dat S'e uwt-blet, fen Aruns pijll' trogflijmme.

Dizz' het nin nea, nin dey-dolck' kin her Heyn.
O! waa S'e oon-gloerret stirt, az salm forwonne.
 Knielje' Aruns, jouw't: dijn boey-tried iz folsponne,
 Ljuentje' om behåd', dijn frydomm' rint red t'eyn'.

T O - H Æ C K E.

af Oonhinghſle oon't foor' geande.

AL teammet *Nymph Jongſtal* 't woast team'-
werz' wijld' Hoarz,
In 't hippet, in trippet, in trapet, naet oorz
OEf 't donſſet : jiett' gonzet in bonzet in krie't
De *Famme* her namme uwtt'e amme, in hiet
Hier himmel, nolck, nommel in noattig in njoet,
Dat greathanz'e in kōatter her demmenheyt groet.
Mar jiette', ô! fier boppe' oor' Ijuc, tillt' her mijn
pin,
Mijn herts tins, mijn ijnborst, mijn Lieroms tin-
tin,
Om 't æb'le swiet ſjong-fersſe' oon **G A E B B ' M A** for-
eerd,
Dat my eack her gaest-gauw' goll' kunſt-glanz' gled
leert,
Doz winsckje' ick her wolſearcs tier-scyn' ney be-
jeart'.

E   T   N.

Op't

Op 't oonfirdigjen sen Frieslânz

S C H Y D - S C H R I E U W - A E M P T,
sen S. A. G A B E M A.

Oon H I N D R I C K R I N T S E S.

WA ea ontfinzen het goe gâve
In litse rôastgje, in bruwicktse naet,
Ontanck suwl jinn' mijld Jonw-Heer' staet't:
Hy libbet ruwg in onbeschave,
Yn spijtte in huyn' injuenck' dy 't' im joc
To salm-nûte, in for ore ljoë.

't Wier eren so. Oort sif't nu wezze.
O Rintses, sruene, ick lieuw're it so.
Nu Gabemiz komme to
't Friesch Schijd-schricuw-aemptie; Y kinne 't lezze
Yn 't leaf sen Ljeauwerd, dat jon hân
Uwz to-druwckte, az in orckel-pân.

'k Loyts' rjuechte ford sija pin wrâds jieren
Trogweydjen; ja sen teamm' to teamm'
All' het uwtminde op Friesche beamm'
Krânz-frisseljen jearm' lib-wirdde hyeren
Mey gouwne frissel-snoer', dat steart
Nog wijllet for d'heel' Wrâd fordeart.

Mijn Kinst-Faem lijcket klear uwltitt'ne
Ynn' wille, ô datse az grien forjong'r,
Dy toereljoerckjende aldoz sjongt:
Bazuun' dear kinst-teall'! vol trog-witt'ne!
O! njueggen Sif're glôarje luwd!
Heag' leer'ngé glanz' stoyt nôrd in swâd.

Schijd-schriew-aempt.

Gau Gab'ma (dy Athenen kritiset

Tn Frieslân; ja het libbje kin

Trog sijn trog-Neet're schy'd'niss' pin,

Dear to by ure in stuwne oonbisset

Sijn gaeſt ge Gaeſt) dy folget Pier.

(Foy! twische twijn iz 't naet in sier',)

Hy schil sijn holle trogge Sijrren

Op-stecke. Dy wol sprekenheyd

Glanz-gloarjende ijn sijn boeckſtday' weyd't.

Dear ſtô int wiſjochtme op ſtjuwge ſpijren.

Goadzill'gheyl' till'i'er holle om heag.

't Schien' wircks ſtriell' prealt ijnn' Neyſiets eag.

O! het kijſje ick, to Frieslânz gloarje,
't Fry ſjuechtgjen fen Lânz twingländy',

Fen Noare in Noardsche Wriggery,

Yn gouwne lett're yen wiere extoarje

To miette. 'k Lez rju rjuechts ſet-ker

(Jinne' onrjuechts died) ijnn' Rjuecht're War.

Dear Rjuechts muwll' rjuecht, for rjuecht, fordeg'ne.

Den layſt it rjuecht trog Heer'ne jeſt'.

Den gált weer 't rjuecht, t'onrjuecht' forkreft,

In de åde yenfåd wirt quelck bejeg'ne.

Den duwckt lânz frydomm' hird fordruwck't,

Dat ney reys weer fromm' halze opluwckt.

Den borſt' Lânz wolfeart' droaf oon steaven.

Den ſtirt 'er bloed fen tijgge ljoe.

Den gjealpt ſât ſchomme oere 't druwg by djoe,

In 't drinkt' folck ſijnt ynn' fiſck jearm' greaven.

Eynlinge iz 't Lan ruwn-om bedijck't,

Wier trog 't ynn' wjealde in wolfeart' rijck't.

Schijd-schrieuw-aempt.

95

Frijen' Rintses, dock beschriew, ijn' wierheyd,
Langhalsje ick sen uwz Gabema.

Ick winsckje eack lock in seyne oon wa
Him seyn' hier ijn winsck 't uyt herts blierheyt.
Forjouw 't my, 'k winsck ringe uwt jon druwck,
't Beschriew fen Ljeauwerds holle-oopluck.

E Y N.

Ney 't eag-neydjen op

H I N D R I C K R I N T J U S

eerste prieuw-drucksi'e fen sijn nye op-rjuechtge DRUWCKERYE.

Hoe perff' my herts druwck-perff', dae Druwck-perffe' eer' FON-
TEYNE,
Ontdruwk't, sijn Druwckerye in druwck-droav' lib'-stuwne' eyne.
'k Ney-galld' sijn fill'ge siel: O, d'gloarje senne Druwck
Iz all'e Yerdich' druwcke' onteyn'. Kijf', nu's Druwck salme ijan' druwck'!
't Wijlste' ick doz druwll-dod dutte oer Lourinz wol-fuwn' nutheyt'
Jouwt Hindrick de' holp-hann' my, in luwckt m' uwt dod in dutheyt'.
'k Beloaytf' sijn boeckstoay'-stall', icksjog sijn bled-print stean,
Rjuecht-rijggend'e sijn fetsoen', gnep, himmel sijn sijn klean,
Beslijp't, bestrijp't, beknijp't sijn proncx twangg' ploay', ô puwek-çier!
Doz 'k weer, az Frieslan det, mijnen moed, sijn him, op luwck, bliert.
Hier wier-lijckt S A M O S fiz. 't Schijnt klar, kloeck' CLAUD gien' gaest
Yn Rintjus huwz't. Ja loaytf'! 'ksjog suwd, noard, weiste' in aeft
Sijn Druwck trog-noazjen, in uwt-kippjen for rju sonders.
Mar het gouwn' Sinn'-gloed glanz? het Moarn-stuwn'rea! het wonders!

Het eer' fil uwz lijts Lan, fen Lan to Lann', beschean'
Az G A B B ' M A great' gauw gaest, ijnn' rijmme', ijane' onrijomm' flean
All' wijd' wrad oer fil, uwt dizz Druwck-perfe' op ney' wolck'ne,
Ho Friez'ne Fjuecht-ljue eer'n Lân-frye' eer-preal bedolck'ne,
Ho Friez'ne wit in pit wijck' Rom're, oef witt'ne Atheen.
Ho Friez' nea moed besauwe', oef stantheft' strijck' for' Deen'
Nog grijmme Noorman, dae fe' (az J A P I C hosck doldruwck'ne,
Fen P H A R ' o) 't fry friesck' schofte' in half'-pleag los ontjuwck'ne.
Dit loaytsje' ick gjealp to mielt'. In lez ick 't? for mijn eyn'
Sil 'k Schrieuw' in Druwck-Heern' droan', herts-gruwn winsckje' yv'geseay,

U W T,

TREDDE DEEL.

FRIESCHE HERDER

To-eyne, in seynd oon dy Eer-wirddige C. Fonteyne.

DE frjuenschip recket oon 't forkàdjen,
Oon 't kluyngen, klomjen, oon 't foràdjen,
Wenneerde naet wirt onderhâden.

It det my seer, in 't iz my tjoe,
Frjuene', az ick jo ijn lang naet sjoe,
Doz det mijn Dicht dat ick dwaen schoe.
It mecket im to reylgjen firddigh,
Ja 't blicut in drieut ijnn' drift folhirdigh.
Ney socken Frjuen', so ljeaf, so wirddigh.

Ick lit it gean, in tjean, sijn wey,
Ick stjoer mijn Friesche Herder mey,
Ick winsch, trog herre, jo gindey.
Ja bian' op moed, in on-beschromme,
Om wezzen ijn jon huwz wol-komme,
Oorz naernc', om, dat ja sen my komme.

Ja witte dat jon frjuen'lijckheyd,
Jon ypen' hert, jon ruwnlijckheyd,
Rjuecht, njuencke my, hert gruwnlijck leyc.
Doz, herckje' it sjongen sen myn Ade,
Y mogge' it wey wye oef behâde,
Ick jou it oer yn jon bewâde:
In schiedt my de' onfortjienne eer,
Dat Y't, mey niue lezze', ick bejar.
Seyn' my, sen jôn Dicht, hette weer.

Friesche

FRIESCHE HERDERS

Njue onbuwne in mey Christo to wezzen,

Phyli. I. vers 23.

YEn Friesch Herder, to sijn jierren,
 Dy sijn djier ruwn om him seag,
 Siet oppe' holle fenne wiere,
 In oer-woeg, opp' sinne-weag,
 Ho elck djier 't grien' gerz yn-slicke,
 Meye tuwt in eag ney' gruwn,
 Buwtte tins wae 't kruwd beschicke,
 In sen waem 't fjoer wirde juwn'.

Oorz, petearre 'er, iz 't mey' Minsche,
 Dy, omme' hymmel oon to sjean,
 Muwlle' in eag op till't, om winsche
 In bejar, fen dear, t'ontsean.
 Dy kirtte' yerd-seyn' ter-jild achter
 Op it stijckel-smolle paed,
 Wolcke' oon luwcket, guw't in wachtet,
 d'Oorde to-komst' fen uwz Haed.

Dear mey seag sijn eag ney boppe,
 't Ynborst teag, ja fleag, om heag,
 In sijn Gaest begoe to roppen
 Uwt herts gruwne', uwt siel'-fjoers leag.

P S A L M CXXXVII.

1. ^{1.} **B** In az' folck Goads, dat, oone' Euphraet-ig finzen
Yn Babel siet, in galde', ijn swier betinsen,
Om Ziens berg', dy woest laey, wijld in bleat.
2. Herre' Herp'-spil hinge' oon Wijlge-beamt', lanz' float,
3. Dy trog gjelp-trien-eag-wiet wugs, az heer' terge
't Twing-Folck, in scheetsch blier Zion-sang oef-ferge.

4. ^{2.} Ho! (katt'ne weer Goads Tjeners) schoen' wy sjonge
Klear Hijmmel-luwd, ijn freamd lantz fuwl bedonge?
5. O't iz on-muwlek! Mar az ick dy forxit
Jerusalem mijn heagste wille' in wit,
So mōt him salm, mijn rjuechter hān, forxitte,
6. Mijn tong' mōt fest, oon' muwle bopperst' sitte.

7. ^{3.} O tinf'e', uwz God, oon Edoms berns hōfsck' droazheyd!
Yn Salems Dey balcke' herre' oerjuwne boosheyd,
Breck', baern', schoer', scheyn', litt' stoack op sien naet stean.
Datme' ijnne gruwn' mey bleat in neaken sjean.
8. O Babels bern! dy me' eack woost widden sjean fil,
(So me' immen det, al folle', yen ney beschean schil)

9. ^{4.} O Babels bern! lock-filling mōt hy wezze,
Dy dy trog' wreack' ijn't pleagien schil op-lezze
Dijn mis-diede' cern', oon uwz, so wreed, begin.
Wol-filling, dy dijn suwg'-bern oon' Rotz-stien',
Oon' Klippe klopp't, omme' holle' in ljea to brecken,
Om so uwz uwnck, smaed, please' in leed to wreken.

Yn-goe God! ho liz ick buwne,
Yn dizz' wradsche Babel-kuwl,
Schern-bobb', jerre-sx fol suwne,
Flesck-bejear, gaest-stanck, siel-fuwl:

Dy

Friesche Herder.

9

Dy myn Hymmel Harp'-snaer' stomje,

Datse naet trogg' wolcke giet;

Dy myn tomm' in finger klomje,

To de taest fen heyligh Liedt.

Groed in bloed mot my forwylje,

'k Swijm, dead-doaf, trogge' helsche klang',

Az wrads huwnnen my oon bijlje:

Sjong reys op dijn Zion-sangg'.

Schoe ick sjonge ! ick stear fen rouwe,

Schoe ick sjonge ! ick gali' my blyn.

God! tjog m' uwte' yerdisch' freamd lanzdouwe,

Trog dyn Gaest, rjuechte' Hymmel-lyn.

Tjog m' yn 't heag Jerus'lem binne.

(O myn yvig thuwz-besit!

Eer ick dy forjit, myn sinnen,

Hert in han him salm forjit)

Och! wenneer myn siel op-litsen

Yn dy sted fen God salm' boud,

Waems salm schient' næ wirt uwt-spritsen.

Strierten klar trog-schijnigh goud,

Pearle porten tólf, in moerren

Fen wirddearleast' puwck-e'l stien

Dear ynn' wille stuwn' nogge' uwre

Wirt bepeald, nogge' eyn begien.

God! wenneer, mey fill'ger tonge,

Goads Lam folge yn 't wijt wer 't giet;

Mey dyn heyl'ge in Ing'len sjonge

't Heylig, heylig, heylig Liedt?

God! om oon 't begin to reytsen,

Deade', yn my, suwne'-Edoms bern,

In 't boof' Babel-wradsch formeytsen;

Dat my trieut yn flesck-lust-schern.

N 2

Jouw?

Jouw' my kreft om Babels teame,
 Dat forflockt' suwne'-Edoms bred,
 To forbrecken tacke' in beame,
 Om to libbjen ney jon Wet.
 O oer-lockig! O wol-sillig!
 Dy fordoarn-aerds bernkes daet,
 Schoer't fenn' suwne-tate willig,
 In de ljea to sticken staet.
 Jouw' my hymmel, bid ick jiette
 To dizz' dwaen rjuecht' fiel-njue dogg',
 Dat ick ney dit wjst mey sjiette,
 Dat ick 't yvig wjst oon tjog.

Dear ney rjuechte hy him, in wand're,
 Mey sijn djier om wiet in fjoer,
 Dy hy weyde', in weyd'-forand're,
 Trog sijn herderlijck bestjoer.

Goadsfrjuen' hie sijn djier forweyde
 Oon yen oncefearte heyde,
 Dear oppe' on-forbijt'ne gruwn,
 't Goed de folle houwe fuwn.
 Ringen siet hy dol om restjen,
 Fen sijn gongz soer wrigge' oerlestjen,
 Dear hy 't Psalm-boeck yp'ne, in song,
 Dat it jin-luw'd 't luwd ney gongh.
 Doz nuwntje' er dizz' trye' opp' rijgge,
 Dy hy foorst', neye' op-flag krijgge.
 Ody so sijn restjens tijd
 Oer-bringt, wirt fenne' hol benijd'.

Dy tjiende P S A L M E.

1.

1. **W**ierom , uwz God , wierom steane' Y so fier ?
Wierom oerschuwle' , ynn' tijd sen neare nead ?
2. Och ! 't godleaf' schom,fjoer-hiet, az wreade'
on-djier ,
Oer-moedsch, forfolgje 't earm' from folck to dead.
d'Illindige' achrjet' lijs , ja min az neat.
Litte' herre' cync'oon-slag , herre' eyn holle' oon-grijpje ,
Litte' herre' salm-tins' t'boo? salm-hert' trog-knippje .

2.

3. Want (ð fordoarne' , in ijn' t' fordear forhird' ,
Dy great op-jout sen' t' fuwli' trog him uwt-rjuecht')
Dy godeaz' bôlt de' uwt-wircke bijze-perr' ,
Hy spijllet raep in schraep het rint oef fijuecht ,
Hy prij' t' helle'oon , flock yn al het 'ersjocht ,
Hy all' t' , hy mâll' t' , hy râll' t' smaed , schamme , on-eere ,
(O Hymmel-spijt !) hy lasteret de H E E R E .

3.

4. Hy steect sijn noaz om heag , yn heag-moed dol ,
Hy ondertaest nog ondersjckt sijn dwaen ,
't Iz jamck , trieut hy sijn blauwe secken fel ,
Hy schil om fromheyt naet in fijtter jaen .
Hy tinekt : Dear iz nin God yn uwz oon-slaen .
5. Sijn wèy bringt smert' : Jôn dwaen on-fijuecht sijn miette ,
Hy bliest , dy him naet lijck't , az moude' oer striette .

4.

6. Hy kât him salme in moed yn 't hert : Næ , næ
Forwrickje sllick , ninter tijd oef stuwn' ,

Psalm 10.

- Fen bern to bern sil 'k ford geān , buwtte quæ.
 7. Sijn muwille flockt in swart, yn 't fuwl oer-juwn'.
     Hy bijllet' list, moeyte', onrjuecht, az in huwn.
 8. Hy leag-loer't t'schuwl , on-schild'ge ljoē to deyen,
     Sijn eag mierck't omme' earme' uwitte wrâd to feyen.

5.

9. Allijck in Lieuwe' , ynn' kuwl , oer schuwl , oon-loer't,
     (Az hôlle hunger , yn sijn termen , kryet)
     In ljeapt op 't nin-qua-tinckjend' Schiep : so gloer't ,
     Hy op d'illind'ge , dy hy 't not oerstiet.
 10. Hy duwck-buwgt , az yen dy wijld fuwggelt' Gjet ,
     OEf az de Lieuw' , fôr' seyd , mey deadlijck hapjen ,
     Komt hy 't earm' folck , mey' lobben , sterck fortapjen.

6.

11. Hy seyt yn 't hert (ð beefstig bot !) hy seyt
     God forxit't sljuecht folcks' pleag' him oon to tjean.
     Hy sjocht naet ney herre' om yn yvigheyt.
     Hy draeytsijn holle' oef , 't s him naet wird to sjean.
 12. Stan op H E E R' God , litt' dit naet langer schean ,
     Litt' langer naet , jôn hân ynn' boef'me sitte ,
     Steck se'uwt , H E E R' , wol d'illind'ge naet for jitte.

7.

13. Wierom last'ret dy godleaz' fuwl-tuwt God ?
     Sizzende : Y sijckje naet ney het dy det.
 14. Y sjea lijck' wol djiep trog sijn tjock herts flot ,
     Y schoagje' oon wa't hy , trog fortriet , forplett:
     Op datme't op-jout , Jo , dy 't wreck-swird set ,
     Wier de' earme' him op forlit , ynn' nead in freze :
     Y holpje' , in blieuwe' , in nead-holp' senne Weeze.

3.

15. Breck', briezje in buwts' dy godleaz' earm omtwa,
Sijkjo' al herr' dwaen, ey! gryp-knijp se' yn't gemoed.
Fijnne' Y se naet? in grypjel'? wis y dwa.
Jx stuwe' az moal, to trape fen jon foet.
16. De H E E R E' iz Kening, dy uwz yvig hoed't,
In hoedje sil. De Heyd'nen hy, to schannte,
De Wrâd uwt stiet, in drieutse' uwt al sijn lannen.

9.

17. Oljeave H E E R E'! hoga, ho mijld, ho swiet
Habbe' y't festmoedigh' hert sijn wunsch for heard?
Y sil' him't hert sterckje', az mey Hymmelck wiet,
Jon eer sil mijld to-herckje' op sijn bejart'.
18. Omm' Weez', bedold yn druwick dat hy kort steart,
Rjuecht to dwaen: Dat in Minscke', ho hy moacht klicewe,
Naet ford ferre' om meer booz-died' to bedriewen.

P S A L M álve.

- I. Yen Psalme Dâvids fore oerste Sjong-maeester,

I.

ICk trouwje', ick bouwje', ick hab mijn dwaen gruwendeare
(: It gong, it rin, it druwick, it kieu so't wol:)
Tn God, ick stan fest op uwz heave H E E R E:
Ho gwachjes' to myn siel, ijn laeyts inschrol,
Oef immen dy op God stict aet koe deare:
Flueg sizzes', sunggel-faey, berge' op, berg'dol,
Uwz sjiet-reauw' sil, dogg' deadlyck, dy besere.

Op

2.

2. *Op't wurd de died^o. Want, loytse! dy godleaze
 Strump't mouwen op, mey' bleak'rende' earmen bleat,
 Fer boage' in peez', hy spannetse', elck mey freeze,
 De boute' er op fornynnigd az de dead,
 In doz oer schuwelle^o, ontseande wiet nogg' weaze,
 Omsjettens so de' op-rjuecht' naet-tinck-op-naed,
Hy's recke', hy leyts, hy's lijv'-leaz wiermen eaze.*

3.

3. *Fasjoker! ja stiette' om dy fuwneminten
 Fen rjuecht in war : Het het dy goe bedreaun?*
 4. *Mar de' H E E R E^o iz yn sijn fillig ste' heyl'ge Tinten,
 Sijn Throone^o iz heag, ynne' Himmel, onbeklaun,
 Sijn eag prieuw^o t minsche-berne falsche minten.
 5. *Hy prieuw^o de' oprjuechte', yn' t libbens buwek op-schreaun^o,
 Mar snoeyt dy godleaze' uwt, as omijgge' inten.**

4.

6. *Hy schil op dy godleaze reyne litte
 Fjoer, swavel, strijek-jearn, heyll^o yn twierre-wijn,
 Dit's 't eyn-deel foor dy godleaz, God forjitte.
 7. God iz rjuechfriddig dat 't berre' helsche pienn^o
 Hy het gerjuechtigheyt ljeaf, mōt elck witte.
 Hy laket de' oprjuechte' oon, mey blier oonschijn,
Ja sifl' yn him t heag ste' yvig-wol besitte.*

Toalfde

Toalfde P S A L M E.

Ten Psalme Dâvids fore oerste Sjong-maeester,
op de Scheminith.

2. **S**Te by, behâd', 'tiz oertijd, ljeave HEERE!
't Klien' heapfen fromme ljeue wirt lijs in tin,
De guwt klieut', deugd duwckt, fuwl hiet schien, schann' eere,
Dy trouwe oprjuechte' iz, onder tuwzen nin.

3. Jæ sprecke' oorz naet az smoar-gledd' guwch'lycye,
Elck flaeyst' fijn frjuene', elck schild'ret wijt fijn swart,
Mey' gledde tong', schien praet, plomstrijckeryc,
Jæ kâtje mey in duwbel-duwbbeld hert.

4. Uwz God schil, wis, cef-snye, uwt muwle' In wangen,
d'Oer-goune lipp', 't oer-huynnid' galle-fel:
God wol uwt-tjean, mey gleone schroey-nijp-tange,
Dy great-op jaende tong' njuencke him rebel.

5. Dy oer-juwn' quea hel-huwnen bijlje' in râlje,
Uwz tong' jout de' oerhân uwz, jild, oon-sjean, steat,
Uwz lippen binne' uwz eyn: wy kinnet stâlje:
Wa's maester oer uwz? nimmen, nimmen neat.

6. Mar hertse' het God seyt: Om 't illiadig' lyen,
Fenne' carme' onrijuecht-ferwoeste neaddirft-leaz,
Wol ick op-stean: Iek ick schilse' hoedje' in frye
Fenne herre dy-se' oon-blize' cangft' spijt in freez'.

O

Dy

7. Dy widden dy God eernet, ijn sijn sprecken,
Dy binne nolck, rjuecht, inckel, lott're, klear,
Az't sulver dat ijnn'e uwn' leyt gleon to blæcken
Dat sâneyz' smelt' t, in schom-schien wirt aldear.

8. Y, ljeave H E E R E , Y fille-ze bewearje
Fen't fuwll' wrad-schomm', dat jon folck leagen leyt,
Het hoeder somme', uwz hoeder lijck, bejearje?
O wiss' hoede! uwz haed ijn yvigheyt.

9. Dy booze binne' op 't moed, in ruwn om troje,
Ja! bosckje gear, ho! 't rint rom ney bejear,
Wenneer-se 't schom dear snoodste schodden schoje
Op 't kessen fen lânz heagste steat, ijn eer.

Wol to rjuechte sey dy rijcke,
Wijze Keningh, sonder lijcke,
Dat'er ond're Sinn' naet schijd'
OEf 't wier berd ynne' ade tijd,
In 't schoe neymels weer so komme.
Al tyd rint de Wrad it kromme
Dwarll' paed. Rjuecht sint Jan uwz seyt,
Dat de wrad ynn' duwckle leyt.
O de Wrâd iz gled om-keere
Ynne' fuwelle ongerjuechtigheyt.
Jane' uwz Lan weer, ljeave Heere,
d'Aad', ruwn' rjuechte sljuechtigheyt.
Dat wy all' uwz dwaen in litten
Hannelje', yn in from mey-witten,
Neye' ad Davids herpe, in 't Liet
Dat in leaf twa fiere stiet.

Tjog

Tjog mijn hert op, stjoet' mijn tonge,
 Dat ick 't fruchtber ney mey sjonge,
 Jou my dear to gaest in kreft,
 Koyts' mijn hird hert, gaestliick lefft;
 Dat mijn wirdden, wirck in diede,
 Fen elckoarme naet forschiede,
 Dat mijn muwle fen mijn her^t
 Naet on-wird beleagen wirt.

Fijftiende P S A L M E.

Yen Psalme Dávids.

I.

WA iz dat yvig wol bescherd,
 Heagst' fillig' onforgoncklycke' eere,
 't Swiet om-gong yn jon Tint; wāwirt
 Om wenjen op jon berge' uwt-kerd,
 Jon heyl'ge berge' o ljeave HEERE?

2.

2. Dy from, yenfadigh, rjuecht in sjuecht,
 In dwaen in lit, gerjuechtheyt wircket:
 Dy nea uwt hert nog muwle' omtsjuecht
 Aet æf it seyt ruwn, inckel, rjuecht,
 Dy naeck'ne wierheyt datme' t mercket.

3.

3. Dy næ sijn mey-maet, æfter reg,
 Trog laebjen eer' ontfelt in quea det,

O 2

Dy

*Dy nin smaed-wirddens fuwle ræg,
Az Spinne', uwt-wircket, neystens plæg
Forgreatjend' namme scheynjend' schea det.*

4.

4. *Yn-waems eag dy forsmijt' ne quea
Boosdieder wirt onwirdigh lecke,
Mar eere' oondien, ijn gaest in ljea,
Dy de' H E E R E' oonsjocht: het (schieneynschea)
Hy swert, wol lyck wol't laue' naet brecke.*

5.

5. *Dy naet bijt-woeck'ret mey sijn jild,
Nog schinck nimt jin de' onschuld'ge tyer:
O dy so det, God iz sijn schild,
God iz sijn treast, sijn Hijmmel-hild,
Gods yvig bly sijn yvig blyer.*

Wenneer uwz 't uwnck, op 't gjealpst' oerstjolpt,
Ja d'hele wrid uwz fijnc' iz,
Den iz 't faeck neyf' dat God uwz holpt,
In fierst, az 't neyf' iju schijn iz.

O! dy gouwne Herp' môt doerje
Yn fill'g sjongen. Hy môt noerje,
Hy môt nuynchte' oon' wrâdz uwt-eyn',
Yn Goads Tjercke, fier in heyn.
Ja, muwlck, az dizz' wrâdz stuwne uwt iz,
Davids herpe' oef guwne Luwtte iz
Jiette' al lof-luwd, dreuu in draey'
For' blye-yvig-sjongend' raey':

't Lijcket

't Lijcket korts oon 't Liet dat folget,
Dearme 't yvig swiet uwt swolget

Az me 't op-teyn' sjongt. Dy droon,
Riert uwz 't hert. Ick l jong ford-oon,

Segstiende P S A L M E.

Ten goune klienoot Dâvids.

1.

1. Ewerre my, ô God, ick trouwje' op Dy,
Ick gruwne' op jo, moed, tinsen, hert in sinnen.
2. O, sjongt mijn siel, Y binne Heer oer my;
Dogg' mijn goe dwaen kinne' Y nin baet trog winne,
3. Mar d'hey'l'ge Ljue, oppe' yerd', jan ljeave uwt-lezzen',
Wier by mijna tier, wille' in formeyts môt wezze.

2.

4. O! smerte' in wee, oer jerm' waems gruwle dwaen
(: 't Spoar bjuester' sin môt pleage' oer pleag' bestieke:)
Moard Ater-jest' oon fawle' OEfgoden jaen'.
'k Schil dat Wierms effer-bloed-wiet naet uwt-jiette.
My girzmet, ho l' op-snolckje de' OEf-goads kreamen,
Herr' nammen ick onwirddig' om to neammen.

3.

5. Oljeave H E E R E ! ô oermijlde' yn-goe God!
Mijn eyndeel erv', mijns kroes swiet-libb'ne drippen
Binne Y; eack onderhâder fen mijn lot.
6. 't Schied-mierr'-tou koe naet ljeaflickers oer-glippe,
Az mijn wirdd' Deel. O eyn-deel heag fen wirdden!
In schien erve' (ô lock oer lock!) iz mijn' werden.

O 3

Ick

4.

7. Ick lof-sjong de' H E E R E', ick lof-sjongj' yet in let,
 God, dy my goe riejout, yn dwaen in litten:
     Salm yn mijn sliep, yn 't droagjen op mijn bed,
     Drieuw't rynborst my to fill'ge leere' in witten.
 8. 'k Wol, on-ophâdlijck, op mijn goe God mickje,
     Hy laet, mey eyn hân, my; ho loe 'k forwickje.

5.

9. Loytf', loytf' mijn siel, hert muwle' ho bly ho bly!
 Mijn eer' gloreret, 't flesck sil sijcker restje:
 10. 't Græf sil naet eynleaz finzen hâdde my,
     Mijn flesck sil 't yvig' rottjen naet oer-leftgje.
     't Forgean sille' Y, wis, fen jon Hey'ge werre,
     Hy schil, yn 't græfs kåd tjuester naet fordearre.

6.

11. Ysille dy blye', oer-blyc', hymmel-wey,
     't Rjuecht' libbens paed, rjuecht lanx, my liede' in stjoere.
     Freugd', dy ear heard', nog tonge' uwt-sprecke mey,
     Is by jon eansichte' yvig, buwte eyn-oere,
     Jdn rjuechterhân, to ljeaflijckheyt on-buwne,
     Jouwt swiet op swiet, uwt de' yvig-swiete' ongruwne.

O ! dy yv'ge treast ! dy wille,
 Kin mijn hert neye' Hymmel tille,
 Dat móet wis bopp' wolcke' oon-gean.
 Ljeave' Heere' ! uwz greate lean,
 Dy 't beleave' uwz to beroppen
 To dat fillig' silschip boppe,
 In to 't Mient'schip dat de wrad
 Sljuechts for 't paed ney huwz to hadt.

Drieuwe,

Friesche Herder.

III

Drieuwe' uwz hert, oon-moedige' uwz sinnen,
Omm' wrads O Ef-goad-dwaen t'oer-winnen,
Dat neye' yv'ge stjionck-poell' laet:
Dat w' oon-grijzje' t'gruwle paed.
Dat w', yn 't yndeel', bidde' in weytse,
In jôn Namme', ô Heer, great meytse,
Lauwje' in prijze' uwt herts gruwn'-kuwl:
Wenje' in libbie' yn jo oerschuwl,
In so 't yvig-wol bejearje,
Om 't dat wy 't uwz forsyck'rearje,
Dat it uwz, ney' tyd in stuwn',
Wirt, om Christi wirdde, juwn'.

WEEROON, weeroon, to myn sinnen,
Het ick bin, sen buwtte' in binne,
Môt it goe-dwaen, sen uwz Heer,
Sjonge', in sjonge', in sjonge' al weer.
d'Achtste Psalme het nin gruwne
Fen all't goe fen God uwz juwne
Ynn' wradz bouwe', O swiete toon'!
d'Achtste Psalme mot'er oon.

P S A L M E acht.

1. *Ten Psalme Davids foor de oerste Sjongh-maeftier op dy Gitthith.*

I.

2. **O**HEER', uwz Heer, ho Heerlijck, ho trogloftig,
Great-diedig iz jôn Namme'; O ho rom-roftig,
d'Yerde' oer in oer; jôn ontsjoene' oonsjean spract!
Nia scame kin't, sen Wrâd nog Hijmm'len, naet.

Berns

Psalms 8.

3. Berns miuwikjes, lijtse bern, ja bern dy suwgje,
Goads lof in kreft so gruwnig-buwnig tjuwgje,
Jin fijnne tuwt, waems God-forjitten kât,
(Jin 't wraeck-swoln' hert) 't Goads-lasterjen ijn hâdt.

4. Azick, mey eag om heag, jôahijmm'loon-schoogje,
Dy wond're boog', dear booge' oer boogs' ijn boogje,
Jôn sing're wirck: dear Moanne' in Stijrte ijn giet,
In trog jon sjoerc', uwz jier-gongs stuwne-miet'.

5. Het's (tinckje' ick den) dy naetig earme minsche
Dat y so gruwn'-djicp him, to goe, betinsc.
Het's Adams bern; het, het's dogg' minsche Soon,
Dat Y him sijckje', in sijn saeck so nimme' oon.

6. Y habb' him lijts, lijts min az de' Ing'len macke,
Mar heachlijck de' holle' om eer-kransge in om-tacke?
7. Y jaene' him 't heersckjen oer jon han-wirck, 't giet
Him so dat onder foet him all' Djier stiet.

8. Njuet djier, lijts, great, Schiep, Ogsen ijgne weyde,
't Wijld' fen 't Wâd, berg, bosck, wijldernisse' in heyde;
9. 't Fleand' Fuwggelt dat trog loft in hijmmel wjuct
Ja 't Fiück dat djicp ijn sät in swiet wiet duwckt.

10. O H E E R E' uwz Heer, ho heerlijck ho trogloftig,
Great-diedig iz jôn Namme? O ho rom-roftig
d'Yerd' oer in oer jon ontfjoene' oonsjean spræct,
It wit fen boerde', eyne', ig nog miete naet.

Dy d'eere hellet fen 't Ste-huws,
In kroditse', ijn triomphe, ijn huws,
In swolmt, az wetter boille', ijn moed,
Dy 's proncke' az mey in Podde-boed.

HEER.

HEER', dy kreftig in forfjochting,
Hiettne, Wiette, Druwgh in ljochtig,
Mecke' het; in hādt jiette yn stjoer,
Fen cre'toere to cre'toer'.
Heer, dy uwz, yn Christ, betocht het,
Weer-helle', in to rjuechte brocht het,
Boppa' uwz eerste schepsel-steat,
Dy yn Adem ging to neat.
Jou uwz dat wy gruwnig kinne
Het wy wierne' in nu weer binne
Dat jon kreft in goedigheyt
Yvig wirt, fen uwz forbreyd'.

NU, mijn siel, het met dy jiette?
Goads on-gruwne See fol swiette.
't Hondert-segz-in-fjertig st Liet
My Goads mijld bestjoer oon-biedt.

P S A L M E CXLVI.

I.

TO, to, nu mijn siel, ontjon dy,
Firdde dy, weyt², wezz' naet loom,
To mijn binne-borst; (tricut rouw'dy?)
Walje' op az in gjealpe stroom;)
Lof-sjong, lof-sjong yer in let,
d'HEERE t'eere, wol in bet.

2.

2. 'k Mdt, ick fil, ick wol ontweytsje,
So lang az ick libben fiel,

P

In

In uwz H E E R E God great meytſje,
 Mey hert, muwle ſin in ſiel,
 'k Sil mijn God, ſo lang ick bin,
 Lof-Pſalm'-ſjonge' al het ick kin.

3.

3. Bouwje' oef trouwje' op Wrâdsche Princen;
 Nogge' op holp-leaz' minsche bern.
 4. Herre Gaest blieft uwt, foor tinsen;
 Jæ wirdde' yerd'. Den giet forlern
 Ried, died', kreft, liſt, woel, wirck, dwaen,
 Pochjen, ſnorckjen, great opjaen.

4.

5. O wol-fillig, ſan-reys fillig,
 Dy God ſāpicx ſtuwg't ynn' leſt.
 Trouwe God, dy firdigh, willig,
 Holp feynt to ſijn ljeavers belt.
 Wa dy goe God trouw't in toaſt,
 Krigget wiſ, het him behooft.

5.

6. Dy God, dy da Hijmmel' mecke,
 d'Yerds bouw festge', oon-set in quick't,
 Dy da See dear ruwn-om recke
 Mey't jinge' er yn djoeyt in hickt.
 Dy trouw' hâdt, trouw-falme blyuwt,
 Ja yn yv'ge trouw' bekliuw't.

6.

7. Dy trouw' God, dy de' earm' fordruwcke
 Rjuechtget, oere' oer-leſt, ynn' nea.
 God, dy de' honger-hölle buwcken
 Jout, ynn' djoerte' in komm're, brea.

Dy

Dy de finz'ne', yn boey in bân,
Los-ontfijt'ret, foet in hân.

7.

8. d'HEER' jout ljeacht. Hy yp'ne de eagen

Dy, stoack blyjn, nea Sinne' oon-blonck,
Dat se', az sjeande Minsche seagen.

d'HEERE' holpt lame ljeue to schonck.

d'HEER' ljeaft, sjekkt, treast, stoert, det goed,
't Fromme' yensfâde' op-rjuecht gemoed.

8.

9. d'HEERE' hoed't, d'HEER' nimt djiep to herte,

Dy naerns' wol-komm' freamide ljue.
Weeze' in Wedaw', droaf ynn' smerte,

Hâdt hy steande', uwts inck'le njue.

Mar dy booze', yn herre' on-paed,

Dy fordijlget hy to naett'.

9.

10. d'HEERE' dy heerschjet, d'HEER' rejerret,

Iz, in wier, in blieuwt ford-oon.

God, dy Isr'el hoed't in werret,

Rjuechtet yvig op sijn Troon.

Sion, ô, jon God, jon HEER',

Het nin eyn'. LOF-SJONG HIM EER'.

A M E N.

SChienheyf salme', ô dy uwz binzge,
Yenig Goads Soon, God in Minsche
Dy uwz (hol in Dyvels proy!)
Klinze', in schiep neamt fen jon koy'.

P 2

O uwz

O uwz to-flecht', slot in borge,
Het in nauwe' oer-nauwe sorge

Het yen næ-to-litsene' eag

Slacht Jon goeheyt', fen om-heag,

(: Buwtte poazjen, schoftjen, resten:
Oer jearm dy yn nead in lesten

Sjuchtje', oef om in buwck fol brea,

Luwckje' in trienje' yn hongers nea,

OEf, dy, t'onruecht', finzen sitte,
OEf, dy freamd, nin wenje witte,

OEf dy Wedu oef dy Weez',

Dy yn ængste sit in freez',

OEf het pleag' dat immen druwcket.

Dy sljuechts onder jon wjueck duwcket

Iz, al ging de wrad to neat',

Yn yen yvig-sijek're streat.

O dy dit to rjuecht' betracht'get,

In nin Wrådz, mar jon hilde' achtjet!

O, wa dat it wezze mey,

Lit de Wråd, in gong dizz' wey,

Mar, ð gruwle fuwl fen gruwne!

Al uwz salm-diede' iz fol suwne,

't Stjonkt for God. O ljeave Heer!

Dåvids ljuentjen bruwck ick weer,

'k Wol for jo ynne yeske lizze,

In dizz' Dåvids bea ney-sizze,

Heer ontsteck mijn hert in tong',

Dat ick 't rjuecht-boetfirdig sjong.

Dy hondert trytigste P S A L M E.

1.

Yen liet Hamaaloth.

I.

U Wt gruwn'leas' djielpe kolcken,
 Dear eangst' till't t' hyer oereyn,
 Dear schrick, mey tuwzen dolcken,
 Grijm-grouw'let fier in heyn,
 Mey suwne-molne-stienen
 Belestge', O HEER', mey eag,
 Mey hert, mey herte-trienen,
 Graey ick to dy om heag.

2.

2. Mijn luwd lit to dy kliuwe,
 Hertse' HEER' God mijn rop,
 Litt' loft in wolck' trog-driewe
 Mijn herts-gruwn' kiermen op.
 O lette', uwt djielpe mey-lijen,
 Mey mijld ontlitsen ear,
 Op't uwtjen fen mijn lyen:
 Och! heelje mijn siel-seer.

3.

3. HEER' woene' Yernste bruecke
 Uwz groww'len trog to sjean,
 Jon wreck-swird dear op luecke,
 O God! wa schoe bestean?

P 3

Mar

4. Mar by dy wirt forjuwne,
 Op datme', ijn berne tocht',
 Dy freazi-ljeaft, schuw fen swyne,
 Waems eag trog't tjuester sjogt.

4.

5. Ick wachtje' uwz ljeave HEERE,
 Mijn siel dy toavet him,
 Op sijn wird, in sijn leere,
 Dear fet mijn hoop sijn klim:
 6. Mijn siel, H E E R', toaft in wachtet
 D Y, dearsē om treast to sfjuecht,
 Meer az dy weytser achtet,
 In glioer't ney moarntijds ljeucht.

5.

7. Hoopje' op God Isra'lieten,
 Sijn gunst' iz eyn'leas great,
 Hy, swiet boppe' alle swieten,
 Tjocht, dy him trouwt', uwt nead.
 8. Hy schil sijn Isr'el frye,
 Hy schil sijn folck uwt-tjean,
 Uwt eangste krjues in lyen;
 Alle' ondiede' eack ferjean.

O Pjon mijldheyt, jon genade
 Lieave God, for jonge en áde
 Alle moarnen ny (:t giet fest:)
 Dear op liz ick my to rest.

Nacht-rest-bejerte,

O E F

F U W N - B E D E.

(It klinget op 't Sappische.)

NU iz de dey forronn' mey uwre' in stugne,
 Oermits de Sinn' dol-duwck't, ynn' wetters gruwne.
 Meyts' uwz nu slied (sen God, om restjen, juwne)
 Deys lest onbuwne.

Komm', swiete slied uwz eagen firddig binne,
 Dat swierlick Droagjen naet ontstoerge' uwz sinne',
 Dat forgge' in ængste' uwz rest-njue naet oer-rinne
 Nogg' free forwinne.

Komm' swiete slied. Maer wezzc' uwz feste borge,
 Dat nin Nacht-grijmme' uwz fettet bye lorge,
 Dat wy naet reytsje' ijnn' Fijinne wæse' in forge,
 Hadd' wachte' in forge.

Mar y, boppe al, Tjerke'-Hæd, jön Weyters seyne,
 Woll-fill'ige Ing'len, dat's all' on-ric weyne,
 Dat jon Schiep jo, senne' Hol, naet wirdde' onteyne
 Ontschæk' oef scheyne.

Az den trogg' slied forquicke (Ijeave H E E R E)
 Wy firddig, moarn-yer t'uwd berop weer-keere,
 Holp' dat uwz dwaen in littin, to jon eere,
 Wol wirt rejear.

Goadfjuen?

Goadsfrjuen' rijst oer-eyn , in stiet
Op , mey dat de Sinne' op-giet.

M O A R N - L I E T .

In sjongt oppe Wijse. Si tanto gratiosa.

I.

O Glanz' , mey salm-glanz' glanzge !
O ljeacht , uwt ljeacht bern' , buntte' a ijdz beginne !
Dy salm dy Sinne' om kranse
Mey glanze' , ô treast-ljeacht ! ô gerjuechtheyt Sinne !
't Nacht-tjuester fijuecht ;
For 't Moarn'-rjea-ljeacht ;
Litte' eack also dy grijmm'le
Dy swartie' on-gruwne ,
Fen uwz fordoarn-aerds sunn'
For jo forswijmm'le .

2.

Holpje' uwz , ney' glanz' jons wetten ,
Eag , bannen , hert , siel , gaeft in sinnen draeyen .
Litt' jön djoer bloed uwz bette ,
Jon Hjimmelsch' sillig wijt klead uwz oer-klaeye .
Meyfse' uwz bejaen' ,
Dat w' alle' uwz dwaelen
In litten ney jon leere ,
Az ljeachts bern , stjoere ,
Az ny'-weer-bern , Cre'tuwre' ,
O ljeave H E E R E .
Repite . Och ! fen dizze' oere
Jon Gaest uwz hert oon-fjoere
To jon eere . A M E N .

t Eerst

t E Erst dat God joe, joe me' him weer,
Ynne' ad' wets tjd. Ick bejear'
Eack de' eerste' opgong fenn' deys klearjen
God, mey Dâvids tanck-luwde' eerjen.

Dy hondert-tredde P S A L M E.

Ten Psalme Dâvids.

I.

- L** Of-sjong, mijn siel, lof-sjong uwz ljeave H E E R E,
O hert, o herte-gruwn' sjong tanck in eere
Sijne heylge Namme', al het iz binne my.
Lof-sjong mijn siel, him dy dy't swiette' oer-reyne,
Trog wolfert', goe op goe-died', seyne' op seyne',
Forxit dy nin, mar mirseljese' yn Dy.

2.

3. Hy schinst dy quijt all' on-rjuechr' wird in diede,
Dy sen elck-oort, dijn God in dy oors, schiede.
Hy heeljet al dijn sjochte' in smertigheyt.
4. Hy het dijn libben't Græfs fordear onthelle.
Hy het dijn holle' om-kroone'. Owa schoetelle
Oer dy sijn on-gruwn' djiep' barmhertigheyt.

3.

5. Hy het mey swiet', mey djoer' oer-wirdde' goeden
Dijn muwle proppe' in sed mecke', yn oerfloeden,
Wier trog, allijck in Eern', for ny't dijn jeugd
6. Hy iz de Heer dy eerne, dy rjuecht rjuechte
Oer 't rjuecht dat wirt, trog onrjuechts twange oersjuechte,
O fill'ge deugd! o wirdde hymmel-deugd!

Q

Hy

4.

7. Hy het trog Mosis, sijn trouw' tjiener, litten
Sijnwird, sijn wey, sijn wetten dwaen to witten
Oon Israël, sijn folck, fenteam' to team'.
8. Hy iz barmhertig, frjuenlijck, fest, goe-diedig,
Hy iz to toarn' loom, traeg in lang-beriedig,
Hy iz salm-mijldheysts-steez-oon-fruchtb're-Beam'.

5.

9. In grijpt hy twist, dy schil naet oer-lang doerje,
Sijn frjuenlijck hert kin toarn' naet lang beroerje,
Want hy naet lang dy hietten yn hem fet.
10. Hy sil, mey uwz, ney suwn'-wirdy', naet hannele
Nogg' ney 't wy onrjuecht, krom in œf-weysch wannelje
Sil hy uwz naet forjildje' al't onberet.

6.

11. Want, o so heag az Hymmels riwne' oer-rawnne
Draeyt boppe de' yerd', weyn't boppe wetters gruwne,
So heag forheag't hy sijn goetierlijckheyd,
12. Oer dy him freezj'e. O so fier Sinne' op-kliuwen
Yn' t east fen' t weft scheelt, het hy, yn' t fordriuwen,
't Dwerz paed fen uwz kromm' miz-gong uwz ontleyd.

7.

13. Ho djiep eack aerne' in bern'-mijld-ljeavend' Ader
Eyn bern to herte giet, uwz Al-behader
Tjocht eyneleaz meer, sijn Freezers djiep to hert'.
14. Hy wit, hy wit het meyt sel-wirck wy binne,
Moude', yesche', yerd, stof, sān dat licht stuwt dear binne,
In liemen fet dat ringen britsen wirt.

Allijck

8.

15. Allijck it gerz so binne' uwz Minsche deagen,
     Allijck it bloey-blomm' stheart trog twierre-fleagen,
         Allijck, blomm'-kirt, ford-fleande', iz Minsche tijd.
 16. Komt mar oer him stjoer' on-waers grijimme stribben,
     Dy bliest, az kersse, uwt, jeugdsfjoer, glanzjen, libbjen,
         So dat sijn pleats him, ja sijn tins, wirt quijt.

9.

17. Mar God schil sijn goetierlijck eag-weyt' weynje,
     Oer dy him freezje', in dat schil nummer eynje.
         Oer in oon berns-bern sijn gerjuechtigheyt.
 18. Jerm' dy sen herten sijn forbawn' bewearje,
     In sijn befelne' oer-koye' in rjuecht befearje,
         Om so to dwaen az hy uwz dear yn seyt.

10.

19. God het sijn Troon ynne' Himmel heag befestige,
     In al het iz wirt trog sijn lefft belestige,
         't Heele'-Al buwgt for sijn Rijcx ontsjogg're roe.
 20. Lof-sjong God, Ing'len helden great yn kreften,
     Dy steez-oon, oon sijn ker tjenst-firdig jefien,
         Om to rjuechtjen't wird dat by æ joc.

11.

21. Lof-sjong God al sijn heyr-kreft great on-miett'ne,
     Lof-sjong God, dy æ tjienners Goads rjuecht hiett'ne,
         Dy libbje, dwaene' in eernje ney sijn wil.
 22. Lof-sjong God, al sijn wircken great in wond're,
     Yn sijn on-eyn'-great hersch-pleats: Mar ynsond're
         Mijn siel, Lof-sjong God, swy dy dogg' naet stil.

G Aestig' Gabb'ma dy dit sjongen
 Fen mijn Goadsfrjuens friessche tonge
 Eeg'ne wirt, oonfird'ge it hoasck.
 So de leſt' fen mijn fill'gboasck
 My naet dol-treauw' in hird druwcke,
 Ick schoe de' holle bet op-luwcke
 Mar nu 't iz so 't iz, mijn Frjuen'
 Broare' in Stalcke wirt it suwn

Fen sijn ijener

G. JAPIX.

Dy fjouwer-in-tachtigste P S A L M E.

1. *Foor dy oerste Sjong-maeſter, op de Gitthith:
 Ten Psalm voor dy bern Corah.*

I.

2. **H**O ljeaſlijck, blier, ho swiet, ho njue,
 Jon wenjen binne' oon' fromme ljeue,
 O kreften Heer! oer-heer der Heeren.
 3. Mijn siel dy smachtget, trog bejart',
 Neye' uwre, stuwnie, tijd in bert,
 Om ney jon huwz, in tjienſt, to keeren.
 Mijn hert, mijn flesck ſijckt romte' in bod,
 Om næckjen de' oer-tijd-libb'ne God.

2.

4. In swaeltje', ho lijs, in kliene Möſch,
 Fijnt aerne' yen teck, yen beam, yen bōſck,
Dearſe'

Dear-se' aey in jong, yn't nest mey lizze.

O? ô jon Aters, kreften Heer!

God, Kening, to-flecht, treast in eer'

(:O, ô jon Aters, mey 'k wol fizze!:))

Wol herre dy (yn herte-gloed')

Jo prijzje', yn jon huwz, t'wijll'tizjoed. Sela!

5.

3.

6. Wol, wol dy minsche wol-beret,

Waems kreft, ynn' kreften God, hecht fett'.

Wol herre waems hert troyt sijn paden.

7. Want, gean'se trog 't torr' Moer-beamt' dol,

Yn druwck, jæ fijinne wetter-fol,

Goads born-dobb', mijld wiet fol genaden,

Jæ wirdde' oer-dript, oer-dauwe', oer-reyn',

Meye' yvig' swiete hymmel-seyn'.

4.

8. Jæ rinne' al ford, fen kreft to kreft,

Fen heap to heap, (:naet sluwg nog seft:)

Om God yn Syons Tjerck', to neackjen.

9. Hertse' Heere', Okreften-God, forhear

Uwz bea, dy lellet oon jon ear:

O Japicx God! litte' oer uwz bleackje

Jon frjuen'lijck eags bly-ljeaflijck fjean,

In litte' uwz bea jon ear yn-gean.

5.

10. Loytse' oon, ô God, uwz schuwile'uwz schild,

't Smerde' eansicht', (fen jo salme' yn-hild'

Az haed, 't folcx tjuester scheel to klearjen.)

Want

Want yen dey, yn jôn huwz, iz fier
 Yn wirde' oer, oor' weys jier op jier;
 Ick kerde' yn jon huwz 't Doar bewearien,
 Foort wenjen yn godleasheyds slot,
 Heag oon-sjoen by 't folck freamd sen God.

6.

Want, uwz God iz uwz schild, uwz Sinn',
 Hy schinst sijn folck, om naet, uwt minn',
 Gunst, oer herts tins, oer tongs bejaren.
 Hy weg'ret nin winsck-wirdig goed,
 Him, dy, mey from oprjuecht gemoed,
 Sijn paed begiet, yn deugd in eeran.
 O kreften Heer! wol fillig hy,
 Waems hope' anck'ret allinne' yn dy.

E T N.

Dy tñjueggentigste P S A L M E.

I.

Ten gebedt Mosis des Mans Goads.

1.

O HEERE', uwz God, uwz haed, uwz al-behader,
 Y binne' uwz to-flecht' west fen åder t'åder,
 Eer bergen berne wiern', ja for' y de' Yerde
 Wrâds ocr'-great wond're -oer-wond're bouwe' uwt-fierde,
 Ja for' æ tijd wier jier-gongs rin to-seyd,
 Wierne' Y uwz God fore yv'ge yvigheyt.

2.

3. Dy Minsche' uwt stof formeare' Y stoffschs forgruwifje.
 Y earne': o Minsche bern keci' weer, forhuwzje.

Flueg-

Psalm 90.

127

- Flueg sijuecht de siel to God, in't flesch to made,
 4. Want tuwzen jier iz by jo min az de ade
     Fenn' jister' Dey, dy firddig fawn sijn eyn',
     OEFaz in kirt-stuwn' nacht-weyts' gauw forfleyn'.

3.

5. Allijck in stroom' dy wey-spielt het'er oer-gjealpt,
     Schomje' Y se' oef. Ja lijckje' az mey Slieps-not oer-sjelpt:
     Dy Moarn-tijd fen herr' jeugd az gerz forschrealec,
 6. d'Yer Moarn bloey-grien-bly-blomme-proncke-prealt,
     Mar juwns iz 't oef-njean, wijllet, steart fortort,
 7. So holpt jon toorn-grijmm' Minsche bern eack fort.

4.

8. Y fette' uwz gruwn'-holle' omruechts wetter-weagen,
     Uwz tjuest're gluwp (herts tinck-quea) for jon eagen.
 9. UWz deagen geane' in fleane' ijn kirrite fluwne,
     Trog jon ontiftsene' hietene' oer uwz suwne,
     Uwz jieren flea trog, ô! so ringen druwpt
     Uwz tijd ford oon az uwz yen tins ontfluwpt.

5.

10. Oongeande' uwz jieren, tsantig iz herr' miette,
     Jin tuwzen yen nau krijt'er tijen to jiette,
     In 't wirls'er fen iz mocye' ængft' lefft in pijane,
     Want it wirt oef-fneyn', 't mot az schaed fordwijanne,
 11. Wa kin dy kreft jons toorn-forbolg'ne hân,
     Ney dat hy freaslijck' jeld't az Helsche brân!

6.

12. Leer uwz al so uwz deagens tol-klien somme,
     Dat wy in rjuecht wijz wijtt'ne hert bekomme.
 23. Keer' weer uwz God, kom weer ô ljeave HEERE!
     Ho lang, ho lang schille' Y jo fen uwz keere?
     O! trouwj'jo, 't gong jo djiep, ijn djiep, sijn't hert,
     De weer-moed' fen jon folcx trog-kanck're finert.

7.

- Seyngje' uwz mey 't goe, ney 't hird hert-perst' bencarjen
 14. Ney 't tjuester soer, kom 't Moarn-ljeachts swiet op-klearjen,

O!

Psalm 90.

O! 't Moarnjechts glanze' uwz, yn jon gunst, befreed'gje;
 Goertierne God : so tille wy besteed'gje
 Uwz libbens tijd, sen nu oef oon uwz eyn',
 Uwz herts-gruwn' lof to s'ongen for jon seyn'.

8.

15. Forbly uwz ney dy t'juester-droaf druwdx deagen,
 Dear ijn wy jon hans dol-trieuw' field'ne in seagen:
 O! ney dy grijmm'-tijd dy uwz 't quea to-wrinzge
 Litte' uwz nu weer jon mijldheys goe beschinfge.
 16. Litt' jon wirck oon jon tjienners dey-ljeacht Ijean,
 In jon awtnimmenheyt herr' bern beschean.

9.

17. Dy ljeafflijcke H E E R E', uwz God wel uwz oer-reynje
 Wol uwz mey Hijmmel-ljeaffijckheytten seyngje,
 Befestigje' O bekreftigje' uwz fordbringen,
 Lit, oer uwz, H E E R E', uwz hann'-wirck wol-gelinge,
 Ja ljeave God, uwz toflech', trefst in schat,
 Uwz hanne-wirck befestigje' Y uwz dat.

E T N.

Dy trye-in-tweyntigste PSALME.

1. Yen Psalme Dâvids.

10.

- D Y ljeave H E E R E God myn haed myn hoeder.
 1. Ho kin 't my quo oef quelck? Hy 's salm' myn rjoeder.
 2. Hy drieuw't, hy weydet my (: naet om forbett'ren :)
 T'n fiedsom grien, lant swiet-rin-serssche-wett'ren.
 3. Hy macket myn siel restlijck. Uwt genaden,
 Laet m', om sijn Namme, lant gerjuechibeyds paden.

Ja

2.

4. *Ia schien ick moest deadschaed-schril dol trog-wanderje
Schoe 't naet trog eangst' klien-moedig leef foranderje
Oermits Y binne mey my , trouwe hoede !
Jon herders-steaf , mijn treatst , snoert my to goede.
5. T deckje my mijn Disch , jin't nijdig pinckjen
Mijns fynn'-eag , dy't hert-priemjende sjocht blinckjen.*

3.

- Mey djoere salv' habbe' Y mijn bolle' oer-locht'ge ,
Mijn Kroes , oer'ig , mey drippen swict fol-focht'ge.
6. My folget naet az goe in goeheytiette ,
Mijn libbens gong habbe' Y mey goe trog-swiette :
In ijn Jon huwz sllick , O heire HEERE !
Ney wunsch in wad , jayvig bly , forkeere.*

A M E N.

P S A L M E hondert-in-toalve.

I.

1. *Aleph. W* Olhim dy ynferne' iz bejuwne
*d'HEERE' hosckt' ontsjean all' uwre' in
stuwne*
Beth. Waems herts njue honk-troyt ney Goadz fizzen.
2 Gimel. Sijn Teamm' sil great in great formeerje ,
*Daleth. Dy sil oppe' yerde' , yn glanz rejearje ,
Goads seyn' sil op jearm' ney-komst' lizze.*

2.

3. *He. Sijn huwz waegst oon yn goed in have ,*
Vau. Wirt rijck in wjealdig trog Goads gave

R

Ja

Já sijn gerjuechtheyt stiet folhirdig :

4. *Zain.* Ho schoe Goads treast d'oprjuechte' æ misse ?
't Ljeacht giet him op ynn' t'juesternisse.

Cheth. Hy 's mijld, earmhertig, trouw, rjuechtfirddig.

3.

5. *Teth.* Wol, wol dy goe man dy ontfermet ;
Iod. Mey-wirdig uwt-lient : hy beschermet
Sijn placht-dwaen ynne war-stall' klearlijck.

6. *Chaph.* Nin tijd schil hem fen 't goe forschoddje.
Yn moed forflauwje', yn uwnc fordoddje.
Lamed. Hy bleackt ynne' yv'ge huwgniss heerlijck.

4.

7. *Mem.* Hy sil fen nin quea tynge trillje,
Nun. Op God fest stean kin sijn hert stillje :

8. *Samech.* Dy stijppe' alle' herts eangst schien forwijlgjet.
Ain. Hy sil, mey laeytsende' eag, begloerje
Ho 't sijn quea-dieder moat besoerje,
Ho 't quea eyn maester salm fordiilgjet.

5.

9. *Pe.* Sijn han iz njuencke d'earme' ontletten
Hy folte koeren, secken, fetten ;
Hy lit naet oeffen treast-mijld schinckjen :

Tsade. Sijn op. rjuechtheyt bestiet on-eyne,

Dy wirt to ninter stuwn scheyne ;

Koph. Sijn heagheyt sil yn oonsjean blinckje.

6.

10. *Resch.* Doz gloart hy dy godleaze' ynne' eagen.
Schin. Dy swolm 't fen hiett' ne: nyd' ge fleagen
 Ytte' him salm op; ja trog dy pyne
 To-raent sijn hert oon gleonne drippen.
Thau. Hy knerssel-tosckt, hy koyt sijn lippe,
 Sijn winsck fil him, az schaed, fordwijne.

E T N E.

't Lof-gefjong fen de âde Symion, fen Lucas
 beichreauwne yn 't oarde Cap.

1.

- Verssen* **N** U lit T Heer yn free.
 29. Iôn Tjiemmer de' yerd sche stee
 Forlitte, ney jon sizzen:
 30. Nu, oermidz mijn blier eag
 Jon filligheyt oonseag'
 Yn mijn klimme' earmen lizzzen.

2.

31. Dy T, for tijd in stuwen',
 Beschaet habbe' in mijld juwn'
 For al't folck, om op't eagjen;
 32. Ten Hymmel-liedend' stijr
 Fore' Heyd'nen heyn in fier:
 Ten Isr'els glanz-op-deagjen.

U W T.

R 2

AGURS

A G U R S B E A.

Proverb. Cap. xxx. de verssen 7, 8, 9.

Op de wijse: *Het daget wyt den Oosten &c.*

1.

G Od! trog mey-wittens wruwgjen,
 't Trien-pluwgjen fen mijn hert,
 Kom ick for ion Troon buwgjen,
 Ja swuwgjen ond're smerti'.
 Kom ick for ion Troon buwgjen
 My oer-tjuwgjen.

2.

7. Dizz' twa heag-nead'ge dingen
 Bejearje' ick for' ick stear:
 Lit my dy dogg' gelinge
 O yn-goe ljeave Heer'
 Litt' my dy dogg' gelinge'
 In quea tocht' twinge.

3.

8. Weynje' ydel leugen-sprecken;
 Falsch' OEfgoads gicke wean;
 Litt' m' alle huwchil-tecken
 Yn leere' in lib uwt-tjean.
 Litt' m' alle huwchil-tecken
 Necke brecke.

4.

Litt' my, trog greatte' earmoede,
 Naet dwelmje' yn honger-nead,

Litt'

Litt' nin oerdwaelsche' oerfloede
My op-borilje' eyn-tinck-great.
Lit nin oerdwaelsche' oerfloede
My uwt-wjoede.

5.

Dog, Heer! my onder-steunje
Mey brea, ney neatrits rin
Dat ick dear op mey leunje'
't Wijll 't oppe' yerde bin.
Dat ick dear op mey leunje'
In naet jiu-kreunje.

6.

9. Dat ick oer-sed, t'on-diedigh
Yn 't dol in fol forsott',
Forwejalde', al t'on-beriedigh
Naet bijllje: *Wa iz God!*
Forwejealdje' al t'on-beriedigh
On-beschiedigh.

7.

Nog dat swier' komm're quellen
My scheamtleaz blieze' yn' gaest,
Dat ick my jou to 't stellen,
In mijn Goads Namme' oon-taest.
Dat ick my jou to 't stellen,
Grouw'le-wellen!

8.

Ick hab mijn bea besletten,
Ick wachtje', o ljeave God!
R 3

Jon

Jon seyne' in Gaest uwt-getten
Oer my (ð fillig lot!)

Jon seyne' in Gaest uwt-getten
My to betten.

*Ho swolmt Lit-tinck op Aad'-eyms goed,
Hy 's kranse' az mey in Podde-boed,
Dy naet op-luwckt æf het ring' dien:
So 't wradsch' naet-bliuwig schaed-schijn schien.*

E X N.

Dy twa-in-tryttigste P S A L M E.

Vers 1. Yen onderrjuechtinge D A V I D S.

1.

W OI fillig wa sijn miz-diede' iz forjuwne,
Wol fillig wa bedobb'c iz all' sijn suwne.
Wol fillig Minsch' waems ongerjuechtheysts fuwl
d'Yn-goe Heer God ijnn' reck'ning' wrieut oerschuwl.
Wol fillig yn waems ynborst, gaest in sinnen,
Hert in gemoed, sen buwtte' in maest sen binne,
Naet wennet, schullet, nog to huwzwelt' leyt,
Uwtwendig' schijn-schien'-duwbbel-hertigheyt.

2.

3. O da'k mijn quea fluwp-suwn' in gluwp-ontijge
Yn't hert besleat, bestoppe' in stil forswijgge,
Da wirdden all' mijn bienen ád in tor,
Dey uwt, dey ijn, trog mey-wits bjuest're gnor.
4. God! jon fest treau my, berg'-swier, nacht in deagen;
Ick trille', ick schodde for gerjuechtsheyts pleagen:
Mijn sap forsea, fortsing're' in ging to loor',
So't fjild trog simmer-druwgt' tiermt tor in soor. Selas!

3.

5. O doz fen God, trog suwne' op suwn' forsiere
Hab ick my ypen-hertig ypenbiere.
Ick sprijck: O 'k fil klear bicht', fen oer-tred, dwaen,
For mijn goe God, dy mijld iz yn 't forjaen.
Heer, da forjoene' Y mijn gruwle' on-rjuechts suwne, *Sela!*
6. Doz jo jon hey'ge oon-roppe' ijn fijnens suwne.
Al komt den soms druwck, jin-spoeds wetter-gjealp,
Him sjoerckt forby, dy gapjend' wread'e oerstjealp.

4.

7. Y binne Heer mijn to-slecht honek, in schuwlle,
Y hoodje my for nearre miz-moed muwlle,
Y ringje my ruwn-om mey blyigheyt,
Mey huwyklijck swiet gesjong len fryigheyt. *Sela!*
8. Hertse', hertse' ô minsche 'k fil dy wijz' in ljuechtje,
Het wey me gean môt: 'k fil dy onderrijuechtje,
Mey nolcke rie fil 'k dy for hinne gean,
Sorg'ädig fil mijn eag op dy to-fjean.

5.

9. Du moaste' t Horz nog deam-steeg' Muwl-djier slachtje,
Dy, buwtte wit, op goe leer lett' oefachtje:
Waems hirdde Tuwt dy teamm'-twang twingt in schoert,
In so, ijn' t spoar', jin tanck, mey kreft, bestjoert.
10. Dy godleaz' mot sijn quea dwaen hird besorje,
Sijn wrâdiche wjeald'e in liette kin naet doerje:
Mar wa fest op uwz ljeave Heare stiet
Dy smecket yvig sijn goertier'nheyt's swiet,

6.

11. Wezz' bly in bly, ijn God, in steech oon blyer,
Yenfâdigh', fromm trouw' oprjuecht' God-belyer,
O sjong fen God, in Goads wirck, uwre' in suwn',
Sjong uwz ljeav' Heere lof uwt herte-gruwn.

E Y N.

Foot-

*Foor-sis fen 't Lyen uws Sillig-meyters, trog de Propheet
JES AIA, ijn sijn trye-in-fijstig ste Capittel.*

Wijzen. { Psalm 118. Psalm 140. &c.
Neri o schoonst van u gebuyren.

I.

1. **W**A hercket to mey oon-dachts-eaten?
Wa jout uwz widdren ljeauwe' ynt hert?
Wa's't dy de' oer-kreftige' earm uwz Heeren,
Siel-sillig, ypenbiere wirt.

2.

2. Hy iz for him to sljuecht op-litsen,
Allijcke' in schreall' tin rijz uwt-spruwtt',
Allijcke' in wirttel dy oer-ditsen
Mey torre' yerd', jiette' in leat sjiet uwt.

3.

Hy hie nin oon-sjean, nin beheagen,
Gelaet fen wrädsch' heag-wirdde' offsteat,
Yn him wier naet, az w' him oonseagen,
Dat uwz oonstoe, já min az neat.

4.

3. Hy wier forhuyn, forsmaed', forsmijtt'ne
Az't leedste' on-wirdste' earm minsche bern,
Yen man smerte' in pijnn' trog-ytt'ne,
Yen steez oon-sjocht op sjocht beschern.

5.

Wy habbe' uwz fen him werz oef-weyne,
 Elck yen bejeege'ne' him stjuys oer-dwerz,
 Hy wird' forachte' ynn' Namme scheyne,
 Wy hiene' al oon fen him de werzz'.

6.

4. Hy, lijcke wol, hy kritis', ynn' wierheyt,
 Uwz sjochte', uwz pleag'fortriet op him,
 Uwz siel-smert', seertme, lest in swierheyt
 Dy hiene him lestig ynnec klimm'.

7.

Wy tochtene', az w' him doz djiep doecke
 Ynn' jamm're dobb' treauwn' (joene' ontier,
 Dat him fen Goads han bird forboecke,
 Ja, om eyn schild, to martile wier.

8.

5. Mar, och! hy wirdde' om uwz doz wuwnne,
 Hy lie naerne' om, az om uwz quea,
 Hy wird' to-britsen om uwz suwnne,
 Uwz miz-dieds lest laey op sijn ljea.

9.

Dy straff' dy uwz oon-brocht de frede
 Laey op him all' sijn libbne stuwn',
 Trog sijn bloed-striemen, wreath oer wreade,
 Binn' wy genezzzen yvig suwn.

S

Wy

10.

6. Wy dwaellene' all' az schiep forbjuest're,
 Elck r̄dan sijn wey: Dogge' op sijn Soon
 Liet de' H E E R E' uwz on-gerjuechtheyd tjuestre,
 Swalpje' in rinne' op him allinne' oon.

11.

7. Az dy sen him scherp æsche wirdde
 Do wirdde' hy hird in hird fordruwckt,
 Dogge' az in Laem to slacht-bancke' firdde
 Hy sijn hosck' muwlle naet op-luwckt.

12.

Allijcke' in schiep dat for sijn scherrer
 Leyt stom, in lit ho dat hy 't knoeyt,
 So laey dizz' wer'leaze' on-forwerrer
 Dy naet in wird Him t'uwtjen moeyt.

13.

8. Hy 's uwtte' ængste' in 't gerjuechte onthell'ne ,
 Wa schil sijn libbens tijd sprecke' uwt?
 Hy 's œf-sneyne' , hy 's de wrâd omtstell'ne ,
 Hy 's 't lân dear libbene' ont-fry-buwt'.

14.

- Om mijn folcx oer-tred laey dy please
 Az berge' op berg' swier op him del;
 9. Dat him yn 't gref to mâde dreage
 By' godleaze' az herr' mey-gefel.

Hy

15.

Hy 's yn sijn dea west bye rijcke,
 Om dat nin on-rjuechte, wird oef died'.
 Yn al sijn dwaen in litten blijcke
 In nea bedroch sijn muwle' ontglied'.

16.

10. Dogg', lijcke-wol, it wier 't beheagen
 Fenne' H E E R' om him allijck oon grjues
 To briezen all' sijn jamm're Deagen,
 Yn sjocht' to traepjen onder 't krjeus.

17.

Az hy him to Schild-offer stellet
 Hy sjocht sijn fied, hy reckt sijn dey.
 O! 's H E E R' N E wol-beheagen snellet
 Trog him lock-firdjende' oere wey.

18.

11. Om 't swoeg-swier boddjen fen sijn siele,
 Om 't erbeyds lestig oer-swier med,
 Sjocht hy sijn fied yn ooni-tall' krielen,
 In wâllet freugd'-fol, oer-fol, sed.

19.

Mijn Feynt d'rjuechtifird'ge, klear folmecke)
 Het, trog sijn witt'ins' dy oer-waeg',
 Folle' earme ljoe rjuechtifirdigh mecke,
 Mits hy herre' on-rjuecht op him draeg't,

II.

12. Dearom sil 'k him sijn deel rom miette,
     Dy kreft'ge wirt sijn roaf sijn buwt,
     Om't hy ynn' dea sijn siele uwt-jiette
         In told' wirdde' ondre schom in guwt.

12.

In doz forsmaed'ge' in doz fortredden,
     Ynn' gaeft, ynn' siele', yn lijve', ynn' ljea,
     Kritis' oor' ljeue suwnen, om to redden
         d'Oertredders, dear hy hosck for bea.

U W T.

B L Y E - M I E

*Fenne geboorte uws Sillig-meyters, trogge Ing'len
     de Herders to Bethlehem oon-kund'ge.*

W Y S E. *Ballette d'e Brockhorst.*

I.

O Schiepe Hoeders,
     Uyt Japicks heagste stame,
     Dy 't fjild by nacht,
     Jin tosck-bebloeders
     Lieuw', Wolve', op jiemme Lamen
     Sorgfädig wacht't,
     Ho het Goads glanz', dear ick doz klear mey ljeacht',
     Mey flautme' in fleagjen,
     Jiemme fortseagjen?
     O 't iz nin pleagjen,

Tjierllen

Tjielten op ; hâd' moed, hâd moed', hâd moed
Trilljen naet, mijn Mie iz goed.

2.

*k Bin naet dol-suwne
Uyt lest fen Goads forgramjen ,
Om jiemme kôy,
Mey deadsche wuwne
Oon swirdsklanck-bleaker-flamjen
To jaen to'n proy
Lijcke er'n mijn Maet heyst're Adam oppe troy
Eack trog 't swird strijcken ,
Die Kening-rijcken ,
Yn ferssche Lijcken ,
OEf mey fjoer forsluwn' , forsluwn' , forsluwn'
Sted in Lannen , greyde in gruwn' .

3.

Mar ick , Goads Tolcke ,
Ick , bly-tingge'-hijmmel-Bode ,
Bring freugde-Mie ,
Dy alle folcken ,
De Wrâd oer , Grieck œf Jode ,
Nea better hie :
Dy , sonder eyn' , sil yn-jaen nolcke ryc ,
Oon adde' in jonge ,
Om lof to sjongen ,
Him , dy d'oorispronge
Fen al iz , in nu stjoert , ja stjoert in stjoert ,
O ! sijn ljeafd op dizze boertt' .

4.

Hert's', fet mijn fizzen.

Joed, joed in Bernke bern' iz

Yn Davids sted.

Gea sjeane 't lizzzen;

Ynne' Ogse-kribbeherne' iz

Sijn wale bed.

Dit Bern, dat, az God salm', nin oonfange' het

Wirt minsch' befuwne.

Fen Goad', for' stuwne,

Salve', in mijldjuwne,

Om middelen dy free, dy free, dy freed',

Kening, Prester in Profeet'.

5.

Uwt hie dy Ingel.

Da gingt' er op in sjongen:

(O Hymmel-luwde!

O swiet trog-mingel!

O sill'ge Ing'le tongen!

Trog hert in huwd

Drieuwt dock sang, de yerde oer, east, west, noard
in suwd,

O de heagste HEERE,

Habb' tanck in eere:

De yerd' (ney bejeare)

Hab free; de minsch', de minsch', de minsch'

Goad's behage'. O Wade in winsch'!

E T N.

Dy

Dy hondert-sjiertiende P S A L M E.

1.

DA Isr'elstruyſch, 't hird, ſlaeffſch Egipt uwt-teag,
Da Iapicx bern, 't moord-lan, fol gruwle pleag,
In't yersne jock forſmieten',
Da wirdde Iuda Goads eyn heylighdomm,
God wirdd' ſalm haed oer ſijn forkoorne blomm',
Sijn ljeav' Israelieten.

2.

3. Dit ſjoe de See, al fleande blea fen neck',
In mecke' in paed: dy Iordaen gjealpe' oer-beck,
4. Dy logge bergen hipplene
Naet oors az ſedde Ramen ljeaptje' yn't grien,
Ia't ſelle uwt-litt'ne liette d' heuvels dien',
Dy Lame-dons-traep tripplene.

3.

5. See ſizz'; het die dy fluchtjen blea fen neck?
Rin-wiet Iordaen ſizz', wierom gjealp'-ſte' oerbeck?
6. Het die dat bergen hipplene
Naet oors as derrit'ne Ramen ljeepje' yn't grien?
Dat heuvels ſocke' uwtlitt'ne liette dien?
In Lame-dons-traep tripp'lene?

4.

7. Trillje' yerde ò buwg foor't eansicht fen de oer-HEER,
For Iapicx God mey heag ontfjogb're eer',

Dy

*Dy naet fijnt dat him blijcket,
Dy uwt in druwgge Rots' rin-wetter stirt,
Dy mecket dat in stien swiet slijuerck-wiet wirt,
So de âd tijds died' klear blijcket.*

E T N E.

Dy njueggende P S A L M E.

1. *Ten Psalme Dávids, foor de oerste Sjong-Maester,
op Muth-Labben.*

1.

2. **U** Wz ljeav' HEER' wol ick, to dizz' stuwn',
Lof-sjongje' uwt hert, ja herte-gruwn',
'k Wol kiel, hert, pin in tomme ijn't herpjen
Om 't wond're Goads klear t'uwtjen scherppje.

2.

3. Yn jo fil 'k steez oon blier in bly
Op dousje' in gaest-formeytssje my:
Jón Namme fil 'k for âd in jonge,
O allerheagste! lof-psalm-sjonge.

3.

4. Om dat mijn fijnne' iz ester-beck
Oer-tomle', in fluechtjend' romt it feck,
Hy ploff 't forsley'n, hy mot fordearre
Fen jon eansicht'e' holp-redd' ljeave' HEERE.

Want

4.

5. Want Y habbe', H E E R', mijn lijck, mijn rjuecht,
 Mijn rjuecht-sake' oef-dien, lijck' in fljuecht',
 Y sietene' op jon Troon, O Rjuechter!
 O rjuechtyrddigheysts lijck-besljuechter!

5.

6. Dy goadleaz' Heyd'nen habbe' Y schien,
 Trog Jon gleon icheldjen gled fordien,
 Herr' Namme habbe' Y gruwunn'-fordijlge
 Ja yvig yvig tor forwylge.

6.

7. O fijne'! iz nuw trog leaz beleyd,
 't Forwoestjen eynge' yn yvigheyt?
 Sint' nuw uwz Steden az op-schobbe?
 In iz herre' huwgg'niss' djiep bedobbe?

7.

8. Ne, fijne, ô ne: God dy't al wit,
 Al sjocht, al heart, salme' yvig sit;
 In het sijn War to't rjuecht ontditsen,
 In het sijn Troons gordijnne' ontlitsen.

8.

9. Hy schil salm' rjuechtje d'hele wrad
 Nimmen ontsjeande', az oerste Fâd,
 In oere Ljue sock oordeel lezze,
 Dat sil ruwn om rjuecht-mietigg wezze.

T

Den

9.

10. Den iz hy to-flechte', heagte', in schuwll'
 Jerm' dy fortreaun' galje' yn druucks kuwll'
 Ynn' grijmme tijd, yn grouwle stuwne,
 Iz hy de' oer-lest'ge' yen honck befuwne.

10.

11. Dearom, H E E R', dy jon Namme kin,
 Festlijck fortrouw't, mey hert in sin,
 Om dat Y habbe nea forlitten
 Wa jo sijk't, yn op-rjuecht mey-witten.

11.

12. Psalm-sjong, o sjong insjong al weer,
 Dy t'Syon wennet, de' oerste H E E R',
 Forkundje 't folck sijn heage' ynsond're
 Great-diedig boppe-miette wond're.

12.

13. Hy sijk't, hy tinckt 't fromm' bloed forstirt,
 Wier oer hy heftig hiet-fall'g wirt,
 Hy sil forjitt'leaz, wis forhearje
 't Eng' rop fen dy sijn holp' bejearje.

13.

14. Wezz' my genadig, H E E R' stea by,
 Loytse' het mijn haters dwaene oer my;
 O! Y dy my 't fordear ontsnelje!
 Ja uwt deads portte' in græfs-tuwt helje.

Op

14.

15. Op dat ick jon great lof fortolck³,
Yn Syons portten, oon jon folck.
Dear bin 'k op 't heaghlijckste', hert-folnuwgge,
Yn jon lock-silligheyt forhuwgge.

15.

16. d'Onrjuecht' wirt homppe' yn 't selle wiel
Uwt-yerde for de' oprjuechte siel,
Herr' foet wirt finzene' yn dy netten,
Dy jæ to gluwp for oore' uwt-setten.

16.

17. Doz iz d'HEER' kinbar, heag ontsjoen,
Hy het rjuecht hoff'ne mey fetloen
Dy godleaze' iz fortijd (ð pleagen!)
Yn eyn hann'-wirck (ð spijt!) bedreagen. *Higgajon Sela!*

17.

18. Dy godleaz' schil doz yn 't fordear
Oer-beck neye', hol to nimme' in keer,
Dy God-forjitt'ne' (yn 't quea oer-juwne
't Near-sillig-paed-spoar-bjuest're) huwne.

18.

19. Mar de' earm' wirt naet yn 't cyn-leaz' soer
Forjitten, hy 's God wurd in djoer,
Eack iz d'illind'ge lock-forwachtjen
Forlern naet, mar yn Goads heage' achtjen.

19.

20. Oer-eyne'! op, op! H E E R lit dy minsch'
 Naet kreftigje' yn sijn gruw'le tinsch'
 Lit de Heyd'nen foor jon eansicht' schoddje,
 In trog jon oordeel blea fordoddje.

20.

21. O H E E R ! oon-jeysc bang in blea
 Deads kijll'-kâdde' cangst' trog hert in ljea,
 Lit-l' so bedearje' in rjuecht forsinne
 Dat-se' earme naet'ge Minsken binne. *Sela!*

U W T.

Dy yen-in-njueggentigste P S A L M E.

I.

1. **W** A ynne schuyl' fenne heagste sit,
 Dy schil yn 't schaed fornachtje
 Fenne' Hoeder dy fen slom naet wit,
 Dy g'noagsam' God, de' Almacht'ge.
 2. Ick siz, ick ernje, yn mijn petear,
 Mijn Stinz', dear 'k op fortrouwje,
 Mijn to-flecht' binne' Y, ljeave H E E R !
 Dear 'k fest op gruwnje in bouwje.

2.

3. Hy sil dy holpje (ð fromme siel!)
 Uwt' Fuwgg'lers tijz-jerns strijcken,

In

In uwt fordear-sieck' pest, 't forniel
Dat 't tjerck-hoaf dong't mey Lijcken.

4. Hy stopp't Dy, mey sijn fleeck', ticht oer,
Du sijnste', onder sijn wjuecke,
Behâd : sijn wierheysts yvig-doer'
Kinsté az dijn scherm-schild' bruwcke.

3.

5. Du schitte naet, 't klien-hertig blea,
For' Nacht-grijm-gruw'le' æng schrillje.
Du heste fen nin pijllen nea
Dy deys dc loft trog-drillje.
6. For 't pest-fjoer dat oer schuwll' leag-loer't,
Dat slijppjend' fluwpt ynn' tjuester:
Nog fen 't fordear dat mid-deys schoert?
Scheyn't, baern't in breckt to bjuester.

4.

7. Dy tommelje' oone' liftse' ig for-by
Wol tuwzen; in to rjuecht're
Tjen tuwzen; lijck' wol blieuwste fry
Fenne' yene' inne' oore' igs fjuectre.
8. Allinne' iz 't dy om oon to fjean,
Om eernjende t'oer-eagjen,
Ho 't godleaz' schom schien moat forgean
Trog on-geheard' swier pleagjen.

5.

9. Want mijn to-flecht' dat binne' Y H E E R,
Siel wezz' naet heel miz-moedig,

To de' Alderheagste' hestu dijn keer.

Hy 's dijn fortjog, hosck goedig.

10. Dy sil nin quell', nin quelck, nin quea,

Nog schea, nog pleag' weer fearje,

Noge' uwnck ynn' gaest, yn goed yn ljea
Dijn wenning'-tint benearje.

6.

11. Hy sil sijn Ing'len (:tinck ho goe,
Ho goe iz God:) beleft'gje,

Dat jæ dy, yn sorgfad'ge njoe,
Yn all' dijn wey beleft'gje.

12. Jæ sille dy, yn frjuenlijckheyt,

Op holp-mijlde' hannen dreagje,

Dat foort dijn foet nin dwerz-stien leyt
Mey seertme dy to pleagjen.

7.

13. Oer' wrea Lieuw', deadlijcke' Adder-slange,
Oer' Drake', oer' jonge Lieuwe,
Schitte' onfortseage, blea nog' bang,
Fry, schealeaz traepje' in klieuwe.

14. Oermits hy my (kat God) bemint,

Sil 'k holp-mijld him ontmette

Hy kin mijn Namme' (ô wol-besint!)
Dearom sil 'k him heag sette.

8.

15. Hy rop m' oon, so forhear ick him,
Ynn' neare' eangst' bin ick by him

Ick

- Ick tjog him uwt neads kloere klim,
 'k Meyts him ontfjeande' in 'k fry him,
 16.   'k Lit him yn deagen fol in sed,
 Bly libbjend' lang fol-doerje,
 Ja 'k lit him yvig wol in bet
 Mijn filligheyt begloerje.

E   T   N.

Dy sijv'-in-tweyntigste PSALME.

I.   Yen Psalme Dâvids.

1.

- Aleph.* H E E R ! to jo , ijnne' heegste heegtme ,
 Heer mijn God mijn to-forlit ,
 Wjueckt mijn hert op , uwt druwcks leegtme ,
 Dear 'k ijn djipte' illind dol-fit .
2. Beth. Lit my naet beschamme stean ,
 Az yen ijn sijn hoop bedreagen .
 Lit mijn fijnne' x wille' ontfean ,
 Noch guwch-donfje mijnaent weagen ,

2.

- 3. Gimel.* Al dy goe dy jo forwachtje ,
 Sil nin schânn'-scheamts rea oer-tjean
 Mar dy trouw'-leaz hânn'lje' oef plachtje
 Moat oon schânnne-keack' tean-stean .
4. Daleth. H E E R ! meytf' my jon fill'ge wey
 Kinbar om nea to forbijesterjen ,
 Leer my jon paed , klear az dey ,
 Lanz gean buwtte' om-weys fortijesterjen .

3.

- 5. He Vau.* Leer my , lied my ijn jon wierheydt .
 Mijn behâd , mijn goed , mijn spoed .

Blanc^o

Psalm 25.

- Binne' Y, God, ijn nead in swierheyt
 Toafje' ick jon holp', hilde' in hoed.
 6. Zain, Tinsle', H E E R , jon barmhertigheyt
 Great, fen adz, ja great oer' miete
 In oon jon goertiernheyt beyd',
 Want dy binne' on-eyngje' yn swiete.

4.

7. Cheth. Huwgje naet mijn domm' jeugds suwne,
 Nog' mijn oer-tredz gruwle meer;
 Tinck m' ijn jon goertiern'e herts-gruwne,
 Om jon gosheysts wille' & H E E R'!
 8. Teth. d'H E E R iz goe , rjuecht, inckel, sijuecht;
 Suwners fil hy onderjuechtje ,
 9. Iod. Seftmoed'ge lied't hy yn 't rjuecht,
 Seftmoed'ge fil Hy 't paed sijuechtje.

5.

10. Capb. Wierheyt in goertiernheyt binne
 All' Goads paden voor dy ljue
 Dy sijn wird bewearje', in minne
 Sijn tjeuchnisse' yn heyl'genjue.
 11. Lamed. Om joa Namme wille' & H E E R !
 Och ! forjou my , uwt genade,
 Mijn on-g'rjuechtheysts suwn' quea-feer,
 Dy great, oer-great, my oer-lacde.

6.

12. Mem. Wa's hy dy , mey bernne' ontsjochtmē;
 Rjuecht ontsjoghlijck d'H E E R ontsjocht
 Dy wirt wijzge' , ijn fill'g'e herts-tochtme,
 d'Wey om thiezen , wol-betocht.
 13. Nun. Sijn fiel fil fornachtje' ijn 't goe ,
 O sijn ney-team fil op-luwcke:
 In 't Lân dat him God mijld joe ,
 Ervje' eyn-yerdje' in fillig bruwcke.

7.

14. Sam. Goads forborgenheyt djiep-gruwnigh
 Leyt sijn hoscke' ontsjogh-bern bleat,

Eack iz sijn forbuwne' oer-buwnigh,
To jerm' witt'nifl' oon-waechs great,

17. *Ajin.* Mijn eag gliuerckjet op mijn God,
Op mijn H E E R fen oere t'oere,
Hy tjocht mijn schonck uwit it not
Dear mijn fijnnen my mey loere.

8.

16. *Pt.* Loayts genadig, in uwit minne,
Op my mey jon friuen'lijck eag;
Want illindig, in allinne,
Swomje' ick dijep ijn pleag op pleag.

17. *Tjade.* O dy nead! dy nead mijn hert
Wijd oer-gappet, holp' m' uwit neaden.

18. *Resch.* Oon-sjea mijn eangl' moeyte' in smert',
Meytf' mijn suwn'-leest my ontleaden.

9.

19. *Resch.* H E E R ! sjog oon ho wread mijn fijnnen
Swolmje' ijn wreck-sjocht', grijumme' in spijt,
In ijn oon-tol; to mijn pijnen

Haetjef' my trog-peff'ge' ijn nijd.

20. *Schin.* Holp' redd' God! bewerre my,
Holp' mijn siel, lit naet to schanne
My wirdde', ick betrouwje' opdy,
H E E R ! 'k bejouw my ijn jon hannen.

10.

21. *Thau.* Litt' rujecht-uwtte' yenfâde fromheyt
My behoedje' ijn lit in dwaen.
'k Wachtfen jo mijn uwncks weerom-sltoyf'.
'k Wol't' ô God! alheel op-jaen.
22. O mijn God!, dy 'k my befel,
Ynjon hoed' mijn libben deagen,
Forlosse je jon Israël
Uwt all' fijn nead, eangst, in pleagen.

E T N.

V

Dy

Dy Lof-sang MARIAE, Luc. i. 46, &c.

1.

46. **M** Yn siel dy macket great,
Him, dy 't Al macke' uwt neat,
Dy greate' oer-Heer der Heeren.
47. Mijn gaest forbuwghlyck weyd't,
In God mijn filligheyt,
O greate' Heer' God, fol eeren!

2.

48. O m 't hy d'earm' steat, so sljuecht,
Sijns tjenst-faems het beljuecht'
Mey God-myld'e' eag ontlis'en.
Want, sjea! fen nu ford-oon
Wirt fillig mijn persoon
Fen teamm' to teamme' uwt-spritsen,

3.

49. O! dingen great in schien
Het dy kreft'ge' oon my dien.
O! heylig iz sijn Namme!
50. Sijn frezers hy to-seyt
Sijn great' bermhertigheyt'
Gol uwt fen stamm' to stamme.

4.

51. In wirck fen wichte' in leſt,
Het dien sijn kreft'ge fest.

Hy

Hy bet forstouwne', ijnn' smerte,
d' Heag-moed'ge in all' herr' dwaen,
In lit-tincks great op-jaen,
Inn' heag op-tochtme herr's herten.

5.

52. Hy sliett' fen troons-steat-stoell'
Dy kreftige' ijgne poell':
Dy kliene hy forheget.

53. Dy honger-hölle buiwck
Hy foll't mey goedz: gebruwck.
d'Rijck' gier-seck hy ontleget.

6.

54. Hy rjuecht' Ifr'el oer-eyn',
Hy schinst him yv'ge seyn',
In sijn bermhert'ge tinsfen.
Lijcke' hy Abr'a'm to-sey,
In Abr'a'ms teamm', dear ney,
't Sill'ge' yvig wol to schinssen.

œ y t.

V 2

Dy

Dy twa-in-fjiertigste P S A L M E.

1. Ten onderruechtinge : voor de oerste Sjong-maeester,
ondere bern sen K O R A H.

1.

2. **A** Z in Hert wirt toarst-hiet jachtge,
Graeyt in kiermt ney kielte' in focht';
Allijck gält mijn siel, forsmachtge
Ney God, uyt herts baerne-tocht';
3. Ney dy libb'ne God: wenneer!
Och! wenneer, ô ljeave Heer!
Sil 'k yn gean rjuecht on-beschromme,
Sil 'k for jôn blier eansicht' komme.

2.

4. Och! oon trienen môt ick rane!
Ytten, drincken meyts ick fât
Trog mijn eag-drippe', ass' my Jane,
Dey oon dey, jerm' gruwle kât;
Az dat godleaz' Dijvels brot
My to guierdit: *Wier's dijn God?*
5. O! 't ney-tinsjen priem't mijn sinnen,
Hert in yngewant' sen binne.

3.

O! mijn siel mot ick uwt-jiette!
O! myn gaest wol my ontjean!
A z 'k oer-tinckje' (ô see fol swiete!)
Ho 'k ern' plygge', oer-bly, to gean,

Mey

Mey in great heap ney Goads Tjerck',
 (: O on-gruwn'-swiet-luwdigh' wirck! ;)
 Om Goads heag tyds lof to sjongen,
 Onder-ming'le' yn ad in jonge.

4.

6. Siel het bock'ste dol, onrest'lijck,
     Hoopje' op God. O 'tsil wolgean.
     'k Sil (: o 'k leauwie 't, God tanck'. fest'lyck:)
         Syn ferlofs'-mijld eansicht' sjean.
 7. O myn God! myn siel dy buwgh't,
     Mits myn moed my droaf oon-tjuwgh't,
     Wylst ick berge oer Delle', yn 't fluchtjen,
     Oon Jordane in Hermon suchtje,

5.

8. Dear d œfgruwne' d œfgruwne' oon guwzet,
     Dear jon forzze reyn-geatr' stjealpt,
     Dear 't hol schom-wetter bruwzet,
     Dear elck' weag' my de holle oer-gjealpt
 9. Mar d'HEER sil m' yn leſt jaen 's deys
     Syn goertiernheyt tuwzent reys,
     Syn Liet sil 'k nachts ynnig nuyntje,
     In myn libbens God, hosck ljuentje.

6.

10. Wierom ick, fen jo, forjitten?
     Sil ick ernje' oon God, mijn rots?
     Wierom ick yn droaf-swart fitten,
     Onder sijnne foet-traepp' trots?

Mey

11. Mey in swird, trog biente' in hert,
 Girzet my mijn fijne' (ô smert !)
 Asse' all' dey m', yn spijtt', to wrinsge:
 Wier's dijn God, dijn wad in winske?

7.

12. Siel het buwgste' in kripp'ste on-restliick?
 Hoopje' op God. O 't sil wol gean.
 'k Sil (ô 'k leauwje 't, God tanck, festlijck)
 Sijn forloss' to miette sjean.
 Hoopje' op God, ô sjong him lof,
 Dy m' eag sjeanlijck' rjuechte' uwtt' stof,
 Dy mijn eansichts gal genezze,
 Iz mijn God, in sil 't æ wezze.

U   W   T.

Dy trye-in-fjiertigste PSALME DAVIDS.

I.

DOgh' rjuecht mijn God in 't jinge' Y kinne
 Mijn rjuecht; rjuecht' mijn lijck-scheel-placht' uwt.
 Y dy gerjuechtheyt salme binne.
 Lit d'on-goertiern' my naet oer-rinne.
 O! ly' naet dat ick blieuw to buwt
 Ynne' on-rjuechts tosck in tuwt.

2.

Mijn kreften God, dear 'k op fortrouwje,
 Wierona forstiette' Y my ? wierom,

Wierom

Wierom moat ick yn droaf-swart rouwje?

Já sed sen trienjen droaf oon schouwje

Dat my mijn fijne', az tsef, az schomm'

Greatsch dol-triewt in traepp't krom.

3.

O lit jon ljeacht in wierheyt glanzje,

Dat jæ my liede, wol in wis,

Dat jæ m' az fill'ge Siene' om-schansgje,

Dat jæ m' az Himmel-seyn'krans kransegje,

Dat jæ m' op-bringe', uwt wrads druwick-plis,

Dear jon bergs wen-pleatse' is.

4.

Op dat ick dear mijn siel fol-nuwgje,

Az 'k to Goadz Ater ynfier'n gong,

Az 'k my to God, in Goads-ijienst foegje,

Az 'k m' yn mijn blijdschips God forhuwgje,

Az d' harp' swiet luwd my tomm'-taest twong,

Az 'k God, mijn God, lof-sjong.

5.

Mijn siel het buwgste', az droaf döl buwne!

Ho doz on-restlijck eangst'-tril-kâd!

Hoopje' op God, 'k fil him, ney dizz' stuwne,

Lof-sjongje' in taenffje' uwt blyherts-gruwne:

Hy iz mijn tuw'nerley' behâd,

Mija God, mijn winsck' mijn wâd.

E T N E.

Dy

Dy segs-in-fjertichste P S A L M E.

1. *Ten liet op Alamoth: foor de oerste Sjong-maester,
andere bern sen K O R A H.*

1.

2. **U** Wz to-flechte' iz uwz ljeave H E E R E
Uwz honcke' al woe de Wrâd om-teere.
't Is kreftig buwnig fuwnne' in wis
Dat hy uwz holpe' ynn' neare' eangste'iz.
3. Dearom fill' w' yn nin eang' fordoddje,
Al moast de yerd' touter-weagje' in schoddje,
Al wirdden bergen uwt herr' stee
For smijtt'ne' yn 't hol hert fenne see.

2.

4. Lit 't See schomm-woel-wiete' holje in bôlje;
In ruwzje' in bruwjje' in ruwn-om-rôlje.
Litt' bergen daver-droonje' ynn' trill'
Trog wetter-lofs-ljcap heag op-til. *Sela!*
5. Dy kliene beken fenn' Riviere,
Dy sluerck-left rinn' in streamm'-sluwp-sliere
Forblye Goads sted, om in om,
d'Oerst'-heagste wenje, 't heyligdom.

3.

6. God 's mids yn her, hy fil-se' oer-kreftgje
Dat f' on-forwrigjende' oon him jeftgje
God fil-se' holp' dwaen hosck, mijld, goertier,
Yn't oon-breck fenne moarn-tiids yer.
7. De Hey'dnen beerd'ne' az dol besitten,
d'Haed-rijcken woel'ne' wread uwt-litten,

Mar

Mar da Goadz tong're-luwde, yn't brie,
Uwt-klonck, da raende de' yerde' az snic.

4.

8. d'HEER, God sen sjoene' in on-sjoen' dingen,
Dy Hijmmel, yerd in see ford-bringe,
Iz mey uwz : *Japicx* God iz ja
Uwz toer, uwz heag fortjog, Sela!
9. Komm', schoagje' oon (om yn't sin to fieden)
Uwz H E E R -Goads wond're oer-wond're dieden,
Ho hy 't forwoest-sjeack djier, *gefjuecht*,
Onteamm't in oer heel de' yerde' oon-rjuecht.

5.

10. In ho hy 't swird, dat mordde' in scheyne,
Twingt, dat 'et oone' yerdz eynen cynne,
Sjet-boage' in steck-speeti' sticken breekt,
Fjuecht-weynen ljeacht ynn' ljeag oon-steect.
11. Kort, (doz eern't de' heagste') hâdde' op, oef-litte,
Dat ick God salm' bin moat elck witte.
Mijn heachheyt schill' all' Heyd'en sjean,
Mijn heachheyt schil al de' yerd oer-tjean.

6.

12. De' H E E R E' iz mey uwz, dy 't al fondearre,
Scheppe', onderhâdt, fet in ryeare,
Uwz twing-leaze' on-beklieuyljck slot,
Uwz heag fortjog iz *Japicx* God. Sela!

E T N,

X Dy

Dy twa-in-fijftigste PSALME.

1. *Ten onderrjuechtinge Dâvids : fore oerste sjong-mester.*
2. *Az Doëg, de Edomiter komne wier, in Saul to witten dwaende sprieten hie : Dâvid iz komn yn 't huwz sen Achimelech.*

I.

3. **P**OEHONE'! ô great-op-jaende snuwver!
Al swolm't, yn 't quea, dijn kropp',
(Struys Istr'els Haeds oerst' fjilde-bouwer)
Al klieuwste' oer-moeds berge' op:
All' dey blyeut Goads goertiernheyt my
Nolck (: spijt dijn toschen :) by.

2.

4. Dijn tonge', ynn' tuwt, tinckt inck'le schâinne,
O grouw'le! az 't slijpp'ne stiel,
't Gled Scher-mes, dat trogg' mord'ners hânnen
Opp' nin-quea-tinckerts kiel
(Oermids him 't scher-wirck wirt fortroud)
Dy dealsche dea-steck jout.

3.

5. Du heste quea for goe uwt-kearre,
For from, trog-teyn' beleyd'.
Du kâtste kromme leugenslearre
Den rjuechte' oprjuechtigheyt. *Sela!*

't Pittear

6. 't Pittear leafste' az flag-swird in dolck',
Muwle' az schien schijns mord-kolck'.

4.

7. God schil dy eack, ney wirck, beleanje,
OEf-brecke' ynne yvigheyt',
Wey-schoere' in grijpje' uwt Tinte' in wenje:
Tuwck', stame' in wirtt'le beyd
Uwt-luwcke' (yn hiet-ontstits'ne moed)
Uwt d'libb'ne Lan, az wjoed. *Sela!*

5.

8. Dit fill', mey ynfier' Goads ontsjochtme,
d'Rjuechtfir'd'ge Ljue oon-sjean,
Dy, mey Goads-freez'ne gaests-optochtme,
Yen blier gelaelt oon-tjean
Yn laeyts, oer't tomm'len fen dizz' lot,
Eerjende' yn fill'ge spot.

6.

9. Sjea dear dy man! dy God naet stelle
To kreft fen al sijn dwaen,
Mar steat djier fjild in jild oertelle,
Dat koe him moed noag jaen:
Hy wirdde' oer-kreftig, yn sijn quea,
Trog goe ljue bjuest're schea.

7.

10. Mar ick sil yn Goads Timp'le wezze
Az d'Olyv' grien in fet,

X 2

Goads

Goads yn-goe gunst' fil my genezze :
 'k Fortrouwje, wol in bet,
 Op Goads goartiern'heyt fier in heyn
 Jā yvig buwtte' uwt-eyn.

8.

11. 'k Sil yvig HEER Jon Lof-Psalm' s'jonge,
 O 't goe habbe' Y my dien,
 In 't quea dy fuwle falsche tonge :
 (: O tanck , tanck moat jo schien ! :)
 'k Fortoafsj' jon Namme' , ô hy iz goe
 For jon ljeav' fromme ljoc.

E   R   N.

Y N - O E F O O N - L I E D I N G E
 To D A V I D S trienen oef boetfirdigheyte,

4.

I Ck earme' onfill'ge Minsche ! 'k hab misdien
 Jinne' Hijimmel , in njuencke' Yerd' , wier fil ick hinne ?
 Wier schil ick to-flechte' holpe' oef treakt berianne ?
 wa sijn ick mey mijn jamm're-steat beginien ?
 'k Door mey mijn eag (och !) de Hijimmel naet oonfjeau ,
 Oermits ick 't hijimmel-haed hiet-falge' , az terg're ,
 Mey suwne' op suwn' , dy s'jonekje for sijn trean ,
 d'Yerd' lijt me' eack naet , dy hab ick t'orlick erg're .

2.

Wier duwckje' ick den oer schuwll ? wier sijn ick hoal ?
 Schil Wan-heap' m' ijn fortwijr' le-mord-dobb' skirte ?
 Mijn yvig wol , oon liijv' in siel bekirte ?
 Goe God behâd my for dy helsche boal !

'k Wol

'k Wol God, dy 'n oer-mijld' fillig-meytfer iz,
Yen foet-fall'dwaen; hy fil mijn to-ijscht' wezze;
Hy fil, 't jinge' hy salm'schepp' ney ey'n' bijldain';
't Paed-bjueft're ichiep rjuecht' stjoere' in siel-genezze.

3.

Ljeav', trouw', goc God! ick wol, ijn djipte' ootmoed,
My salme' oer-tjuwg'd, beschildige' in fordomme,
Ho rea beschamme', eag-trienjend' jo to-komme.
To jo, forfleyne herit'ne treast in hoed.
Mar, och! het ypene' in-gong, het oonfangh'
Fijn ick, dy 't eag naet op dwaen door? mijn trien-wiet,
Mijn nead, mijn hert forbitzen weack in bang,
Stirt ick fore' uwt, in folgj' mey Dávids-trien-liet.

Dy yen-in-fijftigste P S A L M E.

1. *Ten Psalme Dávids for dy oerste Sjong-maester.*
2. *da dy Propheete Naham to him kommen wier, ney dat
by to Bathseba wier yngien.*

4.

GEnaed', ney jon goertiern'heyt, ick bejear',
Genaed'-mijld' God, forjouw! forjouw! forjouw! och!
Wrieuwe uwt mijn suwn'-fuwl, lealck, great, gruwle-grou, och!
Ney jon barmhertigheytens greate' Heer!
Wafcky', reynigje my, fen mijn miz-dieden, schien,
Klinsg-bingsgje my fen mijn ontijge in suwne,
'k Tjuwgje' ick hab trouwleaze' oertred (Heer) begien,
Mijn suwne' iz for mijn eag, alle uwre' in suwne.

5.

6. *O! 'k hab tjin jo allinne, t'onbetocht,
Suwngjende', och! dien quea smerte ijn jon heyl'ge eagen,
Rjuechtfidig blyeut jon spreken, aller weagen,
Klear binne Y ijn jon rjuecht, rjuecht sonder bocht.*

7. Loyts', loyts' ick bin ijn ongerjuechtheyt' bera
In teyne, ynn' suwne' het my mijnen Mâm ontfinzen.
8. Y ljeafje yn-wind'ge wierheyte' ijn herts kern,
Jon wijzheyte' iz mijnen herts oer-schuuwile' ijn-ginzen.

6.

9. Onsfuwngje' onsfuwngje, ô God, mey Ysop', my,
So wird ick lott're-schien, klear buwtte' in binne,
Spiell' m' ijn' t djoer bloed fen uwz gerjuechtheysts Sinne,
So wird ick wijtter az snie ljeacht in bly.
10. Litt' ljeaflijck my to hert in ear ijn-gean
Treasf-blier' herts-laeyst' in Mey-wits fill'ge wille;
Dat blyschips swiet weer mey mijnen biente' ijntjean,
Dat Y tobrielse' habbe' ijnn' nearre' xing' ljea-trille.

7.

11. Stopp' schuwil' jon eansicht' for mijnen suwne-suwl.
In fey' uwt all' mijnen ongerjuechte' on-dieden.
12. Scheppje', ô God! mijnen hert schien, klear, wol-berieden;
Fornye' yen fest gaest ijn mijnen binne' herts kuwl.
13. Stiet m', ijn jon toorn', naet, fen jon eansicht dol,
Litte' eack jon heyl'ge Gaest my naet onferje.
14. Jou my' t swiet hell' weer fen' t fill'ge' yvig wol.
Dat m' yen fry-moed'ge gach, az stijpp', bewerje.

8.

15. So fil'k, sjande' ho 'k so mijld ijn jon genaed
Oon-nimd wird, ore suwners jon wey leere,
Dat-se' herre' ijn ernste' oprjuechtljick to jo keere.
16. Forlofje my, fen bloed-schild', Himmelsck' Haed!
O God mijns wol-ferts! God! den fil mijna tong',
Den fil mijnen tomme' harp-lean, den fil 'k lof-sjonge,
Den fil 'k ream-great, great op-jaen, on-betwong',
Fen jon gerjuechtheysts lof, by âdde' in jonge:

9.

17. Sluwt' mijnen muwle' op, stirt, jiet dear ijn jon lof,
Meyti' nolck mijnen lippe, so fil 'k, jo ter cere,

- Yn't ypenbier, forkundgje, ô ljeave Heere!
Jon myldheyts lof, 'k hab tancks oer floed'ge stof.
18. Y habbe nin formeyts (ick joeg'le' oor) ijn
Oeffrann', 't brân-cesser kin jo naet forhuwge.
19. Goads cessers binne' hert, gaest, droaf, weack az klijn,
't Eng', near', forileyn', dat fil God naet miz-noegje.

10.

20. Dogh Syon wol, nay jon goe ginst: Ey bouw'
Jeuwflims muuwr-wirck fest, heag, fill'g, oon-sjeanlijck.
21. Den lest jo g'ruechtheysts cessier hosck in tean-rijck,
Den wâlm't to jo't ijnfieru' baern-cessers douw',
Den ruwek Y't cesser dat, schien t'eyn', fortert,
Den somme' Ogl', Riere, kluwe' in horn-dijer slachtje
Om op jon Ater t'cesserjen, mey't hert,
Mey't ijnborsk', fen dy God in Goads-tjienste' achtje.

E T N.

Dy tachtighste P S A L M E.

1. Fore oerste Sjong-maester op Schoschannim:
Yen tjuwgnisse, yen Psalme ASAPHS.

I.

2. **H** Erise' Isr'els Haed, ô Herder, herckje,
Dy Joseph laet az schiep, ôch! merckje:
Dy twische Chernubinen sit,
(: Dy 't alle heart, sjocbt, det, lit in wit:)
Brecke' uwt ijn ljeacht, ijn glanze' ijn eer,
(O Isr'els haed! ô kreftien Heer! :)

2.

3. Kâje op jon krest, az moarn-stuwn'-Sinne,
For Ephr'ims eansichte', in ford binne
For Benjamin, Manasse, ey! kem'm,
Holpje',

Holpje', ô forloß' jon ljeave eyndomm'.

4. God, bring uwz weer, jon eansicht'-glaanz'
Ljeachije' uwz, dat's uwz behâd-wiss' schans'.

3.

5. Ho lange', HEER', sil jon biet'ne' op-rijckje,
O krefien God! in uwz besijkje,
Och! wirt jon toar-fjoer nea uwt-dien,
Fin't ljuentjen sen jon droav' folcx trien'?
6. Mey trien'-brea fiede' Y se': ijn eag-wier
Lauwge' Y se' uwt' Trieling' fol fortriet.

4.

7. Y habbe' uwz dwerz-drieuseh' ney-boer' mecke
't Uwz haed; uwz fynne' uwz scheersch forsprecke.
8. O great'-greate' aller heir-krest' God!
Bring uwz weer, wezze' uwz schuwille', uwz slot,
Jon ljeach', ijnn' druwcks droav' t'juesternis',
Layfje', ô dat's uwz behâd stinz' wis.

5.

9. Jon Wijn-stoack', senjo salme' uwt kipt, en
Oer-brocht uwt' slaeffsch stoack-birdde' Egipten,
(Da d'Heyd'nen Y dreun' uwt jearm' Lan)
Dy pote' Y deit mey jon eyn han.
10. Y habbe' him pleats, om wirtijen, dold,
In dongge, dat by't Lan, brie, fold.

6.

11. Sijn schaed eer'n berge' in berge' oer-teyn,, hoe,
't Heeg' Ceder g'lijck: sijn rank' nuu eyn,, sjoe.
12. Hy leat-scheat fier oon' Mied-See-strann?
Sijn toecken recken Euphraet rann'.
13. Wierom stiette' Y sijn moerre' om fier
To ployts' senn' gonger, tjeave' in Djier?

7.

14. De Wud-baergs wrotte³, in't Wyldfenn³ beyde
Ontwirrit'let him in eert' sijn weyde.
15. O kreften God! loys³ sen om heag,
Uwte³ Himmel: keer³ dogg³ weer: Jon eaz.
Beslyckje³,ijn djiessp³ mey-lyenhey³
Jon Wijn-berge³ ho-se³ ijn lyen leyt. }

8.

16. Dy staemme³, ô! dy jon rjeuchte³ han pote,
In kreftjoe, to jon gloar³, dy Lote:
17. Fa lizze³ oon yessiche³ ijn sijinne-sjoer!
(: O staemme³! ô twijge³ eer'n wird in djoer)
Fa lizze³ om-boecke³, ô Fa geane³ uwt,
Trog Jon eansichts bird scheld-geluwt.

9.

18. Jon h³n, Jon rjuechter han, h³oav³ HEERE!
Wezze³ oer dy man, dy man fol eere,
Dy Minsche-Soon, dy, uwz ro'n jesf³,
Mey sterckme³ oon-teyne³ iz, ijn Jon kreft.
19. So niumme wy, sen Jo, naet meer
(: O foey dat wy i a diene:) æf-keer.

10.

- Hade³ uwz ijn 't libben, Heer sen boppe,
So fille wy Jon Namme³ oon-roppe.
20. O HEE R² uwz Heer! ô kreften God!
Bringhe³ uwz weer: wezze³ uwz schuwille³ uwz set,
Jon hjeachis-blier, ijn druwcks tjaesterniss,
Laytsje³, ô dat's uvrz bebaad. Fa wijs.

E T N.

X

Dy

Dy njueggen-in-tsantigste P S A L M E.

I. Ten Psalme Asaphs.

I.

H Olp God! ho binne d'Heyd'nen, hiet oon-hisse,
 Yn buwt, yn wreck, yn bloed-toarst', jon ery'nisse
 Oerkomd,oerschomd!jon Timpels glanze uwt grieme,
 Ja Salems bouw' oon stien-heap' woast om-tieme.
 2. Jæ habbe' (ð moard-dea-wuwn' !)
 Jon tjienners lijcken juwn'
 Ynn' Hauck, Krie, Uwls-kloeren:
 O! 't flesch (dat eer'n so mijld
 Jdn ginst' nutge) iz oon 't wijld
 Op 't fjild juwn, to forschoerren.

2.

3. Jerm' forzjend' bloed gjealpt az streamm' -wiet yn 't rinnen
 Jeruw'slem wijd in brie om, buwtte' in binne,
 O grouw'le' ! ð huyne'. ð smaede' ! az 't gref on-wirddig
 Is nimmen to jearm' lijck-bedobbjen firddig.
 4. Smaed dwerz-drieuw', guwch, huyn, spijt,
 Uwz ney-boerte' uwz to-bijt
 Dy om uwz wenje in swiermje.
 5. Och ! sil jon toarne' ali' stuwn'
 Oon-hietgje' allijck in uwn'
 Dear yn wy eyn-leaz kiermje?

3.

6. Jiet learre' oerre' Heyd'nen 't gleann'jon grijms fen boppe,
 Dy jo naet kinne, nog jon Namme' oon-roppe.
 7. Och ! Japick iz fen jearm' schock-flock op-schobbe
 In sijn schien' Wengje' izaz yn yeffsch' bedobbe.
 8. Otinss' naet oon' miz-died
 Fen uwz, foey uwz ! eer'n schied':

To,

To, to, lit uwz foor'-komme
 Jon great' barmhertigheyt':
 Wy binne' yn smertigheyt
 Schreal, tor, tin, tal-lijt' somme.

4.

9. Holpje', holpje' (δ God uwz wol-ferts) red, ter eere
 Jons greate' onsjogb're Namme', δ holp-mijlde Heere!
 Oer-stoppje' uwz sawn', lit jon toarn'-tong're stille
 Oer uwz mis-died, Heer, omjon Namme wille.

10. Wierom schoe 't Heyd'ne brot
 Fuwl-tuwtje, Wier's jearm God?
 Lit de' Heyd'nen blijckje', och! teanne
 Dat Y't bloed wreckje' selm',
 Jons soleks, oon schelm'in schelm',
 In dat wy't kinbaer sjeanne.

5.

11. Lit dogg' d'earm' finz'ne near' eang' kjealtme' inschromme,
 Kierm'gil in gil-gjealp for jon eanicht' komme;
 Had' libb'ne lijv' dy ynn' deads-tosck-tuwt stirtte
 Ney jon earms kreft in greatheyt' nea for-kirtte.

12. In schoddje' uwz wreya ney-boerr'
 Rom-mietting, san-fadde' oer,
 Lit herre schertte' oer-laedgje
 Mey' guwch-juwchs huyn', dearmey
 Dats', δ Heer, foore'in ney,
 Jo, yn jon bern, forsmaedgje.

6.

13. So wirt sen uwz, jon folck, jon tuwt forkoar'ne,
 Jon wirdde schiep sen jon eyn weyde' in boarne,
 Jon yvig los, jon goe-great-diede' op-helle,
 In oon uwz bern, sen team to team, fortelle.

U   W   T.

Y 2

Dy

Dy yen-in-fijertichste P S A L M E.

I. Ten Psalme Dâvids : fore oerste Sjong maester.

I.

2. **W**Ol-sillig dy him witlijck wolfol beschie:
Hâdt njuencke illind'ge Lie:
O! dê HEER sil him beschermje, foor in ney,
Uwt uwnck to quea'er dey.
3. d'HEER sil him hadde yn libben: yerd sche seyn
Oerfochtget him az reyn.
d'HEER jout him nea (ô 't's him to warden pan)
Inn' sijnne grÿp-kloers han.

2.

4. d'HEER stijppet him az wuwne, swolme æf sjoecht
Him binne æf buritte oerfjoecht,
Forwichefs' let sijn droav' sjeack-bod, folfortriet,
In swun-herts kuwtijck swiet.
5. Ick sizze ô HEE R jiet jon genade oer my,
Dy doz illindig ly!
Genezz' mijn siel (doz dript mijn eag fol trien)
'k Hab swier tjin jo miz dien.

3.

6. Mijn sijnne uwt-flaebje' in flock-winsckje, op mijn ljea,
Herts-pleage', uwnck', ja dy dea!
Wenneer, sizzes, schil him deads dobbe' yn-tjean,
Glim-Namme' in glanz' forgean.

Komt

7. Komt immen dy my (quansquijz' frjuen') besjocht,
     't Iz guwtjen het hy docht,
     Sijn hert forgearret onruecht, dat hy buwte'
     Oer-al rall't, fuwl fen twxt.

4.

8. Mijn batjers gnuwje' in nygtje', in hottje't sin
     Op 't quea dat my giet jin.
 9. Iæ kattje' in todtje: yen bijze-stick het him
     Hert-priemjende' ijnne kimm',
     Dat sil him slüpje' ijnne' tjuest're yerd-kuwll op stopp'
     Hy stiet v'nin tijd weer op.
 10. Iasalm' dy man dy't brea yet, mey m' ijn free
     Dy 'k trouwe, az broar, ô wrea!

5.

Dy buwcket d'hacke' (och! nuw't ick quijnje in ly)
     Grimmijttig-hird tjin my.

11. Mar Y, ô H E E R, stirt jongenae my oer,
     Int till' m' op femme floer':
     O rjuecht' m' oer-eyn', so sil'k, dy doz heag flean'
     Forjildje mey dieds lean.
 12. Tjuwg' fen jon ljeafd' fiel'k, mits mijn dea-fynn' naet
     Sijn winsck'-juwch oer m' uwt-blaett',

6.

13. Want my oongeande', ick smeyts' jon onderhad
     In mijn op-rjuechte' yenfad':
     Ion eansichts gluerckje' iz mijn siels-wol-tier' weyd',
     Layts, wille' ijn yvigheyt.

14. Tanck, tank op tanck elcx gaeſt, hert muwelle' in tong,
 Floyte', herpe' in org'le ſjongh:
 Mijn ſiel ſjong, eynleaz, Iſr'els God, dy'k minn,
 Lof. Amin ja Amin.

Dy trettiende P S A L M E.

1. Ten Psalme D A V I D S fore oerſte ſjong-maeſter.

1.

2. **H**O langh holp-redde' H E E R' God, ho langh,
 Ho lang, ho lang (: het wirt my bang!)
 Ho lang is 't ynjon rie beſletten,
 Dat ick by jo bliew yn 't forjitten?
 Ho lang jon treaſt gluerck' ſchuwl, fo strang.

2.

3. HO lang ſil 'k, yn ſiels jam're-kley
 Droaf rie-plachtje? Ho lang dey oon dey
 Mijn hert yn droaffeniffe op-jitte?
 Ho lang ſil ſpijt in wrijt my bijtte
 Fen mijn dea-fijnhe' yn greatſch' pohey!

3.

4. Laeytſe oon, forhear' my, ljeave' H E E R God,
 Forljeacht' mijn eag fen 't droaf-schaeds dodd',
 Dear 'k gälje' in, by-ney-blijn, trien-ſijppje,
 Op dat my d'lange ſliep naet ſlijppje,
 Yn deads forjitt'le kijl-kâd slot.

Op

4.

5. Op dat mijn fijinne', al t'onbetocht,
 Naet bijllet: 'k hab im gled oer-mocht,
 Op dat, dy sikkje mijn fordearren,
 Naet guwchje' in juwchje, ney bejarren,
 My sjeande' oer-wonne' in t'onder-brocht.

5.

6. Mar 'k trouw-bouwje op jon goertiernheyt
 Mijn gaest yn jon seyn' laeytl-rijck weydt,
 Ick sil uw herts-gruwn', muwlle' in tonge,
 For d'oon-my-wol-died', de' H E E R God sjonge
 Tanck-lof, mey yn-borsts ynfierhelyt.

E   T   N.

F   R   E   E - B   E   A.

De tean: Schoonste Herderinne &c.

I.

IS't jon wolbehagen,
 God uwz treasts, yn lleaf, yn leed
 Jou uwz, yn uwz dagen,
 Jou uwz, free-God, jouw uwz freed,
 Heer' jou freed uwz libbens dey.
 Ruwne free dear iz God mey.

2.

Jou uwz, is 't uwz fillig,
 Jou uwz Lannen, alle *san*,

Njue

Njue to free, ljeafd'-willig,
 Jou uwz yendracht', lan oon lan,
 Jou s'az seyn' sen jon mijld han,
 Free 'soppe yerde 't wirdste pan.

3.

Lit de' oersill'ge frede
 Lit dat *Lijck* beschied'ne *rjuecht*,
 Yn uwz Lan in Steden,
 Elck oorme' earmke' yenfadig, sljuecht,
 Elck oorm' paetje. O Hijmmelsch' wrâd!
 O lockfill'ge winsek in wâd!

4.

Jou uwz ruwn-om-hinne
 Mey uwz ney-boerr' naesje-folck
 Het foor Lannen 't binne,
 Free dy fest blyuwt, from in nolck.
 Bring 't ploeg-yersen ynn' dolcks stee.
 d'Hijmm'l oppe' yerde' izz' goune free.

5.

Jou uwz mey uwz boerren,
 Ja elck' boert, yn Gea, yn Stee,
 Alle stuwn' in uwren,
 Golle, gall'-leaz', God-ljeav' free.
 Jou uwz free yn hert in moed.
 Free, Goads-jefte', iz 'theagste goed.

Jou-se'

6.

Jou-se' uwz om de al-wirdde
 Fen uwz Free-Forst, dy 't so soer
 Om uwz free uwt-hirdde.
 Dy-se bitter stiet in djoer.
 Dy-se' (ô ljeafde!) keape in schinst
 Om eyn-herts-bloed, naet om winst.

7.

Jou uwz jiette', 'er boppe,
 Groey yn tanck op tanck, dat wy
 Steez oon taens to-roppe
 Dy uwz Free jout blier in bly:
 Dat, trog uwz on-tanckb're died',
 d'Yv'ge Free nea fen uwz giet.

Lest laey ijn blomm' blier grien, dear 't fuwgget tjylpe in tjoyte,
 In Laem'm're Herder, mey sijn lillepijpe, in floyte
 Fen Free, dear mey d' goe God, uwz ljeav Lân mijld betocht,
 Jâhet dy ljeave Free uwz baete in buwt oon-brocht.

Free, ô golle gouwne Free,
 Free, dy, ney uwz wol-beheagen,
 UWZ oer-dauwget ijn uwz de-zen,
 Free, Goad-ljeave Free, bâd stee.

Free drieuwten fen uwz Fries'ne greyde
 't Stiel'ne fjuuecht-klaed', swîrd in dolck',
 Dat uwz âders bloed uwt-molck.
 Free fol-djier't in tiert uwz weyde.

Free drieuw't Frouwne krest fier ney,
 Free sjongt for' uwz Famne raeje.
 Free lit uwz formeytse oon-waeje.
 Free bret wille, dey oon decy.

Dear fijnn'-ruutter eerent trape
 Mey' Hoars' hoave in Lânsiets bloed,
 Leyt nu Hansck mey Hoatske in wjoed
 Gruwuz blomm'-grien forwiell'ne laepe.

Leyt nu Lijlljen Lolck mey Louw,
 Sjongt nu Fugzelte oppe beamen,
 Swab'ret Eyn in Gies opp' streeame,
 Schoert de ploeg om, braecke in bouw.

Lôytse ick swird? Dat 's om to prunckjen
 Oppe Tjëa fenne Edelljue,
 Kijfse ick Hijnzers mand, by djue?
 't Schijdt om red oer' wey to schonckjen.

Free, ô golle gouwne Free,
 Free, dy, ney uwz wolbeheagen,
 Uwz Hert-lauwget yn uwz deagen,
 Free, Goad' hjeave Free, bâd stee.

God! sen Free, sen Fjuechts hyer-plôytjen!
 God! dy alles hâdt yn stjoer!
 God! dat Free by uwz hâdt doer',
 Tean' Jon Free-hjeave eansicht' loytjen.

E   X   N   E.

Dy

Dy hondert-trye-in-trytigste P S A L M E.

1. Ten Liet Hamaaloth, sen D A V I D.

L Oyt'! loytse'! ho goe, holjeaflijck, holock-silligh
 Dear broar in broar, dear broarren yen-sins-willigh
 To gearre wenje' yn golle Free.
 (O Hijmmel-ljeaflijckheysts boerd-folle see !)
 O Free, o goune broarre Free! wier by
 Naet het al 't swiet uwt reyd oef by.

2. Socke' yenigheysts Free lijcket de Olje-wirddig
 Dy dol-roan sen Aarons holle', in firddig
 Oer-loft'ge in fochtige' Heag-Presters bird.
 Ja spraede' al ford (dy fett' ruwck-rijck' djoer-wirdd'),
 Az mey Goads seyn'-rijck' reyn mijlde hijmmel-streamn',
 Ynn' silge mans klaeds uwttter---seamm'.

3. Dy Free dy lijcket ney 't kiel-wiet dat dauwge
 Oer Hermons kruwnne', in fjild in kruwden lauwge.
 Dy Free iz az dy dauw', dy doff't,
 In seyn-fol saeyt, in sjippet uwtteloft,
 Oer Syons bergen, wijd in brie, in fet
 Dy mey sijn fied-wiet wol in bet.

4. Want de' heagste sil sijn seyn' az reyn uwt-jiette,
 Aldear, aldear ja sil-se blieuw-tjenste' hiette,
 Az eer-slijpp' fen dy God-ljeav' Free.
 Dat naet noag; mat' lang libben layst, ynn' stee
 Fen druwck, fen nwnck, fen sjocht' fen seertme', in weyd'r
 Dock Free-ljeaf folck ynce' yvigheyt.

U W T.

Z 2

Dy

Dy hondert-fjouwer-in-tryttigste P S A L M E.

1. Ten Liet H A M M A A L O T H.

1.

Sjea to, uwt ynsiern' gruwn' fen't hert,
 Dat de H E E R' Goads lof uwt-boesme wirt,
 O tjienners yn dy tjiens', fol eer',
 (: O fill'ge tjiens!) fen de oerste H E E R.

2.

'k Mien jiemme, dy, yn nomm'le oon.dacht',
 Goad-fjoerig weytsje nacht oon nacht.
 Dy yn't H E E R' N' huwz, nea loay fen ljean,
 Wil-firddig, de H E E R' to tjiens, nolck stean.

3.

2. Tillje' op, hosck d'hannen loft'-wertse' oon,
 Yn't heyligdom, neye' heagste troon.
 Stjoer' kiel-snaer'-floyt'-luwd, hert in eag,
 Lof-sjong-rijp op neye' H E E R om heag.

4.

3. d'H E E R' seyn sijn seyn-reyn, oer-floed' fol,
 Uwt Syon weer op jiemme' dol,
 Dy Hijmm'l in yerde' het yn bewâd,
 Ja dy-se' ear'n macke', in onderhâdt.

œ y t.

Dy

Dy hondert-yen-in-trijttigste P S A L M E.

1. Yen Liet Hammaaloth, sen D A V I D.

1.

O H E E R ! loys' heaſtlyck op m' om-leeg.
 Mijn hert, mijn egen ſjea naet hag,
 Ick wandelje nogh breck mijn ſin
 Tn 't jinge' ick grijppje af fetgje kin.

2.

2. Ja ſycker, 'k hab mijn ſiels jin-wil,
 Twang-teand, dol ſot, ijn hadden ſil,
 Az 't ſwagh-bern luwickend', ney ſijn aad:
 Mijn ſiel's lijck, 't ſwagh ſoontje' ijn yensaad.

3.

3. O Isr'el, fillig folisen, komm'
 Lizze² Hoope op God, o Goadz eyndomin',
 O ſjette³ hoops anckre-klimm', ijn leſt,
 Op, in ijn de H E E R² God, yvig fest.

E Y N E.

Dy hondert-acht-in-tweyntigste P S A L M E.

1. Ten Liet H A M M A A L O T H.

1.

O ! Wol-lock-filligh' minsche
 Dy de' H E E R² God hosck ontsjocht,
 Z 3 In

In giet (ô wâd in winsche!)

Goads wey, yn 'tjinge' hy docht.

2. God sil dijn hann'-wirck seyngje.

Du ytste 'er fied-swiet fen.

Dijn wolfert' fil naet eyngje

Wol-sillig blieuwste den.

2.

3. Dijn wijv', dijn ljeave' uwt-lezzen',

Dy wille fen dijn hert,

Sil dy, az wijn-stoack', wezze

Teel-sillig, ney bejeartt'.

Dijn bern'-teamm' schil him schansſje

Ruwn om dy, great in klien,

In om dijn yt-disck' kranſſje

Az Olijve' altijd grien.

3.

4. Sjea, sijcker! so sil firdde

Goads wol-feart', goed in spoed,

Ney him (Goads ljeav' in wirdde)

Dy God freeſ't, yn't gemoed.

5. Uwt Syon sil dy de' H E E R E

Oer-schoddje', oer-mijld, mey' seyn

Goads goe, fill'g Salems eere,

Begloerreste' oon jelds eyn'.

4.

6. Du schitte jiette 'er boppe

Dijn berns bern blierg-eagd' sjean.

Goads free, seyn-swiet-fol-proppe,

Sjochste' Israël oer tjean.

U   W   T.

Dy

Dy try-in-tsegftigste PSALME.

I. *Ten Psalme Davids: da hy wier ijnne
Woeftijne fen F U D A.*

1.

2. **O** God! mijn God! ('k hab naernse' yen oor :)
Ick sijcke moarns, for Sinne' op-klearjen,
Mijn siels, mijn flescks toarst-macht' bejearjen
Luwck't ney jo, ijn't fjild, tor, in foor.
3. ('k Hab, sijcker, jo, ijn't heyligdomme,
Oon-schooge', in sjoen jon eer in kreft)
4. Want jon goe njue iz better jeft'
Den't libben salm, dy wirddeblomme;

2.

Mijn lipp' fil jo prijz-sjonge' ô HEER!
5. Also fil 'k jo, mijn lib-stuwn', tancke,
In ijn jon namme loft-trog janckje,
Uwtt' gruwn'fen 't hert, mey' hannen gear.
6. Mijn siel, fol-nuwgge, fil wol tierje,
Ynn' wol-lust', groed in moed, smoar-fet;
Mijn muwille', ijn layt', sjongt, wol in bet,
Jon great lof, ja fil bly oon-blirje.

3.

7. Az ick opp' bod liz, djiep ijnn'tinck
Oon jo mey heag-ontsjogb're' op-teyn' fin,
(: O swiette' oer-kojing' !) dy 'k naet t'eyn' bin
Ynn' still' nacht-weyt-slings flomm're' eag-pinck'.
8. Y binne mijn holp-firdd'ge schuwille.
'k Sil lof-sjongje' onder jon wjueck'-schaed'
9. Mijn siel oon-klarddet jo, mijn haed.
Jon rjuechter hân tjocht m' uwt deads muwille,

4.

10. Mar jæ dy fijkje³, oer-woast², sijueg-tol,
Mijn uwt-wjoede¹, in ney't hert my boarje
Dy schille' ijnn² onderste¹ yerd-dobb' smorje,
Dear lizzel³, sonder op-til, dol.
11. Dear wauwelijese² ijn 't wreck-swirds toschen,
Dat herre¹, az wetter, 't loed ontspield:
Dear wirddef¹, (: foy! :) to buwtre' uwt-dield
Oon' fijonck- (: ò gruwle! :) Foggse-boschen.

5.

12. Den sil dy Kening, heachlijck bly,
Ja herts-gruwn² bly, ijn God forblye.
In wae jearm' trouw, oon God fest flye
Sill' jearm' salm seyngje¹ ijn-lock-steats fry.
Want God schil dy, struwsle heag-formietten¹,
Fuwill' ljeagen-töttjers, scheamte-leaz'
(: Oerst¹ ljeagen-fuersteamm¹, fijonck-poels eaz':
To gruwne' ijnn¹ yv'ge stom-kolck stiette.

E T N.

Dy hondert-vijf-in-tweyntigste P S A L M E.

I. Yen Liet H A M M A L O T H.

1.

Jæ dy fortrouwje², ijn fromm' Mey-witten,
Op de H E E R E¹, ijn left, ijn nead,
Tn libben in ijn dead¹,
In gruwnje¹ op Ged jearm' dwaen in litten;
Dy steane¹ az Syons bergh' stantheftig:
Ja eyn-leaz krestigh.

2.

2. Ruun om Ierum'slim bergen strecke,
Ney wolk'ne, de Holle' oer-eyn'.
So's de H E E R E' eack ruun-on-heyn'
Sijn Folisen, het schoe herre ombrecke?
O, dy so yvigh wirt bewerre,
Het kin hem derre?

3.

3. Want dy rhang-stoack sil naet langh restje
Dy't goadleaz' Heersck-haed swaeyt
(: Ho jamck him 't lock oon-waeyt :)
Om dy rjuechfridighe t' oer-lestgeli.
Op dat de op-rjuecht' naet lofts fordomje,
In 't rjuecht naet kromje.

4.

4. Dogh goe, dogh goe, ijn-goe heave H E E R E,
d' Yn't bert opijuechte goe
Tenfad'ge fromme ljae.
5. Mar dy, mey rjue, 't kromm' paed ijn keere
Schil God wey-stjoere' (ðsalm'-forrieders!)
Mey on-rjuecht-dieders.

5.

- Oer Isr'el sil, (: God sil so stjoerje :)
Oer Isr'el sil ford-on,
All' sturn', fen Faeer to Soon,
Free, wolfert', goed in sfoed', blier gloerje.
Doz sil Goads free, sijn Isr'el, seyngje,
In 't sil naet eyngje.

(See E T N.)

Aa

Dy

Dy hondert-sân-in-tweyntigste P S A L M E.

1. *Ten Lied Hammaloth, sen (oeff foor) SALOMO.*

1.

SO de HEER 't Huwz-bouw' naet salm uwt-rjuecht,
 Het datme boddet, krisset, djoeyt,
 't Iz wetter-tersck, 'tiz wirck-forknoeyd.
 So's HEER 'N' nea slomjende' eag naetluecht,
 Behâd-mijld, oer yen Sted of Steat,
 Al ho dy weytser mierckt, 'tiz neat.

2.

2. Dear jilt nin swit, nin wrot, nin slob,
 Fenn' Sinne op-gongh oon' tjuest're juwn;
 Nogh' spear-muwljen all 't jier, all' stuwn';
 All 't goarjen bret dy lege Dopp'.
 't Iz so, dat Gods njue (gruwn'-leaz-djiep')
 't Sijn ljeavers oer-stirt, az ijnn' sliep.

3.

3. Mierckje' oon; dy bern, dy ljeave bern,
 Dy bern dy de Hijmmel uwz forlient,
 (Flesck fen uwz flaesck, bien fen uwz bient')
 Sinte' uwz to'n erv', sen God, beschern'.
 Dy buwck-frucht' stelt hy uwz to tean',
 Yn eyndomme', az in jeft'-mijld lear.

4.

4. Jx binne' allijck (ðjelds-stijpp'-treat!)
 Azze' Aaders jieren klieuwe' yn tol)

Yen

Yen kreft'ge mans hân, pijlle-fol,
Dy moed-great oef sijn fijnn' forleaz't,
OEf oer-wint fore fest : ô freugd?
So sint' dy sonen sen uwz jeugd.

5.

5. O wol-lock-sillig iz dy man,
Dy mey sock' pijllen foll't sijn schie.
Jæ stea naet schamm'-rea, buwte rie,
Mar hâd' eer, wol-fert', fjild in lân,
Affe' ynce portte, for 't gerjuecht,
Mey fijinne reytse' yn placht-gefjuecht.

E T N.

Dy segste P S A L M E.

1. *Ten Psalme Dâvids : fore oerste sjong-Maeſter,*
op Neginoth, op de Scheminith.

1.

2. **A** L jeld'ne' och ! Jo mijn suwnen,
t'Oon-hiergjen azz' jiet-uwnen,
Och ! dijlgje my naet uwt
Ynn' toarn'-fjoers gleauwne' ontflamjen:
Och ! jou my jon forgramjen
Naet oer (ô H E E R !) to buwt.

2.

3. Al bin 'k uwt-medd' trog 't suwnlijck,
Jiette' iz jon gunste'. on-gruwn'-rijck,
Mijn to-slechte'. Het's my bang !
4. Mijn bient', mijn siel cang triljet,
H E E R' firdd' Jo, heeije' in stilje' it,
Och ! Y mijn God, ho langh ?

A a 2

Keer

3.

5. Keer' weer, litt' naet, (Ijeave' HEERE)
 Mijn siel Jon holpe' ombeere,
 Om Jon goertiern'heyts will.
 HEER! had m' yn lib in witt'niss'.
 6. Deade' iz jons dwaens forjitt'niss',
 't Græf swijgget Jon los stil.

4.

7. 'k Bin wirgh, lef, ja t' uwt-eyne,
 Trog trien', eag-dripp'-stirt-reyne,
 't Bod swomt m' yn sat hiet wier
 Dat 'k (ð bert-brekk!) uwt-sluwzje,
 Mits 'k nacht oon nacht gal-guwzje.
 O fawn'-leest! swierst fortriet!

5.

8. Mijn eagen binne' uwt-litsen.
 Och! 't soene' iz my tobrisen.
 'k Bin, for mijn jieren, Ad.
 Om 't my mijn fijnn' oon-spijtgje,
 Dy 't jamm're' yn my gluwp-nijtgje.
 O! 't hert besjiet m' yz-kâd.

6.

9. Wijckje', o sen my, quea-dieders,
 Ongerjuechtheys wirck-beschieders;
 Want de' HEERE' het, ney bejeart',
 Mijn neads-rops wolck' trop brecken,
 Boet-firddigh herts-gruwn' spreken,
 Uwt yn-goe njue forheard.

Mijn

7.

10. Mijn luwkjen, ljuentjen, trienjen,
Heart God, mey holp'-forlienjen,
Dy 't hofck-mijld oon-nimt. Wier!
11. Wier binne nu mijn fijnnen?
Beschamme', oer-stjealpt mey pijnen.
Loack', so 's God my goertier!

E T N E.

Dy hondert segz-in-trijttigste P S A L M E.

1.

L Of-sjongh de' Heer, uwt herts-gruwns njoe,
Hy iz goe, ja 't heagste goe:
Want sijn goeheyt giet so fier,
Son on-eyn-brie, so goertier.

2.

Lof-sjong God; dy, wa t'Goads neamm'
Preal-fiert, twang-stjoert, az ijnn' teamm':
Want &c.

3.

Lof-sjong d'Heer dy 't heer oer-heer't
Dat, aerne' Heer, heersck in rejear't:
Want &c,

A a 3. Dy

4.

Dy allinne, boppa wet,
 Tjin Natuwre, wond're det:
 Want &c.

5.

Dy, dy de' Hijmm'len mey forstân,
 Macke', ô wirck fen socken hân!
 Want &c.

6.

Dy de' yerd', swier fen wicht'e', oer 't wiet
 Fest, oer 't onfest weage', uwt-spried't:
 Want &c.

7.

Dy de' haed-Ljeachten, glanz'-gleaun' great,
 Macke', al het eag bruwckt to steat':
 Want &c.

8.

Dy de Sinne blier in bly,
 Oere Dey joe de' heerschappy':
 Want &c.

9.

Moanne' in Stiert' joe Hy de macht
 Wad in fadschippe' oere Nacht:
 Want &c.

Dy

10.

Dy Egiptens aet in naet,
 Heeg, leeg, minsch, djiers eer-bern' daet:
 Want &c.

11.

In kritse' Isr'el, az in buwt,
 Spijt Nijls toschen, dear midz uwt:
 Want &c.

12.

Mey' hanz kreft, dy't mord-lee wreck't,
 Mey' hier fall'gjende' earm'e, uwt-streck't:
 Want &c.

13.

Dy 't Rea Mar oon twa'en trog smiet,
 Midz trogh kleauwd', sney, schaet in spliet:
 Want &c.

14.

In fierde' Isr'el trog dy steeg',
 Trog Marz midz-hôl, wetter leeg:
 Want &c.

15.

Dear ijn Phar'o, fen Him wirt,
 Mey sijn Krijs-ljue, gjealp, oer-stirt:
 Want &c.

Dy

16.

Dy sijn Folck laet', sijcker, fry,
 Trog dy wijlde wōsteny':
 Want &c.

17.

Dy kreft-greate Keen'gen sleyn,
 In uwt-dijlge het, schien t'eyn':
 Want &c.

18.

Dy trog-loft'ge Kening-stæf,
 (Greatich, ontsjoen', heag) hompe' yn 't græf:
 Want &c.

19.

Az Sihon, oerste' Amoriet,
 Dy hy, az dol-tong're, smiet:
 Want &c.

20.

In de' oer-greate' Og, Basans haed
 Blix'me hy, oon gruys to naet':
 Want &c.

21.

In hy joe, uwt mijlder han,
 To erve'-eyndomm' herre Lan:
 Want &c.

To

22.

To erve'-eyn', in plante 'er del,
 Sijn ljeav' Tjiennner, Israël:
 Want &c.

23.

Dy mey-wirddigh uwz oon-seag,
 Yn uwz dol-druwx jamm're pleag:
 Want &c.

24.

Dy (uwz mijld) krefts-hânz schoerde uwt,
 Uwt dea-fijnn' kluwr', tosck in tuwt:
 Want &c.

25.

Ja dy Heer, dy alle flesch,
 Jout, mijld, fiedsel-brea, ney esch:
 Want &c.

26.

Lof-sjong, al het iz, mey my
 d'Hijmm'len God: ô lof-sjongh dy:
 Want sijn goeheyt giet so fier,
 So on-eyn-brie, so goertier.

U W T.

B b Dy

Dy eerste P S A L M E.

1.

YEn oor, dy't leſt, ſjong Phlipſ Soon dey-dolck' feyn',
 Sjong, Cyri locks-ljep, Babels haed-rijcks eyn',
 Sjong 't heag op klieuw fen Romens wrād-fāddye,
 Sjong Lān-Sted-See-twangs lock trog minſch' mord'rye,
 Ifr'els oerſt harp-ſjong-maeſter acht't nin mijtt',
 Het eyn't, om-weyn't, mot-ſcheyn't, roaſt bijt, tijdſlytt'.

2.

LOck-fillig ſjongt dat kroon', ſalv' toaly' ſtamme Haed,
 Lock-fillig dy naet wan'let' kromme'-uwck-paed,
 Nog ſtiet opp' wey der goad-leaz' ſuwne'-uwt-flæbjers,
 Nog fit opp' ljeagen-banck', by ſpijt-ſpot-raebjers,
 Dy, trog fuwl-tuwtjen, ſcheynje' elckx namme'in eer,
 In't from folck naet ontsjea, jā ſalm naet de' H E E R'.

3.

2. Jā hy's, follock, mey't heagſt wol-lock om-juwn',
 Dy Goadz wird, herts-njue-gruwnig, oere'in ſtuwn',
 Siel-willig djiel oer-koaget yn't oer-tinckjen,
 By't Sinn' ljeacht, jā by Moanne'in Stierie' eag-pinckjen:
 Hy weydet, hy wol-tieret, wol-luft'-fet,
 Yn't nea noag oer-koyd' wond're-swiet, Goads wet.

4.

Dit's ſijn fill' ge yn-borfſt Hijmmelscke' huyning-seamm'.
 3. Mar, hertſe'al ford: Hy proncket az in beam'
 Dy djiel-gruwn' wirrt'let, naet om uwt to wjoeden,
 Yn fied-fett' klaey, oon' swiet-wiet rin-stream'-floeden,

Dy

Lof-gesjong Sachariæ

195

Dy frucht yn tijds jout; bled nog griende' ombeer't.
So rint him al sijn dwaens lock ney bejeart'.

5.

4. Mar dit oer'-wirdd' lock , nin goad-leaz' by blicuwt.
Jæ binne' az tsæf dat d'wijn blieft , stuwt in drieuwjt.
5. For rjuecht rjuecht War forstomje^l , t' rjuecht onwirdd' ge.
Jæ schuwlye eack naet yn't djoer' Buwn' Goads rjuechtfirdd' ge.
6. Want de' HEER' kin wis 'trjuechtfirdd' ge fromm' ljue paed,
Mar d'goad-leaz' giet ynn' gruwle' om-wey to naet.

E T N.

It Lof-gesjong sen Z A C H A R I A S.

Oppeteane fenne fijouwer-in-tweyntigste Psalme.

1.

68. **L** Of-sjong de' Heer' God sen Isr^eel.
Hy het beslykende' djiep sjoen del,
Uwt aller hijmm'len-hijmmel-heegte:
Hy brocht siel-fry' forloss^s to wey
Sijn Folfsendat, yn jamm're kley
Djiep dol-treawun' siet, yn druwck-poell' leegte.

2.

69. Hy rjuechte' op fill'gheysts hoorn , for uwz ,
Yn sijn ljeaf tjenner, Dåvids Huwz ,
70. Allijck hy 't eren die foor-sizzen
Trogge' heyl'ge ljue wier-muwllen , dear
Hy foor-siz-gaest yn stirtte klar,
Fenn' tijds oon-fangh' , fenn' wrâds gruwn'-lizzien.

Bb 2

Hy

3.

71. Hy rjuecht' for uwz forlost'-winst' uwt,
Uwt fijne' huyn, haet, han, tofck in tuwt.
72. Op dat hy, mey yen frjuenlijck tinsfen,
Uwz Aaders treast-swiet mijld besocht',
In heyligh sijn ferbuwne' oertocht'.
73. Abr'am to-sward, om uwz to schinssen.

4.

74. Dat wy, uwt fijne twangh-fest', fry,
Him tjienje schoene' eangst'leaz in bly,
75. Yn heyl'ge' yen-fad (yn dwaen yn litten)
So lang uwz libben tijd in stwyn'
Dear to wirt, yn gena'e-jeft' juwn':
Yn op-rjuechtheyts hert-from mey-witten.

5.

76. In du mijn bern, (lacyts fea mijn hert)
Dy (ð) fenne' Allerheagste wirt
Prophete neamd: Du schitte ljeuchtje
For 't eansichte' (eansichte' aller eer !)
For 't eansicht' fenne Heer', mijn Heer.
't Paed schitte him for hinne sljeuchtje.

6.

77. Om sijn folck wit fenn' sillingheyt'
To jaen, dy ynn' suwn' quijt-lit leyt.
78. Trog ynnertlijck Goads hert-ontfermjen,
Wier mey dat uwz dy Japickx Stijr,
Gerjuechtheyts Sinne, bly in blier,
Ynn' heage op-gong, sijk't to forwarmjen.

7.

79. Om to forljeachtjen, mey sijn schijnn',
 Dy fieri'ne droaf, ynn' tjeest're blijjn,
 Yn deads kåd schaed, dod-doaf fordomme.
 In om uwz schoncken op 't rjuecht' paed
 To stjoeren, dear wy (uwt genaed')
 Opp' free-wey 't H A E D uwz fre'es bekommē.

E T N.

Uwste hondert njueggentjiende P S A L M E.
 D A V I D S, dy efterste Letter,
 T H A U.

1.

169. **O** ljeave' HEER' loyf', loytse' oon mijn wett're eng-trien,
 Och! litt' mijn gäl jon treat-mijd eanficht' neakje,
 Meyf' my wol-witt'ne ney jon wird, so schien.
 170. Litt', litt' mijn kierm-ljuentj' for jon eanficht' bleakje,
 Jon frjuenlijckheyt, dear al mijn hoop' op slet,
 Holp' my, ney jon to-siz, dear 'k hiet ney heakje.

2.

171. Mijn lipp', mijn lipp' fil, mey' goll' gjealps uwt-jiet
 Jon great lof-tanck, ijn-tancks oer-floede' uwt-sirtte,
 Az Y my jon ijn-set leere' (ð so swiet!)
 172. Mijn tong' fil eernje', ijn fill'ge kåts tijd-kirtte,
 Fen jon petear, Want jon geboden rjuecht
 Rjuecht-firdigh goe ljue treatje' in quea folck snirtte.

3.

173. Litt' jon hân komme', ijn mijn æng gaest-gefjuecht,
 Litt' jon holp-tydde' hân to mijn holp' dol-komme.

174. 'k hab Jon befelne' uwt-kerd, klear, inckel, sluecht.
 O H E E R' ick langje', az ney' heaglt'-wol-fert-somme,
 Ick langje' ick langje ney Jon filligheyt.
 Jon Wet iz mijn formeys-mijld' herts-blier' blomme.

4.

175. Litt' my libbje' ick fil, ijn herts-willigheyt',
 Jon lof-lof-sjongje', uwt-herpje, prijzie' in tanckje,
 Wier to my holpj' Jon rjuechters biliickheyt
 176. O! 'k roon, az 't paed-spoar'-bjuest're schiep, gil-janckjen,
 H E E R' sijk Jon tjiener, dy ijnn' filligheyt'
 Jon hiet onthaadt, dat sijn gaest det ontspranckjen.

E T N.

Dy trye-in-trijttigste P S A L M E.

I.

1. **M** Ey siel-wille', herts-njue, muwlle' in tonge,
 Glier taens-rijp Hijmmelsch'lof-luwd fol,
 Môt de oprjuecht' de H E E R' God Lof.
 Psalm' sjonge,

Goads lof betammet jerm' rjuecht wol.

2. To den: d' Gaest op-scherpje,
 In de' H E E R' Goads lof herpje;
 Litt' de yn-swiete Luwtt'
 Litt' t klien' Tjien-snaere' heare,
 Dat se' uwz' t hert, trogge' eare,
 Tockje', yn Goad' bly, uwt.

4.

3. Sjongje' (yn Godfill'ge' uwt-litt'ne liette', ô
 Mingje' yn-borsts yn uwt-wind'ge freugd)
 d'H E E R'

d'HEER' yen steez-oon-ny' lof-sjong liet to.

Spijllje' op, meyt' fill'ge wille, yn deugd.

4. Want uwz H E E R' Goads fizzen,

Iz, naet om weer-lizzen,

Inck'le rjuecht-uwt rjuecht:

Yn fijn wirckens wond're,

Great, brie, boppe' in ond're,

Trouw', wiss' wierheyt' ljuecht't.

3.

5. Hy ljeaft, hy minn't, hy hadt heag-wirddigh
't Rjuecht, hy ljeav't fromme' oprjuechtigheyt.

O sijn goertiern'heyt rint, firdd'-firddig,

Seyn-fol, 't brie yerdtrijck oer, ynn' weyd'.

6. Trog sijn WIRD, fol eere,
Macke' (ô great wirck!) de HEERE

d'Hijmm'len bocht om bocht:

Sijn muwll'-Gaests uwt-rjuechten

Ing'len scheppe, in ljuechten,

Mey al 't Hijmm'le' heer-tocht'.

4.

7. Hy gearre', az op yen heap', 't See-wetter,
't Suwz'-ruwz-bruwz-hol-bol-hobb'le-tob;

Setse' igh, boerd', ran, stran, pealle'; in let her

8. Az ynn' schat-keam're kolck' duwck-dobb'.

Litt' den de Yerde' hosck buwgje,

's H E E R' N E ontsjochtme uwt-tjuwgje,

Litte' all' wae 't dy wrad

Psalm 33.

Het ynn' bruweckma schickje
Dat hy for God schrickje,
Dy 't krefts hânz bewâdt,

5.

9. Want eeraet hy? sjea dear!, it iz'er.
Hy hiet't, in 't stiet 'er, so 's hy 't wol.
10. Hy naett get de Heyd'ne rie: jæ lizze 'er
Forbruweke' ynn' djoey in tinck, gnod dol.
11. Mar, ô, d'rie uwz H E E R ' N E ,
Dy hy æ uwt-eerne,
Stiet ynne' yvigheyt
Ja sijn hert' besletten-
Tinck, wirt fest, az wetten,
Teamm' ney teamme' yn-heyd.

6.

12. O wol-lock-sillig oer-lock-sillig
Iz 't foltsen waems God de H E E R ' salme' iz,
Dat de H E E R him eyn-mijnnet, salm-willig,
Ja kippet uwt to'n eyne erv'niss'
13. d'H E E R E , uwtte hijmm'le heegte,
Schoaget oon, ynn' leegte,
All' wradz minsche bern.
14. Uwt sijn feste wengje,
Sjocht hy s', dy bewenje
d'Yerd, fen hern' to hern'.

7.

15. Allinne hy stal-formjet de' herten,
Hy ægt op all' ljue wirck in dwaen.

Yen

16. Yen Kening wraegſ' let naet uwtt' smerten,
Trog great heer-krefts gef juecht, yn 't slaen.

Yen great-diedig fjuechter,

Wirt nin winst uwt-rjuechter,

Trog sijn kreg'le fest.

17. 't Hynzer jout nin fjuecht-seyn'
Trog hoarsſi-kreft. O sjuecht-eyn!
Dy 't op trouw't, ynn' leſt.

8.

18. Mar loytsje' uwz ljeave' HEERE' eag-dol-gloerjen,
Oer dy him freezje' uwt herte-gruwn',
In op sijn goertiern'heyt (yn 't doerjen
Lang-stuwnig) hoopje' alle' uwre' in stuwn'.

19. Om uwt deads gryp-kloeren
Herre siel to schoerren;
Om, ynn' hong'renea,
Herre to bewadden,
Herre t'onderhadden,
Libb'ne lyv's, mey brea.

9.

20. Uwz' sielen d'ljeave' HEER God forwachtje,
Hy's uwz haed, holp, honck, schuwilie' in scherm.

21. Uwz herten bly, yn him fornachtje,
(:O hert-swiet' hymmelsch huynnig-swerp'!:)
Om 't wy de HEER' fortrouwje,
In op d' Namme bouwje
Fen sijn heyligheyt.

22. H E E R' jon goertiern' njoeheyt
Wezze' oer uwz: ó goeheyt!
Dear uwz hope op leyt.

E T N E.

Dy fjouwer-in-tryttigste P S A L M E.

- I. [Ten Psalme] *D A V I D S : Az hy sijn
wezzen forandere hie for it earsichte sen Abimelech,
dy him wey jage, dat hy trog gingh.*

I.

- Aleph. 'k Il, on-ophådd'lijck', nea
2. Sleau, laerdig, all' mijn libb'ne stuwn',
Sd'HEER' God lof-sjongje', uyt herte-gruwn',
't Leyt m' yn mijn muwle', az brea.
Beth. O so si! 'k my ontjaen,
3. Ynne' HEER', dat dy seftmoed'ge ljeue
My herckje', in yn Godfill'ge njue,
Gaest blier, 't sell' lof-luwd' flaen.

2.

- Gimel. Meytl' great, mey my, meytl' great,
4. Meytl' great dy greate' H E E R' God, mey my,
Litt' uwz sijn oer-great' Namme', hert-bly,
Op-helje' oer-wijd' Wråd-kleatt'.
Daleth. 'k Hab sijke' uwz ljeav' mijlde H E E R',
5. Sijkjende suwn', treast-antwird'-ree,
My lossjende' uwt neare ængstc' in wee,
Tanck habb' God, yn yv'ge eer.

Dy

3.

He.Van. Dy fromme' habbe' him oons'joen,

6. Ja ney him sluercke' az streamm'-wiets rin,

Jas wird'ne nea rea-schamme', yn nin

Herr' dwaen, asse' op him stoen'.

Zain. d'Illind'ge kiermde' in bea,

7. Luwd-rofte' yn gal: God hercke', in holp'

Him uwte ængst', See-djiepp' gruwle' oer-stjolp',

Wijde' yp'ne tuwt fenn' Dea.

4.

Cheih. Goads Ing'le leg'ret him

8. Ruwn om dy jinge, waems from hert

Goads freeze' huwzwest', dat jearm naet dert,

Hy tjochtfse' uwtt' nea-druwcx klimm'.

Teh. Kijts', loyts', sjog, prieuwkje' in smeyts',

9. Ho goe de H E E R E' iz: wa op him set

Sijn hoop'-klim, dear 's naet dat him let,

Hy swomit yn siel-formeyts.

5.

Jod. Goad-heyl'ge, yn fromme' yen-fâd',

10. Goad-freef'ne' ð freefje' uwz ljeave H E E R ' God;

Want dy him freefje' (ð fillig lot!)

Ontbreckt nin onder-hâd.

Caph. 't Lieuw'-jong, yn 't woedjen dol,

11. Somm's hong're ly't, ho red to jacht,

Mar, dy de' H E E R ' fijkje, dey in nacht,

't Rint herre', yn all' dwaen wol.

6.

Lamed. Komm' jong' tjerll', lien' my 't ear,

12. Hert', swiete jeugd; Ick bin yo til

Psalm 34.

Mey' Goads freez', dy'k ontfädje si,
Hert', bernkens, ney mijn leer'.

Mem.

13.

Iz immens hert in sin

Lang libben? deagen folle' in nolck?

Om wolferts floede', uwt Goads seyn-kolck,
t'Ynjen? (ð swiet gewin!)

7.

Nun.

Dy folg' mijn rie: Dat hy

14.

Sijn tong' fen quea kät knett' ynn' knott'

Dat hy sijn lipp', so, sluwte', yn't slöt,

Dats' nea bedroch uwt-spy'.

Samech.

Wijckje' oef fen quea, dog goe;

15.

Sijke', eernje' in folgje', (yn wol in wee)

Dy oer-djoer', gea-leaz', God-ljeav' Free,

't Wirdst' dat dy Wrâd æ sjoe,

8.

Ajin.

Goads klear sjeande' eag stiet opp'

16.

Rjuecht-firdige', ð sijn yp'ne' ear' let

Op jearme' eernst-heftige' herts-gebedt,

Op herre', ynn' neade', holp-rop.

Pe.

Mar, sijn omstifl'ne, soer

17.

Grijmme'eansche' striel't, quea-dieders, trog,

Snijt jerm' tins'nisse', az mey in hogg',

Uwte' Yerde', in wijt se' yn't fjoer,

9.

Tsade.

De' oprjuechte ljue, for'-seyd,

18.

Dy roppe de' HEERE', yn gaeft-driftme', oon,

Hy hercketse', hy seymse', uwt sijn troon',

Holp' yn herr' swierigheyt'.

d' Holp-

Kof.
19.

d' Holp-firdde' H E E R' iz neafier;
d' Hert-breck' Suwn'-bicht're, ynn' gaest forsleyn,
Behad-mijld rjuecht hy him oereyn',
Loytf', so's him de' H E E R' goertier!

10.

Resch.
20.

d' Rjuechtfird'ge, from in slijuecht,
Dwck't ond're 't steez-oone' uwncke' op uwnck',
Mar Goads hân blieuwt, all' stuwn', him njuenck',
Stoan't, sjiuwg't, till't, had't him rjuecht.

Schin.
21.

Hy werrer yen for yen,
(: Ho kin't de' op-rjuechte' æ quelck œf quea!)
Sijn eyn lijck'niss, sen ljea to ljea,
Dat jearm' nea breckt yen bien.

11.

Thau.
22.

Mey boosheyt' wirt oer-kolpp'
Dy godleaze; eack, dy de' oprjuechte' haett';
Wirt trogge' cyn-schild'ge dey-dolck' daet',
Ynn' Dea-gluwps woeste' oer-gjolpp'.
Dogg't fill'ge siel loff't God
Sijns tjienners. All' wa de H E E R' fortrouwet
Tjuwg't hy onschildig. Dearom bouwt
Eick fromme' op him siju slot.

E Y N.

Dy fijv-in-trijtigste P S A L M E.

1. *Ten Psalme Dâvids.*

1.

- J**In mijn tjin-plachtjers for my plachjt'
 O HEER', mijns dwaens lijck gruwnje' in achtj'
 Ynn' Rjuecht war: ô rjuechtfirdig' Rjuechter!
 Fjuecht' for mijn rjuecht, jin mijn tjin-fjuechter.
 2. Grijpje ynne' han schuwll scherm-schild ruwndaß',
 To mijn holp' luwek jon kortteleaß',
 3. Pyk-fellje', oef sjett' myn fijnn' gnod dol,
 To-kattj' myn siel: *Ick bin dijn wol.*

2.

4. Litt' schann'-schamm'rea de'holl'-portte' oer-tjean
 Fen dy my schelmsch ney't libben stean'.
 Drietuw se' æfter uwt, mey scheamte' oer-getten,
 Dy't quea habbe'oerm', yntinsl̄, besletten.
 5. Forstuw se' az tsæf, forbliez-wyn wey
 Dat jearm' Goads Ing'le uwt-driewuje' in jey.
 6. d'Uwnck-wey wez tjenster, gled in pliz,
 Dear de' Ing'le herre' oppe'hacken iz.

3.

8. Want dear'kædie, nogh tocht, t'herr' lee,
 Dear habbes' dobbe' in tijz-notree
 d'Moard gluwp-kuwl̄, for mijn siel, se' op-meytsje,
 Dear'k, schien on-schildig, yn mocht reytje.

Da

8. Dat forwoest-grijmme' opp' neckke' him sit,
Dat eyn Not him flappje' eer hy 't wit;
Hy ploffje' eryn, forroklaazd,
9. So's mijn siel, blier, yn Goadsholp, treast'.

4.

10. Den tean't mijn bient' formeyts-will' blijck',
HEER 't lof-sjongt layts-wijt: wa 's jo lijck?
Y tjca d' illind'ge' uwtt' klimm' fenn' kreft'ge,
Uwtt' schomjers roav'-kloer de' earm' neadtrift'ge.
11. Onrjuecht' tjuwghs eerzlinge' æscks uwt- bjalz',
Wy 't my, 't jinge' ick naet wit, oere' halz'.
12. Forgoeforjilt m' (ô dy falsck' kiel!)
Fuwl quea, om buwtgjen so mijn siel.

5.

13. Ynn' tjin-deele', ick fluwg 't eag droaf dol,
Ynn' seck klaeyd, az herr' sjocht-nead quoel,
Mijn meage' ick 't neadtrift'-brea bekirtte,
t' Wijl'k forjearm-Goad', mijn bea uwt stirtte.
14. Ick bes'kefe', az broar az s'fjuen',
Droaf dol-duwckjend' yn 't swart' bewuwn'
Az yen, fen jamm're 't hert trog-rieuwde,
Dy, oer sijn mâm ynn' trienen drieuwt.

6.

15. Mar hincke' ick, smertt' my sjochtme' oef seer,
Den bosckje s' ticht mey' hollen gear,
Jaes'jea forsleyn', 't quanz-quijz ontwyjen
Fen't schoerd' klaed, lijk't droastme' yn mijn lyjen.
Ick

- Ick sloeg (t' yenfadigh) merck' nogh' acht
 Hert' tong-wijld-weydjen, az to jacht,
 16. Yn't bjealg-broar' huwchle silschipp', dear
 Se' oer my nijd-toschen knarfje gear.

7.

17. Ljeave' H E E R', ho langh schille' Y to-s jean?
 Bring t' honk' mijn siel. H E E R' komm'se' oet-tjen,
 U wt' oermoeds woest schoer-sjeack lob-neyljen,
 Fen wrea jong' Lieuw'-tosck' komm' my feyljen.
 18. So sil'k jon lof, yn't ypenbier,
 Ynne' oer-great' Goads-Mient' bly in blier
 Ja ond're't kreftig-folle folck
 Lof-sjongje', az fill'ge Goads lof-tolck'.

8.

19. Litt' nea spijt-laeysts guwch-juwchje' oer my,
 Dy oorsæck-leaz fint mijn party'
 O! litse't nijtgjende' eag naet winckje
 Yn't quea dat se', onrjuechts, my oertinckje.
 20. Want dy stiltme'ljeafjend'ljue bejeartt'
 Huwz't naet yn'jearm' falsck huwchle hertt'.
 Herre' eerling', Goad'-oef-aerd'forstan,
 Roav't stillljue tier, free stiltme' yn't Lan.

9.

21. Den schoerres muullen op. Ha! ha!
 (Wijdz kiels) uwz eag dat sjocht'et, ja
 Derr leyt uwz dwaens-dwerz'-eerling minsche!
 Wysjea, wy habbe' uwz wille' in winsche.
 H E E R'

22. HEER' Y sjea't, swy' naet langer stil,
Wezz' naet fier, wezz' mey my yn til.
23. Ontweytsje, HEER', nim mijn rjuecht yn acht',
Placht', for my, t'eyn', mijns onschuldz, placht'.

IO.

24. Rjuechtj' my ney mijn gerjuechtigheyr,
Lit se' HEER', oer my nin bly will'-weyd',
25. Dat s' naet uwt-slaen: Ha, uwz siel-wille!
Hy leyt, hy schil nea holle' op-tille.
26. Gjealpj', oer-stjealpj' s' mey scheamts oer-stirt,
Dy bly yn mijn quealcks jamm're wirt:
Litt' schanne' in scheamt' jearm' perff'je az lead,
Dy greatsch bravearje oer m' yn mijn nead.

II.

27. Yntjin-deel', litse, heaghlijck bly,
Goadz lof op helje', yn fang, mey my,
Dy hert-lust op mijn g'rjuechtheyt lizze
Lit se' yn gaest-wille', ynfierne, fizze:
Great-mack' wez de' HEER, waems njue-bejeart'
Oer sijn trouw' tjiener free great wirt.
28. So schil mijn tong, hert, ja herts-gruwn',
Jon g'rjuechtigheyt' meldje' alle' uwre' in stuwn'.

œ y t.

P S A L M E hondert-in-fjouwer.

1.

1. **R**Ied' to , mijasiel , tjog ali' dyn kreften gear ,
Lof-sjong , meyts great , dy great' H E E R' God ,
uwz Heer.
O Heer' uwz God , great binne' Y , great buwte' eyne ,
Glanz-gloarjend' Majesteyte' habbe' Y oon-teyne .
2. Y binne' yn't ljeacht (ð wond're oer-wond're !) oerschaed' ,
Yn't ljeacht oer-schuwll' , 't ljeacht iz jon teckne-klaed .
Y spriedje de' hijmm'le-doecke' uwt , ney eag-schijnn ,
Az puwck-pearl' folle' ont-fad'ne pronck-gordijnn .

2.

3. Dy sijn Oer-sealle' oer-soald'ret mey weack wiet
Rin-wetter , dat , ho raen , az wulft' fest stiert .
Dy't wolck'-swirck' to sijn weyn' bruwck't . Dy opp' wjuwcke
Fenn' wijnnen drieuwt , dy him , az hoars , ford-luwcke .
4. Hy macket sijn fill'ge Ing'len , wif yn roer ,
Sweef-gaesten : sijn tjenst-boden flamjend' fjoer .
5. Hy het de' Yerd' fest'ge in , op eyn gruwn-stoan' , gruwne ,
Ja sil sen pleats forwriggelje 't nin stuwne .

3.

6. Y hiene' t meye' oef-gruwne , az klaed , oerstopp' ;
Dy wett'ren kleauwne' oere' heagste berge-topp' .
7. Mar for jon luwd-rofste eernjend' tong're-sizzzen
Sluwp-sljuercken f del , om for jon foet' to lizzen .
8. Da tille' in stijcke' elck' bergs ruwgge' holle' om heegh ,
In't wiet roan ring' ney't for him hōl-gruwn' leeg .
9. Dear habbe' Y't peald (t mey ruwz-bruwz-gruwzje' in bromje)
It schil naet weer 't heele' Yerdrijck gjealp oer-schomje .

't Rin-

4.

10. 't Rin-wiet liede in stjoere' Y twissch' bergen trog,
Dat scholp're streamm't so ringen red az 't mog,
Fen uwt-ljeaps dobb', ney 't wrâdz oer great See-becken.
11. Dear komt all' Djier, fen fjild in berg', toarst-breken.
12. Dear huwz-hâd't bly' swiet' wiff' *Plomme*', onbeream'd,
Dear 't toerelnerck tyl/p'-tjoyt' tet twissche beamt'.
13. Y lauwgje 't druwgg'bergte', uwt jon oer-seals wolck'ne
Doz wirt fen jon wircks frucht', de' Yerd' sed, oer-molckne.

5.

14. Mey gerz, dat waegst in wreydt to beest foer,
Mey kruwd in brea dat fore' earm' mins' floeyt oer,
15. Mey wijn dy 't minsche hert, hertlijck bly, forhuwgget,
Mey Oolje dy him glanzjend' gled fol-nuwgget,
Mey brea, dat minsche lea, mey kreften, stijpp't.
16. Doz wirt Goads wolcke' heag, beamt', mey sap, trop-fijpt,
Opp' Liban', dear de' H E E R' Ced'r in Denn' salm set het,
17. Dear 't fleande' op neff'let, de Æbers kleppe' op klet, klet.

6.

18. d'heag'berg'-kruwnn', meye' onkieuwb're klipp'ne topp',
Dear weyd'c'd'redd' klaer-wif'-ljeap-fix' Stienbocke op.
Ynn' rots-stien, dy uwt-môlde'in schoerd fen ljea iz,
't K'nijn hipp'le-wipp't, dat, fen natuvre, blea iz.
19. Dy wijtte Moanne' iz mey heag' steat' bejuwn'
Ointy stippjen, tijd, jier, dey, uwre' in stuwn',
Dy Sinn' wit p'cealle' in striell' so struys to fnuwckjen
In, rjuecht-stuwns dol, yn See-schoms wiet to duwckjen.

7.

20. Den saeyt dy kiell' near' Nacht (ney Sins oer-schuwll')
Wier yn' i woast' Djier, fen't wâd, wipp't uwit' rest' kuwll'
Dd 2 't Wread'

21. 't Wread' brieschjend' Lieuw'-jong bjealsck't (al 't wad moat trillje)
 Oon jō, H E E R', dat y sijn schobsche' yt-greagt' stillje.
 22. Az den weer' t riwn-om gouwn' Sinne' eag op-luwckt,
     Oere' yerde', all't nagtdjoey. wijld ynn' schuwl-kuwl duwkt.
 23. Den tredt dy djier-haed-minsche' uwt, ynn' moarn-stuwne,
     Om firdgjen 't yerd-wircks bodd', oon' lelte juwne.

8.

24. Jon wircken H E E R', het binne s' miett'-leaz great !
     Ho glanzgeryn dy salme' jon wit'niss' bleat !
     Het habbe' Y de yerd met fet in swiet oer-dauwge !
     Het habbe' Y mijld d'Wrād mey jon eyn goed lauwge !
 25. Dy See, dy brie, great', wijde romme See,
     Dear duwckt, ynn' djiapt', dear djocyt, lānz' stranne' in ree,
     So folle 'er hanne Fisck, (wa schoe se' ea sommje ?)
     Dy, lijs in great, dear njuencke' elck oorme' om-swommje.

9.

26. Der drieuwe, sjillje' in hobbelje great' Schyp,
     d'Yerd-kleat ruwn-om; (d'Wijn' s'jerm hoars, spoare' in
     swyp')
     Dy Wal-fisck' dear bliez-bortijende lavearret,
     Dy jon hān salm', so great fen bjealgh', formmearret.
 27. Ja toayje' in eagje' op jo, (ð oer all' Muwn')
     Dat Y jearm' spijzgje' in fiedje, yn nolcke stuwn',
 28. 't Foer gearje se' yn, az Y se'er mey mijld-diedgje,
     Mey 't goe jon yp'ne' oer-mijlde' hān se' ea forsiedgje.

10.

29. Schuwll't jon quicke' eag? jx schrikje; allc' amme' het dien;
     Jx steerre' in binne' oon mādde' in tsæf forgien.
 30. Seyne' Y jon Gaest weer uwt? jx wippje' in woelje,
     't Ny-schepp'ne det't bliere' Yerds gelaet' kryoeljen.

31. Ho glanzget jon uwtnimm'ne prealle in eer !
 Jæ wit ig , oerd' nog boerd' : Dat Y den H E E R ' ,
 Yn wille' yn goe behaeg' , jon wirck bewâdde ,
 Oon-quicke , in to jon salm'-formeyts' , steande' hâdde .

11.

32. Oon-schoagje' y de yerd' ? de Yerd' rijzbosck' t , læf-lef , blea ,
 Riere' y 't bergte' oon ? riyk stoam'-snuwt trog bergts ljea ,
 33. Weytsje' op , mijn siel , helje op , lof-psalm'-sjong de H E E R E ,
 So lange' ick amje' , (ð 't tjenje' uwz Heer God t'eere !)
 34. Mijn oer-tins , herts oer-kðy , wird , luwd in liet ,
 Wez sen mijn God , in 't wez my huynig-swiet ,
 O , mey 't mar to mijn Goads behaegc' uwt-tye ,
 (: O oer-sill'g lot :) 'k sil my , ynne' H E E R ' , forblye .

12.

35. O wiern' forwijll'ge' all' suwners , az 't hearst'-bled ,
 Dy , azze' ontanckb're f jild - baergge' , ykel - sed ,
 Nea op 's Heern' wirck , in tol-leaz' wol-diede' achtje :
 Jæ schille' , az goad'-leaz' gruwle' ondzier , forsmachtje .
 Hâdde'oon , hâdde'oon , mijn siel , al weer in weer ,
 Lof-sjong , lof-sjong , mijn siel , ð lof-sjong de H E E R ' ,
 Hâdd' mey tn'oon , all' wrâdz ljeue , yn lof-luwd janckjen
 Om yvig de H E E R ' , oer al sijn wirck , to tanckjen .

œ y t.

Dd 3

GOE.

G O E - F R E E D,

aef gaeſt-sjocht' oer 't Krjueschjen uwz

S I L L I G - M E I T S E R S.

MYn herder, haed, hoal, siel-beweytser,
 Borg', Los-jild, Heer, God, Sillig-meytser,
 Dy de' AL stål-forme, klaeyde', in mecke,
 Oon't krjuesbleat neaken spâlcke', uwt-recke,
 Beblet, bespeyn', trog-neyle' in wuwne,
 Ljea-liljende hingget om mijn suwne.
 Hier stiet boall', racher, guwt-foldât, tross',
 Schodd', reysger, jan-raeb in sijn maet, los;
 Hier prealet Prester in Levijtte,
 Dy de' holle schoddje', in schom-tosck' bijtte,
 Ja holsch' fornijne galle' uwt-gjoalppje:
 Fôy! (oor' ljeue holpp') dy salm' nu holppje.
 Komm' dol fen 't *Flock-boalt'*, dat wy 't kinne
 OEf God dy ljeaft, az Soon', yn minne.
 Hier djoeyt de Dealle', yn geanne' uwt-litt'ne,
 In het de' *Alf juecht-winst'* wean-besitt'ne,
 In het *God-Soon'*, ja 't libben salme.
 Ynn' Deads grijs' græf-tuwt' gjealp oerwalme.
 O Jesus! dy'k doz jam're' oon schoagje,
 In loaytsje' op oore'; Och Heere, ick droagje!
 Luwck' my, genae-mijld, de' eagen ypen,
 My kârtjende' op, uwt 't suwn'-bod sliepen.
 Op dat ick mierckje' ho'k salm' for-oon tjea,
 In, mey suwll' suwne', az to jon hoan' stea.
 O alder-dildigst' Goads Laem', reytsje
 Mijn hert in gaeſt: ô komm' formeystsje,

For-

Forstallje' eack *Mijn* (och yn dizze' uwre)
 Az't moard'ners hert', to'n ny kretuwre;
 Op dat jon Gaest mijn yn-borst scyt swiet:
Toed habbe' ick, to dijn filligheyt, hiet
Goads kiett'ne uwt-domppē, in de' hol forbuwecke,
Toed fill'k dy, to my, ijne' hijmm'l op-luecke.

E Y N E.

Dy fijv-in-tachtigste P S A L M E.

1. *Ten Psalme for dy oerste Sjong-maester, ondere
bern sen Karab.*

I.

- N**EY stjoer eag-loyts, ney soer oon-ploer', ljeave' HEER,
 Ney t grommeljen, az tong're-wolcke', oer uwz,
 Habbe' Y jon lān, gloer'-eagjende' oon-sjoen weer,
 In't finz'niss' wrad' fen Jāpix lef-lef huwz.
2. Dy miz-died sen jon folck habbe' Y uwt-schopt,
  3. In, for jon wreck-eag, all' jerm' suwne' oerstopt.
  4. Red habbe' Y jon oer-bolgne' oers jied'ne moed
 Uwt-djeipt; dol laey jon toarns fjoer-hiett'ne gloed.

2.

5. Bckearie'uwz, God uwz wol-fearts, bringe' uwz t'honck
 't Hiet-fall'gjen fen jon bloed', yn kielmt bet.
6. Sett', yvigh Y, oer-dwerz', jon sjuecht-sjeack'schonck?
 Dy uwz, fen team' to team'e, az tong're pler't?
7. In schille' Y uwz naet libb'ne quickje'? ô my!
 Op dat jon folck jearm' weer yn jo forbly?
8. Och! litte' uwz weer jon goertierne' herts-njue sjean;
 In litte' uwz weer jon wol-feart'-seyne' oer-tjean.

'k Sil

3.

9. 'k sil hearckje ney' t' jing' God d' H E E R E' eernjend' seyt.
Hy sil sen free sijn ljeav'lingen op-jaen,
Fen free, dear uwz sijn goe behaege' ya weyd't:
10. Mar dat wy naet weer' t' on-tijgg' spoare' yn-slaen.
't Iz sijcker dat sijn filligheyt' iz ney,
In ney, dy Goad' freezje' op' t' smoll' lock-paeds wey.
Op dat weer yn uwz ljeav' Lân wenje, d' H E E R !
Jon glanz', jon gloar', jon heagste ontshoen-wirdde' eer'.

4.

11. d' Yenfad'ge, trouw', witt' Wierheyt' wirt ontmet
Fenn' gouwn' goertiern' heyte', inckel-hertig-gol.
Gerjuechtheyt' Free ynn' ljeaff' lijcke carme om-fet't.
12. Ja paetgje elck-oarm swiet. (Goad'-ljeav' frjuenschipp'-fol:) Dy wierheit' spruwl' t' uwtte' yerd'; gerjuechtheyt' hjocht'.
13. Fenn' hymm'le dol. d' H E E R E' uwz mey' t' goe oerfocht'.
14. Uwz lân jouwt frucht'. Gerjuechtheyt' for H I M giet.
Doz sill'g hy uwz sijn sill'g foet-paed lanz lied't.

E   Y   N.

Dy twac-in-tsestigste P S A L M E.

1. Ten Psalmē D A V I D S fore oerste Sjong-maeester
oer F E D U T H U M.

I.

2. **A** L tomm'let wrâdz djoey' hol oer bol,
Mijn siel iz ommers stil in wol
Tn God, mijn gouwne wol-fert'-somme.
3. Hy ommers iz mijn rotz' mijn seyn',

Mijn

Mijn heag-forijog. O 'k sil naet i'eyn
Trog swier, weack-wanck'le' on-moede' om-komme.

2.

4. Ho lang sill' jiemme jin yen Man
Qua stichije', in salm' reytsje jynne tann'
Fenn' Deads gjyz-turij' (ð ssuecht bestjoere!)
O! jiemme neackt de' op-til leaz' ploff',
Az' t moerr'-wirck, ad, mey sypp'-loss' bess',
Trog twiere-wijn-flech' wirt om-schoerre.

3.

5. Jearm' leaze' iz, him uwtie' beachbeyi' dol
To hompjen, dy God op-tjean wol.
Dwaenz lheagen-ijienst' trog-swielt' jearm' wille:
Jearm' muwille seyn'-kâ't, jyn' t petear',
Mar' t binne'-hert giet mey flock' to kecr',
Ja' t flockt' t on-jouwlyck' gruwle. Sela!

4.

6. Dog du mijnsiel' wezzie', jin God, sil,
Mey Goads woll' wez dijn wolle' jn til.
'k Toafje' all' mijn tier uwt sijn goe lomme.
7. Hy, ommers iz mijn rotz' mijn seyn',
Mijn heag-forijog: ð 'k sil naet i'eyn
Trog swier weack wanck'le' on-moede' om-komme.

5.

8. Mijn glanz', mijn glas', mijn wolfersts lot,
Mijn krest, mijn to-flechts honcke' iz God.
9. Fortrouwje' op Him jyne alle' uwnck stuvene
O folck dat for' Goadz eansicht' leyt,

Ee

Stirte

Stirte^r uwt beris droafie^r yn jnfernheydt
Goad^r's w^rz treast-miylt to-slecht' beswne. Sela!

6.

10. Het 's't grouw^r? naet, het gemien^r ljeue? naet.
Het 's great^r Hanz^r? ljeagen naets schijn-aet.
Tun^r Eyns^r, oef opp^r Weag-scheall' wippe
Tun^r jin-wichi' fenn^r salm-naetigheyt.
(O naet^rge minsche bern!) d^rlt kyd,
Schoe naer^rge naetheyt^r jearm op-bippe.

7.

11. Fortrouw^rje^r op (earm^r ljeue drurck^r) oer-moed^r,
Nog op ruwg^r roav^r dweltn^r-goe goed,
O lit^r nin wean^r t' greatsche^r hert trog-wrotte:
Oef schien^r t' formoggen greater wirt,
Lit dog dijn Djier-domm^r wjealdig hert
Dear op nog gruw^rn, nog festheyt^r sette.

8.

12. God eerne^r in seack, 'k hab^r t duwbbeld heard^r,
Dat kreft in sterckime^r him salm to-heart.
13. Ja eack goerriernheyte iz jöns Heere.
Wis, T forjildje^r elck yen ney dwain.
Dy quea mey^r t quea, d' goe fille^r T jaen
t Goe, in dat von elck^r to Jon vere.

E Y N.

Dy sān-in-tsegstigste PSALME.

1. Ten Psalme, yen liet fore opper-sjong-maeester, op Neginoth.

1.

2. **W**Esse uwz goe-njue-mijld, Heer' God seyng je uws,
Ion eansichts glanz' ljeachi' blier uwz oer
3. Dat me' oppe' Terd' kin d'wey ney jon eyn huwz.
Dat de' Heyd' nen jon wol-ferte' oon-gloer'.
4. Den schil all' wrads tonge,
God, jon lof, lof-sjonge.
5. Io, dy 't folck rjuecht rjuechi't,
Io sil naessje' in naessje
Iwchje' ijn herts heag-staessje,
Dy Tliedje' op 't sluecht.

2.

6. Dy ljue fen east, west, noarde' in suwden,
Dy ljue fen heyn', dy ljue fen fier',
Ion lof op hellje', wet herts gruwn', luwde', in
Iæ meytssje' yen heachlijcke' heag-tjds tier',
7. Om dat de' Terd' gewas jout,
Mits d'goe God fen pas jout
Seyn', Sinn', wiette' in druwgt.
8. God sil seyne' uwt-seyne
Oer all' wyd' wradz eyne
Doz him de' Terde' ontsjocht.

E T N,

Ee 2

Dy

Dy hondert njueggen-in-trijttigste P S A L M E.

I. Ten Psalme D AVIDS fore oerste Sjong-maeſter.

I.

2. 3. **M** Yn yn-bo iste', hert', ja gruwn fen 't hert,
 Fen jo, mijn God, trog-gruwinge wirt.
 Ykinne my, yn wiss' wijz' witt',
 OEf'k gong, oef stea, oef rijzje', oef sitt'.
 Mijn binne'-herts tinsl', fen fiere' Y kinne,
 Tuwck' wit Y 't ho mijn paden rinne.

2.

4. Al fluwt mijn muwle' az wirdd'-leaz' hòl,
 Sjea! HEERE' y wittet stip, lijk'-wol.
 5. Y ringje', om-ruwnje'. oer al, mijn spoar,
 Oone' yene' in oore' ig, æfter, foor',
 Jon hânz-trieuw persf' t my boppe' in ond're,
 6. Dat 's mijn forstann' to heag, to wond're.

3.

7. Wier rin ick for jon Gaest? in wier,
 Wier fijueg ick for jon eansicht' fier?
 8. So 'k heag de' heagste hijmm'le Seale' yn tæg,
 Dear binne' y. Bôddje' ick my holl'-leeg,
 9. Dear binne' y. Noam' ick moarn stuwns wjuecken
 Om yn 't uwt-eyn fenn' See to duwcken,

Eack

4.

10. Eack dear laet my jon hanne, in dy;
Jon iuecht're hann-grijppe' had't 'er my.
11. Al kâte' ick den: dy tjuesterniss'
Mijn swart'schuwl'-klaed, mijn stop-teckne' iz:
Den iz d'nacht salme', om my to jechtjen,
Allijcke' in middey-Sinne', yn 't ljeachtjen.

5.

12. O 't tjuest're tjuest'ret, nogh d' near Nacht
Iz nacht for jo. Salme' 't tjuest're ljeacht
't Salm'ljeacht', dat 't tjuest're tjuester schiep'
13. HEER E' y besitt' mijn Niere' hol-djiep.
Y habb' my yn mijn Moars buwck-terme
Beditlen in wol nauw' bescherme.

6.

14. Ick lof-sjongj' HEER E', o 'k lof-sjongj' jo,
Oermits ick freazlijcke', in dear to
Op wond're wijze macke bin!
Jon wond're, o HEER', mijn siel' wol kin.
15. Mijn bient' wier naet uwt jon eag-micke,
Da 'k yn 't oerschuwll teyn' wirde' in hicke.

7.

16. Da 'k, az bordoer'-wircks-tricd', forçierd,
Uwt-wircke wirde', ynne' onderste' yerd.
Da seag jon eag mijn ming'le-kloomp',
Mijn stal-leaz', jiett' to wird'ne, romp', Mijn

Mijn knæt' daey-klont', mijn Chaos kleauwne,
Az wier't yn jon boeck-bled op-schreawgne.

8.

Jæ æf't az op jon tol-roll' stee
Dy dey-stuwn' dat ick wirde soe,
Lang eerſe' op deage', in lijck' wol wiſ.

17. Dearomm', ho koffle kofflijcke iz
My, ô mijn God, ion djepe' oertinſſen.
(O See fol swiette' om yn to drinſſen!)

9.

O kreſtig folle'! ô tol-leaz' somm'!
18. Ho soe'k ſea tollje? ô 'k bin to dom!
Jæ binne yn toll' fier boppe' all't fân.
Az ick ontweyts' ſo's mijn forſtān
By jo, in mey jon wond're dieding',
Trog swiete' oer-koaye', yn wijze' oon-fieding.

10.

19. O God dat y yn kreft op-teyn',
Dy gruwle god-leaz' brocht' ne t'eyn!
Wijck ſen my bloed-boalsch' mannen wijck'.
20. Dy Goadē' oontaetje' eer ſcheynelijck,
Foy! dy Goads fijnne' yngloare' ophelje,
In ſen jearme' yd'le eer' ljeagne-bellje.

11.

21. Schoe'k ſe' haetje naet? ja H E E R E' ick haet'
Fortrietlijck' him dy jo jin-stiet'.

Ja

22. Ja'k haetje se' yn walg'-folle werz',
Mijn fijinne binnef', duwbb'le in dwarz'.
23. Trog-gruwnje ist prieuw' me' oef 'k lantz 't schann'-
paed rin,
24. In lied me' op't rjuecht', trog-jon genaed'-Sinn'.

E Y N.

Dy fijstigste P S A L M E.

1. *Ten Psalme Asaphs.*

- D**Y greate' H E E R' God oer all' Goaden sprecket,
Hy ropt de' Yerd', fen dear Sinne' uwt 't bod op-weck't.
To dear i', lett' juwnz, ynn' See-schiritt' t' fliep', dol-sinkt',
Uwt Syons schijnt' forschijn't God, dy gled blinck't.
God glinst're gloar' tynglooy-gleon' glanz'e om-glezze.
3. God teant God-prealle', God sil eack naet stil wezze.

2.

- For him giet sjoers ljeacht' leag, dy 't all' forteart'
Stoarm', touw're, twierr' ruwn om him guwll't in beert.
4. Hy jout fen bopp'n' oon hijmm'l in yerd beichie,
Befell'-juwde' om to rjuechten sijn ljeav' Lie,
5. Forgearjel' dy mijn gunst-genoot schipp' sineytje,
Dy mijn forbuna', meye hoascke' oeff'rhanne meytje.

3.

6. Salm' de Hijmm'len kund'gje uwt sijn gerjuechtheyd, ja,
Ja, want God iz de Al-rjuecht're salm', *Sela!*
7. Herse' ho'k sil eeruige', o herti', mijn folk, in buwg',
Herckje Is' el herckje', het 'k onder jiem m' berjuwg'.
8. Ick God, bin jiemme' eyn God, dy omme' t ceff'rânjen
Naet straffje, oermits dy for mijnen eag fleece brâuje.

Het

Psalm 50.

4.

9. Het's my oon Oagfse' oef Bock', schien't ker uwlt' ställ' ?
 10. Wádz tol-leaz' Djert'e iz mijn, fen berge' in dál.
 11. All't fuwgælt datt' berg'-kruwne' oer-wjuwck'let bly,
     All't wijld' fen't wooste' in bruwck'b're fjild heert my.
 12. 'k Nim't so, schien 'k hong're' in 't jiemme'oonsey', 'twier dolheyt',
     Want salme' alle' Yerd iz mijn, in all' wrádz folheyt'.

5.

13. O't's nead-leaz dat ick ijt mest' Oagf'ne flesck,
     In Bock'-bloed nutgie, in toarst (dy 'k naet ly') flesck'.
 14. Oeffeरje oon Goad' herts-fjoer'ge tancke', in bring
     Trouw' de' Alderheagf', 't Beleauw', dat muwl' ontging.
 15. In ropp', my oonijn neade', eangst' in forsearjen
     So holpje' ick dy, den schitte mijn Namine eerje.

6.

- Doz oon Goads folck', dat God genae-mijld weyd't.
 Nu herckje' al ford, het God jinn' goad-leaz' seyt.
 16. Het allje f' fen mijn Ynsott', wit-hætfck' blijn,
     Het giet mijn Buwn'jearm' fuwl' muwle' uwt in ijn.
 17. Jearm dy mijn tucht'-rijzbiezm', stiel-hird, jin-grijzje
     Mijn wird smaedje', æft'r' reg wye' in werz oef-wijzje.

7.

18. Mar loaytf'je se' acrnze' in tjeav' ? mey wijd' ljeap rin
     Straeck ney him to, straeck mey him yens fen fin.
 19. Meye' Oer-spill'-schodde' in schomme' eyn-deelje f' t' fuwl.
     Jearm' tuwt flæbbijt' ijn't quea ; jearm' tonge' in puwl
 20. Fenn' leage' in ljeag'ne knet't, in nedd't, in breydjet,
     Dy tjinn'eyn broar' (eyn' Moars soon') laft're-weydet.

8.

21. Doz dwaenese' en-tijgge' ; in om dat ick swy
     Iz jearm' mäll' mienje' Ick bin allijck. ô fy !

O'

Psalm 97.

225

O 'k fil se' hird straffje' in onder eagen geau,

22. O koenel' dit , dy God forjijt' , forstean !

Op dat 'k jearm naet , ijne' biet-fall'g' gleon' strafsoer'-wea
Daer nimmaen uwt-holp'det , krefts hâns wey-schoer' wreia.

9.

23. Wae , mey oprijuecht' ijnsierne' hert , hijmn'le janck't ,
Wae my tanck-cesserjend' herts-taenf'-rijp tanck't .

Dy fil my eerje' ijne' eer' dy my beheag't :

In wae sijn wey , fill'g' wey dy ney my weag't ,
Rjuecht sijn-wol lanx troayt , fil Goads sijn-wol simeytsje ,
Goads ijn sijn-wol , in him dear ijn formeytsje .

E Y N E.

Dy fan-in-tnjueggentigste P S A L M E.

1.

NU de heagste' HEER' stiet to roer' ,
Az Haed-rejinte , instjoer'
Oer 't wirck fenne' heel' Natuwre ,
Iz 't all' yn s'jong-bly' nuwre .
Nu 's de yerd' trog-blier in blier ,
Yn lacyts-wille' , yn wol-tier' ;
Nu 's all' (trog See in sann'
Fenn' wrade' oef-schaete') Eylann'
Yn feyn' juwch' , let in yer .

2.

Ruwne om him wolck' swirck' swomm't ,
Dat him ynn' tjuest're' om momm't ;
In (ó wond're!) uwt dat tjuest're
Gloar't sijn gerjuechtheysts ljuest're .

F f

Dear

- Dear bleackt sijn rjuechts glanze' uwt
 Dear trog hy hecht'-fest fluwt't
 Sijn, oer-all'-troanen, Troan'.
 3. Gleon' fjoer giet Him fore oon,
 Dat all' sijn sijnn' fry-buwt't.

3.

4. Sijn blix'me' oer-ljeacht'r de' heel' wrâd',
 Dy dwelmt, fen kjealtme', yz-kâd.
 5. 't Bergt' raent az waegs, waems Holl'-ljea
 Fen bopp'ne' oef ploffje', ynn' dol-Sea,
 Az 't H E E R ' N E ' hird eansicht'-soer
 Jearme' oon-grijmm't grauw in stjoer:
 d'HEER' dy d'wrâd fet in klaeyt,
 In, az ynn' knieren dracyt,
 Fenne' oon-fangge', oere' oon oer'.

4.

6. Salm' de hijmm'len kund'gje uwt sijnn
 Gloed'gouwn' gerjuechtheys schijnn',
 Wier uwt d'ljue, loayts-ljeacht, leere
 d'Gleon'-gloar'-glanz' fen Goads eere.
 7. Ja moatte' all schamm'-rea stean
 Dy bijld'ne' eer-tjenste' oon-dwaen',
 In pochje' op de' O Ef-goad'-popp'.
 Buwg', bock', dol-duwckje' ynn' dopp',
 O goaden for Goads Trean'.

5.

8. Dit wicht'-Wird (ney bejeart')
 Het Syon blier oon-heard:

Dy

Dy Goad'-fill'g' Frouwne-raeye,
 Fen Juwdæ Doayt'ren, baeyde
     Ynne' hymmelsch' swieterny',
     Assé', ynn' herts-oert inss', bly
 Uwt jon wirds swiet-wiet diep't
 Jon oord lens on-gruwn' djept'.
     O witt'nisse oer wirdy'!

6.

9.   O Allerheagste' oer-HEER'!
     Jon heechheyte' het nin keer',
     Mar giet (ð heachheysts-Sinne!)
     Oere alle' Yerdz om-gong' hinne.
     Het aern' Goad'-preall'-Namm' bruwck't,
     Djeip, for jon heagt', dol-duwck't:
     Jon heachheyt' buwcket dol,
     Het heag, trog heag-moed', fwol,
     't Heag' wirt, trog jon heagt', fnuwck't.

7.

10.   Trouw' fromm' ljeafhabbers Goads
     (Oppe' HEER' festge', az opp' Roatf')
     Litt' litte' yn wol-dwaen blijckje
     Dat jiemme' fen 't quea werz-wijckje.
     d'HEER tjocht sijn gunst'-genoat'
     Uwtt' schoer sjeack'-neyll-kloer'-poat',
     Uwtt' kners-knijpp'-knoarr'-kneag' tann',
     Uwtt' goadleaz' schelmsch' moard'-hann'
     Dy dolckjet ney sijn stroat',

8.

- Uwt uwncck het de' H E E R E' him teyn'.
 Dear boppa wirt Goads seyn'
 Oere' oprjuecht' rom uwt-spried'ge;
 11. Him wirt ljeachts glanz'-will sied'gje.
     Dit lock, spoed', wol-feart' sied
     Eynling' de' oprjuechte' yn-mie't.
 12. Wezz' bly rjuechtfird'ge ljue.
     Lof sjong de' H E E R E', yn herts-njue.
     Sijn Heyl'gheyte huwgg'tanck bied'.

E   T   N.

Dy fjouwer-in-tweyntigste P S A L M E.

I.

Yen Psalme Dåvids.

I.

- d' **H**eel', great', grouw' yerd'-kleat', swier sen fracht',
 Bestiet uwte' H E E R E', iz yn Goads macht',
 Mey alle' yerds oer-floed-folle' yn-boele;
     d'Heel' wrâd, d'romm', ring'-ruwn' wijde wrâd,
 d' Heel' wrâde' het de' H E E R E' yn teamm'-twangs wâd',
 Mey 't jing' er ea djoeye' œf kriöcle.

2.

2. d'HEERE' het se' opp' Marz høl-bøl-bruwz focht',
     Dy l', mey wiette' earm'-klimm', ruwn om-bocht',
 d'HEERE' het se' opp' weagz weack wiet wøl fest'ge,
     Az op in hird stjuwg' stien-klipp'-gruwn':
     d'HEERE' het l' mey rin-stream' wiette' ombuwn',
     In so fest wanck'leaz' stean beleft'ge.

Het

3.

- Het wōl-sill'g, minsch' fil klieuw' om heag,
 Wa tocht'gjet op, az fjoer-flamm'-leag,
 Fol Goads driftme', oppe' haed-fillige' holle
 Fen's H E E R ' N E berge'? O! wae fil stean
 Op's H E E R ' N E' beage' heyl'gheyt's pleatse', in sjean',
 Goads ljeaff'lijck', wol-swiet', miett'leaz folle?

4.

- Dy, dy minsche' is 't waems hān nog hert
 Mey onrjuechts fuwl bemodd're ea wirt:
 Dy, dy minsche is 't waems Goad.fromm' siel naet
 Yn' onwirdl' weanz on-wier op stuwt':
 Dy, dy minsche' is 't waams yn-berst snuw't
 Nea loft', dy leag-swar uwt sijn kiel' laet.

5.

- O dizz' Ljue de' H E E R ' mey seyne' oon-waeyt
 Mey g'rjuecht'gheyt', fen Goadz wol, oer-klaeyt.
 Dit's de' œef-komst'-stamm' dy ney de' H E E R ' freje.
 Dit's de' HEERE'-hoafck'team', dy Goad' tank-ryyck't.
 Dit's t' folck dat Goads mijlde' eansicht' syyckt.
 Dit's J pick, dy de' H E E R ' God belye.

6.

- Tillje' hollen op, neye' hijmm'le', ô red,
 Great' Porten Goads, ô wezz' naet ted,
 Ontjaene' ontwijdje', ô yv'ge Ddaren;
 Ô Porte' ô Doare' ontjae, meyts' romt',
 Meytsje' yn-gongs pleats': de' haed-Kening komt,
 Fol eer'-glang'-preall' sijn huwz yn-gloaren.

7.

8. Wae iz dy Kening' so fol eer?
 't Iz de' Oerste', alle' Heerne' oer-HEER', mijn Heer'.
 't Iz de' H E E R E waems stercktme' oer alle kreft' giet.
 't Iz de' H E E R E oerwjeald'gjer yn't gefjuecht,
 Dy fjuucht-winst', sonder gæde' uwt-rjuecht't,
 O oer-won-seyn' dy yvigh heft' stiet!

8.

9. Tillje hollen op ney' wolck'ne, ð red,
 Great' Porten Goads, wezz' nu naet ted,
 Jà wijddje', ontjae jieme' yv'ge Dðaren.
 Op porte', op Doar', rom-bean', meytſ' romt',
 Meytſ' pleatſ' de' haed', seyn-rijck', Kening komt,
 Meye' heagste' eer-preall' sijn huwz yn-gloaren.

9.

10. Wae's dizze' haed-Kening so fol eer'?
 't Iz de Oerſt', 't iz de' aller Heer-schearne' HEER',
 't Iz de' eere salme', uwt waems eer'de'eere
 Opp' rjuechte' eer-ljeafjende' eer'-ljeue facy't,
 't Iz de' eer'ne' H E E R', dy de' haed-eer-steaf swaey't,
 Hijmm'l, Yerd, mey my, eer-sjongj' mijn H E E R E! *Sela!*

E Y N.

Dy

Dy oarde P S A L M E.

1.

H Et knet't, het bret, het djoeyt, slobt, wadd't
in wæz't,
Het reckje' in breckes breyne' yn 'tleaze oer-
lizzen,

Het schoerjes' holle', in hottje sin in gaest,
Ho bossckje' all' Naessjen gear, yn dwaen yn fizzen.

2. Wradsch' Keningen great' Forsten, rijpp' Riedsheren,
Fen east, west, suwd, noard schoallje' in troye t'honk',
Om de' Al-oerst **HEERE**, in 's **HEERN'** salv'
Soon' to keeren,
(O kreftleas' dwaen!) in sotte' oerdwers jearm schonk.

2.

3. Jæallje' in rallje': ölit uwz, mey elckoor',
Forschoere, ploaytsje' in brecke', az strie, herr' bannen,
In ræffelje jearm touw-wircks flaege to loar',
In wy' et fen uwz schoncke', halze', earme' in hannen.
4. (O flop besluwt!) Dy ynne' heagste' hymm'le sealle
Sijn onbekieuwbre feste wen-pleats' hadt,
Tuwlickjet mey jearm' ba-heys lit-tinckne prealle,
Ja lakct scheetsck oer sock oerdwaelsck dwijl-kat.

3.

5. Maraz hy den, mey gleon' grijmm' eag-leag', soer,
Hiet falgjende' uwt-breck luwd begint to bromjen, So

- So schil hy s' hird, toatn-gleon, az mey hol'sckfjoer,
 Forschrickje', in blealea-lilljend lef dwaen schromjen.
 6. Ick hab (doz eer'nt d'heagste' H E E R) dy gloar-
     glaenze' holle,
 Seyn-sill'g-salve' oerstirt, oer-ðalje', yn oer-miett',
 Mijn Kening hab'k, mey miett'leaz' gaest op-folle
 Oer Syon, dy'k mijn heyl'gheysts rest-berg hiet.

4.

7. Nu sil'k, yn't klear, forklearie' fen't besluwt,
 Het d'HEER my sey, for wradz bouw', tijd in stuwne,
     Mijn Soon binney, dy'k alle' oer-jouw to buwt,
 Soondy'k joed oonfangleaz teyn hab in wonne:
 8. Dogg'sluechs in æfck, 'k sil, fen fiere' in heyne,
     All'heyd'nen jo to'n erve', yn eyndomm'jæn,
     All' wijd' wradoer, oon all'ig oerd in eyne,
     Sil Jon besit eyn-peall' nog miette' easjean.

5.

9. Y sille s' meye' hirde' yerz'ne' oer-haed-stoak slaen,
 Dy jo naet tjienje', in Jon bedrieuw'jin-pielje.
     Oon sticken buwtssje', oon groese' in tsæffordwaen
     Schille'yse', in az glez-bruwckle' yerd-pot forniellje.
 10. Doz Keen'gen nimme', ð nimmet yn-djiexp'hertr'ne,
     'tjilt:bruwk forstan, dissi'wigte' haed-sæke is't wird.
     O Rjuechters great in wjealdig, wol-lust-dert'ne,
     Ly'nolcke tuchte', o't domme' hert naet forhirdd'.

6.

11. Tjienje' hoafck, o tjienje', yn bernne-eangst', nom-
     mel njoet,
 Mey djiep ontsjog de H E E R', de' oer alle' Heerne'
     oer H E E R E,

Buwg,

Buwg, wezlyke', yn gelaets-blier, demmen, froed,
Buwg for him; libbje' in rjuechtgie ney sijn leere.

12. Forwolkomje 's HEERN' Soon, mey ynsiern'
druwckjen

Fen hert-gruwnz paey, blier-sillig swiet onthell',
Op dat hy jiemme' opp' wey naet kom t'forbuwickjen
Yn moedz hietfalg', wisp'-leagend' gleon az d'hel

7.

O wol-lockfill'g! oer-lockfill'gh iz dat folck!
(O locks-lock', fier bopp' wit, forstân, œftinckjen)
Dy op him trouweje in bouwje. O'tiz in kolck'
Fen on-gruwn' swiet, dat Hy jearm' myld det
sc̄inckjen.

E Y N E.

Dy hondert njueggen-in-tweyntigste P S A L M E.

1.

Ten Liet HAMMAALOTH.

2.

2. **F**En bernd schoncke oon, doz eernje earm Israël.
Wier 'k hird beneard, az 't ycerzin dat me ijn 't fjoer docht.
Fen bernd schonck' wier 'k forbuwcke in djiel traawn del,
In lijck'wol habbef', Goad tauch my naet oer mocht.

3.

Naet oorz den az me op 'tfjild om schoert de breack',
Naet oorz, allijck dy Ploeyers greyde breecke,
Naet oorz, naet oorz wirt mijn earm' reg'lanz eack
Fel forgen, forge oon forg' lanz hinne mecke.

G g

Uwt

3.

4. Uwt wiert mey my , hie d' heagf' rjuechtsfird'ge naet
 't Leaz' tijz-jearn dear goadlaze oon sticken buwcke.
 5. Wye æfterbeck , H E E R E , all' wac Syon haet ,
 Litt' se ijnn' rea scheamtme in eerleaz' schann' dob duwcke.

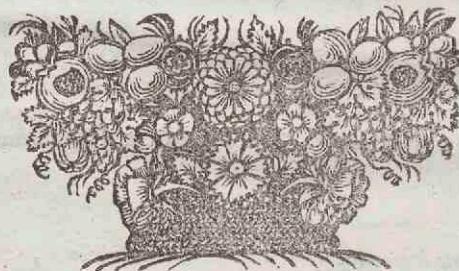
4.

6. Litt' se az 't góar' gerz , dat waegft op moerre in teck ,
 Litt' se az 't wijld grien forwijllje , dear nin Miere
 7. Nog Sicht're feyne oef sichte op brawck nog stek
 Hanne uwt om schouwne oef buwnle' er fen to tieren .

5.

8. Dat nin forby geand' minsche' , ijnn' H E E R ' Goads Namm' ,
 Ea wolfearte uwttje : o nin forby-geand' Minsche
 Hoafck' muwlle op luwck , nog seynwird'er oer amm' ,
 Dat nimmen ijn's H E E R ' N' Namme er lock to winsche .

œ y t.

Ney

Ney it trognaseljen

fen

G Y S B E R T J A P I X

F R I E S C H E R Y M L E R Y E.

UWI in uwſ Afsears teal forhuynd , forstaet
forproppe ,
Wier neyste by yn 't reag betijſd yn 't jierfek
ſtoppe ,
Trog uwtlans weanwit , in forachtjen ſen uwz eyn .
So wird faeck eynlans goe trog eyn folk 't Lan ontteyn .
Nin kinſt oef wyttenschip , kin immen dear yn ſchrieuwe ;
Rôft eltj'um uwt . Mar nu moat eltj'um ſchamm'rea
blieuwe

Om 't Gijsbert Japix zoon tuwyl , wittenschip en kinſt
Dear yn bewircke het , in oon ſijn Lansljoē ſchinst .
Dy Friesne frjuwn in gloor , dy uwz de hymmel feynd het .
Jouwt hofckmijld duwbel wer 't jing uwz de tijd ont-
teyn het .

Dearom (jeft ſchien it græf ſijn ljea to tzefforteart)
Sijn grote namme nea in uwz gehuwgnis ſteart .

M. L A S I S .

Gg 2 OON-

OON-WYSINGE

fen

G Y S B E R T J A P I X

FRIESCHE RYMLERYE.

E E R S T E D E E L.

F rieske Tjerne.	Fol. 5
Hilla het Famke,	6
Swiet ja swiet &c.	9
Sjolle Kreamer,	11
Tiete siet allinne.	11
Ljeafde.	17
Reontse Ljeafde-gâl.	19
Galathæa.	21
Njue to Pales.	23
Ljeafde Gjealpe.	25
Æmaril in Gôris.	27
Ontsleyn Hert.	29
Lyltsen.	30
Ljeaf Lyltsen.	30
Wobbelke.	31
Ljeafke lit uwz.	33
Minne Fjuecht-spil.	34
Kipedo Reauwe bjuester.	35
Forschaette Aerd.	37
Ynne tuwl-wraegsel.	38
Muwze Boasch.	39
Paris forlittene Enone.	43

O O N - W Y S I N G E.

Op 't Musijek-sjongen.	49
Fromme Ljue cag-wijt	50
Op Gabbama Ljeafde-dichten.	52
In Gabbama Stamboek.	52

O O R D E   D E E E L.

N Yschierige Jolle.	53
Reamer in Sape.	60
Egge in Wynering.	68
Op Gabbema Hoogelied,	77
Tjesck-Moars See-ængste.	78
In 't Stamboek fen Bruinsfeld.	83
Lan-Geane.	84
Oon Fonteyne.	87
Op de Stedhaders Zoon.	87
Goads gunste.	88
Siel Njue.	89
Oer d'ynkomste fen 't Forstlijck Famke.	89
Graef-schrifte oere Kening fenne Sweden.	90
Op it Hôars Hoffenjen fen Jiffer Sibille fen Jongstal.	91
To-hæcke.	92
Op Gabbema Schijd-schriew-Aempt.	93
Op Rintjes Druwckery.	95

T R E D D E   D E E E L.

F Riesche Herder.	96
Psalme CXXXVII.	98
Psalme X.	101
Psalme XI.	103

Psalme

Q O N - W Y S I N G E

Psalme XII.	105
Psalme X V.	107
Psalme X VI.	109
Psalme VIII.	111
Psalme CXL VI.	113
Psalme CXXX.	117
Juwn-bede.	119
Moarn-lied.	120
Psalme CIII.	121
Oon Gabbama.	124
Psalme LXXXIV.	125
Psalme XC.	126
Psalme XXIII.	128
Psalme CXII.	129
Lof-gefjong fen Simeon.	131
Agurs Bea.	132
Psalme XXXII.	134
Forsiz fen 't Lijen uwz Silligmeytsers,	136
Fenne geboorte uwz Silligmeytsers,	140
Psalme CXIV.	142
Psalme IX.	144
Psalme XC I.	148
Psalme XXV.	151
Lof-fjong Mariæ.	154
Psalme XLII.	156
Psalme XLIII.	158
Psalme XLVI.	160
Psalme LI.	162
Oonlieding to Dåvids trienen.	164
Psalme LI.	165
Psalme XXX.	167
Psalme LXXIX.	170
Psalme LXI.	172
Psalme XIII.	174
Free-Bea.	175

Left

O O N - W Y S I N G E.

Lest laey yen blom blier grien &c.	177
Psalme CXXXIII.	179
Psalme CXXXIV.	180
Psalme CXXXI.	181
Psalme CX XVIII.	181
Psalme LXIII.	183
Psalme CX X V.	184
Psalme CX X VI.	186
Psalme VI I.	187
Psalme CXXXVI.	189
Psalme I.	194
Lof-sjong Zachariae.	195
Psalme CXIX.	197
Psalme XXXIII.	198
Psalme XXXIV.	202
Psalme XXXV.	206
Psalme CIV.	210
Oer't Krijeschjen fen uwz Silligmeytser.	214
Psalme LXXXV.	215
Psalme LXII.	216
Psalme LXVII.	219
Psalme CXXXIX.	220
Psalme L.	223
Psalme XC VII.	225
Psalme XXIV.	228
Psalme II.	231
Psalme CXXIX.	233

E   Y   N   E.

HET TWAEDE DIEL,
 Fen dy
F R I E S C H E
W I R K K E N.

Behelsjende ijn zig

- I. Friesche Grammatica,
- II. Dae Liordera bota,
- III. Friesche Brieuwen.
- IV. Historje fen DORILIS in CLEONICE,
- V. PHILIPS fen MORNAY, Heerfen Plessis.
 fen Libben in Stearren.

Trog

Mr. G Y S B E R T J A P I X,
 Schooltjenner in forlezzer binne Boalsert.

*In nu, ney zijn deæd, wt zijn eyne Schriften
 ijn't hewwt gebragt;*

Trog

SYMEN AEBBES GAEBBEMA Hist: Fr.

Nooyt for dezen ijn druwk weßt.

TO LEUWARD,
 By K E R S T T J A L L I N G S in G E R R I T
 H R E G S L A G, B o o k f o r k æ p e r s. 1681.

HET TWEEDE DEEL

PARIS CABA

WILKIN

WILKINSON

WILSON

Q U A E D A M
Ad
GRAMMATICAM

Spectantia, Lingam Phrysicam, & Prima Elementa,
 ante Centum Quinquaginta & Quod Excur-
 rit Annos Conscripta.

D E N O M I N E.

OMINA omnia necessario desinunt
 in Consonantem aut vocalem.

Q U A E finiunt in Consonantem for-
 mant pluralem adjectione particulae EN.
 ut Frioun, Friounen. Feynt, Feynten.
 Neil, Neilen. Aeg, Aegen.

E X C I P I U N T U R,

I. Illa quæ adjectione literæ S. formant pluralem.

Baccir	Baccirs.	Bacceren.
Brouvir	Brouvirs	Broueren.
Cupir	Cupirs	Cuperen.
Craëmer	Craëmirs	Craëmeren.
Caanlis	Caanlirs	Caanleren.
Celdic	Celdirs <i>Et non</i>	Celderen.
Cerpit	Cerpers	Cerperen.
Fiscir	Fiscirs	Ficeren.
Heydin	Heydens	Heydenen.
Hammir	Hammirs	Hammeren.
Metslir.	Metslirs	Metsleren.
		Melkir

Melkir	Melkers	Melceren.
Mæstir	Mæstirs	Mæsteren.
Mijnglen	Mijnglens	Mijnglenen.
Mounlir	<i>Quæ habent</i>	Mounlirs <i>Non</i>
Schomaccir	Schomaccirs	Schomatteren.
Tapir	Tapirs	Taperen.
Vevir	Vevirs	Veviren.
Stotir	Stotirs	Stoteren,

II. EXCIPUNTUR ET HAEC.

Goez	Giez	Goezen.
Faantzien	Faantziz	Faentzinen.
Botzien	Botziz	Botzienen.
Oortzien	<i>Quæ habent</i>	Oortziz <i>Non</i>
Scheytsin	Scheytsiz	Scheytsenen.
Faan	Famnen	Famen.
Schiep	Schiep	Schiepen.

VARIANT HAEC.

Amir	Ameren	Amirs.
Celdir	Cederen	Celdirs.
Dochtir	Dochteren	Dochtirs.
Ecir	Eceren.	Ecirs.
Moer	<i>Quæ habent</i>	Moeren <i>Et</i>
Schoudir	Schouderen	Schoudirs.
Suaëgir	Suaëgeren	Suaëgirs.
Sustir	Susteren	Sustirs.
Spicir	Spiceren	Spicirs.

QUÆ desinunt in vocalem præcedente consonante formant pluralem adjectiōne literæ N. ut *Moule*, *Mounlen*. *Tille*, *Tillen*. *Tzierce*, *Tziercen*.

E X C I P E.

Du	Duen	Dun.
Leli	Lelien	Lelin.
Trali	Tralien	Tralin.
Cu habet Cy		

QUÆ desinunt in vocalem præcedente vocali formant pluralem adjicienda EN. ut *Lai*, *Laien*. *Ay*, *Ayen*.

E X C I P E.

Vei. quod habet	Vaëgen	von	Veyen.
Dei. quod habet	Daëgen	non	Deyen.
Tei. quod habet	Taëgen	non	Teyen.

Nulla sunt genera nominum, omnia sunt enim generis omnis, ut in *Moy tziirl.* in *moy Feynt.* in *moy Faam.* in *moy Spicir.* Sed tamen diversis nominibus præponuntur diversæ particulæ, ut infra.

Nulli præterea casus hic sunt recepti, veluti cum Latine, *mea manus*, *mea manu*, *mea manui*, *meam manuum*, *mea manus*, *mea manu*. Sic Phrysice semper ren anet, *mijn baan*. Excepto tantum genitiyo nominum desinentium in consonantem, qui formantur addendo, ad nominativum ipsum litera S. ut *dat caëls firt*. *dy baëms virtil.* & nominum desinentium in vocalem præcedente vocali, ut *dat ays dirè*, *di cays ciste*. *Dit tous cnote*, *jén fitirs pÿp.* *leppils stalle*.

E X C I P I U N T U R non pauca.

Blay		Blais.
Bey		Beis.
Druup		Druups.
Schuur	<i>Hec enim non habent</i>	Schurs. in genitivo.
Siet		Sietz.
Tac		Tacs.
Vey		Veis.

Nisi forte Vey etiam habeat Veys. ut *dy Veys Cruumte*.

Item;

Quædam desinentia in vocalem præcedente consonante formant genitivum addito S. ut

Cu		Cuuz.
Du fugit		Duuz.
Leli	Habent enim	Lelyz. <i>ingenitivo.</i>
Trali		Tralyz.

Cætera nomina genitivum non habent, nec enim dicimus, *di leerdez treppen. de Mountes vioec.* Sed pro geritivo utimur in omnibus particula *Fen*, tam ijs etiam qui genitivum formant, quam aliis. Sic dicimus, *de belt fen dy mile. it gers fen dy miede. de borne fen dy finne.* Item, *de stalle fen dy leppil.* Sive, *dy leppils stalle. de pyp fen dy fitir.* Sive, *dy fitirs pyp.* Item, *trie certen fen dy bey, of, da beyen.* De bledden fen di tac. *de Craumte fen dy vey rint fier om.*

Dativum, Accusativum, Vocabitum, Ablativum non habent. Sed in sermone casuum loco semper præponitur particula quædam. Pluralis etiam genitivum non habet.

SIC Igitur DECLINA.

Nom.	in frioun.		Nom.
Gen.	in friouns.		Gen.
Dat.	in]		Dat.
Accus.	in]	in frioun	Accus.
Vocat.	in]		Vocat.
Ablat.	in]		Ablat.

Plurali

Friounen.

Nom.	in feint.		Nom.
Genit.	in feintz.		Gen.
Dat.	in]		Dat.
Accus.	in]	feint.	Accus.
Vocat.	in]		Voc.
Ablatiuo	in]		Ablativ.

Plurali

feinten.

Nom.

Nom.	in Hamir.		Nom.	in	Hami
Genitivo	in Hamirs.		Gen.	in	Cer
Dat.	in		Dat.	in	Du
Accusat.	in		Accus.	in	va
Vocat.	o	Hammir.	Plurali.	Voc.	Hammirs,
Ablat.	in		Abl.	in	VA

Nom.	in Heydin.		Nom.	in	Heyd
Gen.	in Heydinz.		Gen.	in	Cer
Dat.	in		Dat.	in	Du
Acc.	in		Acc.	in	va
Voc.	o	Heidin.	Plurali.	Voc.	Heidins.
Ablat.	in		Abl.	in	VA

Nom.	in faam.		Nom.	in	Famne
Gen.	in faems.		Gen.	in	Cer
Dat.	in		Dat.	in	Du
Accus.	in		Acc.	in	va
Vocat.	o	Faam.	Plurali	Voc.	Famne,
Ablat.	in		Abl.	in	VA

Nom.	in Sciep.		Nom.	in	Sciep
Gen.	in Scieps.		Gen.	in	Cer
Dat.	in		Dat.	in	Du
Acc.	in		Acc.	in	va
Voc.	o	Sciep.	Plurali.	Voc.	Sciep.
Ablat.	in		Abl.	in	VA

Nom.	in Spicir.		Nom.	in	Spicer
Gen.	in Spikirs.		Gen.	in	Cer
Dat.	in		Dat.	in	Du
Acc.	in		Acc.	in	va
Voc.	o	Spicir.	Pluraliter.	Voc.	Spicirs:
Abl.	in		Abl.	in	VA

Nom.

Nom.	in Amir.
Gen.	in Amirs.
Dat.	in [
Acc.	in {
Voc.	o
Abl.	in]

Pluraliter.

Nom.	
Gen.	
Dat.	Ameren
Acc.	vel
Voc.	Amirs.
Abl.	

Nom.	1
Gen.	
Dat.	
Acc.	
Voc.	Mounle.
Abl.	

Pluraliter.

Nom.	
Gen.	
Dat.	Mounlen.
Acc.	
Voc.	
Abl.	

Nom.	1
Gen.	
Dat.	
Acc.	
Voc.	in Tille.
Abl.	

Pluraliter.

Nom.	
Gen.	
Dat.	Tillen.
Acc.	
Voc.	
Abl.	

Nom.	in Du
Gen.	in Duus
Dat.	in [
Acc.	in {
Voc.	o
Abl.	in]

Plurali.

Nom.	
Gen.	
Dat.	
Acc.	
Voc.	Duën.
Abl.	

Nom.	in Lely
Gen.	in Lelys,
Dat.	in [
Acc.	in {
Voc.	o
Abl.	in]

Plurali.

Nom.	
Gen.	
Dat.	
Acc.	
Voc.	Lelien.
Abl.	

Nom.

Nom.	in Cu.
Gen.	in Cuus.
Dat.	in
Acc.	in
Voc.	o
Abl.	in

Pluraliter.	Nom.
	Gen.
	Dat.
	Acc.
	Cy.

Nom.	in Lay.
Gen.	in Lays.
Dat.	in
Acc.	in
Voc.	o
Ablat.	in

Plurali.	Nom.
	Gen.
	Dat.
	Acc.
	Layen.
	Abl.

Nom.	in Ay.
Gen.	in Ays.
Dat.	in
Accus.	in
Vocat.	o
Ablat.	in

Plurali.	Nom.
	Gen.
	Dat.
	Acc.
	Ayen.
	Voc.
	Abl.

Nom.	in Vey.
Gen.	in Veys.
Dat.	in
Acc.	in
Voc.	o
Ablat.	in

Plurali.	Nom.
	Gen.
	Dat.
	Acc.
	Vaëgen.
	Voc.
	Ablat.

Et haec quidem de nominibus substantivis. Adjectiva vero formant comparativum adjiciendo particula E R. ut *Breed*, *Breeder*. Superlativum vero adjiciendo ad positivum S T. & verbo *Alder* præposito, ut *Breed*, *Breeder*, *Alder-breedts*. *Moy*, *moyer*, *alder-moyst*. *Vijs*, *vyjsr*, *aldervijs*. *Vel etiam sine*, *alder*, ut *nijst*, *moyst*, *breeds*. Ut *Dat is de rijste Tzirl*. *Dat is uol it moyst paer*. De breedste uey iz ney de hel. De nauoste ney de Himmel.

Casus nec hic sunt nec singulari nec plurali numero. Formatur autem nominativus pluralis adjiciendo E. literam. Comparativus etiam nominativo plurali caret. Ut

Breed	{ Plurali.	Brede	Tzjoed	Tzjoede
Breeder		Breder	Tzjoedir	Tzjoedir
Breedst		Breedste	Tzjoedst.	Tzjoedste
Moy	{ Plurali.	Moye	Saat	Sale
Moyer		Moyer	Satir	Satir
Moyst		Moyste	Saatste	Saatste.
Sljoecht	{ Plurali.	Sljoechte	Seft	Seftie.
Sljoechtit		Sljoechtit	Seftir	Seftir.
Sljoechtst		Sljoechtste	Seftst.	Seftste.

Et ita in reliquis etiam. Supertativus *Breedst* of *Alderbreedst*, *moyst* vel *Aldermoyst*. *Sljoechtst* of *Aldersljoechtst*. *Tzjoedst* of *Aldir-tzjoedst*. *Saatst* of *Aldir-saatst*. & sic in reliquis. Et nota, dici etiam superlativum, sine *aldir*, etiam de duobus tantum, ut cum dicas de duobus, dat is de *seftste*. Addito *Aldir*, ut minimum de tribus intelligitur. Dat is de *aldirseftste*. De *moyste* fen tuaen. of, de *moyste* fen allen. De *aldirmoyste* fen folle. *Sljoechtst* fen tuaen. *Sljoechtst* fen allen. De *aldirsljoechtst* fen allen of folle, Dat is de *saatste* fen tuaen of, fen folle, dat iz de *aldirsaatst* fen folle, of allin.

Nominibus omnibus desinentibus in consonantem, si addatur C E. in fine sunt diminutiva, ut *Nuyt*, *Nuyce*, *Neb*, *Nebce*, *Frioun*, *Friounce*. Item desinentibus in vocalem præcedente vocali ut, *Ay*, *Ayce*, *Cay*, *Cayce*, *Layce*. *Tey*, *Teyce*. Nominibus autem in vocalem desinentibus, si præponatur C. ultimæ literæ sunt diminutiva. Ut, *Trille*, *Trillce*, *Schille*, *Schilce*, *Nirle*, *Nirce*.

E X C I P E.

Du	Duce	
Cu	Cuce	
Leli	Lelice	in diminutivo proferuntur.
Trali	Tralice	

Sunt

Sunt tamen quædam, quæ non diminuuntur, ut illa quæ desinunt in C. ut Boec. Coec. Banc. Buc. Bosc. Haec. Doeck. Cluic. Tosc. Cloc. Clinck. &c. Quæ tamen cum diminuuntur, extra regulas supra scriptas addito in fine cilcè, ut Boecilce. Bancilce. Boscilce. & haec raro.

Item haec, Botzin. Oortzin. Scheyzin. Booge. Bregge. Craece. Craëling. Day. Eermboge compositum a Booge. Faemzien diminutivum videtur a faan, quod non ita in usu est. Force. Gong. Hocling. quod etiam videri potest diminutivum. Hiede. Goud. Silvir. Verde. Fact. quod Brabant vocant, watten gesphys. Maëge. Muynce, a Muyntz, rarum. Mig. Necke. Pong, Pongilce, raro. Pricce, pricelce. Ray. Reg. Spounle. Sciep. Vidze. Ule, Ulce. Verum & hoc sub generalibus est. Ultimam enim in ce mutat.

Licet autem non pauca sint quæ non diminuuntur, pleraque tamen minutionem admittunt, de quibus accipe duas regulas generales.

- I. Quod omnia diminutiva in ce. desinunt.
- II. Quod in formando nominativo plurali mutatur E. in IZ. ut, Finne, Fince, Finziz. Ay, Ayce, Ayciz. Nuyt, Nuytce, Nuytiaz.

Cæteris casibus in utroque numero carent. Nisi forte in quibusdam genitivus singularis; qui tamen cum est, similis est nominativo plurali.

N O T A.

Omnibus nominibus præponitur articolus. in. in slien. in hout. in bijld. in tzijz. in cour. in tosc. in boortz. in trille. in Force. in cret. in miede. &c. Et idem est quod Gallis ung masc. une. fæm. & ung nent. Brabantis en.

Articulus faemininus non est, nec neutrini generis. Sed promiscue omnibus præponitur. Tam, masc. quam fæm. & neutrini. Tam neutrini quam fæm. & masc. & haec in genere.

Numeri autem sunt hi.

Ien. tua. trie. sjouwer. uijf. sex. faan. acht. njoegen. tzien.
alve. toolff. trettien. fierdien. fijfien. sextien. santien. achtien. njoegentien.

gentien. tuijntig. ien in tuijntig. tua in tuijntig. trie in tuijntig. sjouuir in tuijntig. fyf in tuijntig. sex in tuijntig. saan in tuijntig. acht in tuijntig. njoegen in tuijntig. trijig. sjiertig. fijstig. sextig. saniig. tachtig. njoegentig. Houundirt. twa houundirt. trie houundirt. sjouuir houundirt. fyf houundirt. sex houundirt. saan houundirt. acht houundirt. njoegen houundirt. tusen.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.
17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
40. 50. 60. 70. 80. 90. 100. 200. 300. 400. 500. 600.
700. 800. 900. 1000.

Numerus omnis indeclinabilis, sine genere & numero.

Numerus quem Cardinalem vocant.

Aerste in genere masculino & faeminino in neutro *Aerft*. *Oorde*, masc. & faem. in neutro *ord*. *Treddie*, in masc. & faem. in neutro *Tred*. Reliquus item. *Fierde*, masc. & faem. in neutro *fierz*.
Fijfste masc. & faem. in neutro *Fijft*.

Masc.	&	Faem.	Masc.	Faem.
Sexte		Sext.	Toolfde	Toold
Saanste		Saand.	Sive.	Sive.
Sive.		Sive.	Toolfste	Toolfst.
Saande		Saanst.	Trettiende	Trettiend.
Achtste	in	Achtst.	Sive.	Sive.
Njoegende	in	Njoegind.	Trettienste	Trettienst.
Sive.	neutro.	Sive.	Fiertiende	Fiertiend.
Njoegenste		Njoegenst.	Sive.	Sive.
Tiende		Tienst.	Fjertienste	Fiertienst.
Sive.		Sive.	Fijftienste	Fijftienst.
Tienste		Tiend.	Sive.	Sive.
Alfste		Alfst.	Fijftienste.	Fijftienst.
Sextiende		Sextiend.		
Sive.		Sive.		
Sextienste		Sextienst.		
Santiende		Santiend.		

Sive

Si ultima demas literam, hoc est, E. habes genus neutrum.

Sive.	Santienste
Achtiende	Santienst.
Sive.	
Achtiende	
Njoegentiede	
Sive.	
Njoegentienste	
Tuijntigste	
Ien in tuijntigste	
Tua in tuijntigste	
Trie in tuijntigste	
Fjouwer in tuijntigste	
Fijf in tuijntigste	
Sex in tuijntigste	
Saan in tuijntigste	
Acht in tuijntigste	
Njoegen in tuijntigste	
Trijntigste	
Fiertigste	
Fijftigste	
Sextixe	
Saantigste	
Tachtigste	
Njoegentigste	
Houndirste	
Tua houndirste	
Trie houndirste	
Et sic in ordine	
Tusenste.	

FARGMENTUM.

De

LITERIS FRISICIS.

CAPUT. I.

INcipiemus autem a literis, cui cum duo potissimum accident, *figura & potestas*, de *Figura* prius dicendum erit. Figuris & characteribus, qualibus usi fuerint majores nostri in obscuro est. sed non dubitamus, quin Græcis characteribus, ut Asiatici omnes populi usi sint. Græcorum enim characteres ad exprimendam lingua suam maxime erant idonei; quod Suffridus Petri, alyque Historici testantur. Quos paulatum deinde a diversis populis prolibitu mutatos fuisse credibile est. Gothi autem, quorum aut coloni aut suggeneres fuimus, characteres Græcis ita similes, ut ab iis mutuatos esse manifestum sit. Magis autem diversos habuere Saxonnes. F R I S O N E S autem, cum ea lingua pene usi sint, credibile est, si non eosdem, similes tamen aut Ghoticis aut Saxonibus habuisse. Ut inde conjecturam facere possis. Utriusque Alphabetum tibi exhibemus, quos si conferre libeat, cum majorum nostrorum literis, quos ex veterum sepulcrorum inscriptionibus confessos & hic subjectos, si cum iis contuleris verum esse cognoscas, utrumque & hos ex Gotthicis & illos & Græcis characteribus profluxisse. Hoc probant non modo infinita verba & Græcismi quos Frisica lingua etiam in usurpat, sed etiam veteris linguae Ghoticæ Fragmenta, Græcis characteribus scripta, quale testamentum se habuisse testatur * Joannes Matalies Metellus. Et Joachimum Hopperum Orationem Dominicam priscis literis Græcis scriptam habuisse, & vidisse se scripsit Stephanus Vinandus Pighius. Postremo Ruteni & Prisci etiam hodie Græcis literis nuntiantur, quales ipsum me vidisse memini. Tandem Romani hasce Pro-

* Suffrid. P. in Praefat. ad Script. Fris.

Provincias debellassent, didicerint primum Franci, & ab illis reliquos populos literis Latinis uti.

CAPUT. II.

Potestas literarum in ipsa pronuntiatione & sono consistit. Sunt autem literæ duplices, vocales & consonantes. Vocales sex, *A. E. I. O. U. W.* De vocalibus igitur primum dicimus. *A.* principium & caput Alphabethi: ejus sonus duplex est, brevis & longus. *A.* breve simpliciter congruo oris hiatu solo spiritu pronuntiamus, idque aut cum aspiratione, ut in *Aesha*, *Eiba*, *Slachta*; aut sine Aspiratione, ut *Banna*, *Delta*, *Fera*, & similia pene in *A.* desinentia. *A.* longum est, quod spiritu ex intimes saucibus ducto pronuntiamus, quasi duplex *AA.* quod & dottiissimus Vulcanius, in Notis suis ad literas Gothicas a Ghotis, quorum lingua cum nostra maxime participat, per duplex *CC.* scribi affirmat; *celget*, *gearea*, pro alget, glarea. Unde mihi non vana suspicio injecta est, veteres Gothos, *A.* longum non per duplex *A.* hac forma *aa* scripsisse, quod transcriptor libri argentei, cujas mentionem facit Vulcanius, non intellexit. Majores autem nostri duplex *AA* (ut ex antiquis legibus Frisicis tam impressis quam manuscriptis, quarum contulimus exemplaria, intelligimus) aliquando *A.* longum pronuntiabant, ut duplex *AA.* ut *Wrald*, *Had*, *Waxie*, *Fanlie*: aliquando ut *AU.* modice ad sonum, quo Saxones *A.* & Hebræi *Koph.* pronuntiant, deflexo, ut in *Haud*, *Saun*, *Waud*, *Kau*, quod magis intelligunt, qui Frisice norunt, quam nos scribendo exprimere possumus. *Hæc* longi & brevis *A.* differentia, tanti apud nos momenti est, ut sola ejus pronuntiatio vocum differentias constituat, ut, *Aalle* per duplex *AA.* est nomen proprium; per breve *A.* Significat omnes. *Waalle* per duplex *AA.* significat calfacere, per simplex *A.* monumentum. *Gaalle* per duplex *AA.* significat flere, per simplex *A.* fel, & similia. Illud porro notandum est, quod nomina propria & appellativa, item verba infinitiva, quæ nunc quidem pronuntiamus per *E.* ut *Schelte*, *Here*, *Rjuchte*, *Fjuchte*, veteres semper pronuntiabant per *A.* ut ex antiquis instrumentis & libris manifestum est, ut *Sibeta*, *Hera*, *Rjuch-*

Rjuchta, Rjucta, &c. Veteres Latini duplicem hujus literæ pronunciationem habuerunt quoque sed characterem non habuerunt quo exprimerent, ut antiquæ inscriptiones nos docent, in quibus invenimus frequenter *Waarus*, *Ahaala*, quamquam dici posset fabrile vitium fuisse, quod nos hic non discutimus, nisi circumflexu aliquando superposito. Tanto feliores sumus nos Barbari Latinis.

TERTIUM CAPUT.

Sequitur secunda vocalis *E*, cuius triplex pronuntiatio apud nostrates invenitur. Brevis est quam simplicitur ore modice deducto absque hatu vel tractu pronuntiamus, quæ Græcis, Gotthis, atque ipsis antiquis Saxonibus Græco *Y*. notatur, ut in *Nelle bern orten Yten &c.* Et pronuntiatur quidem *Y*. nonnunquam simpliciter ut *E*. ut in vocabulis quæ modo posuimus, nonnunquam vocalibus juncta *A*. & *O*. præcipue sonum eorum non . . . flectit & mitigat. Siquidem ponatur & ante *A*. flectit *E*. quasi absorbet *A*. ad proprium sonum & quasi eo miscetur. ut in verbo *East*, *Gea*, *Zead*, quæ in antiqua Saxonica Lingua & Anglica moderna frequenter occurunt, ut in *Weald*, *Eale*, *Eathe*. Verum in ea pronunciatione solebant veteres *E*. in sublimari spatio super *A*. pingere dextrorsum ut Hebræi vocales suas sub consonantibus notant. Si postponitur deflectit sonum ad vocalem *I*. ut in verbis, *Slaen*, *duaen*, *tiaen*, *bael*, *fael*. Similiter si ponatur *E*. ante *O*. reddit sonum paulo leviorem, quam *O*. Ut in verbis *Freond*, *Sneond*, *Treond*, ut in Anglo-Saxonis *Georue*, *Scheolden*, *Geleorden*; quæ omnia nunc usus mitigavit. Si post ponatur reddit sonum literæ *O*. obtusiorem, ut *Oen*, *Stoele*, *boeck*, *roede*, *lioede*, *goede*, *tjoede*. *E*. longum veteres Gotthi scribebant per *H*. & pronuntiabant ut duplex *EE*. ut *Anonymus* auctor notarum ad Argenteum Codicem Ghotice Scripturæ elegantissime docet. Quod si Græci nostri, qui etiam nunc *H*. per *I*. pronuntiant, ignorarent *H*. per duplex *EE*. non *I*. efferendum esse, ut certe in hac clara luce literarum ignorare non possunt, ad Ghottos & Frisones nostros alegandi essent, ut non *H*. suum, sed & diphthongos a nobis recte pro-

nuntiari discerent. *E.* longum autem pronuntiamus, ut in verbis, *Greten*, *Creva*, *Hera*, *Euue*, *Schrene*, &c. Quæ usū magis, quam scriptu discimus. Latini etiam si *E.* quoque longum habeant, characterem tamen non habent, quo exprimant, sed duplex *EE*, scribere cogebantur, ut Lipsius de recta pronunciatione Cap. vii. docet, sed lineam longo *E.* superscribebant, ut quidem Terentianus Maurus docet.

CAPUT IV.

Tertio loco succedit *I.* Litera, quæ non unis castris mancitat, sed nunc ad Consonantes, nunc ad vocales trans fugit. De vocali prius dicemus, quæ duplex est, brevis & longa. *I.* brevis est vocalis spiritus quæ dentibus propemodum presolis & extrema linguae parte compacta pronunciatur. Ejus forma omnibus gentibus prope communis est, & simpliciter ut *I.* pronuntiatur, ut in verbis *winster*, *Fird*, *Winne*, *Fine*, *Sine*, *Wird*, *Bird*, &c. Duplex *I.* sive *I.* longum veteres Gotthi duplex *II.* parvum scribebant hac forma *II.* & tanquam duplex *II.* pronuntiabant ut *Wiina*, *Wita*, *Piilen*, *Iira*, *Wiisa*, *Müren* &c. *I.* consonans cum reliquis vocalibus præposita consonanti vocem fungitur & cum iis sonum reddit perfectum *I.* ante *A.* ut *iara*, *ialta* &c. *I.* ante *E.* ut *iette*, *iaenjerde*, *ierre*, *iemme*. *I.* ante *I.* ut *iisljick*, *jieren*. *I.* ante *O.* ut *joure*, *joen*, *jorryt*. *I.* ante *U.* ut *tiurrie*, *tiuster*, *tiurne*. Porro quod maxime notandum est, peculiare quodammodo est nostris ubi Belgæ duas vocales speciatim pronuntiant, ibi *I.* consonans interserere, vel etiam vocali & consonanti interponere, nam ubi Belgæ pronuntiant, *Waken*, *garen*, *faren*, *slepen*, nos pronuntiamus, *Weckien*, *gerrien*, *ferrien*, *slappien* &c.

CAPUT V.

Quarto in ordine litera est *O.* quæ majoribus nostris ante aliquot secula fuit familiarissima, nam pro *A.* plerumque *O.* pronuntiabant, ut pro *landt*, *londt*; *Schot* pro *schat*, ut postea dicemus. Illud duplex quoque est *O.* magnum & parvum,

an vero una eademque forma apud veteres scriptum fuerit, equidem ignoro. O. simplex est, quod ore modice deducto, pronunciatur, ut *londi*, *loga*, *molla*, *ponda*, *conna*. O longum est quod spiritu ex imo gutture deducto cum tractu quodam pronunciatur, ut in *moorda*, *oorda*, *roolljen*, *boolljen*, *woopen*, &c. Si vero vocalibus jungarur E. & U. sonum corum flebit, ut modo in Diphthongis latius dicemus.

Addit in margine noster Author.

His tertium O. addi potest exilius & inter O. magnum & O. parvum quasi medium sit, ut in verbo *Honne*, quod non pronuntiandum est, ut *Houne*, nec cum E. ut *Hoene*, & alia.

CAPUT VI.

Postrema est & vocalium quasi agmen claudit vocalis U. quam veteres Gotthi & Saxones per I. ut Græculi quidam, sed per U. ut egregie notavit author Auonymus in notis ad librum argenteum. U. autem breve pronuntiamus ore constructo labrisque prominulis ut in verbis *Sumer*, *Luna*, *Stupa* & similibus, ubi vero U. longum pronuntiandum est, duplex UV. ponunt ut in verbo *Huu*, *Cruis*, *Luus*, *uure*, &c. quo loco Græci OU. usurpant, ut in verbis *Ougustos*, *Roojos*, *Jounios*. Latini simplex U. cum circumflexo ponunt, & U longum pronuntiant, ut *Fractus*, *partus*. Item in antiquis inscriptionibus, *Muuscia*, *Juusteia*. Germani vero U. magnum pronuntiatur U. simplex scribunt & circumflexum addere solent, ut in *Brûder*, *Mûder*, *Schûlen*, &c. A posterioribus vero duplex U. inventum fuit, quod Ghotti quidem non habent, sed posterior etas tanquam Gotthica linguae maxime necessaria invenit, & in veteri Saxonico Alphabeto videre licet, nam in lingua nostra Frisica ceterisque ab duplice UV. verba quædam recte pronuntiare non possumus, quod illi facile intelligunt, qui Frisice norunt, ut in verbis *Jounir*, *Houuen*, *Prouuen*, *Liua*, *Schriuen*, &c. in quibus posterius U. parum ab est quin conso-

nan-

nantis vicem funguntur. Quædam etiam vocabula ab *U.* incipientia, ita cum affectu & differentia quadam inter *V.* parvum & *V.* magnum sunt pronuntianda, ut sensum exprimat, nam in verbis *Wrad*, *Wroegen*, *Waexen*, *wrield*, cum *V.* magno sunt pronuntianda. Contra, *Wied*, *Wijten*, *Wiedselen*, *Waexel*, *Wünster*, ut *V.* parvum. Denique differentia causa inter *V.* parvum & *V.* magnum, quod vocabula ab *V.* parvo incipientia, ut in aliis linguis, ut *F.* proununtiantur, solaque illa distinctio vocum significationis discernit, nam *Vet*, *Vat*, *Veren*, *Veint*, *Vijf*, *Vallen*, *Vollen*, per *V.* parvum scriptum significant *Adeps*, *vas*, *navigare*, *puerum*, *quinque*, *pelleum*, *detrahere*, *implere*. Per duplex *VV.* scripta significant, *Lex*, *Quid*, *Custodire*, ... *Mulier*, *Velle*, *Lana* & similia.

CAPUT. VII.

Nunc ut de Diphthongis dicamus restare videtur, in quibus nec Latinis nec Græcis ipsis cedimus cum non diphthongos modo & triphthongos habeamus. Sunt autem Diphthongi, quæ veteres Frisi, Saxones & Angli usi sunt sex *AE*, *EA*, *OE*, & *EO*, *EI*, *AU*, & *AI*, & *OV*. De quibus singulis nunc dicendum erit. Diphthongus *AE*, non tam frequens est nobis Frisiis quam aliis gentibus, habemus tamen & proununtiamus non ut Latini sed simpliciter ut *Æ*, ut in verbis *Sl en*, *duuen*, *aefte*, &c. *EA*. Diphthongus *EA*, nobis & Anglo-Saxonibus familiarissima est, nec verba nostra quæ proununtiamus ut veteres Latini suum *Æ* commodius efferimus, quam per *EA*, ut in verbis *Geen*, *Clean*, *Steau*, *Feana*, *Teana*, *Ealle*, *Eale*. Et sunt quædam vocabula nobis in usu ut *Eale* nomen proprium & alia similia, quæ nemo recte proununciabit, nisi cum cura diphthongum illum exprimere didicerit. Nec facile reperias vocem in lingua Zelandica, Brabantica, Germanica, Saxonica, quæ ita proununtietur, nisi Germanorum *Geen*, i.e. ire. Batavorum olitrices, strigæ circumforaneæ etiam aliquando expriment. Diphthongo *OE*, frequenter quoque utimur, quæ & Germanis & omnibus Saxonibus familiarissima est, nobis autem in verbis *Oen*, *Tjoen*, *joen*, &c. quæ passim occurunt. Diphthongum *EO*, Angli & Saxones nobilicem communem habent peculiarem

rem pene ab omnibus gentibus, nec facile invenias verbum in Germanica Belgicaque lingua, quod per EO. efferratur. Et quanquam difficillima sit, pronuntiatur tamen, & infantes nostri balbutientes, eam pronuntiare possunt, ut in verbis *Theode*, *Feod*, *Geleord*, *Freore*, & alibi. Diphthongus *EI.* nobis ut & cæteris Belgis pronuntiatur, ut in verbis *Reisen*, *Leisen*, *Deisen*, *Ei*, *Mei*, *nei*, &c. Diphthongum *AV.* Frisica Lingua maxime amat & frequenter ea utimur ut in verbis *Laugien*, *Lauua*, *Onderhauua*, *Suaura*, quæ duplex apud nos est, perfecta cujus exempla modo dedimus, & imperfecta sive exilis in qua postremum *V.* in *A.* pene mutatur. Et ut *A.* longum effertur, ut in verbis *Haud*, *Saun*. Diphthongus *AI.* apud nos frequente quoque in usu est, ut & apud alias Belgas, quam pronuntiamus recte & leviter, pro ut scribitur, ut in verbis *Claien*, *Graien*, *Daien*, &c. Saxones & Oost-Frisi ac Groningen-fes eam plane corruperunt, & Hebraico Coph pronuntiant, per O. nimirum obtusum ut in verbis *Maien*, *Draien*, &c. usu venit & norunt, quibus illa lingua nota. Postrema inter Diphthongos ponitur *OV.* qua cæteri quoque Belgæ & Germani utuntur, ut in verbis *Houuen*, *Trouuen*, *Schouuen*, *Vrouuen*, & aliis infinitis, sed non tam clare & perfecte pronuntiant ut nostri quod planum fiet illis, qui a nostris pronuntiari audint, *Fouuer*, *Fiouuer*, &c. Triphthongis etiam in pronunciatione linguae nostræ utimur, cum *E. O.* & *V.* una syllaba simul pronunciamus, quod quidem exteris hominibus valde difficile, imo impossibile videtur; nostrates tamen facilime & cum gravitate quadam pronuntiant ut in verbis *Freoundt*, *Schreoundt*, *Treoundt*, *Greoun*, *Greould*, & similes. Diphthongum *EV.* Frisica lingua vix aguoscit, exceptis paucis, ut in verbis, *Greue*, *Seue*, *Eue*, quæ propria nomina sunt, in Appellativis raro invenitur. Et hæc quidem de vocalibus & diphthongis dicta sint; nunc de reliquis consonantibus dicendum erit.

CAPUT VIII.

DE consonantibus pauca nobis dicenda sunt, cum eodem pene modo, quo & cæteri Germani pronunciemus, nam quod *B.* attinet leniter pronuntiamus, & satis clare. *A.* litera. *P.* distinguimus. inter *C.* & *K.* parum differentia statuimus. utimur tamen

tamen lis magis pro libitu cuiusque quam lege aut ratione. *D.* & *T.* inter se quoque differunt, quamvis *T.* frequentius, majores nostri usi sint, ubi nos *D.* servamus. de quo postea dicemus. *F.* & *PH.* an veteres usi sint ignoramus, quamquam in Gothica & Francica lingua ejus vestigia supersint ut in verbis *Apheldra*, *Phenning*, *Pfash* & omnibus pene verbis in quibus Germani nunc *PF.* utantur. ut *Pfenning*, *Pfash*, *Pfaren*, & alibis *H.* sine aspiratione majoribus nostris tam frequens fuit, ut vix verbum pronuntiarent, quin aspirationem adderent, maxime post *D.* *T.* & *R.* ut in verbis *Thot*, *Thiad*, *Theo*, *Thi*, &c. ut postea dicemus. Imo propria nomina ab *I.* incipientia aspirabant, nam ubi nos *Felte*, *Felmer*, *Farich*, *Farre*, majores nostri *Hjalto*, *Hjalmer*, *Hjarich*, *Hjarre*, pronuntiabant, adeo quidem, ut veteres Saxones *TH.* peculiari charactere scripserint, ut ex eorum Alphabeto contra, &c.

RELIQUA DESIDERANTUR.

In verbis *Sljoeucht* & *Rjoecht* monosyllabis occurunt quatuor vocales.

In *S m i a e o u n t*, id est *Smient*, occurunt quinque.

S P E C I M E N

*Antiqueæ Linguæ Frisonicæ. Ex Ms.
nostro in folio.*

Thet send tha **B O T A** in thae dele tho
L Y O W E R D.

HERD A-FENGH and dus-slech. dus-steeth. Dus-scowe. and dus-swengh allerlikes twene scilling. fijor Engels. and fior clena. and therā aller ekis wth-ward mithene ethe to unswerra. *Dus-slech* ther is xxI nachta weden anda felle fior panninga and vii enza, nyoghenda hal engels bihala een half clena. jefia ii sum unswerra. en bete. and onbrinscze. *Dus-slech* ther is xlII nachta weden and wanfelle. so is thio bote viii panninga. and xv enza. zoewentene Engels en clena mijn. tha lada fijor ethan. en bete and onbriscze. *Dus-slech* ther is lxIII nachtan weder. and wan-felle. soe is thio bote xii panninga. and xxI enza. xxvi half Engels. oerhal clena mijn. tha lada vi ethan. en bete. and onbrincze. *Blodresna* wth ward viii panninga. and twa enza. ix half Engels. en hala clena mijn. tha lada twene ethan. thri bete. *Dolg* wtward fior panninga mijn than fijf enza xvii Engels. en clena mijn. tha lada fior ethan. *Inrethiſ dolghis* vi. sum unswerra. thri beta. *Faxfengh* fior panninga mijn than fijf enza. xvii Engels en clena mijn. *Herscrediſ* also fula. And *Fluis-werp*, also fula. therā allerlijck scelnia twera sum unswara. Thet is en riucht *Fluis-werp*, theth hi weth and wasich sie. thri bete and onbrinscze. *Wijde ben* om din hals. and *kese-breke* and *gherstel-breke*. ander nose allerlick fior panninga min than fijf enza. xvii Engels. en clena mijn thri bete. *Berd-feng* viii panninga mijn than fijf enza. xv Engels and fior clena mijn. thri bete. *Fax-fengh* bi tha buke. fior panninga. and xix enza. sex scillinga. fior Engels. and fior clena mijn. en bete. and onbrinscze. *Beniſ oenſtall* xii panninga and iii enza. fior

En.

S P E C I M E N

*Antiquæ Linguæ Frisonicæ. Ex Ms.
nostro in quarto.*

Dit sint dae L E O W E R D E R A B O T A
mei hiara omlanden.

HE R D A - F I N G , and dust-sleec, and dust-steeth , and dust-stowe , and dust-sweng aller-likis twene scillinge , fior Engels , and fior clena and thera aller ekis ut waert ene ede untsuora . En bete and onbrenze .

Dust-slec der is cen and xx nachta weden , anda felle fior pennig en lawen-teen ensa . niogenda half Engels byhala en hala clena , jesta twira-sem ont-suora en bete and onbrenze . *Dust-slec* der is twa-and-fiertich nachta weden and wan-felle , so is dio bote achte pennigh , fiortena ensa , sawenteen Engels ene clena men da lada fior eden en bete and onbrenze . *Dust-slec* der is thria and sextich nachta weden and wan felle . so is dio bote xii pennich , ende en-and xx enza , sexandtuntichghista half Engels , oerhael clena mijn , da lada sex edan en bote and onbrenze . *Bloet-resue* utwart , sex pennig , and twa enza , niogenda half Engels , en hala clena mijn , da lada twce edan tri bete . *Dolch* utward , fior pennigh mijn dan fijf enza . sawenteen Engels en clena mijn . dan fior edan . tribete . *Inridis dolchis* sexalum ontswera thribete . *Ffax-feng* . fior pennig mijn dan fijf enza . sawenteen Engels . en clena mijn . *Heer-scredis* also fula . And *Flos-werpis* thera allerlik , schelma twira sum ontswerra . Dat is en riucht *Floswerp* , dat hy weet and wasigh so . uitbete and onbrinse . *Wide* ben umbe den hals and *kes-breke* . and gerstil-breke . and nose . allerlikis fior pennig mijn dan fijf enza . sawenteen Engels ene clena mijn . tri bete . *Birdseng* achte pennig mijn dan fijf enza . sexteen Engels . and fior clena mijn . tri bete . *Fax-feng* by da buke . fior pennig ende niogenteen enza . sex scillinge . fior Engels . and fior clena mijn . en bete . and onbrenze . *Benis onft-ll*

xii pen-

Engels. and iv clene. hi ach bote. and nene eth en bete and onbrinscze. So hwam soma smith mith yrfene. on zijn hand. jefsta mith holte slayth. Ofhine ther ester snithe schel. Soe ach hi thes snithes een pund, zoe scel hy op swerra aen etha, thet hy thine snithe den habbe. umbe nene fia fulleygæ. mer umbe sine sunde en bete and onbrinscze. Thet *in re anda* hande fior panninga mijnen than xxix enza. xxxiv engels. twam clena mijnen. en bete. and onbrenscze. jef thi mansprect thet hi tha fiardela erra sie an sine hande soe scil hi habbe en pund an en bete. Sprecht bi thet hi tha thremdele erra se. so ach hi twa pund. en bete. Thisse thria pundem winth bi mith thrim & hum. en bete. and onbrinscze. Thio forme *Wirsne kerf* x scillinga sexta half engels. and thredda half clena. Thio *wresta v1* scillinga. fior Engels. and fior clena. ther allerlick an eth to uriswarrane. en bete. Hwaso thio *Wirsne* truch slain werth an thet been. andma hith nath scouwia ne mei. thet hith glida moghe. soe is thio *wresta* en pund. thio *other ix* enza. xii half engels. and oer hal clena. Thio *thredda* en half pund. jefsta thet dolgheth alingo ther wirsne and thio werwirsne nath to korven is. so ach hi nath mara bote. than hith se jelkis oen dae felle thri bete. and onbrinscze. *Aegh bre kerf* and thi *ben breke* binitha tha breyne an sine haude. and *in re in tha nose*. and *in thin Snaul*. and thi *ben breke in tha tzjacke*. and di *tuscb-brcke* thes unberna benis, and thio wer breke. also feer so thio were. alle fan tha cothem is. so ach hi enis *wer breckis* bote. and en *in redis* in sen mund, and enis wlite wimmelsa. so is ther aallerekis bote viii penninga mijnen tham x enza. xxxiiii engels. twam clena mijnen. theth *dolch* scelma beta ney sijner meta. jef hit ane doem buten standane hath ander were. soe ach hit thes werbreckis nauth bote. *Dolch*, jefsta *blodresna* ander *tungha ascha* jelkis and tha felle thri bete. jef thio spreke bynimmen werth. soe is thio bote xpund. so ne mey hine mer onswarra than tha thre delan. En bete. and onbrinscze. jef en man thio *Syone* and tha *aghe* tha fiardela erra is. soe ach hy xxx enzena to bote. tredda half pund. en bete. and onbrinscze. jef thio *Syone* tha haldele erra is. ZOE ach hy vijfpund. en bete. and onbrinscze. Sprecht hy thei hi tha thre delan urlerren hab. soe is thio bote viii half pund en bete. dan onbriascze. jef him thio

Syone

XII pennich. and thria enza. fior engels. and fior clena. hi ach
 bote. and nene eth. en bete. and onbrenze. so hwane soma sior
 mit Tserne. ant sijn hant. ifta mit holte sclait. of hine der ester
 snida schil. so ach hi des snidis en pund. so schil by swerra an eue
 ede. dat hy des snide deen n'abb'e om nene fia fullingha. mer om
 fine sunda. en bete. and onbrenze. Dy inride in da hande fior pen-
 nigh myn dan niogen and xx enza. fior an xxx enge's. twam clena
 men. en bete. and oubrenze. jef der man di spreck. dat hy da
 fiarude te erra je an sine hande. soe scil by habba en pund. en bete.
 sprekt hi dat. hy da thrimdele erra se. so ach by twa pund. en
 bete. sprekt hy dat. se hem da haldele erra se. so ach by tria
 pund. Disse tria pund wint hy mith threm edum. en bete. and on-
 brenze. Dio forme wersen-kerf tiane scilling. en hael pund. Dio
 oder achte scilling. sexta half engels. and tredda hael clena. Dio
 vrieste sex scilling. fior engels. and fior clena. ther a allerlick. en
 eth onswerra. en bete. Hweerso dio wersene truch slain is an that
 been. and ma hit naut scawla mey. dat hit glida moghe. so is
 dio verste en pund. Dio oder niogen enza. allista hael engels. and
 oer hael clena. Dio ibredde en half pund. jeef dat dolch geth
 ollengha der wersen. and dio wersene naut to koren is. so ach
 hy naut mara bote dan his elkis in da felle thri bete. and onbrenze.
 Ach breinkerf. and di been breke bynyda breine an sine haude. and
 in ride inder nose. and inder snal. and dy ben breke in da stioke. and dy
 thusk breke des onberna benis. and dy weer breke. also fire so dio
 were ille fan da thathem is. so ach hy enis weer brekis bote. and
 enis in ridis an sine mund. and enis wlite wamefa. so is ther a aller-
 ekis bote achte pennig myn dan tian enza. fior and xxx engels.
 twam clena myn. Deth doleb schelma beta mey sijner meta. jeff
 hith anne dom buta stoddane hith ander were. so ach hith des weer-
 brekis bete naut. Dolch jesta bloe'refene ander tunghe ascha ielkis
 anda felle thri bete. jeff dio spreke by nimmen wert so is dio bote
 tian pund. so ne. mey mer onswarra dan da thre delan. en bete.
 and onbrenze. jesta monne dio sione anda agba da fiardadele erra is.
 soe ach hy xxx ensena to bote. thædda hael pund. en bete. and
 onbrenze. jeff hum dio sione da haldele erra is. soe ach hy vijffpund.
 en bete and onbrenze. sprekk hy dat hy dae thre delen urlerren

Syone al wth is. soe is thio bote x half pund. jef him thi aegh-appel
 al wht tha haude is. soe send x pund. Sulch boeck halt thet xv
 pund. mer *bitha sithe*. zoe zend xxii punda. en bete. and on-
 brencze. Thet *ferra aghe* mith xiv pundum to betane. Thet *Winn-*
nestre aghe mith xiii pundum. By *da sijda* fen ayderem fior grete
 merck sunder walo. jef him thio *nose* of is. soe send vii pund. By
 tha *zyde* xxxi i punda. thri bete. Al ther ther tha manne thet *are*
 af is viii panninga. and xiv enza. li engels. thre clena mijn.
 thri bete. Al ther thi man thruch thet *are scaib* werth vii i pannin-
 ga mijn than x enza. xxxiv engels. twam clena mijn. thri bete.
 Truch thine *aerleppa* fior scilling ix half engels. ene hala clena
 mijn. thri bete. Thruch thet *are* so fir soe thi gerstelis. sex scil-
 ling xiii engels. fijff clena mijn. en bete. and onbrencze.
 jef thi man thet spreect thet him thio *here se fandara*. soe is thio
 bote viii and xiv enza. xvii engels. ene clene mijn. en bete.
 and onbrencze. Thet *blith wey* buppa an tha haude xviii enza;
 xxi engels. and thre clena mijn. en bete. Theth *blith wey* up
 tha haxlze viii panninga. and xiv enza. xvii engels. ene cle-
 na mijn. Sulch boeck halt viii pund. and vii riuchte en bete.
Blod resne thruch thine *hals*, jef truch tha *zijde*. thi ingung viii
 panninga. and twa enza. thi wtgung also fula. thet were to ga-
 dere vi half engels. and thredda half clena. en bete. *Dolg* ander
 selver stoeth ayder fior panninga mijn than fijf enza. thet is tho
 gadere xi engels. and fijf clena. en bete. jefta thi *hals-syne* ala
 twa. is xvii enzo. oer hal pund. en bete. *Lith-wey* en *benbreke*
 onder *axle*. and *blitwey* itta *ermoge*. and *benbreke* buta *ermogum*
 therallerlijck is acht panninga mijn than x enza. xi engels. and
 fijff clena. Ander *arm-scheyd* thi beenbreke acht panninga. and xiv
 enza. sawentene engels en clene mijn. en bete. Thi *blith-wey*
 anda handwerft. fior panninga. and vii enza. ix half engels. en
 hala clena mijn. Thi *benbreke*. and thi *blitwey*. also fula ander
 hand blede. and thet *blitwey* and tha knockes. and thet hand bre-
 ke fior panninga mijn than fisenza. sexta half engels. and thred-
 da half clena. Thi *benbreke* and *blitwey*. also fula. eeri bete. Thet
blitwey xi panninga. and thria enza. fior engels. and fior clena.
Blitwey an tha urest a lethe. an da fingeren viii panninga. and
 twa

habba. soe is dio bote achtenda hael pund. en bete. and onbrenze. jeff hem dio stone alle wt is. soe is dio bote tianda half pund. jeff hem dy ach-appel al ut da haud is. soe sint tian pund. Sulck boeck halt xv pund. mer by dasijde sint twa and xxx punda. en bete. and onbrenze. Deth ferre aghe mit fiorcene pundum. to betane. Dat Winstere mit xiiii pundum. By dasijde fan ayderem fijf greta merc sonder walt. jeff hem dio nose off is. so sent sex pund. By dae fijde twa xxxii pundum. thri bete. Al der da moe ne det aer off slayn is achte pennig. and fierten enza. en and fiftich engels. thrim clens myn. thi bete. Al der dy mon thruch dat aer scetten wert. achte pennig myn dan tian enza. xxxiv engels. twam clena myn. thri bete.

Thruch dyne aer-lippa fior scilling niogenda half engels. en hala clena myn. thri bete. Thruch dat are so fijr so dygerstet is. vi scillinge. xiiii engels. fijf clena myn. en bete. and onbrenze. jeffdy mandat sproct, dat hem dio here offe se anda ara. so is dio bote achtene pennig. and fiorcene enza. sawentene engels. en clena myn. en bete. and onbrenze. Dy blithwey buppa in da haude. achtene enza. en and xx engels. and thria clena myn. en bete. and onbrenze. Thi Hiltwei wppa da hals knape achtene pennig. and fiorcene enza. sawenteen engels. ena clena myn. Sulck boeck hath achtne pundum. and onriuchte. Bloetrefene truch thine hals. jeff truch dasyda thi ingung achtene pennig. and twa enza. Di wtgung alzo fula, det were tho gadere sexum half engels. and thredda hael clena. en bete. Dolch ander selver stoet. ayder ende fior pennich myn dan fijf enza. to gader allewa engels. and fijf. en bete. jeff thit Hals-sijne an twa is. achtene enza. oer hael pund. en bete. Hlirwey. and benbreke ander axle. and Hlirwey itta ermboge and beenbreke buta ermboge. ther a allerlijck is. achtene pennig. myn dan tian enza. allerwa engels. and fijf clena. Ander erm-scod dy ben breke. achtene pennig. and fiorcene enza. and sawenteen engels. ena clena myn. en bete. Thi Hlith wey ander hand werft. fior pennig. and viii enza. ix half engels. en hala clena myn. Dy benbreke and hliirwey. also fula an der hand blede. an thi hliirwey an da knockum. and dy hand breke fior pennig. myn dan v enza. sexta half engels. and treddhael clena. Dy beenbreke and hliirwey also fula. en bete. Dy hliit itta middel knoc-

twa enza. tre engels. thrim clena myn. Sulck boech halt. viii
 pund. and twa enza. Benbreke. and Hlibwey. also fula. Therb
Hlibwey ander tha neyle also fula. en bete. Neil kerf fior panninga.
 and vii enza. ix engels. en hala clena mijn. jef en manna ther
uresta lith bi tha neyle of is, soe send ther twa pund. by tho pliga
 xxxi punda and fan tho obera fingherum also fula. jef thi manne
 tha thunma al offe is. so send vii pund. jef thi scot fingher al offe itta
 knocle. soe send iv pund. jeff hi him al offe is. sexta half pund.
 Sulck boech halt v pund. jef thi langesta finghera illa knocles of se is.
 fior pund. jef thi gold fingher al offe is. fifte half pund. jef tha
littha finger ilja lithe offe is. twa pund. alsoe thio othere. jef hi alle
 offe is. viii pund. Sulck Boech halt siouwer pund. jef thio hand
 al offe is xiv pund. jef thi erm itta ermoga, offe is, xvi pund.
 jefsta thi erm iter axla al offe is xviii pund. jef thi manne tha
thunma lam is. soe is thio bote thria pund. en bete. and onbrinsze.
 jef thi thet sprekt. ther hi him tha baldel erra se. soe is thio bote
 xviii enza. xxi scillinga. en bete. *Hlibwey* itta truch scunke.
 and itta kne-bolla viii panninga. myn than x enza. xi engels.
 and fijf clena. Ther on thi beenbreke also fula. en bete. *Hlibwey*
 itta onclewe fior panninga. and vii enza. Thi beenbreke aldeer also.
 ayder ix half engels. en hala clene. an myn. and onbrinsze.
 Ther Forma lithwey itta tanum allerlick. fior panninga. myn than
 fijenza. vi half engels. and thredda half clena. Benbreke. and
Hlibwey also fula. en bete. Ther nest an tha tanum thet *Hlibwey*
 xii panninga. and thria enza. fior engels. and fior clene. Thi
 benbreke. and thi *Hlibwey* also fula. Ther uresta *Hlibwey* an tha ta-
 num viii panninga. and twa enza. Ther on thi Ben-breke also.
 ayder thre engels. threm clena myn. en bete. and onbrinsze.
 Soe twa ther queth. ther him sijn scunk tha haldele erra se. so scel
 hi swora en eth. soe ach hi ethes. en pund. en bete. and on-
 brinsze. soe Hwa soe queth. ther him sijn scunk thia fiardele erra
 se. soe scel hi mith ene etha swora an eth. soe ach hi the ethes.
 en pund. en bete. en onbrinsze. soe Hwa soe queth ther hem
Uja scunk alle lam is, soe scel hi swora an eth. soe ach hi thes
 ethes. en pund. soe winth hi mith threm ethum thria punda.
 Ther siarda en iwy by nath wynna umbe theth. hi nath offe is.

lam and been breke. and lithwey. xii. penning. and thria enza. fior
 engels. and fior clena. Lithwey anda uteſta lethe. anda fingherem
 achta penning. and twa enza. thre engels. thrim clena myn. Sulck
 boeck half achta pund. and twa enza. Benbreke and Lithwey also fule.
 Dy Lirwey onder da neyle also fule. en bete. Neyl-kerff fior penning.
 and sawen enza. niogenda half engels. en hala clena myn. jef da
 monne det wterfe lith by da neyle off is. so sent thet twa pund. by
 da pliga twa and xxx punda. and fan da oer fingeren also fula. jef da
 monne dy thumma off is by da knocle. so send fior pund. jef thi
 thumma alle of is. sex pund. jef dy scoetfinger of is ita knocle. soe send
 fior pund. jef hy hem. alle of is. sexta hallif pund. Sulck boeck hat
 fijf pund. jef dy Gold finger alle of is. fyfta half pund. jeff dy litka
 finger itta lede of is. twa punda. Sulck boeck hath fior pund. jef dio
 hand of is. fiortene pund. jef thi erm itta erimboga of is. sextene pund.
 jef thi erm itter axle of is. achtene pund. jef tha monne thi thumma
 loem is. soe is dio bote thria pund. en bete. and onbrenze. jef hy
 dat spreect. thet hy hem tha baldele erra se. so is dio bote achtene
 onza. en and xx scillinge. en bete. Hlibwey itta trach scunken. and
 tian enza. allewa engels. and fyf clena. Deer on dy Beenbreke
 also fula. en bete. Dy Hlibwey itta anclowe fior pennig. and sa-
 wen enza. Dy beenbreke alder. also. ayder niogenda half engels.
 en hala clena myn. and onbrenze. Dy forma Hlibwey itta tanum
 allerlick fiouwer penning myn dan fyf enza. sexta half engels. and
 thredda half clena. Benbreke. an da Hlibwey. also fule. ebete.
 Der nest an da tanum di Hlibwey tolif pennig. and thria enza. fior
 engels. and fior clena. Dy Benbreke anda Lihwey also fule. Dy
 wtrife Hlibwey anda tanum. achte pennig. and twa enza. Der on
 dy Benbreke also. ayder tre engels. tre clena myn. en bete. and on-
 brenze. so hwa so queth. dat hem syn sconck. da fiefindel erra se.
 soe scil hi mit ene eth swerra. soach hy thes edes. en pund. en be-
 te. and onbrenze. so hwa so queth. dat hy se da baldele erra se. so
 sal hy swerra ene eth. soach hy des edis. en bete. and onbrenze.
 so hwa so queth. dat him syn skunk al lam se. so schil hith ene eth
 swora. soach hy des edis. en pund. so wint hy mith threm edum
 thria pund. Det fiarda mey hy nauth winne. umbe thet hy hem
 naut off is. Alzo is 't in da erme. also ind skuncke. Det by wint
 mit

* in tha scunke. Thet hi mith thrim ethim winth thria pund. en bete. Hwam so werth sijn foeth of slain in eenre fry kase twiska tha foeth werft. and tha tane. jefta sijn band. thio bote is fijf merck by XII scillinga. Thet aghe also fula jef hy aller syone onmir. Aldus is thi Wilker in tha Lande. fan agbum. fan bandum. and fan fothem. and fan gersfallich Lethum scelma betha bi Landis Wilkere. also ith bir estir bescrion is. Ghersfallich Lith berhima mith XXXIII pundum. mer al ther en manne thet are afslayn is. VIII panninga and XIV enza. XVII engels. en clena mijn. Lamlib. and brein wunda. ayder mith XXVII pundem tho betane. Thi Beenbreke. Truch gungende dolg. truch hand-bleth. truch tinne erm. and truch tinne foeth. and truch tinne scunk. so is allerlikis bote en pund. bihala Benbreke truch fingher. truch tana. en hala pund. thri bete. by thes Landis wilker, zo is allerlikes bote. thi ingung XVIII enza. and thi wigung also fula. and thinne hals also allerlikes thria pund. thri bete. Thes Dus flekis bote uppa sinne frya hals. fijf finghera breyd. twiscke wede and sced. VIII panninga. fior enza. en and fijftich engels. thrim clena mijn. en bete. and onbrinscze. Swem flekis bote fior panninga. and fijf enza. thet is Landis wilker XVIII enza. and onbrinscze. VI half pund. soe scellet swerra twene jef three man. thet hjaet oen seghe. thet hi swomma leghe. jefta fiorsum onswora XXI engels. Ther na dus flech also. sulck boech halt ayder XIX enza. jef en manne mannigera dolch. jefta Blod resna deen werth. than en mey hyse bispanna. soe scelma se alle beta. jef hy swera wille. thet se hem alle den werde ith enc fethe. jefta ith ene skele onbrinscze. jef en man en dolch swera wolla. so ne moth hy nach onswerra. hit ne habba aller weykis ena meta. so mothma hith umbe meta bi tha egge. and lewa. then fiardel. soe achma tha thre delan tho betane thri bete. jef hi soerd swerra wolle enc lameibe. soe scelma that bete en bete. Harh is en riucht ingung. and wigung? Thet is en riucht ingung and wigung. Soe wer soe twiska twene endam. en mete is en bete. Benz wigung. jef hit swerra wolle. soe moet hy anda dolgha witta thira sinena kerf. and ben brekam. and thira benena wigung. swerra. ferra ne mey hy. jef thi man nene and otherne spreka tham thera thira benena wigung. and thira relbe broka. and thira sinene kerf. en bete

and

mit trim edum tria punda en bete. Hwam so wert sijn foet of slayn
 in enre fri kase. twiska da foet werst and da tana. jef sijn band.
 dio bote vyff merck by toliff scillinge. Dat oghe also fule. jef hy
 aller sion onmischt. Aldus ist dy Wilkoer in da lande. fan agenen. fan han-
 dem. en fan foetem. and fan gerft falligha ledum beta by Landis Wilkoer.
 Also is hijr efter byscrioun. Gerftallich lith bethma mit twa and xxx
 pundum mer al der da monne det are of slayn is. achte pennig.
 fioerteen enza. sawenteen engels. en clena mijjn. Lam lith. and
 Breyen wonda. ayder mith sawen and xx pundum ti betane. Dy
 Ben breke truch gungande dolch. truch hond bled. so truch dine erm. so
 truch dine foet. so truch dine skunk. so is aller ekis bote en pund.
 by hala Benbreke truch finger and truch tana. en half pund. by des
 Landis wilkoer. so is aller ekis bote. dy ingung achtene enza. and
 dy wtgung also fule. an dyne hals fyf finger a bret twiska wede and
 sed achtene pennig. and fior enza. en and fyftich engels. thrim
 clena mijjn. en bete. and onbrenze. Swimsekis bote fior pennig.
 and fyf enza. dat iz Landis wilkoer. achtene enza. and onbrenze.
 vi half pund. ende scillat swerra tweer trouwe maen. dat hjat
 onsighe. dat hy swijma leghe. jesta fiouwera sum ont swerra. en
 and tuntig engels. Therua dust flec also. sulck hat ayder niogen-
 tena enza. jesta ena monne mon negera dulch. jesta bloetresene deen
 wert dan en mey hy se byspanne. soe scelma se alle bota. jef hy
 swera wille. dat se hem alle den werde it ene stete. jesta it ene skele
 onbrenze. jef enc mon en dulch den wert. and it gerftallich swera
 wille. sone moth hith. naut onswera. hit ne habbe aller weykis
 ena meta. so mothma hit umbe meta. by daigge. and lewa. den
 fiarndel. so achma da tridelen to betane thri bete. jef hit foert
 swero wille ene lammende. so scilma da beta en bete. Ho: h is en riucht
 ingung. and wtgung? Let is en riucht ingung and wtgung. soe hwet
 soe twiska tweer endem en metens. en bete. Bena wtgung. jef hit
 swera wolle. so moth hy an da Dolg wita therra sinena kerf. and Ben-
 brenbreke. and thaira benena wtgung swera. ferre ne mey dy mon
 nene deda an otherne sprecka. dan der thriwa wtgung. and tria
 ribbo breke. and thriwa sinena kerff. en bete and onbrenze. Des for-
 ma benis wtgung achtene pennich mijjn dantian enza. allewa engels.
 and fyf clena. Des oderis benis wigung fior pennig mijjn dan fyf enza.

Sexta

and onbrincze. Thes letteres *bene wtgung tv panninga*, myn than fijzenza. sexta half engels. and thredda half clena. Thes *formas* *bene wtgung viii panninga*, min than x enza. x i engels, and v clena. Thes thredda benis *wtgung viii panninga*, and twa enza, thre engels. threm clena myn. *thera allerlyck achene eth on tho brin-gane*. jef math bekanna wile en bete, and onbrincze. *Rebbis breke*. en half pund. Thes o heres, also. Thes thredda, also. en bete and. onbrenicze. *sine kerf*, also fula. *Thrira rebbis breke*, and thrira *sine kerf* allerlich ach en eth on ti brengane. *Blod resua onder tha onletene*. en pund. en bete. *Blod-resua in re in then buch*. fior panninga myn. than **xx ix enza. xxv engels**, twam clena myn. en bete, and on-brinze. *Mete dolgh in thin buch xxxi i enzena. xxxix engels*, thrim clena myn. *Wapel-dranc and halsraf*, and ned mund. soe allerlikes bote. x enza. and acht pund. fior tundesta thrimen penninga. thet were to gadere en bete. x scilling, and vi half engels. ene sextendele dis clena myn. jefsta **xii sum onswerra**, en bete. *Thet is en riucht wapel-dranch*, ther werd worpen in en onwed wetter, ther by ne moghe bor mihi bandem. ner mith fothem ihine grund reka. ner mith aegnum ihine himel syen. ner mihi arathine ruft hera. soe scelma him beta mitter byname da bote. theth is riucht *Lindwerdene*. en bete, and onbrincze. jef en man sprech. thet hi *alrasundena* nath ne habba ther hi methe bernd and op waxande was. therma him mey by kanth bath. soe scelma hit beta mith **xxi v pundum**. jef hi nauh ne kanth. so ne. mey hi ferra onswera than tha thre delan. jefen man an otherne *dulgat* mith *saxe*. soe is thio bote thri bete. jef en man en otherne *bith*. soe thio bote thri bete, and thi man is wether thine Dekan ban scildich. Thi *brand* also stor bihalva thes thet hi with thine Dekan nath ban scildich ennis. thine brand achma umbe thi methane. enis *manis riuchte hjeld* send fior enza. and *vifteen* pund. Tha *fifteen* pund, tha *fifteen* pund were **xviii** half scilling engels, and twene engels, fior clena myn than fior enza. *syf engels*, *syf clena myn* than fior enza. *syf engels*, *syf clena myn*. en bete, ene *Baedjeld* **xxix enzena. xxxix engels**, and thre clene. en bete, and onbrincze. jefma an man foghed fry on thes *Prana wald*. ann halt hinne an heftene. and an hera bendum. dey ande nacht. soe scelma him beta mith ther *Lindwerdene*. jefsta **xii sum**

Sexta half engels. and thredda half clena. Des *thredda benis* wi-
gung. achte pannig. and twa enza. tre engels. thrim clena myn.
Therra allerlyck ach anne eth on to brengane. jef mat bikanna
wille. en bete. en onbrinze. *Ribbis breke* en half pund. des ode-
ris. also. des threddis. also. en bete. and onbrenze. *Sijn kerf*
also fule. Der *thrira ribbenna breke*. and *thrira sinena kerf* allerlick
ach annen eth on thi brengane. *Bloetrefene* onder da *onleten*. en
pund. en bete. *Bloetrefene* in rede in den *bwc*. fior pennich myn
niogen and tuntich enzena. fior and trijtich engels. twam clena
myn. en bete. and onbrenze. Mete *dolch* in den *bwc* tria and tri-
tich enzena. niogen and tritich engels. thrim clena myn. *Wapel-*
dranck. and *Hals-raeff*. and *nedmund*. so is allerlick bote. tianenza.
and achte pund. fionwertuntigsta thremede panninga. Dat
wer to gadere en bete. tian scilling. and sexta half engels. eue
sextandele dis clena myn. jefsta tolewa sum unswera. en bete. Dat
is en riucht *wapel-dranck*. der *wert werpen in en onwad wetter*. der hy
ne mogbe hader mit handum. ner miib foetum thene grund. ner mit agbe-
nem den hymel syan. ner mit ara den roft hera. so scelma him beta mi-
ther benameda bote. dat is riucht *liod verdene*. en bete and on-
brenze. jefsen man sprekt dat hy *allera sundena* naut n'abbe. der hy
mede bern. and op waxende was. hy bykanth hith. so scelma her
beta mit fiouwer and fior tegha pundum. jef hy naut ne kant. so
ne mey hy ferra unswerra. dan da tre delan. jef en man oderen dul-
get mit saxe. so is dio bote thri bete. jef en man *odcrem* bit. so is
dio bote thri bete. and thi man thyne Deckan ban scieldich. Dy
brand also scoer. byhalva des dath hy wer den Deckan nauth ban
scieldich is. den brand achma umbe to mettane. enis *mannis riuch-*
te jeld sent fiouwer enza. and fyfteen pund. Da fyfteen pund
were achtenista half scilling. and twene engelsche. fior clena
myn. en bete ene *Dathjeld* nioghen and tuntig ensena. fiouwer
and tritich engels. and thria clena. en bete. and onbrenze. jef-
ma ene mon fucht fri one thet *frana wald*. and *halten an bestie*. and
in *her bendum*. dey and nacht. soe scelma hem beta mitter *Liud-*
verdene. jefsta tolewa sum onswera. *Ater mannalick* ach zijn boet
to delan with zijn brother. so langhe soe hia me n bede lat fint
jef hy sijn sex lithan gans habbe. da aghena. da handa. da foes-
ten.

onswerra. *Allermamilib ach to delana with sinne brother.* soe langhe
 soe hja men belad send. jef hi sine sex lithan gans habbe tha neg h-
 ne tha hande tha fothan. *Dolghet thet ros enne man.* and tyadere,
 jefsta and kepple. jefsta ansine stalle. so ne thorma hith nath beta.
 hit ne standa an Hera wey kepplad. jefsta an smethes husdem bun-
 den. jawelikes *fias dolg,* scelma beta al der hith leghith, laept.
 And this *bondis* bite hit ne thet hit *nachtis dwee.* jefsta alsma op *hine*
staep. jefsta *hine slyt.* alder hi leith in sine damine. soe thormeth
 hit nath bota fan thissem allem *spreckath hia an twa.* soe schillerh
 thet wita sownen sinra bura. jefsta enis mannis *ros.* ther bi uppa sith
dolghet en otherne man. soe schel hit beta also dyore soe hith selve
 deen habbe mith sinne handem. Thes *oxa* and *jouwelickes rether,*
 schettis bote and thes *swines.* thes *bona.* thes *katta dolg.* mith haelre
 bote schelmath beta. jef hia then unwillia. and tha wanwithscepe
 ther stath heftich by fwerra willath. Aldus ist fan dae *hunda.* hit ne
 se, hit dwe. als hyr to fara is byscriuwen. soe ist sunder bote. Mer
 dwaeth this binaemed a dier *hors* and oderne dyare. soe scelmath
 beta lich jefret thi man selve dwe. *Supra dicta emenda fient si anima-*
lia nocuerunt. Si laeduntur animalia inferius expressum est. jefsta enis man-
 nis *Hors dulghets werth* ther mith lerim byleyth hath. jefsta mith ta-
 me halt. soe scelma hit beta astha hem selm den were. ferra
 moth hy nauth in caya. mer wel moth hi keftigia umbe sine scatha.
 jef thet *Hors dulga* at ane *man* ast sine here *hine* mith tame halt. and
 mith lere bileith hath. soe scel hit beta as tha hit self den herhe. ney
 hit were buta sin wit sceppe her schijn, and wr sin wald ronne. Hoth
 soe thes mannes ayn *fy a doth.* theth scel hy beta aldus, en bethe. and
dulghat hit en *dyar.* jefsta *deih.* thene scada half ti betane. and nene
 frethe herim ner lyodem. en bete and onbrinscze. Thi thiach merik.
 and ernmerch. and *breyu panna.* *burst-been.* *sculder-been.* thi *ben-breki*
 ther alre ekis bote *viii* panninga. and *xiv* enza *xvii* engels. en
 clena *wijn.* also fyr soe tho bote mara ne se tham *viii* enza. and
 thria pund. thet is *stryth-heftich sceth.* Ist *strid-werdith.* and hy wr-
 wonnen werdith. soe scel hi beta herum. and liodium. en bete and
 onbrenscze. *Regghis ben breke.* en pund. thri bete. Soe hwame syoth
 truch sinne *buch.* soe achma hine to metane bi ther syda ther hit
 korthera is. and twiska twer endam bi this *thummis kathe.* so achma
 him

ten. *Dulghet* dat *ros* enen *man* anda tiader. *jefta* an keppele. *jefta* an sijn stalle. So ne thorma hit naut beta. hit ne stande an her-*wey* keppelat. *jefta* it smedes hwzebonden. *jowelickes fias dolch* scelma beta al dir hit leghet, hlapet. and des *bundis bijte*. hit ne se dath hit *nachtis dwe*. *jefta* alsma op *hine staect*. *jefta* hyne *slayt* al der hy leyt in syne damne. So thorma hit naut beta fan dissem allem. spreckath hia a twa. So scen dat wyta sawen synra bura. *jeff* enis mannis *ros* der uppa sit *dulgheth* enen oderem man. so scil hi beta also duerre so hit selve mit zyn handem den habbe. Des *oxa* and *jowellikis* rether *scetiis* boete. and des *swines*. des *bona*. des *katta dolch* mit haler bote schelmat beta. *jeff* hia des onwillia. and da wanwitscipe der scat heftich by swora willet. Aldus ist fanda *bunde*. hit ne se, dat hit dwe. ist hyr to fara is byscroun. So ist sundir boet. *jeffima* enis mannis *hors dulghet*. der hy mit leer byleyth hat, *jefta* met tame halt. soe scelma hit beta as tha hem sellef deen wer. Ferra moet hi naut in taia. mer wel moet hi kestigya umbe zine scada. *jeff* dat *ros dulgheth* ane *man* als sin Hera mit tame halt : ende mit lere byleyth hath. soe scil hit beta as tha hit sellef deen hede. ner hit wet buta sin witscipe herscin. and wr sine wald ronne. Hoth so des *mannis ayna fia* deth. dat schil hi beta. aldus. en bete. And *dulgheth* het en diar. *jefta dath*. denne scada half ri betane. and nenne ferdem herim ner liodem. en bete. and onbrenze. Dath *thiach merich*. and *erm-merich*. and *breyen-penna*. *burst-been*. *schulder ben*. Dy been brcke aller ekis bote achta pennig. and fiorteen enza. sawentene engels. ena clena myn. also fir. so dio bote mara ne se dan achta enza. and tria pund. dat is. *tribeftich scoet*. Ist *stridverdtib*. and hi wrwonnen witude. so scil hi beta herum and liodum. en bete. and onbrenze. Benbreke des *regbes*. en pund. tri bete. so hwasoma *scoet*, *truch sine buck*. so achma hyne to mettane bi der syda der hit kortera is. and twiska da tweer endem. by thes *thumma kate*. so achma hy ne to gewane *ayder thumma kate* flower pennig myn dan syf enza. sawentene engels ena clena myn. Dene in rede al der to. jes thi man sprect. dat hi wr al syne led a thre delan wrlerren habbe. bykanthma hit. so ist acht pund. and thri bete. en bete. and onbrenze. Benbreke an der *foetverft*. allerlijck acht pennich bin-

him ti gewane ayder thumme kathē fior panninga myn than fyfenza.
 xvii engels. en clena myn. Thene in rethe al der toe. jef thi man
 sprekt. thet hi wr all zyn lethe tha thre delan wrlerren habbe. and
 hi thin fiardel behalden habbe. bikant ma hith. soe ist viii pund.
 and thri bete. en bête and onbrinscze. Ben-breke ander foibverschall-
 allerlyck. viii panninga. bynnem xenzem. xi engels. and v cle-
 na. en bete. and onbrinscze. Hwerzo thi man stothem werth truch
 zincē machtem. truch dat fel thio bote. en pund. hith ne se thet hi
 ferra spreka. soe mey hi habba thria sine-kerf. Thio aersta, thi
 sciapsine. and thio wald-sine. and thio fruchtine. hir moth hi fan tigia
 thria onnameda morth tha achma allerlick toe berane also dy ora
 alze an manslachta. jefta xii sum onswerra. Hwam soe werth of
 snethan sin *Hotham. thio riuchte bote umbe thene ferra. sex pund. um-
 be ibene wenstra sexte half pund. werth him sin pinth of sneyn. viii
 pund. hine wirde eth wivet ther bekanth. so ach hi nene bote umbe
 thet manslike. umbe thine peynth offe seymth. sulck Boech halt xviii
 pund. en bete. Blicande Blod-resna binna clanem. en scilling. and ix
 enza. xi engels. and viii clena. jefta thre ethan Mete-dolch binna
 clanum. xi scillinge. ix halfengels. jefta thre ethan. mete-dolch in
 re in thine buch xxxiv anza. xxxviii engels. and iv clena. Sulck
 Boech halt xxix enzena. xxxiv engels. sex clena myn. Mete dolch
 buta clanum x enza. and viii panninga. jefta ethan. xi engels.
 and fior clena. Thrira Lescā allerlick fyff scillinge. fiarda half en-
 gels and ene clena. Ere scredene iv enza. fior engels. and ena clena
 myn. sin kele alsoe. Thrira ben breke xi scillinge mith en ethe ti ha-
 lianc. ix half engels. en bala clena myn. Hwazo dulgheth werth
 truch erm. and truch scunk. truch foeth. truch banda. hwer soe is twis-
 ka tha twa dolg helis fellſs thrira singhera breed. soe agh hi thes in-
 gunges xviii enza. and thes wtgunghes also fula. thet were tho
 gadere thria pund. Thio Wapel depene binne thes komiges mercken.
 binna tha Se-burch fior panninga mijn than xxix enza. Theth Send-
 riuchte bote by wisere the grand scriwcris. thes onder na wtgung
 xi scillingen. Thi in renne this blodis xlvi scillingen. Hwazo
 otherne dulgets mith saxe. jefta mith ermborsta. jefta mith bogā. tha
 send thria bete ti betane. Dayeth hi thene dath al der on mith ene jel-
 dum ti jeldane. and twam ferdum. hit se then in tha loeghum
 ther

na tian enza. allewa engels. and syf clena. en bete and onbrenze. Hwaso dy man scetten wert truch sine machta truch thet fel. dio bote en pund. hit ne se. dat bi ferra wil sprecka. so mey hi habba *thrīa syn-kerff*. Dio arste. dio *scip-syne*. and dio *wald-syne*. and dio *frucht-syne*. hyr moet hy tygia tria unnomede mort. da achma allerlick to betane. also diore als an monslachta. jefta tolewa sum untswerra. Hwaso wert *osse sueden* sine *bathaz*. * dio riuchte bote umbe *dine ferra* sex pund. umbe *dine winster* sexta hael pund. wert him sin *pint osse sueden*. achte pund. hene werde ith wywem ther by kanth. so ne ach hy nene bote umbe thet manslike. umbe thene *pjynth* osse *seib*. Sulch boeck hath **xviiii** pund. an bete. Blikande *boetrefene* binna *cladum* en scilling. and niogen enza. allewa engels. and fyff clena. jefta tre edan. *methe dolch* binna *cladum*. toliff scillinge. niogenda half engels. jefta tre edan. *Mete dolch* in rede in den buck. tria and tritich enzena. ach and tritich engels. and fior clena. Sulch boeck halt **xxix** enzena. flower and tritich engels. sex clena myn. *Mete dolb buta* *cladum* tian enza. and achte pennich. jefta edan. toliff engels. and flower clena. *Trira Lefeka* allerlick. fyf scillinge. siarde half engels. and en clena. *Bre seirdene* fior enza. flower engels. fyff clena myn. *sinkele* alzo. *Thrīa bennena* breke. toliff scillinge met eue ethe to halljane niogenda half engels. en hala clena myn. Hwaso *dolget* werth truh *erm*. and *scunk*. truch foet. and *banda*. hwerlo is twischa da thwa dolch hellis fellis trira fingera bred. so agh hi des ingunges achtene enza. des wigunges also fula. det wer to gadere tria pund. Dio *wipel-debene* bynna des *konniges merck*. bynna da *Se-burch*. flower pennich myn dan **xxxix** enzena. Thit sind riuchta boeta by wysene des grand scriwer. Des *onderna* *wigung* toliff scillinge. Dy in ryde des *blodis* acht and fiortich scillinge. Hwaso etherne dolget met *Saxe*. jefta met *amberste*. jefta met. *boghe*. that sent tri bete. te betanc. ende *dayt* hy den *dath* alder on met eue jeldum to jeldane. and twom ferdum. hit ne se deen in da logum. der da trin jelden to biscrioun fint. *Hils-fleck* twiscka *wede* and *secede* achtie pennich. and fiortene

E 3

enza

* I.e. Scallum, Leg. Klokan. i.e. testiculi.

ther tha therne jeld te byscriuwen send. *Hals flach twiscka wede* and
seed ach panninga, and xiv enza. *Een swem-fleech fior* pund, and fyf
 enza. Thet is *Wilker des Landis xviii enza*. Theth *in re in or therh*
 lyf buppa da reffe. thio botha is xxvii tunan. Thi *benbreke ander*
breynt panna viii panninga and xiv enza. Thes *forma benis* *wigung*
 also fula. Thes *otheris* fior panninga, and vi enza. Thes *thredda xi*
 panninga, and thria enza. Theth *in re in thet hafida*, fior panninga
 myn tham xxix enza. Thio *erghene viii* pund. Thio *dawethe* fior
 pund. Theth bi sprekt *ut supra*. Thi *wlite* onder tha and *letene* fior
 panninga mijnen tham xxix enzena. Thes *onberna benis* nachte nene
 bote. Theth is *benis* *wigung*. ther wbe cote geyganna hande, jef
 ene manna thio tunga of *sneyn* is. soe is thio bote ene tweede jeld.
Bladresue truck tha *tunge* xxx scillinge, and onbrenscze. Hwerth
 emman in zin *hals* dulgeth theth hi wrigande gunge x half pund.
 Hwerther en man in thin *strobella harvyn*. jefta *flath*, and werth him
 dio *sprake* thio fiardele *erra*. so ach hi iv pund. werth se tho *haldele*
erra. vi pund, is tha *tre delan* *harvey*. x pund, allerlick on ti bren-
 gane mith sonderga etha. Fander here theth selve riucht, and ther
 syone, and fander tungba ther selve. Thes *felles onfiecht* vii scillinge,
fin res wt also stor. *Thre swemflecam*, and *thre erd-fallen*, and *ibria* *wap-*
pel-pina habbet ena bote, and ene riucht. Thi *hagesta* *swim-flech* xviii
 enza. Thi *midresta*, xxvi scillinga, thi *mijresta* xiv scillinga, tha
 lada vi ethan. *Abel ad incepta* x scillinga butha etha. heith and kyelde
 x scillinga, ayder mith ene etha *thihatiane*. Therra *fiffenne* aller
 ekis bote xxxvi scellinga. *Visus*, *auditus*, *gustus*, *odoratus*, *tactus*.
 Theth *wr-lid* thes *agh* vii scillinga, theth *nedersta lib* v scillinge.
Ongneyles in scatenga xxxvi scillinge. *Berd of branib*, jefta *kanc* of
barud, werth fiarda half pund, tha latha sex ethan. *Lamma thana*,
Lamma fingerum, achma to betane mith threm pundum. Hwazo
 otherne sin *clana to ranth* on sin wille, and this otherne onwillia, soe
 is thio bote iv panninga myn than fif enza. Theth is sextate half
 engels, and thredda half clena. Halth hi thine *top*, an *swengheth* hine
 mith tha *biere* thio bote is, twin scillingen, thiets is oerhal engels,
 other half clena. Hwam soma mith *wald bisered*, jefta *frowen* *hiara*
 It *Freslan* offe kerth, soe betamet hemman mith thwam enzem, and
 mith acht pundem, and mith fiorundesta thrimen panninga, ther
 is

enza. een swim fleck flower pond. and syf enza. Dat is *kere dis lans-*
 des achte enza. Dy ben breke ander *breyn-ponna*. achte pennich.
 and fourteen enza. Des *forma benis* wigung. alzo fula. Des *oderis*
 flower pannig. and sawen enza. Des *thredda toliff* pannig. and
 tria enza. Dy in ryde in da haude sfor pennig myn dan **xxix** enzena.
 Dio erg ne achte pond. Dio da rende sfor pond. Deth hy spreit,
ut supra. Dy white under da onletten flower pennich myn dan niogen
 and tuntich enzena. Des *onberna benis* wigung ach nene bote. Dat
 is *bena* wigung der ute tute geyganna haude. jeff ene *manna* thio
 tunge of *sucyn* is. so is dio bote en tweede jeld. Truch da tungbe
bloctresene **xxx** scillinge. and onbrenze. Wether *emna in sia hals*
 dolgheth. dat hy wrigan gunge. tiande half pond. Werther en
 man in den strobbolla hawen. *jeftaslayn*. *jefta staet* ende werth hem
 dio spreke da fiarnde erra. so ach hy flower pond. wer se hem
 da baldele erra. sex pond. sineth hy da tre delan wey. tian pond
 allerlick on ti brengane mit funderlingha ede. Fander *here*. dat
 se lef riuchr. and fander *sone*. and fander *tungha* dat selve. Des
 fellis of een sawn scillinge. *sin res ut*. also scur. Thire *swim sleken*.
 and thire *erdfallen*. and da wapel-pyna. habberth ene bota. end en
 riucht. Dy *middelsta* sex and tuntich scillinge. Dy *minsta* fiowertene
 scillinge. da lada sex edan. *Abel ad incepta*. tian scillinge buta ede.
 bitte and *kilde* tyan scillinge ayder mit ene ede thi hallyan. Derra *sijf*
 senne aller ekis bote sex and **xxx** scillinge. *Vifus*. *auditus*. *gustus*.
odoratus. *tactus*. Det ure blyet des agha sawen scillinge. Det neder
 blyed syff scillinge. *Ongneitis in scathengha* sex an trijtich scillinge.
 veder *wulng* flower and tritich scillinge. *Bird of barnd*. *jefta*
knap of bird werth. fiarda hael punl. da lada sex edam. *Lam-*
me tana. *Linne fingbarem* achma to betane mith trim pondum.
 so bwa so oderem sin clael to rant we sin willa. so is dio bote
 flower pennich myn dan syfenza. dat is sex half engels. and
 threda hael elena. Hwam soma mith *wald byscerrid*. *jefta* *frowen*
 hiara *frustelan* of kerst. so betma himmen mit twam onsem. and
 mith achte pondum. and mit fourtentsta thremna pennich. ther
 is allista half scilling. sundr ene hala engels. Hwaslo otherne
 bauh sijn hand. sijn foet. is x enza. and x pond. and fourtent-
 sta thremna pennig. dat ibrettenista half scillinge. and oder
 hael

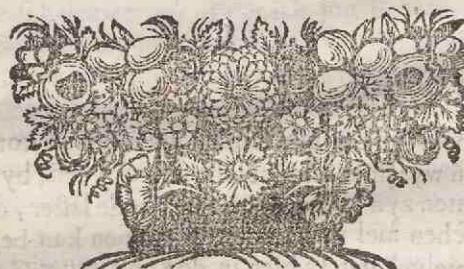
is xii half scillinge. zonder ene hala engels. Hwae soe otherum
sengerib sin hand. sin bote is x enza. and x pund. and fiorundista
thrimen panninga. thet is xiii half scillieg. and other half en-
gels. and fyfte half clena panninga. Hwa soe otherne werpth
mith koppe. and mith tha *byare* under tha aghene. thio bote is fior
panninga myn than fyenza. thet is vi half engels. and thredda
half clena.

E Y N D E.

hael engels. and syfsta hael clea panninga. Hwaſo oderem mith koppe. and met da *bare* onder ſijne *agbena* werþth. dio bote is flower panninga myn dan fyffenza. dat is ſexum half engels. and thredda hael clea. Halt hine cop and swinth hyne mitta biare dio bote twene ſcillinge. dat is oder half engels. and oder hale clea.

E Y N D E.

F FRIES.

FRIESCHE BRIEVEN

Van Mr.

GYSBERT FAP IX.

*An dy in allerleye taelle-tonge-kurste- in
wittenschip lyfjende*

SIMEN AEBBES GAEBEMA.

I.

Eerste vriend:

En soete tydkorting souden wy t'samen kunnen hebben, indien wy (met dit Friesche werck) eens by malkanderen mochten zyn, want dit overtuigt de laster, dat men onsen Frieschen taal in geen letter-grepen kan begrijpen; geweldig, namelyck dat sy hier in de kunst eener Grammatica bequamemlyck begrepen is. Ick bedanck U,E. voor d'onderrechtinge van *th.* voor een *d.* te leezen. 'k heb zedert beter kunnen leezen, hoewel ick gelooove dat d'oude Friezen na *th.* en niet na *d.* gepronounceert hebben, gelyck wy noch in veele woorden doen.

'k Merck dat den Grammaticus de C. als K. gebruikt, als Baccir voor Backer, ten ware men Baetsir voor Backer t'sijnen tyde seide, want d'oude luyden landwards noch hedendaegs seggen. Beauwe het *baetsen*. Beauwe boeck joe-mðarne, in da het 'ir 't mey yen *baetsen*. 't iz eerden al *baetsen* dat nu kromle wirt. 't wirt jiette *baetsen*. Maer noodsakelyker moet den C. K. wezen in Nuytce [nuytkje or nuytke] Pricce, Priccilce, [pricke, prickelke] Tuwtce, Tuwtilce [tuwtke, tuwtlike] &c.

De klinck-U. wordt seer gemeen voor de stille-V. ende noch meer voor den W. gestelt, als Uioer voor vioer (by my wjuwke)

ke) [wieck, vleugel], Uey voor Wey, Uaegen voor Waeygen,
(by my wægen) &c.

Oock wordt Y. voor den stommen J. in (onder andre) dese woorden Yeſt. Yeld ofte Yold. ſeer t'onbruyck gebruyckt. Moefte, indien 't leezbaer wezen zoude, yeſt (gift) jild, jold (geld) noodsaecklyck geschreyven worden. meer by gelegentheydt.

uweu

G. JACOBS.

II.

NEY haechlycke in ljeaflycke taens for dy feynte boecken in oore ſchriewerye, ſtjoer ick jon E. weerom jon wolbegonne ſchreawne hiftoarie-fersſen fenne åde F R I E S - N E wetterbruwze ney Ingellân (dy ick winschje in gledde fordong to uwz tyd to) mey jon fol-niacke hoavelingk. In den behâd ick jiette dat haed-boeck, dat y my to-eogene habbe mey so-die-nighe hægh-ljeappende boeckſtaoyjinge dy fier, fier, myn naetighe fortjienſte oere holle wjneck'let. Tanck moat Y dear for habbe.

Nu behâd ick jiette H O O F T S (haed-extorie) Schijd-boeck ſen Hollân, mey dat oor boeck ſen forſchaete rymlerye; dear ick hette rommer tyd to forſijkje, om dat ick (trogh æg-wæcheyt) naet folle lezze kin. Dy forſchiedene fersſen, (dy Y for my uwtſchreawne habbe, in op jon wircken macke binne, befalle my oerdâdigh, ynſonderheyt ſtiet my Hen. Bruno heel jamck oon, ſo dat ick my ſchamje aet to feynen, mar door 'et lyckewol naet litte, om dat ick naet better bin az myn wird. Niimme den yntanck dit ferske op 't Hæge-lict, in ſchriewe al to met reyz oon dy jinge, die jo alles wol-ferts in filligheyte winschet, in bliuwit yn åde ruwne F R I E S C H E rjuecht-uwtte golhertigheyte

Jon

GYSBERT JAPICX.

Slachtmouanne dy njoeggen-
tjende dey CIO LOC LIV.

Jiette ſtjoer ick di feynſjende Torquatus.

F 2

Greate

III.

Greate Stalcke;

MEuwz frjuene GEALAM A habick jon oengenamme schrieuwinge, mey dat forleacht rymme, wol ontfinzen, wer foor ick jon E. hæchlyck bytanckje, az æck dat Y my hoope jare omringen wyldotiger berjuechtinge trogh jon edele pin to ontfangen, wier ney ick langh-halsje sil to tyde, dat ick 't oonfirddje. Ick stjoer dat boeck sen forschate rymlerie æck to reg, in behâd jiette HOOFTS extoarje, dy 'k ney'er han c'huwz leyne schil. Onderwijsche wirt myn greate stalcke in lock-silligh ny-jier winsche sen syn

G. JAPICK.

To hæke.

DAVENTREUS bet my befelne jon E. sen syn wege to grocijen
Bolsert dy neyst-leste dey sen 't Fier CICLIV.

IV.

Ney winschinge alles goes trogh yerd sche in hymelsche seyninge in wolfearte.

Greatte Stalcke,
I habbe my forschalcke,

ALso Y forteyn binne, tjin jon belauwe, sond're my jiette reys oon to spreken. Ick hie al firddig dit by-geande Rijm-ferske op jon *Minne-digheten*, dat ick joe E. by dizze gelegentheyt, nu oer-stjoer. In om yenighe tanckbaerhycyte to teanjen, for so folle in forschate schinckadjen sen forschate Rymlerye, so nu in

in den, oon my oerseynd, hab ick dy stoutigheyt in dy moed nimd, om jon E. mey dizze myn FRIESSCHE GOADS-FRJEUNE to benjeuncken. It is fen teerste PSALME-WIRCK by my rymmele; in, om uwz oprjuechte frjuenschip, tinckt my, it eerste komt jon E. to, &c.

Ick tins dat Y æeck al oors fen berie warden binne, om (allyck Y seyen, lest by my wezzende, fen myn FRIESSCHE PSALMEN by jon HÆGE-LIET SALOMONS to foegjen. (ick kin 't jon E. æeck naet riede, meytse salm herte nuttlyx.)

Mar so Y't, evenwol, incklycke bejarje, ick sit oer-boadigh stean, om uwt myn PSALMEN, dy 'k jiette hab (buwte dy 'k jon E. nu, az in besletten wirck, oerftjoerd hab) uwt to schiftjen dy 'er nolckst to besuwne wirde. So moast Y my to witten dwaen hoe folle rygglen dat jon E. tocht to bejarjen, hoe folle dat Y ynne tjocktje fen it wircks fatsoene breck hiene, om my dear ney to regelearjen. Dogh, jiette reys, ried ick Y't salm, mey eyn ferz-wirck (dear Y lockig 'er noagh yn binne) folje. Groetje dy leaf-habbers fenne ferz-in rijmme-kunste waems tjenner ick oer-boadigh bin, in ynsonderheyte gol uwt, yn folle miette, blieuwe schil jon fluegh-firdige

GYSBERT JAPICK.

Boalsert dizze sanctiende
fen 't Tiers foar moanne.

CIO IDC LV.

F 3

Ney

V.

Greate Stalcke;

NEY ljeaflycke in hert-gruwnlycke groetenisse seyn ick
jon E. dit boeck weer t'huwz, in betaens jo dear for.
Ick schoe jo æack in Latijnse carmin eynt habbe dy D A V E N-
T R E U S my behandge habbe soe (fen de heer M A C K-
D U W E L macke) den also ick koam, om dat selle to
heljen, da hie d' Autoare 't weer helle om jiette reys oer
to gleddjen, in onder-twissche izver ney Grinzer-lân rec-
ke om dat tijzel hollighe Lân scheel to holpen besluechtjen.
æf it nu jiette komme sil æf by-after blieuwe wit ick
naet. Ferre wol in tinckje oon jon frjuene in tjemmer

G. Japicx.

For-jier-moanne de yen-in-
tweyntigste dey. c15 150 LV.

VI.

G R E A T T E S T A L C K E .

H'k Ab jon See-fearts-lof boeck wol ontfinzen. 'k Zil't to
Peaffche, mey myn Doayter (so fizze de Hjilippers)
weerom seyne. 'k Stjoer jo dy tuttel pleate weer t'uws in
hab im D. D A V E N T R E U S beloytse littien, dy seyt nin kennissc
fen t'boecks matea je æf yn-hâd to habben, fortrouwet dat Y 't
alles wol oerwâge habbe ney æscke fenne boeck-stoaynge. Ick
wit æack oar z naet to fizzen, om dat ick 't naet lezzen hab. Dat
Macduëlsche carmen eeren oon-rierd, iz in schreaun ferfse fen sijn
Edelh. op dy Litijnsche fersse spylle, dy fen jon E. eeren, trog
my, oon D. D A V E N T R E U S behânge binne. Ick tins Y sille 't
jiette wol reys sjean. Ick taens jo for dy swietre hoope dy Y my
jane fen wyd-loftiger berjuecht-schrieuwinge op myn, jon ægen
on-wirddige F R I E S S C H E rymlerye. Ick forwachtje it al
lang-

lang-halsjende ; ondertwissche ljuentje ick jo E. myn importuynne
in al to faeck schrieuwinge ynce jamckste fâde to flæn. Wier to
my fortreatsjende , winchje 'k jo suwne in wolsfearrende to
blieuwen in hette ljeafs ynce schittte. Boalsert dizze oerde fenne
Gerz-moanne. c15 15CLV.

Jon

G. Japicx.

VII.

GREAT E STALCKE , ljeafste frjuene , formeysts fen
mynjeld , it iz my naet to lyen , dat Y to sjoer in to swird
fortolge , in dat'er hogge op jon E. litsen wirde soe om
wan-lieuwinghe fen F R I E S C H E Sjong-ferzen ; dear-om
al hab ick dy minste nammelyckheyte in nolckheyte om gloer-
ægjende swiettertjes in æf-ruechte puwck-famkes to tjenjen , ja
al ist , dat my 't schrieuwen , trog tjuesterheyt fen wetter-ægjen
al rju misfält , ick bin in bliu jon tjenner ; Lit my , trog myn bern ,
wittenisse tokomme het slag fen ferzzen jon E. bejarret . Gaest-
lycke æf wrâdlycke , in het tyd my berre mey , eer Y ney *Lajen* dy
boecken oon de Heer A N T . C L E M E N T seynje . so scil ick
dwaen het yn my iz . Hoopjende dat ick , fen dy wîrddighste Jiffers
Fries's le fers-wirck , trog jongunste , hette weer bekomme mey .
Ick langhje ney dy rymlerye , paetkerrye , in ljeaverye (trog jon
Ljead-gaestigheyte stâl-formearre) also wol az dy ljoarddige djier
yu *See-lân* dwaen mogge . In winsckje dat Y 'er mey ford fertc ,
op datse yn 't ljeacht komme , forhoopje dat it nu æack sycker-
lyck fleande ford-gongh habbe moat , nu socke twing-swiette
muullen , 'er om sollestearjende , jon edele pine op 't schienst
forgultje . Dit moast ick jon E. te flecht , mey Monsieur G Ä-
L E M A to-komme litte , (mey de opklieuwe fenne Medcis , dy
'k al trog-lezzen hab) Nim it yn tanck fen my , alle heeljon

G. JAPICX.

Gerzmoanne dy sanctiende
dey , 't Jier c15 15CLV.

Dy

VIII.

GREATE STALCKE;

Dr goe ijn-borsle in friuenlycke rjue dear Jon E. my mey oon-gloerket, kin ick sjean in teastje uwte leste, in neyst leste, schriewringhe fea jon E. onfuzzen. De ijnnigge frjuene-njue det^t it, dat jon E. mijnen rijmlycke so fier boppe fortzenste wurddearret. In al bin ick so fier naet burtte gaeij, dat ick't my wurdigje, (dy my so naetigh kin, dat ir naet kinstigs ijn my iz) om sen socken heg-sleauden gaest, az ick ijjon E. blinckjen sjog for-oon-gesamme to wurddeu. So iz't, dat ick my des to heghlijcker seyngje, dat ick sock in frjuene bekond habb'. It formeis sen myn jeld, dy ville sen wijn bert de wollust sen myn sinuen. (so wol dy fysj uwterlycke az dy twijijnerlycke) vier for ick God tanckje, in bin, bheuw jon tjenner, jon frjuene, jon Stalcke in (mey ien wurd) Jon

GYSBERT.

Letsel yn onthad die my soritten dat selle dat my dy pin yinne han joe om to schriewen. Ick sjoeden dizze mey-geande ferssen, for dy Seeuwische Jiffer, uwt myn ade rymme, hier in dear, by-yen helle; hette nys woe myn forkromme binne-holle naet uwt lieuwerje. Isse 'er mey tjenne, dear 's meer behaden. Greetjese fen my, dy langjet om her rymme-ferssen to be-noazjen. Wol licht kom ick to Pingster reys to Ljeauwerd, om jon E to sjean, in mey elck-oorme to petearjen, onder-twissche d' Allerhægste befelne Boalsert dy sande fenne May- af blomme-moanne. CIOCLV.

Jiette reyz, jon tjenner, jon frjuene,
jon Stalcke,

GYSBERT JAPICX.

Mijn

IX.

Mijn greatte stalcke;

Ick wit naet het gaest dat my drieut (ommers wit ick dat it dy gaeft sen goe-njue in fest-buwne maetschippyc, dy de rymme-kinstse fytere het mey bynjern sen on-ont-wraegseljende knoattinghe) dat ick naet restje kin for jon bejearde to foldwaen. Ick seyn den dit jin-wirdig rymke, al-hoe-wol me sen dy matearje dear jon Musa op wircket naet, az mey dy greateste schânnne (allyck dy froasken jin Latoana) kueackje kin. It moast lyck-wol uwt hert in holle, in ynne pin so ringen az ick jon E. fersfen song, æf ick hie besauwe: in ford nei Ljeawerden, om genade to ljeuntgen sen myn left-schreuwne yimportuwnheite, dy my de ængste sen jon Stam-boeck oon-jæge, in ick wist jon onschild-redne so klean naet az jon E. duchtget. Dy groete sen Maester HINDRICK RINTIUS iz my oongenamme. Jon E. beleavje syn E. to forsyck'rearjen dat ick syn tjenner bin. Hier mei, in nei myn grote Stalcke in Goads njoede befelijende, bin in blieu ick yvig

Jon

G. JAPICX.

Sânde fenne Risp-moanne CIO IOC LV.

X.

GREATE STALCKE;

FEn uwz Recluare iister for-stoen habbende dat jon E. forlette fenne liende boecken hie, hab my daert-yeck forfirdge gear to packjen, in az to flechte oer to seinen alle het by my iz, in habbe dearomme ææk, yn haefte, in jon Stam-boeck, nim it for ljeaf it iz sluecht in rjuecht az dy sen Boalsert. Hier by geane ææk dy onthietene PSALMEN in LOF-SANGEN,

G

dy

dy 'k uwt-schreawn , uwt-rymme, uwt-wircke, in op-snolcke hab, so 'k best koe. Jon E. mey ordelje æf se 't ljeacht fortijenje, in komme Y mei myn ordel oer-ien, so smorjese ynne tjestre , in bewearje myn namme for it hekeljen, eidjen, kraebjen, guwchjen in gyz-gobien fen *Momus*. Dogge ick jouw-se alle heel oer yn Jon E. hnaen. Dogge my nammers dy eere, *frjuenschip*, *ljeafde*, *formevts in wille* oon, om al to met reiz to schriuwen, dear ick alle tyd neiguwje, in guwjende ondertwissche blieuw

Jon

G. JAPICX.

Dy fierciende fenne Hacy-
æf hea-moanne. CIO IOC LV.

XL.

Myn greate Stalcke ;

ICk hie wol winsche jon Broar in frjuene tjienst to kinnen dwaen, mar also ick nin gemienschap nog om-gong by Lân-predicântin habbe, habbe ick by uwz eyn Stedlearaer jearm seck oon prijze, dat jon E. for ljeaf nimme moat. To flechte hab ick dit yn-slettne oon Monsieur BOGEARDE kraeble. Beljeaf it jon E. om my by sijn E. to forontschildigen, so schil Y my hæchlijck forplichtje. Ferre-wol, Boalsert de eerste fenne Wijn-moanne. CIO IOC LV.

Jon

G. Japicx.

To

XII.

Mijn Greate Stalcke;

TO dizze stuwn to habbe ick, mey on gedild, wachtje ney andert; mar nu begint'et my ijn to bijnen, sorgjende dat Jon E. 't goet naet krigge mocht habbe, dat ick oer yen romme tijd al oon Jon E. seynt hab. Ick bin hæchlijck bekommere, naet sojamck om de voddeye fen myn FRIESSCHE Rijmlyre, az om Jon E. Stam-boeck, dat mey d'ore bledden ney jons troaje. Ick huentje Jon E. het ick bidde mey, litte naet yen dey forlern gean om my uwte ængste to wraegseljen æf it alles wol ontfinzen is, wier to my forlittende blyeu in bin ick

Jon

G. JAPICX.

UWZ D A V E N T R E U S iz nu æck al weer to höncke, æf 't Jon E. oon sijn E. æck hette to schrieuwen hie. Boalsert dizze trodde ijnnē Oaft-monne. 't jier CIO IOC LV.

XIII.

Mijn greate Stalcke;

HOCKER-deis hab ick de eere, in 't formeits hân dat Monsieur Boogaard my, yn myn stoppe sitteade, suwn, dy him oon my ypenbiere mei 't oer-handigjen fenien lez-wirdig Ljuentje-dichte, op d'illinde fenne Vauldoayzen macke; in nin tyd habbende, om syn reyze nei Ljeawerde to forfirdigjen, schaet fen my az to flechte, littende my hoopje op syn weerom-trog-tochtē. Mar dy iz so on-lockig for my welt dat ick, op in Tongers-dey yinne predicasje wier az syn E. by myn Ljeaffste koam, in oon her naet oorz belestge az my fen syn in Jon E. to groetjen. Ick hie foor om in ruwne frjuenschip mei syn E. oprijuechtje to habben, oermits my dy Tjierle (nei uwtbyldinge fen syn hoask wezzzen) jamck oon-stoe. Nu moet my dat uwck. Het rie? Jon E. geljeavje my reiz to onderrjuechtjen hoe myn schrieuwinge syn E. synne fil, æf ick it wæge in klampe mei myn Boalsertesjuecht in ijnecht-pinne oon 't boerd fen syn Amsterdamsche beschiedenheite; want buwtte dat moat ick oorz syn schuld'ner stearre.

G 2

It

It to sal dat myn Swægers Soantje sen uwfers nei huwz teag,
prielke myn gemoed om (mei frjuenlycke wol-winscke) doz to
briefkjen oon jon E. waems ick alle-heel bin, in blieuwe sil, so
lang azick bin

G. JAPICX.

Hearst-moanne, dy fijertien-
de dey. 'tjier c15 10c LV.

XIV.

Mijn GREATE STALCKE,

I Ck hie in bird-neckig, stjoeg in daem-steeg fornimmen om oon
jon E. naer to schriewen, fore ick jon beijauwe schriewinge
ontfinzen hie. Dit stoe az in pealle. Mar dizze gelegentheite
for-fallende mei Monsieur G E A L E M A , begoe ick eerst to wrig-
geljen, in yn kirtte wier myn Stant-friesige besluwt om fierre for-
stoauwne. Ick kom jon E. den jiette weerom mei schriewinge
fexcearjen, al widdene Y jiette ien reiz so boaz. Witte myn hæg-
wirddigste Frjuene, dat ick, mei myn huwz-gesinne, trog
Goads genade teamlycke suwn bin, in dat ick dy æfdruwckse en
fen myn frjuenne RINTJUS wol ontfinzen hab. Ick tanckje syn
E. in winsckje om ney'er kennisse mei him dy ontwyvelycke oon-
waegsje sil az ick jon E. in syn E. onthietene letteren wol-komme
paetgje mei. Tinslje frjuenen, dy gauw betellet jouwt duwbbeld,
in oermits dat naet schyd, frjuenen, komme allyckewol az dy qua-
pennigh, dy eindlinge kommende jiette wolckomme iz. jon E.
geleavje my dy leste fexterne fen myn F R I E S C H E P S A L-
M E N mei to seinen, so sil icker jiette twa by-schriewen, om
myn onthiett'ne tall fen L. fol to ljeuwerjen. Uwt.

Jon altyd yn frjuenschip oon-waegsende hiet-genegene tjien-
ner

G. JAPICX.

Boalsert dy fijertiende yinne
Hearst-moanne. c15 10c LV.

GREAT

XV.

GREAT E STALCKE;

Woldwaen, eyn hert drieuw, in onforfalschefaderlanz njue, moatte jon Ed ford-oon on ophâde-lijck priemkje om dock gwâne wirck (buotte schoftjen in sloufjen) r'eyn to boddjen : oermidz jon oerfleande Fenix prêal-pin meritêarret ninter stouwne log to lißen.

Ey! Gy! Dy gouwne oergouwne pinne!

Hy moat schriewe

So lang I tomme reppje kinne.

Hy schil blieuwe

So lang 'er minschen libb'ne binne.

Sijn bedriewe

Ontriert bly gaest, in hert, in sinne

Fen alleheel jon Ed.

G. JAPICX.

XVI.

Mijn grote stalleke ;

Ick hab jon E. frjuenlycke, mei-wirdighe treast-brieve mei om-rierende herts-njue wol ontfinzen. Ick kin naet nolcke noag om wirdden to synnen om jon E. ieniger miette to bytanckjen for dy gruwnige in buwnige treast-boeck-stoaye. Ick tanckje jon E. tuwzend-sâde. Oorz wit ick naet to uwttjen.

Ick sein jon E. dy forfollinge sen myn fyftigh F R I E S C H E P S A L M E N , in dear mei wirt myn Siongster stil, in jout it op kampjen.

Oatfangje jiette, yntanck, dy kladderye sen dizze ferssleaze

Hânlinge fen libben in fen stearen, dat ick, om my neyer oon jon E. to fyffer-knoattjen, for-friesche hab, oorz naerne om az dat it fen jon E. by goe lomme, in uwt-sleine uwre, reis gunstig lezzen wirde mei, in dear mei sil ick folnuwgge wezze. Schyedt my den jierte, boppe myn fortjienste dy eere, dy wille, dy njue, in dat formeits, dat ick, nu in den, reis schriewinge fen jon E. bekommie kin, ick schil dy ljeave boeck-stoay paetgje mei herts mawlle-tricuw. In wezze in blieuwe, so lang az ick yn wezzen blicuw.

Jon

G. JACOBS.

Boalsert, dizze fierde
Selle. cto 100 LVI.

XVII.

Mijn grote Stalcke;

Bly bin ick dae ick jon ljeave lettren jiette reyz sjean mey, blyer dat ick jon kinst-ferssen beloaytsfey, in aller-blijft, dat Y'schild bekennende better-nisse beljeauwje. In om dat Y't taclje in fele kinne so hertse my O E D S O- NIUS ferske æck reyz sjongen, so 't uwt de pin streammet, 't wylle ick dit schriewu.

Waegsl? Uerstne Famke-bern to Goad'e en åders glöarje,
Uwz län grienj' nu dizz' puwick-blomm' Frie[n]e eerkranz'e ijnblomm't.
Lang libbj', Lôayts ring jon brôar'. Oerkijfse all' vrouw'ne hilðarje,
All'e hoop' fen frijuen'. Bring t' wrâd, jearm' dy all' wrâd luf-tromm't.

Eerste, foorste in bopperste fijoene nim dit so for ljeaf. in witte dat G E A L- L E M A jon Stam-boek oon my wol onthietten, naet behânge het, hy moat it mey niemd habbe.

Dwaene my dy frijenschip in fornemme reys by R I N T J U S æft'er dy ferssen fen mijn oerlijnne G E E S T D O R P wol onthinden het, dy ick him seyt hab, in dat hy my dat schriewwt, sonder langer toavjen. Ick binn'er jamck om bekomre. Groetje sijn E. in B R U N S V E L T in wezze vrijenlijck mey al jon E. ljeaf-talle groetge fen jon eyn

G. Japicx.

Boalsert dy njueggentiente fenne
Blomme-moanne cto 100 LVI.

Greate

XVIII.

*Greatte, alle stuwne jiette greater : ja! aller-greaste
Stalcke,*

Hoe is 't muwick? Hoe kin 't komme? 'k Freeje
jiette reyz, hoe mei 't muwlek wezze, dat jon
E. so hoasck belauwggjende, so loam uwt-wircket
my to schriewen! My, eernje ick, dy daar yn, nин-
ter stuwne stomjende nog somjende ('t mei wezze
dat ick 't oonsgettende * in al to fostrietlyck) bin. Ick
hab sen uwz op-rjuechte frjuene **J. BOAGAARD**
forstien, dat jon E. my al oer in romme tyd schreawn
habbe schoene, in myn Rymlerie (dy 'k **RINTJUS**
seint hie) wierom stjoere soene: mar 't locket naet.
Ick witter wol dat myn onkinft, on-æble on-witten-
heiten in on-fortijnensten jon E. schriewen,ijn 't al-
lerklienste, naet meritearje: Mar lit itlearre myn op-
rjuechte, ruwne in inckele, 'ade **FRIEZ'NE**
frjuenschips golhertigheit proackrearje. Schriewe den,
greate Stalcke, meitse in lijtse uwre uwt om to schriew-
wen, oon'jon Edelheits allerhertgruwnigste frjuene
dy ijnne wyde wrâd iz: so schil jon E. tanek behelje
by dy great-bewittenschipte **DAVENTREUS**,
by uwz *Rector HAJONIDES*, by myn Al-
der-ljeaffste in by jon (ick kint 't naet oorz uwt-
tje)

Eyn

G. JAPICX.

*Boalsert dizzeg segz-in-tweynigste
fenne Haey moanne C1C IOC LV.*

GREAS-

* I.e. importuyn.

XIX.

GREATTE STALCKE.

DE gelegenheyd fen oon myn Yem to schriewen , det my
dizze mei stjoeren ; ick hab Jon E. missieuwe oon d'Heer
MAKDUEL nei Nylân , (dear hy wennet) seynt . Ick
sein jon E. dit titel-bled mei in ferssje dear uwt macke . Het koe
ick oorz , dy naet az dy tytel wit , az de tytel rymmelje : de Jone-
ker mei 't bruwickje to dy tjenst dy 't syn E. wirdig achtjet , al
wier 't om oon Uolkaan to offerjen . Groetgje myn Nift de H E E R
mei her ljeat-râle . Op dy edele fersssjes fen 't *to-haarze-rijden*
moat ick reyz by better lomme op tinsje , de holle stiet my jin-
wirdig alle-heel naet ney rymjen . Tanck hab uor master H. for-
meyrs-mylde rym'lereasje . D A V E N T R E U S blieuwt . Dit uwtte
brân fenjon E.

G. Japicx.

*Boalsert dizze twalfde femme
Winter-moanne CIO. IOC LVI.*

XX.

Greatte Stalcke ;

OM jon E. winter stuwne to wegerjen (schien dat it nin
keapenschip fen myn jeld in jierren iz) het Y bejearje , so
it hier by giet , fen 't *Hijazer-hoffenjen* , so goe so qua az 't
wirde woe , for jon E. in for Jieffer J O N G S T A L to gearre rym-
mele : Kintjiemme yenige forneyng jaen , dat sil fry folle meer
wezze az ick fortjenje , in schil my greatlycx forbynne om to
blieuwen , allyck ick my befyn to wezzen , in jon E. in het Edel-
heyts alder gol-hertigste

Tjijener

G Y S B E R T J A P I C X .

*Boalsert dizze njueggentiede fen-
ne Winter-moanne. CIO IOC LVI.*

Ick

XXI.

Ick hab mey greate forwonneringe jdn E. FIOOLE in ROOZE
trog noaze, in dat'er so folle sen peteare wирde koe habick mey njue oon-
miercke. Ick wіnschje dat 'et hеzflyck wіrckje socke fordgong habbe
moagt, dat u ringen dy hеzaabbers ijnu hаnnen hordigje moagt. Ick
stoer it so gaуw weer-om az muulck iz, op dat sy'a maester naet oon't loayk-
jen recket in 't wіrk aernze ijane herne sen forjutenheyte. Ick for-wachtje
mey ondilde dy MAEY-BLOMMЕ, my belauwe, bieuw ondertwіs-
sche, allyck ick altijd bieuwe sil, Jon Ed. Herts friuene

In Tjenner

G. JAPICX.

Bоalsert dy xxv Simmer-
moanne, c10 100 LVIII.

Sr. GEALEMA beselt my jon E. sen syuent wаge te groet-
gjen, oermits sijn E. 't schriewen mis-fallet : 't schoe him oon-
genamme wezze jon besyyck-letteren to sjean. It Tractaetjen fen
Libben in Stearren sil ick by gelegene stuwne weerom stoere. Sey-
ne my, mey dy MAEY-BLOMMЕ, myn FRIESCHE
PSALMEN, mey de onderrjuechtinge sen myn FRIES-
SCHE SPELLINGE. Ick silse reys oersjean, in den weer
to jon E. reysgelitte, az to herre eyn wettelycke besitter, jiette
reyz verre-wol.

XXII.

Greate Stalcke;

Alhoewol myn FRIESCHE tonge, allyck myn lea,
trogge jieren laem in forklomme wirt so kin ick naet litte
om jon Ed. yn dy tealle hаchlyk to taensjen for dat Boasch-
fersse fen jon eyn kinst-jieffer: az æack for dy gouwe Kredinse fen
dy Recloure GUTBERLETH, in dy oongenamme rymme
fen SWEERDS; SWEERDS, siz ick, dear ferssen ick
jern lez.

Hðasche Fruere, dat Y so frjuelyck njuencke my blieuwe,
in my naet for jitte, dat formacket my so hert-reytsjende, dat
ick 't naet uwt-druwckje kin. Dogge nu naet by my seynd-wir-
digs wezzende to Jon Ed. formeysts, schil 't Jon Ed. gewirdigje
my to forjaen, dat ick oorz naet hab nog wit az in tanckber hert
to teanjen, iz 't dat Jon Ed. dear oon noaget, so moat jo dy hym-
mel seyngje, in ick bin, in blieuw fest fyttere yn Jon Ed. tijens
in frjenschip to folhirdjen to stearens to

GYSBERT JAPICX.

Boalsert dy fourste sen-
ne Winter - moanne.

CIO IOC LX.

XXIII.

GREATE STALCKE;

Net jinstiende ick sijckerlijck wit, dat Jon E. diz-
se mey-geande Carmina on-leaftlyck ynne eare kern-
je, bab ick my forstoutge omse lijkewol to seynen, om dat
ick oorz nin matearje hie om schriewzen. Schriewe
moast ick om Jon E. to moanjen om dy gouwene MAET-
BLOMME, forschat Maey-tijden sen my fortbave:
het 'er him salm, misschien, mey Ajax eyn swird for-
moardde? Lit him uwt sijn herts bloed (nu ynne Maerte)
weer op-luwckje, dat ick 'er mijn formeysts oon sjean
mey, wier to my forlittende, God befelne. Greate
stalcke, ick bin en bliuw jon Eerwirdige Edelheyds ver-
boändighe

Tijner

GYSBERT JAPICX.

Boalsert dizze njueggende
Maerte-dey CIO IOC LXI.

'k Hab

XXIV.

GREAT E STALCKE;

H'k Ab mey droafheite verftien, dat jon E. fenne
Gôarre uwt-rydden wirt, dat my hertlyck let:
winschje fen herten jon E. de betterschip in Goads
zeine. Also dy stuwne neækjet dat myn Soon fen
Ljeawirde fortjean, in'thuwz komme sil, hab ick him
befeln frjuenlyck æffchie fen jon E. to nimmen. In
iz 't jon E. gelegen in raer plantje twa, trye for myn
blomme-tuwn los to meytſen, 't schil my haechlyck
forbynne. Om dat ick so lange oon jon E. naet schreaun
hab, koe 'k naet leeg forschynne, dearom giet dizze
XCVIII. PSALME mey, dy ick leſten, (az wy't
Nacht-miele hielden, en de Predicant'er in fers, twa,
uwt forklearre) rymme hab. Jon E. kin im by d'ore
lizze. Oorz nu naet. G o D beginstg je jon E. mey al-
lerleyc tydlyck in yvig wolfearte. Ick blieuw alle heel in
onverwriggeljende jon Ed.

G. JAPICX.

Boalfert dy xxvii Wijn-
moanne. cito idc lxi.

XXV.

GREAT E STALCKE;

ONmuwlck iz it my brea fore frjuenen to bedobbjen, ijnsunnerbeyt
az it so swiet smecket az my dit yn swiet rymme-brea muwlckjet.
Oonfirdigje den dizze Docterlycke Bregemans in Breeds verssen, dy
ommers so swiet az fijnen kuwcke smeytſe, in bytinsje dogge by allereerste
muwlckheyte mey 't yen af 't oorfen jon E. eyn Rymme-wircken M T,
dy bin in bliue weſchil alle heel in onſorfalsche,

Jon E. Tjenner

G. JAPICX.

H 2

Dizze

XXVI.

Greate Stalcke;

DIFFE ZU WNERLINGE FORHANLINGE, &c. Itjoer
ick Jon E. az syn rjuechte égener, weer to huwz; wier
fen myn Soon dy bôade iz, dy byjarret uwt myn name,
dat Jon E. beljéavet him mey hette puwick-Ængelier-lea-
ten to forfjean, also Y se my belauwe habbe, wier fen hy yen
great Ljeafhabber mient to wezzen: Doz dwaende schil my
frjuenschip schien. In is 't Jon E. beeauwen lit dy FRIE S-
SCHE PSALMEN æck reys to my komme, oppen dat
ickse jiette reyz oernðazje mey, den sil ickze Jon E. weer to-
komme litte; wier to my forlittende, GOADE befeln. Bðal-
fert dizze álfde fenne Hearst-mðanne.

Jon E. Tjenner

G. JAPICX.

Op dy forschate

M I N N E - R Y M L E R Y E
sen

S I M E N A E B B E S G A E B E M A.

DY quick' mijld' lib-oon-teeljend' Minn',
Dy thauwer-wispp' fen hert in sin;
Dy Minn', dy wez net all' wrâds ure;
Dy druwgh in loft, dy hiet in wiet.
Mey silihelyts seyn-swiets' oer-jiet;
Dy minn', behâd-stypp' dear nature;

(Wier)

(Wier buwtte wrād ontwrād' ring' wier)

Glanz gloarret ijn dit wircks pampier

Az ijn't elbast, gledd'e ebb'ne doppe.

Az preall'e ijn't goald. Az djer-wirdd' sliene

In Kenninges breed-klaed. Puwck-schient'

Az juwn-stierr', az sinn'-striel fen boppe.

Wa schoe naet Rijmmers tanck lof roppe.

E Y N.

Op dy swiet-muwlickende

P A E T - R Y M M E

fen

S I M O N A B B E S G A B B E M A.

d' **V**N-swiete paetkerke,

Dy muwlke oon muwlcke æ flye,

Dat thauwer-ljeafflyck muwlckjen,

Benjeuncke 't bortlyck' tuwlckjen,

Dat pacy-wiets Neetar snobbjen

Dat tuwtelkjen, dat sobbjen,

Dat langjen, ljuentjen, luwckjen,

Dat knuwck-forschjen, dat guwchjen

Fen ljeaf ney ljeaf, 't hert-sjiedden,

Dat Minn'-fjoer jeljen, 't brieden

Fen **G A B B' M A**, yn ljeafd forsoore.

Op pea-sjeack' **L E O N O R E**,

Dear s' lippe oon lip klim hingje,

Yn sielckje yn sielckje om-mingje,

Ja smoltje yn yen, trogg ljeastme
 (O ! sârreyz fill'ge tjeastme !
 O ! droav'-bler' ljeasd'-twangs-ttienen !)
 Gaeft, yn-borst, flaesch in bienen ;
 Ljeafds huynigh-swietst' bedreaune
 Wirt hier, yn Rymm' beschreaune.

Komm' diepje hier Minn'-sæ swiet wict ;
 Wa blier yn ljeafds fordriet sjiet.
 To, famne trojers domme
 Njuer lylleboutkiers komme.
 To, lorddigh-swiete famckes
 Gloer-ægjend' Minn'-mamm' lamckes,
 Tanck-friesselg'e, omme' holle-hieren,
 Dizz' D I C H T E R grien' lauwrieren.

S L I O E C H T in R I O E C H T.

JOe deys leyt de wrâd omkere
 In klear duwbbeld-hertigheyt.
 Jou uwz Lân weer ljæve HEERE
 d' Ade rauue yensadigheyt.

G. JAPICK.

HISTOR.

HISTORJE

Fen

DORILIS in CLEONICE.

*Uwt it Fransche fortolcke æf
forfriesche,*

Cleonice.

Dinne it naet allinne (wirddige Endimion) dy
it lock jin han het; 't iz in sen-fore laytsende-
æsier-grymme dy her wetten yn-printet oer
al dear de Sinne syn strielen sjiet. 't Iz wier ick
hab to joed to jiette nea her wifpeltuwrije wif-
holligheyten preauwne; mar it pittear dat ick
Jo nu sjerte forhelje sil, sil noagsum ypenbierje,
dat dy jinge dy herre, yn it lif-lefjen sen dy waer-honige twirt-
op, naet forhægmoedigje, yn wierheyt lockig binne.

It sil Jo den beleavje to witten dat it selle nea-lot dat Jo nu lyts
forlynne, oppe ig fenne Carie, finzen nimmen die, dat woe, om de
kreft fenne grymmerie, dear mey it trog-geanz de misische hoff-
net, oonwirck to jaen, dat ien jong Heer fen Micien, 't Lân
trog tjeande, in de oon-sjeanlyckste pleatzen fenne Grajen besyek-
jende, einlinge yn 't Eilân Samos om-kaem, dear hy my naet so-
ringen fornomn hie, æf hy wurdde sen in ontwinglycke bejearte
om my syn ljeafde to uwttterjen onjouwlyck oon-pricke. Dizze
jonge Tjirl liet him Dorilis neamje, in wier sodienig sen al myn-
schiente onderrjuechtge, (son-wirddig om to in wirck-reauwe fore-
ljeafde to tijenjen, in socke puwck-folmecke uwtnimmenheiten
az hy besiet, to fytterjen) dat hy lycke naernse oorz om to libbjen
in him to reppen, den allinne om my de twang-drieuwinge sen syn-

en

on-teammelycke njue to bytjuwgjen. Myn Aders, dy him trog-geans ynne Tjercke fen *Juno* sjoene, in dy so wol de uwtnimmen-heit fen syn bloed-sriuenen az de jeld fen syn æf-komste wistene, formonen in belestgene my om him wol to omtheljen in weer-leafde to gunnen. Mar dy pylle fen dy fleande *Kipedo*, dy min-schen in Goden oerwiealdigjet, ja waems oerherschinge tiocht oer al het 'er bern in teine wirt, jiette naet field habbende, koe ick my naet bejaen to de lieafde fen ih freamd man-minsche, het fortjientste in wurdigheiten hy æreck besiet: want (:allyck ick yn my salme petteare:) de friuenschippen dy oppe onstantheftigkeit mirssele binne, binne to on-duwrheftigh. Az ick dizze uwt-lân-ner pleats yn myn hert jou, syn lieafde-fioore schil op ien dei oon in uwt gean, hy sil meye eerste fore-wyn wei sylle in my one wâl litte, buwte hoop fen him æ weer to slean, æf salt it so dat hy my mei, nei syn Lân, fier, muwlck sil hy, fenne iene æf oore siocht yn-nimd, my to heale-wei forlitte, in pröppje in kroppje my mei on-stearlycke rouwe fen myn geboorte-pleats forlitten to habben om my in Lân-rinner, dy misflyck ynne wyde wrâd nin blicuw-pleats liet, to onderdienigen.

Altyd oon liet ick blyckje de jin-sin dy 'k to it mijnen hie, in de jin-stânne dy ick yn my fielde azme my fen 't oerwiealdjen der lieafde to-kätte: want ick wier jiette yn dy tyd dat ick smetsjende ien griene jeugd, prieude de oogenamme lieafflyckheiten dy ien iensädige restlyckheit yn so fol-swiet-fiellycke jieren oonbringt. Ick lake in twulcke meye leaze oonfallen fen *Kipedo*, mei ynbyldinge dat al het me fen Lieafds thauweryc tolckje: inckel schaed in guwchil-schyn iz, wier mei troggeans de wrâdsche gick-jeye-rye uwz gaesten sin-dwelmer. Mar ick hab sônt (to myn on-filligkeit) preaune: dat de ade riuechtfirddige siz-reden hand habbe him blyn to schilderjen: want hy buwcket buwte oonsfiean, in de wuwnen dy 'er mecket binne so smert-sielende dat de allerkliente kreft oer-noag habbe om uwz spoar-bjuester to meitsjen, in oer to jaen yn alle yn-byldelycke pynnen fenne hele wrâd.

Dorilis az ynne wanhoape fen myn fornimen æ to oerwealdjen, wit naet better az de dead to syn holpe to roppen in to lioentjen,
oer-

oermitis him da lieafde naet gunstig iz , in syn lyen to einjen mei it einjen fen syn libben : want hy hie riuechte ford , om my oonsprecke to moggen , al syn oer-tinckingen wirck juwne , in jiette koe it kleyen fen dizze orsillige Lieaver myn hert kådder az heil-stienen , in hirder az in stien-klippe dy syn stege stjuwge rotsholle mids trogge onstjoerige wetter-wægen fenne onstommige See uwt-steect yn 't minste naet formorfje ; dy einlinge evenwol recke ynen gunst fen ien fen myntjienst-æf-steat-Jieffers , in dear trog to-gong fuwne , om my yn schyn in klaed fen vrouw-minsche , yn myn keamer to sjean in to wird to kommen .

Yn 't oonkommen miend ick dat it in greate myn-frouw fen steat wier , allyck me my wijz-mecke hie , in forhânde mei her , yn myn binne-keamer , myn ynneryckste herts-beslettenheitten , ja salme de hiette herts-tochtene dy Dorilis my to-droeg , in de werz-moedige jin-wolle dy 'k to him hie : mar dizze schijn-frouw-minsche brocht in stjoerde my , buwtte fiele , mei in æbelheit oppe ljeafde , æf-mieljende dy trog-trapige trekken dy hy forsieret om uwz wollen to kettenjen , in forhelle my hoe dat trog dy lytse stuwcker alle Goden betwijnh wierne de klim-krefst fen syn weiten to bytjienst-firddigjen , dwaende salm Jupiter fenne hijmmel dol-safjen in sijn slinger-fjoerig-weer-lieacht forlitten om de drieuw-twangge fen syn herts-hietten to folgjen . Dear fen dinne stjoerde hy sijn pittear oer alle godheiten fenne natuware , trog libbene bewijz-wirdden uwt-bijldende dat it onmuwlck wier de stielene kettenen fen dizze lijsfe Albetwinger to ontfluwpjen , oermits hy dogge to leste ienmiel oer uwz fryheit herschjet . 't Welck hy be-teane trog it forbijld fen Apollo dy oermietlycke foreald wier op de kuwske Daphne : fen Mars dy de Goddinne Venus beminne fen Neptun dy ynne midde fent 't See-wetter bârne om syn Amphitrite : fen Pluuto dy uwt de djiepte fen sijn wierre-werrige mingel-klompe trog kreftiger persle twingd wirdde to schieden , in dy oerschiene Proserpina , ienige schatkeamer fenne wrâd , in oontjog-lijckste Nymfke fen her tyd-genoten , to schækjen in finzen wei to fierien : ynne somme dat it onmuwlck wier , yer æf let , it strijk-not fenne ljeafde to ontkommen , dy hoe greater jin-stanne him dien wirt , hoe schealycker in hoe sorg-fädiger hy to ontsjean iz .

Dit pittear mei in oontjeande swietigkeit trog-huinnige , brijck al mei 'er tyd dy stienheftige kjeald dy myn hert byhyzele in az mei froast om-snie-bolwircke , om my for de oonfal fenne lieafde fiellycker to fortjearttel-boetjen. Dizze lytse hert-sjietter ontstyck in jelde allinckom syn floer-flamme yn myn siel , in ick wier nea better op myn schick , den az ick de schydenisse fen *Danaë* , *Iö* , æf ienighe oore *Nymph* hearde forslean in forheljen , waems lock ick sommes winsche , in den weerom her on-gelock be-klegge.

Dorilis dy naet az nei stuwn- in stee-gunste luwcke in gloerke , om him oon my t' ypenbierjen , in my syn wolle op to offerjen , sjeande dat ick sfont syn oonkommen al fry hette ontroere wier , begoe einlinge onbeditsen to gean , (de' smert-flamme fen dy Twing-hert , dy him wispe-jelde , naet langer kinnende bestoppje , sonder dylæge , trog it uwt-walmjen fen ienige wirdden , loft to jaen) in my yn ien hernne fen't hoaf allinne habbende , begoe to kättjen in dizze minneare :

Kuwffsche *Nymph* , ick twyvelje naet dat jo't jinge op myn hert persset to uwtterjen greatte formietenheit tinsse sil to wezzen , in dat de minste wirdden dy Y fen my forsteane fille , meer az noag binne om my uwtjon jinwirddigheit , dy my learre az mijn libben iz , to hompjjen . Mar iz it in miz-diede jo to lieafjen in to tjienjen , so mot Y de hymmel , dy Jo mei socke oontjoglyck-folmecke schienheiten trog huinninghe het , in naet Jon earme minner , dy naet libbet az allinne trog 't yn-amjen fen jon lieaf-gloerjen beschildigje .

Dy bier for Jo , yn vroune klaed , stiet iz *Dorilis* , waems sil-schlip Y , to hier oon to , mei leed-wezzen hân habbe . O laefje ! oermoye , so Y de brân fen myn lieafde wistne , dy kreft noaghân het om my fen klean to forwrigseljen , mar naet fen stantheftigkeit om my jin jon forsmaedjen to hietfalligjen oon to jeldjen ; iz 't muwlck drieuw dizze wreade naetachtinge fen myn kreftige herts-njue , dy my so folle trienen kostge het , uwt jon hert ! 'k Wit wol dat it to heag iz for my to sizzen op jo forleafd to wezzen , t' inge dat de aller uwtsteckenste allinne nau to-stiet to dwaen : mar de natuwe , dy Jo so folkommene fordbrocht het , schil mis-

misschean ienige tochte fen mei wurdigheite, for my dy allinne
for jo libbet, Jon siel yn-printe habbe. To minste hab ick dizze
fortreastinge (het wreathet Y ææk bruwck je) dat Y my naet let-
te kinne, om my yn dy uwtnimmene gaven dear Jo de hymmel
mei beschinft, to forwonderjen, in so dizze oertinckinge de hiet-
tene fen myn illinde naet min jo meer miettige, de dead hie
riuechte-ford myn dægen einge, sieande de hirddigkeit dear de
opriuechte nine fen myn incke herts-drieuwinge mei betelle
wirt.

Ick bleau op dizze widden oermiettene beroere; in æf de
hymmel op in ægeblyck syn blixem-strielle op my smytene hie,
'k ontheistere mei greate forwond'ringe oere stoutheit fen dizze
Joncker, sonder him ien wird andert to wollen jaen. Hy oon-
suechtge my onder diz, mei bea in lioenjen, in tjuwgge oerfloe-
diger noag, trog syn suchtjen, ho krestig dat it fioer wier dat
him so folle trienen distelearjen die.

Syn trienen, kiermen, kleyen nog bidden, hielyckewol nu
klim op myn stantheftig fornimmen, ick weer-stoe syn bejaren
mei in op-bliefene littinckenheit, him to snauwjende, so hy
him naet ringen uwitte wei packe, dat hy siele schoe de wol-for-
tjiene smerte fen syn onbetochte stout-diede: in 'k hie de muwlle
al ypen om myn Heite to roppen hie 'k him naet uwte gean siocene
trogge æfterdoare fen 't hoaf, dy op dy tyd ypen stoc.

Dear nei, sieande dat hy naet op myn stantheftigkeit
uwtriewchtje, nog dy hirdde kâdde stant-frieze (myn sin) buwtte
to-gong fen lieafde, formorfje in forseftigje koe, besleat hy him
de dead ynne tuwt to wyen, oermits ick syn salm-oonbiedinge for-
achte: æf him ynne yvigkeit fen alle silschip to ontjean, om
dat ick him fen myn jinwurdigheit forsmyttene hie. Hy schreau
my den ien brief fol lieafds-uwt-druwckjende uwt-byldselen fen
dizze ynhadde:

*Schiene Nymph, ney dien de Himmel wöllen het dat ick u wite solmecke-
heyten fen Jon oer-dægende schienbeyt de oongangen fen myn fordear tjean
sil, in dat ick de hiettene fen myn ljeafde-flamme offerje oon de foetten fen
socken vreaden schienbeyt az T binne, so smaedbeftige forjildinge for myn
rijeuften nutje moit, 't iz tyd dat ick my yn in duurheftige yensunbeyt*

banje , om also mijn oerbleauwe degen to eyngen : af dat de fortwijv'lin-
ge , dy goe ijnbijldinge dy'k fen jon gunst luucke , afmiet . Ick kin ijnne
wie rbeyt naet litte mijn stoutbeyt , (ick vol sizze oonjo to ypenbierje to doa-
ren dat de nommelbeyt in de angste , for it ongelock dat my schijd iz , forbea-
to sizzzen) to bekleyen .

Mar y motte oerwegje dat de ljeafde blyn iz , in dat by syu miz-grijppe
naet werre wirt for by se begiene het . So it in swane iz dat me him trog de
krest fen Fōn uwtinminnenheyten oer-wonne seyt to wezzene , dear iz nim-
men ijnne wrād , dy de straffe , dy T my onruechlijcklyen dware , ontgan-
sil kinne , oermits de ljeafde saline , ijnne on-diede dear T my mey beschildigje ,
forfallene iz . My fen jon by-wezzen 't onhadden , schiene Cleonice , iz in
beslurft dat my hird fält , dear trog dat ick , fen dy aegenblycke dat ick be-
goe jo naet meer to sjean , ick aack oonfette to stearen . Mar to wylle dat
my af-schiedene fen jon agen , yenige kerfe-ljeachten fen mijn siel , ick jo
yenige oogennameheit dog , in dat T yenige fornoeyng uwt mijn onfillig-
heitien tjeane , my tinckt dat ick oermietene one hijmmel forbuvne bin
for dizze gunst-njue . (az me in duurheftigh libben fol twuzen dea-
den , az mijne iz , wol diede neamje mey .) Ferre vol den , wyrde Nijmphe,
in forjouw my , om de krest fen mijn droafheit , dy my uwt-twinge het dit
wird oonjo to schriewen : de stien-klippen in wijldernissen schille ford-oon it
forblieuwen fen mijn illindig libben wezze , 'k sil naet to min de oogenname
besimkingfen jon schienheitien oonbidde , in muwlck sil de hijmmel , earm-
hertiger az T jiette yemische , trog mijn trien stirtiene berierd wirdde , in
my in ypenheit forlienje om jo mijn onscheynelycke ljeafds trouwe beschiede-
lijcker to bytuwgjen .

Dizze brief wirdde my behange trog de Sisterlinge fen dy jinge
dy Dorilis yn myn keamer komme littene hie , in dy , om dy diede ,
lyts to fore it Hoaf romje moast . Mar ick fielde trog it lezzen
fen dizze boeckstojinge nin forandringe : want myn gemoed wird-
de so lyts feane lieafde storm-twierren recke . dat it my allycke
folle wier , het me my , oongeande dy dwaen , to forschynne helle .

'k Forachte alle ydele klei-wirdden in trog-trape feinzeryc ,
dear de Minners trog-geans herre herts-drieuwinge mei bestop-
pje : al myn wille , nocht in formeitse wier , my mei boage in
pylle to wāpenjen , in ien wyld djier forfolgjende mei myn sjet-
reauwe to oerwjealdjen . Mar sōnt dat ick my trog de lieafde hab-

oerwinne litten, in him myn onderdienigkeit op to offerjen betwingd bin, sont, siz ick, hab ick ynne wierheit field, dat him yn to byldjen dat me de oonfallen fen *Kipedo* oerwinne schoe, in de finecht-storme, dy hy op uwz det, æf to buwtsjen, in lit-tinckene formiettenheit iz. Want uwz jinstânne tygget naernse to az to uwz greateste forbiuesteringe, in jout oonliedinge, om mei greater oerstirtinge de gruwne fen uwz ondergong to lizzen.

Allinckom begoe myn bloed to forwarmjen, in myn herts-driewende oonfinechtinge myn beslawt oerwjealdige habbende, die my einlinge onder de wetten der lieafde buwgjen, in berjuwgjen dat minsche kreften to naettig binne om uwz jin dy on-omtwraegsiljinde driewinge fen dy *Twîng-hert*, dy sijn rolle ynne hymmel oppe ierde spyllet to kantjen.

'k Wier lange tyd onrestig-finechtinge yn myn moed, om dizze siochte to oer-kreftigjen, myn goune frydommeit jock fen dizze Tyraen naet wollende oerjaen: in forfolgjende, hoe wol de lust-pricke yn myn siel ergerlycke flamme oon-wispe, ick domppé in smorre de maestendeel fen myn ynfallen, so ringen azze berne wierne, in trachte yn 't ringenste naet blyckje to littene, dat ick fenne lieafde recke wier, uwt oorsäke dat ick jiette lyts to fore so forsijckeringe fen myn moeds stantheftigkeit juwne hie. Mar sont ick jo yn *Junos* Timpel s̄ag, field ick socken omrieteringe tommeljen yn myn binne-borst, dy my 't mom-ænsichte æf-tæg, in lost for myn njue-driewingen joeg, dy ick to dear oon to so near in struis betwingge hie: mar boppa al, beloitsende dat de hymmel jon sack oonnoam, in 't fornimmen fen jon dea-fijnnen britsene hie, besleat ick (het it æck kostje moacht) myn winsche to fornoycene, in jo uwt jon illinde to forlossjen, my ynbyldende dat Jo uwt de finzenisse to lieden, wier my t'omlestigjen fen de ketting-keatten dear Jon schienheitten my so near yn beslettene heldene: wier yn me, so wol myn trouwe lieafde, az myn greatmoedig bestan æfmiettigje kin.

'k bab æck ynne wierheit trog dizze ontmettinge (anderde *En-dision*) greate oertjuwginge om de lieafde to seingjen, fen my uwtte knirfjeljende dead-toßchen uwt-litsen, in Jo ynne gæst amme to habben so greatmoedigen onderlizzinge, yndy tydaz de hele wrâd

jin my lycke to ærbeidjen , to myn forlear : want yn het greater
 nea-prange koe'k wezze , az my to sian yn dy pleats dear ick to
 fiedsel juwæe wirdde schoeoone fioer-flamme ? in dat jiette mids
 yn socken folck , dat myn forlern-gean naernse om winschene ,
 az allinne om 't beforderjen fen herre ein-salme wol-feart ! in naet
 to myn (schiene Cleonice) ick bin for dizze onforhope wol-diede
 allinne schildig oon jon meiwirddigkeit , in naet oon 't lock , dat
 my , az 't yn her formoggen bestoene hie , alynne deadz gryp-
 kloerren oerlieuwere hie , so Y trog in hymmelsche melyentheit
 my her wijd-gappjende gyz-tuwt naet ontlitzen hiene . Y mogge
 æck festlyck lieauwje , dat de forjittenheit nea de huwggenisse
 fen dizze woldiede smoarje schil : want ick hâd my so greatlycks
 niuencke Jo forplichtge , dat de tinckenisse fen jou namme yn myn
 hert yvig yn-dold blieuwe sil : in so de to-tochte fen iendy him
 riuechte ford alheel to jon tjeust op-offere het , Jo ienige forsy-
 keringe fen de opruechte lieafde dy hy Jo to-draeght , komt to
 jaen , so bid ick dat it jo belieast to lieauwen dat jon Aters altyd fille
 beslein wezye mei myn offerhanne , in dat ick Jo 't wîrdste fen myn
 offer to-dreagje sil .

Nei dit petear habbe-se dy pleats forlitten , dearse herre , yn 't
 schaed fenne beamen , oermits de hiettene fen dy dei , onthâdde-
 ne hiene , in noamene herre wei neye Sted Colopbon , dear de nacht
 herre twong to forblieuwene , fortoafjende het uwt-komste it to-
 sal herre to-lizze schoe .

Endimion wier altyd mei in onrestig gemoed oerleßtge , sieande
 him æf-schaet fen dat lieaflycke æg-gloerckjen fen her dy him
 leare az sijn ein libben wier : want hoewol hy 't schienste byld
 fenne wrâd fore ægen hie , in dat hy , de gaven fen Cleonice koyen-
 de . in puwck-wondre sen 't jinge de hymmel æ faem mei be-
 glanzge hie , sinne-klear fæg , so koe hy lyckewol sijn Cinthie naet
 forjitte , in 't hert-swier dat him hert-knyp , oer 't forliez dat hy
 hân hie , iz so on-lycke , dat hy it Stiert nea oonschoage , sonder
 dat fen in gear-spanninge to sijn fordear , to beschuldigen .

Cleonice siocht wol dat sijn ynborst mei act ynwindigs to wraeg-
 seljen het , in klorcket om mei in abelheit de gruwn dear fen wyz
 to wirdden , in him (is 't muwlck) dear jin ienige forseftinge oon

to bringen : mar hy , trog it uwttterjen sen sijn lieafde to *Cinthie* , be-aengstige her to beroerjen , oermits ja sijn hert allinne miende to bewenjen , woe noag doarkt her ninter-tyds aet ypenbierje , so oer-serve hy al-oon mei in uwtwindige schyn-blierheit syn hert-priemjende binne-pynne . Hy forteag den ynne neiste keamer , om syn gaest , ya't oertinsen fen syn forlynne wol-lusten , in jin-wirddige illinden , fol-mietige frydomme to jaen .

Mar da hy op 't bod , dat for him to-mecke wier , laei om to restjen , wirdde him trog droagjen tuwzen gicke ynbyldingen ynne gaest ynstirt : Den tocht him dat 'er jiette , mids ondere See-rovers , dy him finzene hiene , meye ierzene ketting-boeyen rinckele : den dat de *Samosers* him ynne lieacht-baernenne fioergloede bedobbje woene , wier sen de scertme hy al libbne tocht to fielen : Den forschijne him weerom *Cinthie* schienheit ; her lieaflyck luwickjen , in wyt laeitsen , tergene him om her bloci-realippen to muwlckjen , waems swiette paetkes by ynne wierheit al miende to smeitsen : mar him opriuechtjende om her to om-earmen , fette naet az ledige loft yn sijn bouten , in bleau , trog dy bortlycke ynbyldinge , dy him dat droagjen foor mielle , so ont-beistere , dat sijn portte 't rea scheamte-teken noag sian liet , in fen spijt miende to stearren , him so bedrag en sieande trog dy gicklycke guwchil-tinckingen dy him de droame oon-dien hie .

Aurora wier alre uwite See-djiepte op klautere , in it Moarn-reas , de tjuesterheit fenne hymmel drieuwende , begoe de nei stebergen oon to laeitsen , doe *Endimion* , wirc fen 't dwyljen in droagjen ynne forfleande nacht , dy schiene *Cleonice* suwn , dy her finster y'ne hie , in her yn 't moarn lieacht begoe to klaeyen , meitsende *Auroar* , trog it oon-schoagjen fen dy schienheiten dear de hym . mel her mei beschinst hie , beschamme .

Endimion , nei her goe-moarn winsche to habben , besleat fen *Colophon* neye *Carie* to tjean : want hoe-wol hy *Cleonice* allerleye friuenschippen bewyzge , trog yn-siochte fen sijn forschildinge niuencke her , so koe nog woe lyckewol *Cinthie* huwggenisse him naet forlitte , in hy winsche naernse omaz it lân' fen sijn op-fiedinge , in her jin-wirddigkeit to sian .

Cleonice dy her ynbylde dat hy (az hy by de Carie wier) herre lieafde bekrefstigje soe, sei dat, dewylle hy sen fornimmen wier to forreisgjen, it wol fuvge to Miletēn (dat twissche twijn laei, in dear her Yem haed oer wier, dy herre buwtte twyvele wol ontsian schoe) oon to tjean.

Endimion fuwn Cleonice sizzen goe, in nei datse de forneamste besieans-wirddigheiten to Colophon besioen hiene, wier sen wol it freemdste wier it Wâpen-huwz, mei tuwzenen greate bytlyge huwnen forsioen, dy de Colophoners brucktene yn't fuechtjen jin herre lânz fijne, in ynne for-oon-tochte fierdene, reisgense ford-oon.

Nu al het herre yn't reisgjen twissche dizze sted in Mileten ontmet iz, dy forskate jia-spoeden dy-se op it rinwetter sen Meander hiene, dear Endimion, trog de onbestioersumheit sen sijn leadsman, fordrinst habbe schoe; in't fuechtjen dat hy uwt-stoe, jin in Satyr, dy him Cleonice ontwealdigje woe, schoe naet oorz wezze az jiemme trog in einleas forheljen to oerdwelmjen: 't schil my noag wezze to sizzen, datse mei allerleye minnearre sen gunst-betjuwginge in wol-willigheten fenne Sted-fâd sen Mileten, (Nicoles neamd) dy de broat fenne Kening sen Samion wier, ontfizzenen wîrdden, dy de oorsack sen herre reisgjen onderfrejende, yn dizze minnear sen Cleonice forstoeg:

For ienge Jieren iz'er scheel twissche d'ynwenners sen Ephesen in dy sen Samien ontstoen, reitsende herre Goads-tjiensten. Dy Samiensers forstoene dat Juno, Dochter sen Saturn, ja Sister in Huwz-frouw sen Jupiter wezzende, mei riuecht de foor-pleats to-kaem.

Dy sen Ephesen hiene æack naet lyts to fizzen in yn to bringen dat Diana, naet min kreftig wier az Juno, in so wol de hægste eere to-kaem az her.

d'Ore steden sen Jonien pielden om dit scheel del to lizzzen, mar de Uwt-seinte sen Samien trog de Ephesers yn finzenisse smytten in bewerre, besleatene dy Samiensers meye wâpenen to bekommen, datse meye free naet krye koene, in't hele lân, so folle dwaenlyck wier, to fordylgjen.

Mar allycken 'tin âdde gewoonte iz dat me yn alle oon-slagen
mei

mei it Goad-spreck to tie giet, om it uwt-kommen sen herre forninnen to witten, ja kriggen, nei 't offerjen for antwird: dat de Goaddinne bejarre d'eerste dy herre oone ig fenne *Carie* ontmette soe, yn offerhâne to nuttigjen, in datse, buwtte dat, ninter-tyd de oer-winninge, jn herrefynne habbe schoene. De Kening, myn Heite, belestge ienige sen sijn forneamste tijenners in Schip mei alle neadtriste to forsian, in 't befelne fenit Orakel to folfirdigen.

Alcidan wier 't haed fen dy binde, dy syn dregge oppe geneamde pleats uwt-wyd habbende, sonder fen immen, trog de iensemheit fen dat lân, sioen to widden, *Endimion* (dit 's de jinge dy myn hert bowennet) fornaem, dy, syn schichte ynne hân habbende, ienig wyld djier forfolge: in de pleats fen syn forblien uwtkippe habbende, naem, mei syn silschip, ynne tjuestre nacht, dizze Herder finzen, in fierde hiñ yn 't Eilân *Samos*, daer hy de Ater-betjienners ringen oerlieuwre wirdde.

'k Wier ynne Timpel-Tjercke da d'Offerhanne dien wirde soe, in d'earme *Endimion* laei al op it ryz-bosck om baernd to widden, in to in beholp dear fectorje foor *Samien* to tijenjen, az *Jupiter*, ienigste bescherminge foor myn lieaf, d'oniuchtfirddigkeit fen syn fuwl-aerdige *Juno* naet lye kinnende, mei tonger in blixeme socken kielte in forsteinheit ondere ynwenders stirtte, dat naet allinne alle om-stanners, mar salm alle Tjercke-tjienners, al lica-triljende, de flechte noamen.

De Presters eernen dat de Goaden act silsums mei dit bjuester teken fore hiene, in dat de Offerhanne om 't d'oore deis uwt-steld wirdde moast. Loaitse dear den *Endimion* sen 't hout æf-klieuwen, in, nei it Keninglycke befelne wird, yn ien keamer, trog ienige swird-dragers, nauw bewerre.

'k Wier ninter-tyd trog ienige lieafde yn 't minste recke, mar dizze freameling sieande, wirdde myn hert, mei ien lustige lomme trog-in-trog-striele, dog ick sæg nin uwt-kommen foor myn winsche, so dy Gorden, earmhertig oer my in myn lieaf, my nin ypenheit forgund hiene, om him fenne dead, in my fen in yvige droaffenisse to forlossjen. Siæ dear, wirddige Yem, d'oorfxke fen uwz rimpene komste.

Nicocles 't forstân wei habbende, noam foor, onder schyn fen friuenfchip, Endimion to deyen: want hy meende dat hy syn Nift bedræg, in om her to scheinen wei fierd hie, in dat d'oongloerck-jende friuenfchuppen, dear hy Cleonice mei onderhâdde, oorz naerne om wierne az syn miz-diede to oer-huinnigjen mei in schyn-lieaflyck klaed. Hy die syn ried forgearjen, in Jæ besluwtene dat Endimion, om az foorbyld to tjienjen oon oore, dy herre yn allycke on-diede to buwtte gean moachtene, libbene forbaernd vîrdde schoe.

Me miercke dy tjienstige stuwnet uwt, dat hy, te wylle Cleonice mei her Nistenijn 't Beam-bosch wandere, yn 't Palleis bleaune wier, in sonder him ien wird to sizzzen sfeatme him ynne finzenisse. Hier kamen him op 't ny ijn oertinckenisse sijn foargeande jinspoeden in sijn jinwirddige illinden. 't Iz him ontmuwlk de hiette gjealp fen sijn trienen yn to hâdden, in de tijzelinge dy sijn gaest forbuestere in beroere iz so-dienig, dat hy, so hy 'er middele to hând hie, sijn hammen yn sijn ein bloed om ferve habbe schoe, de ontreastlycke wan-hæpe næcke him, to meer om dat hy de wierom fen dizzenye finzenisse naet wist, dy him swierer fiel az tuwzen deaden, æf het him oors æeck stoe to lyen.

Schil ick wijselturige Fortune (gâlde hy) de ienigste ter wrâd wezze, dy to in buwt-roaye fen jôn wreade plæg-sjochtigkeit tjienje schil moatte! moat ick, to in foet-scheamele fen Jon licht-firdige greatheit, steez oon op 't hert trape wirde! in schil mijn uwnck in holp-reauwe æf klieuw-learde to jon op-bliefene gloarje in great-namminge heerlijckheit wezze! in iz 't naet noag dat Y my, to hier oon to, alle jinheitten, dear Y æ, heel Ducalions teamme, mei hoffenje koene, allinne oppe hals lizze! om my ondere swierte fen jon red to onder-druwckjen, in de illindigste senne wijde waâd to meitsene! so Y so bejarrig binne omjin mijn wolfert oon to kântjen, in so Y quæ binne dat Y my, de iene æf d'ore tijd, ienige fornoeyinge to kommelitten habbe, wierom fier Y jon grym-hiettene, yn ien ægenblijcke, naet uwt, in einge myn libben, my op-offerjende obne wreathheit fenne [Percy] Nead-schicksters: sonder my langsom to ræ-brækjen, fert lân to lân om-liedende, in tommeljende fen 't iene uwnck yn 't

yn't oore , allijck in schip sonder mest in sijl-arck , dat jins in weer ,
trogge onstommige wetter-wagen slingere wirt .

Doz-dienig wierne de klei-wirdden fen dy illindige *Endimion* ,
dy naet wist het *Nicolas* er mei foare hie , nog wierom dat 'er him
finzen set hie .

Cleonice kaem onder diz weer yn't Palleize , al wer jæ her lie-
vert naet sicande , nei him fornoam , sonder ienige sijckerheit
dear fen to bekommen , want hy wier so gluwppen finzen , dat er
nin geroste fen mompele , in dy him laet hiene wier't om naet
t'ypenbierjen , oppe hâls forbean . Jæ socht trog it hele Palleis ,
hinne in weer , dear-se tocht dat hy him bejuwn habbe moacht ,
in forsliet in hele dei , om ienigetyngel fen him to fornimmien ,
eerse , ienige quea tinsen fen sijn genegentheit fettje koe , mar
da-se him naerne suvn , begoese eintlinge dy kliene lieafde , dy
hy her , sônt herre fortjog fen *Samos* , bewyzd hie , oer to tinsen ,
in dat oermymerjende , lieaude dat hy gien wier dear him de
wyn best fuwgge in ford holpe koe , bekleyende het uwnck , in't
foeide oer her licht-leauwigheit , so rimpel trog de lieafde fen ien
freamdeling , dy-se so lyts koe , yn-nimd to wezzien , in hymmel
in ierde , mei gracyen in trien-suchtien fordoafjende , uwt-perslene
her doz-dienigekierminge .

't Iz den wier . schelmheftige *Endimion* , dat Y my , nei alles
het jon hert winschje koe fen my nuttigje to habben , forlitte ! dat
Y my yne deads tosken . nei jo uwt sijn kloeren forlost to hab-
ben , oerjane ! O hymmel , kinne Y dizze on-jouwlycke langer
hin ynne sinne forloftjen sian , sonder de gleante fen jon w-eck-
fieler . op sijn holle to stirtten , in him sijn riuechtfirddige for-
tjenste to forjildjen . Kin me æack wol biusterer schelm-diede
forsierje , az dizze dy jin my uwt-wircke wirt ! 'k hab om sjaent-
halve myn ein lân , Aders in friuenen forlitten , de jin-spoede in
moei-silligheitren fen in fiere reise lit , ja 'k bin tuwzen-mielle
nêa-twingd west , aet to dwaen to syn behage , om syn wol-wol-
lenheit to bekommen : 'k hab all myn friuenen in schânycke nei-
tinsen , fen myn diede , nei-litten , ja 'k hab my naet onthioen ,
om him to folgjen , myn eere gin-nacht to fizzen : 'k hab him ont-
sijtere uwtte dead-bannen dear him ic grymmene To-sal yn

knoatte hie. 'k Hab alle belettinge in swierigheten, dy syn libben bekomm'rene, uwte wei macke in forbritsen: in nu forachtet hy my ynne pleats fen wol-fortjienne forjildinge, tuwlckjet mei myn suchtjen, in stoppet sijn æren for myn kiermen! Ø laesje! de hope dy 'k fen sijn oprimre trouhertigkeit hie iz ringen fordwyne. 'k Onthiette my in bergge lock-silligheiten fen sijn on-weergædelycke ontmiettinge, in de swietheit fen so greateren goe, forsmoarre 't oertinsen fen alle prycl'e dat ick to wetter in to lân lynne hie, in jin-wirddig bin ick yn ien freamd lân it tommel-sjochtige To-fal oer-lieuw're, in alle betinslycke on-gelocken ynne tuwt smytten! *Endimion* het my forlitten to tyd az ick my trog sijn gunst-uwterjen miende to forhuwgjen, in iz æf-gien londer my sijn fornimmien to ontbleatjen, hie hy my jiette sijn leste ferre-wol juwne, in de wieromme fen sijn fornimmien forklearre, misflyck hie 'k syn besluwt goe fuvne, mar ick blieu allinne fen myn lân æf-schaet, buwte hope fen yenige by-stanne. O! het iz my, nei dizze grym-tyd oer, az my oone knip-schiere fen *Atropos* op to offerjen, in myn dægen to einjen, om de rin fen tuwzen oon-lieappende uwncken, dy my oere holle hingje, ja al riuechte-ford de æfter-koezen sian litte, to stoittjen, to minste schil my de dead alle to-kommene prycl'e ontlestigje, in ick fil mei dizze fortreesinge stearre, dat ick de schieaste Herder, dy'er ynne wyde wræd æ wier, lieave hab.

So-dienigh wierne *Cleonice* klei-wirdden, dy her yn her *Stepkeamer* alle fortein hie, buwte wittene het *Endimion* weer-fearne wier, in dy freaslycke rie dy jin him nimd wier.

Mar allyck trog-geans ynne aller-uwterste neaden, de hymmel uwz, om uwz fen 't uwnck, dat wy re miene fore hânto wezzen, yenige holp-mylde midd'ien to stjoert; so fûn *Endimion* yn dy selle nacht az by yn 't finzen-huwz besletten wier, midd'le om in trælie uwte sinstere to wrickjen, in ynne graeft dol to sloerckjen, trog beholp fen yen ein mer-lynne, dat hy yn syn finzenisse fûn, in de flagh also ont-wycke, noam de flecht, so schuwl-sluwppjende az him muwlck wier.

d'Ore deis gebea *Nicolas* dat alle kryghs-ljue herre firddigh
hâdde

hâdde schoene, om d'execuwtſje by to wenjen, mar do hy forſtoe dat *Endimion* ontronwier, in dat hy de tekenen ſen syn ont-komminge fore øgen ſioe, tocht him ſen ſpyt to borſtjen, ja ſen rafene liette him ſalm oon to taeften, mar yn syn gaest oerwægjende wa dat yn dit freamd to-fäl, to 't onſluwpjen ſen dizze jongh-feint, ſo wol to pasſe beholpſum moacht wezzen hibbe, tocht him dat ſyn Niſt *Cleonice* misſchean aets heerd, in 't beſluwt fenne ried, oongeande de dead ſen *Endimion*, ſen her Niſten moaht forſtien in ſocx him to witten dien habbe, in ford mey yen midd'len to ſijn ontflychtjen forlienge habbe. Op dizze onſondearre ynbyldinge die hy her, ynne pleats ſen *Endimion* nimmen in az in onnoſel ſluchtſchijp neye Offer-Timpel liedēn, onder ſchyn ſen ynne onſluſene fjoer-flamme to bepriewen æf jaſitte al maegd wier.

De heele ſted forgeare om de uwt-gong ſen dizze droavige forteanninge to ſiean, de Offerers rônen feſt oer al om 't fjoer oon to jeldjen, in ho kreftigh datſe yn herre ghewitten oertjuwg'd wierne het in on-riuechtfirddigheit datſe uwt-wirckje ſchoene, ja ſirdlenc herre alle gearre, het d'offerhânc æſche to befordeſjen, om datſe de aerd ſen *Nicocles*, dy him ninter-tyd to riuechte formiecke den yn 't bloedſtirten fenne onſchildige, koene.

Cleonice wier uwt 'er miettene forwondre oer dizze op-riñ, in fornoam dei-klear dy tuwn-inckele trouwhertigheite ſen *Endimion*, in dat hy her naet uwt on-trouwe forliftten hie; ja wier op her ſalme forſtaord oer 't quæ-tiſſen datſe ſen ſijn lieafde hân hie, in oon ore ig bly datſe de flamme to'n Offere tjenje ſchoe, om her Yem de falsche ynbyldinghe ſen her on-eere uwtte holle to jeyjen, (want me hie t' oore tyden beſuwnne dat nin Maeghdēn ſen dit Ater-fioer æ beschædge wierne.)

Nicocles Huwz-frouwe ſen dizze hîrd-aerd, loaifende her Niſt yn libbens pryclē, gryp him in 't hert trog trien-bidde-ne in lioenjen, eernjende him to ſen de friuene plichte dy er de *Samsers* Kening ſyn broar ſchuldig wier, in dat hy ontwyvelycce

trog it deyjen fen *Cleonice* d' yvige haet fen her Heite oppe hâls helje schoe, in dat, wier't dat *Endimion* her schæke hie, jaer him to dear-oon-to, buwtte quetsinge fenne maegdomme, naet neifolge hie.

Mar dizze onforlit schomjende fen wreck-hiettene az in wylde Bârg, naet niuencke sijn Sisterlinge; mar jin *Endimion*, dy de flechr nimd hie, antwirdde dat, oermits de saeck so fier komt wier, me dear mei ford in d'uwt-komste fen 't oordeel fol-fiere moast; dogge om't wyczde hette to forlefijen, koe'er immen ynne sted fuwne wirdde dy, ynne stee fen *Cleonice* allyck jaer her yn *Endimions* pleats steld hie, him de gleonte op-offerje woe, jaer fen't fioer forlost wezze schoe, mar datse oortins de dead naet ontgean moacht, sonder oongeande her maegdlyckheit lottre to wirdden, in dat yndien jaer her klear bewisse wier, nin ængste behoafde to habben, oermits de flamme op her naet fettje schoe kinne.

Nicocles dit ändert fen her man bekommen habbende, hoe wol jaer yn't minste oon *Cleonice* cer-bewerringe twyvle, woe her lycke wol nea ynne prycle fen't fioer oer-jaen, so'r her muwlck wier ienige rie dear jin to sijnnen: Jaer liet den oer-al troppe sted fen *Miletien* uwt-roppe, æf misschean immen syn libben led wezzen-de, in trog jin-spoede neye dead/ winschjende, him it uwt-spritsene oer her Nist op-nimme, in yn her pleats tredde woe.

Dogge al her woelerye wier om naet, want dear wirdde nimen fuwne dy sin hie *Cleonice* to forlosjen trog sijn ein dea, al de jeugde fenne sted wirdde wol it yngewân om-rierd oer 't jinge dat 'er schean schoe, in her schienheit oer-wægjende, fieldene-se ien sieddende op-drieuwinge to her forlossinge, mar sieande de middle wier trog, liet elckom so kåd az in deadde de holle hingje, in hie nin mei-lyen noag om him salme yn dizze uwtterste illinde to bedobbjen.

Loacke dear den d'illindige *Cleonice*, dy ynne ypenbiere pleats, om ynne flamme smytten to wirdden, al brocht wier, dearsé naet so ringen kaem æf jaer tocht oon *Endimion*, dy-se 't oore tyde yn al-lycke jamre sioen hie; Jaer seint tuwzen hert-suchtjen neye hymmel, in ropt de Goaden om holp oon: mar it lycket dat de hele

natuwre op het libben miercket. De sinne forschuwlet him om dizze gruwle-diede naet oon to schoagjen, salm de *Melesers* litte noag blyckje datse great hert-swier habbe dit proncke-byld oon to sian om to in fiediele fenne fioer flamme to tijenjen, dear iz nimmen bly den allinne *Nicocles*, dy yn ien koets-wein rydt, mei in bluester ontstissen gelaet, forwachtjende dat dizze faem, nei sijn ydel besluwt, for sijn ægen ynne iessche leid, in nei her misdiede riuechtfirdig straffe wirdde, mar hy siocbt him ringen fier sen sijn fornimmien forschæt: want da de Presters de wispes, om't fioer oon to stecken, ynne hânnen hiene, loaitse hier in jonge tjiel him willig oonbieden om ynne pleats fen *Cleonice* op-offere to wirdden, buwtte wittenfchip wa-se wier, oermits hy so daetlyck ynne sted komt, in wier meer trog wan forfleinheit, om naet to 't wyt fen sijn lieafde reitse komme to kennen, az drieuwende herts-tjog to dizze *Nymph*, to docken diede nead-twingd: de wyde wrâd wier oer dit great-moedig fornimmien forwondere: in dear wier nimmen dy naet mei ondilde d'uwtkomste fen dizze twyvelheftige dwaen forwachtet.

't Wierdy on fillige *Dorilis* dy uwt it Eiland *Delos*, *Apollinis* bernepleats, uwt oorseck dear forachtinge dy *Cleonice* eeren fen sijn oon-biedinge hân hie, fortein wezzende, trogge See-roavers nimd west wier, mareinlinge middle fawne hie herre wrea-twang to ontsluwppjen, in da so lyts wirck fen syn libben niecke, dat hy yn't beforderjen fen syn dea him salme greatlycks feinge, ynne fuwdden dat hy it gerop fenne offerhanne, dy'er dien wirdde schoe, heard habbende, besleat her to forlosjen, in her pleats to beklacyen, him lockighachtjende immen trog syn dea to forplichtjen, oermits hy yn syn libben nimmen yn him hie forbytne kind.

Mar az hy mids ondre Offerers laet widdende *Cleonice*, ienige oorsâke fen syn forlynne ongelocken fornaem, forandere syn droaf-hertigkeit yn bly-gaestigheid: hy styck syn hanner om-hrg. az æf hy de hymmel for socken lock filligen ontmiettinge taensje woe, in kaem her (de trienen yone ægen) me, dizze widden om-earmken:

Ist muwlek, schiene *Cleonice*, dat de hymmel my, nei so folle
for

forlynne jin-spoede, dizze wol-diede det, fen my so wol to tyde, yn dizze pleats dear 'k jon libben trog myn dead kin behâdde, stioerd to habben : in dear 'k jo sijckere tjuwggenisse fen myn oneinlycke lieafde, dy Yt' oore tyde so forlmaedlyckene wei smyten habbe, kom to jaen? ô fillige dei! ô wol-oongenamme ont-miettinge! ô lieafde forjou my, dat ick, to hier oon to, so folle-faddige klei-wirdden jin Jo dien, in dy forskate uw-wirckinge dy Y yn uwz gaest stirttene, begnoarre hab! 'k hab fen jo naet meer to æschjen, nu dat Y my, nci 't oer-kommen fen tol-bjuestere jin-stietten, so greaten, in onforwachtene lock forschafte! Einlinge schiene Cleonice, it to-fâliz for myn kleyen siel-ryck in earmhertig wirddene, in het, mids ynne illinde, dear jon wreadheit my yn brocht het, to-gong forlienge fen jo, so ick jo naet oongenamme wezze kin, to minste forderlyck to wezzen. For-gunje my den, eer 'k my ynne flamme jou, Jo d'onhiermlycke brân, dy myn siel uwt-tert, ypenbier to meitsen. 't Is de kref fen lieafde dy my twingt for jo op-offere to wirdden, Y mogge æck wol ljeauwe dat dit it yenige formeits iz dear ick nei lang half-jende de hymmel om terge hab: Libbje den myn hæg-beminne Cleonice! libbje lock-filling te wylle jon *Dorilis* mei in forhuwgge gelact sijn libben foor jo to beste jout. De hymmel hic my jierte meer forheerlyckje kind. mar so 'k trog dizze diede besitter fen jou genegetheit wirkde mei, 'k bid dat de huwggenisse fen myn namme by jo onforjitlyck wenje, in dat nei dien de fioer-flamme my to'n græf tjienje módt, 't oertinsen fen mayn eerheftige njuedrifte jón hert, to minste, yvig yn-dold blieuwe mei; dit's de ienigste forjildinge dy 'k fen Jo æsche.

Cleonice, sicande so stantheftige lieafde yn *Dorilis*, wirt oermietene ontroere, in fielt her so libbne trog sijn wol-wollenthiet oerwonne, datse her trienen naet langer binne hâdde kin. Jæ wraeg-selje wa fen beide op 't bârn-hout tredde schil, *Cleonice* dy al-re æf kleaunc wier, woe naet dat herenthalve so uwt-nimmene Ridder stearre schoe, *Dorilis* hâdde naet æf fen for-gean, in gebeade Offer-ljue datse him yn 't fioer wye schoene.

De hele sted forwondret him yn 't oon-sican dear stantheftigheten dizzter twa geleaven, in nimmen kin him fen gâljen ont-hâdde

hadden alle man iz hert-teitsene bedroefd oon to sian dat dy
djielieafdige ijue sen dizze jonge Griek to in flamme-fiedsele
tjenie mōt: æ oerwāgene yn meilyentheit hoe fier hy trog
lieafdes oerkrestinge brocht wier.

Nicolas de drafheit dy se yn't oon-loaitsen sen dizze trien-
taepjende forteanninge nutge, naet langer hiermē kinnende,
koam her, mei begalde wangen, for de foetten sen her man del-
lissen, dy uwtte muwlē fenne Præsters d'æf-komste, in de oon-
gong sen sijn lieafde fr̄stien habbende, herre beid it libben schin-
ste, in d'ontsttsene brān, dy al begoe neye wolckene op tolægjen,
uwt-djiepte liet.

Yn ien ægenblycke wird 'er ien uwt-littene Lān-geane yn't
blier-laeitsende gelæt sen alle Melefiers bespoarre, in dear wier
nimmen dy nin sonderlinge fornoeyjingē, ynce lockigge ontmiet-
tinge sen *Dorilis* nutge, in de hymmel tancke sen him so wol to
tyde yn herre sted laet to habben: Ynne foegge dat dy flammen,
dy om't libben sen dizze geleaven uwt to bliezen, in de oon-loait-
fers mei drafheit, sen wegen dy wreade die de to priemjen, ont-
sttsene wierne, yn ien freugde-fioer-bækken; in it æcklycke moart-
kriechjen fenne Offer-Papen yn ien seingjen forändre wirdde.
De hymmel liet sijn fornoeyinge æck blycke, fordriuwende,
trogge striellen fenne Sinne, dy tjocke wo'ckne dear hy lyn æn-
sichte mei, om dit wreade on-bedrieu naet to sian, oerditsene
hie; in to greater forsljckeringe fen't wol-bechagen dat de Goaden
oer't forlossjen dizzē geleaven, hiene, liet *Jupiter* him trye reis
oone lifter syde hearre, wier trog de Presters forstoene darsē de
boast-forgearinge sen *Dorilis* in Cleonice goe-kindene; in yn der
diede so wierne-se naect so ringen yn't Palleise kommen æf Cleonice
oon her lieavert tuwzene betaenßingen, for syn trouwe oon her
yn her uwtterste nead bewyzge, dien habbende, forsmiet *Endimion*,
in beleauwe dat nimmen az hv æ her ynborst besitte schoe.

't Iz onmuwlēk *Dorilis* blyfchip uwt to bylden, dy hy trog diz-
ze widdren bekoam, want hy de forgeande dei dit lock naet for-
wachte, in hier siocchte dat de hymmel ien besondre foor-forge
oere minschen, herre yn ien ægenblycke uwt de gruwne-dobbe
dear illinden, dearfe foor altyd yn forfälne miene to wezzen,

op it onforsioenste tjeande, in de lockigheste to wrād meitsende.

Nicocles stjoerde ondertwissche sijn Sein-boden nei *Samos*, om dy Kening it wyttere to dwaen dat sijn Dochter to *Mileten* wier, wier ane him mei befuwi siickere jong Heer sen *Micenen*, dy her Booste forfirdge.

De Kening dizze mie heard habbende, fortolkele in deelde-se oon sijn Keninginne, dy sont her Dochters uwt-wezzen yn grote droafheit libbe hie, so ringen az hy koe, mei, in herre beide gearre yn dizze lockige to-schickinge forhuwgjende, diene twa schippen om *Cleonice* in *Dorilis* to geliedene æf-ferren, doz gingen se, sen *Mileten* æf-schiedende, yn 't schip sen *Meander*, dy herre forspoedig yn 't Eiland *Samos* oer-tchype dear-se mei de uwt-littenste wille, nocht, in blyschip fenne wrād ontfinzen in onthelle widdenc.

U W T.

Yen suwnerlinge forhânlinge

Fen it

L I B B E N

In fenne

D E A D E.

Eeren in it Frânsch beschreaun, in

macke, trog

FLIPPESEN MORNAY

Rjuecht trogloftig Frânsch Edelman.

Forfriesche trog GYSBERT JAPIX.

*Om wol te steernen lit uwz rjuecht wol libbjen leere
So libbje in steerre wy (ò winscke in wâde!) ymme Heere.*

SIELENJUE.

O wier ick, ney ick winsckje, in minsche!
 Ick winschke oorz az ick eer en winsche.
 Iek woe oorz az ick eer en woe.
 Ick koe oorz az ick eer en koe.
 Ick wanle' oorz az ick eer en wanle.
 Ick hanle' oorz az ick eer en hanle.
 Ick die oorz az ick eer en die.
 Ick lie oorz az ick eer en lie.
 'k Petcarre' oorz az ick eer'n petearre.
 'k Petearre' oorz az ick eer'n pejarre.
 O God! ick wier al, yn dizze' uwr',
 Ny, ney Gôads bijld' weer-bern' cretuwr',
 Fol gaeft-glanz' hijmmel-sillig fjoer,

G. J.

Gys leit Jupicx.

Yen suwnerlinge forhanlinge

Fen

L I B B J E N

In fen

S T E A R E N.

Izien bjuestre dwaen, dear 'k my naet noag
oer forwonderje kin, dat de biddersæf ær-
beiders, by minneare fen spreken, de rin-
fenne Sinne forfirdigje, op datserestje mog-
ge: dat dy Schyp-lieue mei kreften syllje om
ynne havne to kommen, in az jæ 't lân fen
fiere beloits je jearm herts-wille uwtterje:
Dat dy Bea-feart-reizgers fortouave nog rest habbe, for jearn reize
fol-einge iz: In dat wy jiette (dy yn dizze wrâd fest-neille in
buwn lyckje, az oon in yvigh yerd-wirck, dat fen oonhâdende
onwaeren dreaun wirt, in trog so quca in hirdden wei fen kreften
æf-nimme) d'einnel-pealle fen uwz op-leine slobben in boddjen,
so werzjende oon-kommen sieane, uwz riuechte rest-hâv'ne mei
trienen oon-schoagje, in to uwz free, rest in lust-pleatse naet az
mei ljea-schoddjen in schromjen nei ērje. Dit libben iz naet oorz
az it Wob-teecke fen Penelope, dear einleaz hette oon to weevjen
iz: Yen See dy oon alle touwer-wynnen oerjuwn wezzende, uws
fen buwtte in fen binne on-ophâdlyck hoffnet: ien fortriettige
lân-reise, dy trog oer-miert'ne kieald in hiett'ne, oer hæge stege
bergen, gruwelijnde woastenyen in striette scheineryen dien wir-
de moat. Dit witte wy wol to sizzen, az wy yn uws ærbeide
binne, az wy oone rieme luwcke in disse illindighe wei lâns
wânnelje. Mar az de deade uws ærbeide einghje wol, as dy
uws de hân to-recket om ynne thuws-hav'ne in to helljen, az dy
uws, nei soo folle prycl'e paeden in fortrierige herber-
gen, to uws riuechte honck-wengje bringe wol, so schoene

wy (yn stee fen uwz to forhuwgjen , trog it oonschoagjen fen uwz Fader-lân , in yn pleats fen sjongjen (oermits wy uwz wol-bejارد de rest fest nækje) uwz ærbeid wol jearn weer-oon beginne wolle , it seil jiette reiz neyé wyn keere , in (so't uwz oarlooave wier) uwz uwncck-wei oppe ny wânnelje. Den tinslje wy naet meer op uwz ærbeide , uwz fortretten in schip-breckingen binne gled forjitten , in wy ængje for nin swierigheite meer. Mar yn jin-deel oongrynde wy de deade allyck de alderwierste pynne , schromje dy allyck in strân-klippe , in flean 'er for az for in great heapsen struwck-roavers. Wy dwae az dy lytse bern dy alle dei klæge habbe , mar az dy genez-maester komt , naet meer sjeack binne. Az dy jinge ææk dy de heele wycke yone dwelm roan habbe to kiermjen , mar asse de hân-maester kommen sieane om dy uwt to luwcken , nin tosk-seertme meer fielle. Allyck ææk sommige klien-seerige winschen dy trog dy wamsteckende Piuwrts-pynne gallje in kiermje , ja naer restje foor dat de Yer-litter komt ; mar asse him dy fliemme hottjen sjeane om dy plæge to fornieljen , so tjeane se de earm oer beck , in bestopje him ondre wryn yn 't bod , oorz naet az æft hy jearm salm deye woe. Wy freaze de heelmaester boppe de sjochie ; dy plaester-lizzer meer az de pynne ; de flieme meer az dy swolme. Wy ontsea meer de bitterheite sen ien genez-drancke dy ringen for-by iz , den dy lang-doerjende smert-quolmende sjeacktme , meer it ein uwzer illinde , den dy tol-leaze illinden salm dy wy yn dit libben lye motte. Fen wier komt dogge dizze dwyl- in dwelm sinnige sijuecht-holligheite ? Om dat wy naet witte het it libben , nog het de deade iz. Wy freazje 't jinge wy nei beheare to hoopjen , in wy bejearje 't jinge wy beheare to freazjen. Wy neamme dat libben , dat in doerheftige deade iz , in d'uwrt-gong fen in langsomme flypjende deade (xf it oon-fangjen fen in yvig libben) hiette wy de deade. Lieave fiz dogge reiz , het iz'er tygges yn dit libben dearme so jamck nei beheart to janckjen ? æf het iz'er qucadz ynne deade dat me so æng beheart to ontflechtjen ? Lit uwz de heele om-rin fen dit libben reiz trog noazje , Wy komme 'er yn mei galljen , wy troaje 't lânz mei moeite swit in flobbjen , in cinigje 't mei fortriet : hoe lyts æf great , min æf folle , rycktæf earm wy binne , wy moate dit

dit deelheftig wezze, in hinter fenne heele ierd-boyeme kin hier fen ontslein wirde. De minsche (hier yn slimmer azoore cretuwen) wirt to wrād brocht, him salm reppje, tiere nog redde kinende: hy het yn sijn eerste jieren formeits nog nocte, in det ien oorzaet az moet in fortriet oon, trog-steande ontollycke pryclen eer hy to syn forstān komt. Yn ien sæck iz hy lockel lockiger az ynce oore folg-jieren, dat hy sijn illinde dan lyts fielt injiette min begryppet. Iz' er nu wol immen so klienmoedig dy altyd az in bern bejearje soe to libbjen, az't him al berre moacht? æf dy socken libben hette achtje schoe? Dear uwt blycket dei-klear, dat it naet inck'le goe iz to libbjen, mar wol in lockig to libbjen. Lit uwz nu ford-ferre.

Az hy nu begint to waegsjen, so waegst in oon-grooit sijn ær-beid mei him. Want hy is naet so ringen fenne Amke nimd, in wit nauw het borttjen iz, æf wirt rju in schole-maeester ond're hāne juwn. (ick petearje naet az sen dy jinge dy treftig op-fet wirde) Borttet hy den so bert it mei ængste. Iz't dat hy studearet dat det hy werz-sianigh, in al dy tyd dy hy onder in oorza bewād trogtorssje moat, iz him naet oorza az in funzenisse. Hy peinzget nog bejaret naet den dat dy uwre komt dy im uwt in oorza betwan ge fryët, op dat hy him salm rijearje mei: in forfirdget sijn jieren so folle muwglyck iz, dat hy to eere oon de bejarde fryheite reitje mei. Einlinge hy bejart nin sæck so ynfierne az it ein fen dizze bernschejeugd, om ynce jieren fenne jongeljue to kommen. Mar lieave! het iz dog de yngong fen dy steate oorza, az de deade fenne bernscheite? it beginne fenne manlycke, æf boasck-jieren de deade fenne feinte-steate? it beginne fen moarn, az de deade fen joed? Aldoz langjet hy den nei sijn deade, in achtjet sijn libben illindig. Wierom hy æck naet for lockigh hâden wirde kin.

Az hy den, nei bejarte, dy fryheite forkrigge het, in komn iz to de jeld dear yn Hercules ker juwn wirde, æf'er de wei fenne dengd, æf it paed fenne boazheite ynslaen woe, in æf'er de reed'ne æf de herts-njue for gidze in liedsman bejare, so moat hy æck d'iene ig tsiezje. Den beginne dy flaesck-lusten in dy wrādz-bejarten him mei tockjen, lockjen in troeteljen oon to lordigjen,

om him onforsioens t' oer-fallen: In hoe lyts binn'er dy herre deat
 trog wraegselje, in naet yn't not reitsje. Mar het binne't dogge
 for nochtten yn't ein, dy-se him jane? Fordoarne formeitſen
 dy him altyd onrestigh meitſje. Willen, dy it berouwjen onder-
 worpne binne, allyck de jocktme nei it kaerdjen byt-ſmeritet.
 Forblyingen dy mei pryclke in ærbeid op-spoare, yn in ægen-
 blycke uwt-riuechrgje, in mei in lang-doerjende knæg-wierme
 yn't meiwitten folge wirde. Dit iz de aerd in de natuwre fenne
 wrâdsche lust-luweck jende nochlyckheiten, asse mei ernſtheftige
 nuiverheite ondertaest wirde. Want dear iz naet ien so swiet dy
 fen griene galle naet oerwâlge wirt. Naet ien so oongenamme fen
 smeits dy nin jinheit fen quea nei-smetsc jour. Jà dat slimmer
 iz, dear iz naet ien so wol miet'ge dy ein-on-mietgjende pleige
 naet mei-in nei-slyppjende iz. Jiette spreck ick naet fen socke on-
 nochtten, dy elckom salm kleart kinnek in, az kibbjen, fuech-
 tjen, flechtjen, sioch-gjen in oore fortretten, dear yn de onbe-
 tochte jeugd herre sommes trog on-miettigkeit, sommes ææk
 trog brea-dronckenheit bringt. Is't nu so dat de formeitſen (dy'er
 yn ſchynne to wezzen) naet den on-nochte i binne; in wirt herre
 pynne yn-swolge allyck dy bitte-heite mei't alſsem-wetter, dear
 uwt is lieacht to merckjen hoe great in hoe gruwle-bitter dy on-
 nochtten salm wezze motte. Hier habbe Y it heele libben fen in
 jong minsche, dy him (fen syn âders in maefters ontleſtge) to alle
 moed-wille bejuwne, æf om syn flaeſck-lusten to folgjen oonſteld
 het: wier trog hy naet oors dreauwn wirt az æf 'er fen in gruwle-
 gaest besittten wier, fen waem hy sommes yn't wetter, sommes
 yn't fioer smydden, den op in toer fot, in to leſte fen boppne dol
 hompe wirt.

Mar schien hy de reden, az in goe nolck paed-lieder, folge
 wol, loitsje! so binne ææk bluestre swierigheten for hâmne:
 want den moat hy him to in doerheftig gefluecht forfird gje, al-
 tyd ſchrep in yn forwar ſtean, az wezzende fen fore, fen eftre,
 fenne ienne in oore ig, fen syn fynne beſet, dy him on-ophâd-
 lyck to kcere giet. Het iz dat dogge for in fynne? Alle het im
 behæget, alle het 'er ſiocht, einlinge dy greatste fynne dy 'er
 ynnewrâd het dat iz de wrâd falme. Mar dat slimmer iz, hy fielt
 folle

folle mock-lagen in to geare-spijlljende oer ienluwdingen yn syn ein flacck , dy to geare mei dy sōrtwyvle drift-siochtmen (dy yn dy jieren herie folle kreft in stercktme habbe) naet corz fyyckje den stuwne , uwre in for-fālle om him to oerstjo!pjen , in yn alle boazheite to dwaen om-rdaljen. Dy almoggene God , in nimmen oorz , mei him dizze wei uwt-kippjen dwaen. God allinne mei im dy dwaen to it uwt-eine bewānneljen. Dy goe God allinne kia him fen al syn strydjen in oon-fuechtingen de oerwinninge jaen. Want wy loaftje wol hoe lyts liuc herre op dizze smolle styckel-wei bejaene , in hoe folle (fen dy jinge dy 'er al op begoast habbe) jiette weer oerbeck riggelje. Folg' en nu hecker wei dat Y wolle , so moat Y jo de scheidlycke wol-lustme to buwt oer-jaen , æf in oon-hādende gesuecht oon-nimme. Y moate jo to moet-wolle bejaen , æf ynne teame hāde : Al swietjes sluerckjende meye strea-me dōl-drieuwe , æf al wraegslijnde in ærbeidjende dear jin op-swomme. Yn 'tkirte , sica Y in jong minsche , dy , yn syn jonge jieren , fenne yd'le forgoncklycke wrādz wol-lusten , yntom-miettigheite droncken het , y sille befyne dat hy dear trog so for-doave wezze sil , allyck in dronckne bjealger , deis nei 't gelaeg-jen him befielt : æf hy sil 'er socken , socken onluste fen habbe , dat hy 'er naet meer fen bejearje schil : æf hy sil 'er so wirgh fen wezze , dat hy 'er naet meer fen sprecke nog oon tinsje mei , az mei werze in leed-wezzen. Loaft' y op dy jinge dy de lusten man-heftig jin-steane , Y sille befyne dat hy so æf-med in forbitzen iz , fen on-ophādlyck strydjen in jin-steane , dat hy ree stiet otn him op to jaen , æf to stearen in him lalm to forlitten. Kytse ! dat sinte de willen in nochtten dy me yn dizze bloazjende jieren het , dear de bern so nei reck-halsje , in dy de åde liue so bekleyc.

Nu komt de jelde fen in folkom'ne man , wier yn elckom op wittenschip tincket , in om sijn gemack to nimmen. Yn ien ding , 't iz wier , mei dizze åderdomme wol folkommen æf solmecke neamd wirde , om dat alle minschene on-folkommenheit , (dy ondere sluechte bernscheit æf lichi firdige jongheite oerschuwle wierne) yn dizze tyd ypenbierlycke to teane ontditsen wirde. Hier sille wy naet kātje az fen dy jinge dy by de wrāde for wyz in loc-kg'achte binne. Eerst habbe wy (so hoppe forhelle iz) mei ængst-

me bortte , in dear nei ienige kirtte nochlyckheiten nutge , dy oppe hacke mei lang-doerjende rouwe folge wîrdne . Mar nu beginne dy gorrige giergheit in opblezene eer grittigkeit jerm op to jaen in oon to pryzjen , belauwende ryckdommen sleat- in eer-aemten az wy herre fluechs oonbidde wolle . In , ynne wierheite , dear iz ninter sen alle (Goads tjienners uwt-nimd) dy om d'iene sen twaen , mei herre oon-lock jingen to forkryen , him naet senne tjercke teck dôl-hompet . Mar het restlyckheite sille dy uwz yn't leſt oon-bringe ? Want az in-gierg minsche tuwzen reizen , to wetter in to lânnē dien , folle pryclen in grymme to-fallen lit , forschate schip-breckingen mei rest-leaz ærbeid in ængste ontgien iz : so het hy trog-geans naet meer az tyd forquistgæ , ja de jichte , laemme lhea æf oore siocht-quolme oer-wonne . Hab-bjende om dizze rest syn gemack forlitten , in om jild in goed to gearjen syn libben forlearn . In æf hy nu al folle wonne , in 't heele æsten senne kostlyckste pearlens ontleate , in al it goald senne west-wråd suwne hie , mien Y dat 'er him der mei to rest stelle , in noeye litte schoe ? Ninsinz : Want hy schil , trog al dit boddjen in slobbjen naet oorz den nye moeite for lichim in gaest forgeare hab-be , yn't to-komende : hy sil fenne iene moeite ynne oore ploffje . In it sil it ein naet wezze , mar in forwigselinge senne iene ynne oore jaemerjende illindigkeit . Want for hinne het hy se syycke to kryen , nu gruwlet hy se to forliezjen . Eerst het hy se krigge mei in grote brân sen bejarte , nu besit hy se mei in ryzbosck-jende ængste . Hy het grote pryclen sen moardners lit yn't syycken , mar nu hy-se suwn het , ængter hy for dy struwick-roavers meer az ea . Hy het grote ærbeid dien om dy uwtte ierde to dollen , in nu iz hy ommers so djoejende om dy dear yn forschuwl-jende to bedobbjen . Ynne somme , nei dat hy al sijn reizgjet folbrocht het so giet hy yn in finzenisse : in sijn licheplycke ær-beide fol-einge , so wirt hy mei in on-eingjende onrest ynne gaest Hoffne . In het het dizze earne bloed-dogge to leſte nei so folle for-trieten finzen ? Naet oorz den dat dy dyvelsche giergheit 'im-wijz macket , trog betauweringe in sün-begoechiljen , dat hy het te sonderling forkrigge het : Onder diz giet 'et him allyck d'ear-melue dy de deal wijz-macket , ondre schyne sen herre yn jearm den

carmoed to holpe to wollen kommen , dy jearme hænnen fol bledden fyne , asse miendae dat it goaldne Friesche Ryders wierne. Hy besit , æf wirt besitten fen in ding , dat yn him salm kreft nog deugd het , dat nin pynne forseftje kin , ja dat ontyger in onnutter iz den ienig kruwd oppe ierde. Eitlinge hy het in heapsen tsaef in dong forgeare , dear trog hy so onforstannig warden iz , dat hy 'er syn holle mei kranget , hoe wol hy 't , mei riuecht wol ondre foet-søale behearde to tredden. Mar az hy dit al het ; noegger him den al wol ? Ja solle min az to fore. Wy pryzje jamck de dranck dear trog de treatst steande-foets fordreauw in wei-nimd wirt : In it yttendat (æack lyts nutge) wol fet , wirt jinne hongre hæg achtge. Mar hoe-me hier meer æf drinckt hoe de toarst greater wirt , in hoe me 'er meer fen yr , hoe de hongre uwz meer pricket. It iz in wetter-sjocht , in huwnz-hongre , wier fen me eere borstje schoe den forsiedge wirde. In (dat gicker iz) dizze toarst iz so bjuester yn somge minsche , dat hy jearm dobben doljen det , sonder herre dear fen drinckje to litten : Want yn oerfloede fen wetter in weet lye se treatst in hongre. Ja habbe wol great goed , mar je doare 't naet bruwcke : it schynet dat jaet genietje , mar herre dear naet mei formeitsje. Want jaet habbe 't , nogh for herre salme , nog for oore , mar fen al 't jinge jaet habbe habbe se naet , in lye riu komm're fen 't jinge se jiette naet besitte. Lit uwz den fizze dat it forkryen fen dizzen falsche goedren naet iz den ærbeid yn 't lichims , in it besitten dear selle on-gerestheite ynce gaests , dy so folle greater in swier 'er iz , az de gaest spitsfynnger , inzeler in tier 'er iz den it flæsch. Mar de aller greateste illinde komt eerste oon knersiel-rofckjen , az me dizze goeden begint to forliezen , asse trog schip-breck , plunderjen , fynschippe , brân æf herrelycke uwncken wei nimd wirde. Den beginntime to galljen in to guwzjen allyck de lytse bern dy herre bortreawe forlern habbe , dat lycke-wol om naet iz. Y kinne jerm forstân naet ynprintje , dat alle wrâdz goeden forgoncklyck binne : Want jaet hâde jearm naet allyck æf se beroave , mar æf s' al sild wierne. In om datse alle heel herre hoape op dizze naetige dingen set hiene , so komme se yn socken wæn-hoape (trog dit forliezen) dat me se dear naet uw : holpjekin. Ja (dat jiette nïcer

iz) al 't jinghe datse miendne to winnen , reckenjeze forlearn to habben , az 't jier , nei jearm fornimmen naet lockt . In az herre altyd nin besondre sein to-fâllet , soo achtjese strackx gritte schea lit to habben : wier trog me sommige in socken forbluesteringe slocht fâllen , datse herre libben dear trog forkirtje . Kirt-om de leane fenne giergheidt , oer dy jinge dy se tijenne habbe , iz maest-tydz allyck de forjildinghe fenne dealle (dear- se eerst uwt-spruwttie iz) dy , nei dat hy de wolle sen syn klircken lyts-tyds dien het , jearm dear nei oer-lieuwert ynne hânnen fenne boalle , æf salm de halze breckt . Ick forhellje jiette naet iens dy mîz-dieden in boazheitten , dear to dizze gier-secken jearme bejaene , om to herre fornimmen to kommen , wier sen herre binne-witten so fol iz , dat se trog it knægjen ninter-stuwne restje mogge . It iz uwz nôag , bewyzge to habben , dat trog dizze fyne dioejerye (wier mei folle minlich hier op ierde on-leegh sinte) it lichim oer- in uwt-krefige , de gaest forlytten , in de siel forlern wirt , sonder ienighe nochtite æf fornoeyinge .

Lit uwz nu hette fenne Eer-giergheitte petearje , dy trogh bejeartme om greate maesters fenne wrâd to wирdden , jearme tyde gicklyck in onnutlyek det forlytjen : trog waem , soo wy hette meer æf syckerers miene to bekommen , fille uwz bedrægen fyne , oermits jæjiette min iz : Want allyck de Giergheit uws bedrieget , for al uwz moeite in slobbjen naet jaende az ierde , moder in wæze , also iz d'Eer-giergheitte uws mei wyn in ryck leanjende . De schins-jesten sen dizze binne ommers ydel-naetig , asse fenne oore grouw in plomp binne . Me wirt trog alle beide to iener- leye æf-gruwne laet : Mar dizze is so folle prycl'ler , az jet wettren yne oonfange klearer in lieaflycker lyckje . Ondre jinge dy herre to de eer-giergheitte bejuwn habbe , loatſje y dat sommige by Keningen in Potesteaten great achtge binne , ienighe gebiedje oer legers in heerkresten , in y sia dat elckom nei syn steat groe ge , eere , in ontsoen wirt sen jearme dy onder herre steane . Y kytſe dat se mei purpre , rea-scher-lecken in goald beklæid geane , wier uwt it lycket datse allinne de wille fenne wrâd habbe . Mar me sielt naet hoe swier dat elcke lead fen

fen dizze yd'le eer-prealle jearm wæget. Me wit naet hoe
 folle dat disse eerbiedingen him wol kostje , in het yd're jelne
 fen disse kosflycke forwielle wol bedræget. Want dy it witten'er
 fen hie schoe se ninter-stuwne so djoer bejearje to keapjen. Want
 somge binne trog lange in swiere tijensten to socken stateau komn,
 jearm libben wæge habbjende oon alle oerden , ja folle-tydz
 mei forlieze fen earmen in schoncken : In dat al to bejarte fen
 ien Prince dy leare het tuwzen ponsmieten lân , uwt de bruwick-
 me fen syn fynne , az it libben fen hondert-tuwzen socke min-
 schen az jæ binne : wezzende ommers wol onlockig dafse sock
 ien tijenje dy jearm naet lieavet , in gick dafse hæg ach'ge to
 wessen fen dy jinge , dy se om naet wol to traepje litte schoe.
 Oore binne to socken gloarje op-kleaun , om dat se de Prince
 neye muwle spritsen , æf floite , in mei jearm tonge in hånnen
 tijenje habbe , sizzende in dwaende , sonder onderschie al het
 'jn behreget , wier to in from hert him nea schoe bejaen kin-
 ne : Want jæ habbe tuwzenerhâne smaed-huinjen lye motten ,
 in jearm folle miele yn't ænsichte spye littten. In hoe gemiensem
 dat se ææk mye Prince lyckje to wezzen , lyckwol binne se
 as immen dy ien forschoerrende Lieuwe trog greate lysemheite ,
 folle kaerdjen in troeteljen mack macke habbe , in dy salme nin-
 ter tyd ytten jaene , æf de hân , mei ængste oerbeck hellje ,
 gruwjende altyd gryppe to widden : In jiette wirt hy wol ien
 reifeyn't Jier so byttne , dat hy'er lang noag oon het. Allyck
 is ææk de uwt-komste fenne Prince-friuenen. Want as ienigh
 Prince , mei'er tyd immen so hæg het dwaen klieuwen , soo iz
 it him in formeits , dy felle (as hy mient t'eine fen alle swierigheite
 to wezzen) ya kirter tyd fen boppne dol to smytten : in az hy im-
 men mei folle ryckdomme in goeden op-folle het , so persset in
 knyppet hy 'im weer uwt , allyck in sponsje. Want jæ lieavje nim-
 men az jearme salme , achtjende elck ien berne to wezzen om
 herre tijest in nochte to jaen. Dizze blynne hoavelingen meitsje
 jearm salm wyd dat se folle friuenen habbe , in hæg by de min-
 schen achtge binne , in tinsje naet iensken dat (allyck jæ jearm
 feinzje oore to beminjen in to eerjen) jearm fenore allyk dien wirt.

Want dy meer maesters binne az jæ, dy groetje herre naet az oer-dwerze: dy onder jearm stea groetjese om datse se fen dwaen habbe, in bewyzje jearm steate, stoele in taberte, in naet jerm persoanen de eere. Oongeande dy jinge dy fen allycke condysfje æf steate binne (onder waem de friuenschippe wol maest behearde plygge to wîrden) dy benydgje, lasterje in stecke elck-oorme, in binne altyd ongerest, æf om jearm ein ongelocke, æf om in oorz wol-ferte. In dear iz ommers nin greater torminte, az dy nydigheite, dy egentlycke oorz naet iz den ien baernende kjeald-sheacktme ynne gaest. Wier uwt nu wol to forsteane iz, datse nin syckre friuenschippe habbe, dy altyd by forstânnige lieue for in djoer-wirdig dinge hâden west iz. Bejeare y dit jiette klearer to scean?

Lit it lock herre de reg reiz to keere, elck ien sil æck stracks fen jearm æf-dwersfje: litse ienskes æf-lot wirde, ringen silmese schean oonsiean: lit jearm dy heerlycke taeberte benimd wirde, nimmensilse meer kinne. Iu lit 'er in onbeheinte bussle mei dy oonsieanlyckheite oon-klacid wirde, hy sil steans-foets (uwt kreft fendy Steat-taebbert, genietje alle eerbiedinge in oonsiog, die de oore fore hinne bewyzge wirde. Ondertwissche wîrdeso hæg in littinckne op quabbe, allyck dy Ezele, it byld Isidis kritisende, fen alle eerbiedingen dy de goadinne oondien wirde. Jæ merckje naet ienskes dat naet jearm personen mar it lock so eere wirt, dat 'im solle tydz fen herre, az fen in tuwn-esel drægje lit. Hier moacht immen fizze: Jæ habbe to minste jearm wille soo lang az dy steate doeret, in binne ondertwissche jamck yn herre schick: In immen dy trye, siouwer æf meer jieren goe dægen het, is ommers al sijna libben naet onglockig. Dat is wier az me dit goe-dægen neamje mei, altyd to ængjen om fen syn steate forsot to wîrden, in alle dægen to djoejen mei great janckjen om jiette hæger to klaerdjen. Lieave frutene dizze, dy y miene yu herre schick in nei herre sin to wezzen, om dat y se allinne fen buwte sieane, dy sinte fen binne al folle oors ontheistre. Dit lyckje wol in moai mîrsle fuisenhuwsen, mei folle dobben in Sæen dy fen binne mei tineslerheite, wiermen in pyn-bancken fold binne. Y miene datse greate romte habbe, mar jæ miene dat se benypt

in near binne : Y achtjese yn hæge stateau wezzen , mar jæ hader
 for ien kliene condysse. Nu iz immen , dy him tinck je lit dat
 sieak iz , wol so hertele:z , az ien dy yn wierheite siochijende iz ;
 want æf it schien Keningen wierne , in jæ achtne jearm salm for
 scheamel-ruwtters inkdaters , so binne se ææk yu jearm gemoed
 naet oorz. Want nimmen iz aet oorz az hy niet. Y loatje wol
 datse sen folle tjienners in flyppe-folgjers forsilschippe werde , mar
 jæ freezje ææk dy jinge dy se selm to jearm beschermers in lyv-
 schutten uwt-kerd habbe. In æft jæ allinne æf yn filschip sinte ,
 altyd ængje se. Binnese allinne so kytsese alloon om , in onder
 folle filschippe stier-ægje se oon alle kanten. Jæ drinckje wol uwt
 goald in sulvere byckers , mar yn dy , in naet yn ierdne koppen ,
 wirt it maeste fornyn schinst in de deade 'er uwt swolge. Jæ habbe
 sefte in schiene plom-bodden , in asse bejearje to restjen so heart-
 me naet in miuwz ynne keamere risseljen , ja naet in lang-schoncke
 migge kin se oon-gonzje , in lyckwol kin in län-minsche better
 sliepje by it ruwzjen fen in rin-streame , æf it remoerjen fen in
 Jier-mercke (naet habbende az hirdde ierde to syn balt-seck , in
 de blauwe hymmel to syn teckne) az dizze in socken greaten stilt-
 me in macklycke heite : Want jæ dwaen naet az om-wranteljen in
 wrotten , altyd duchijende datse immen kommen heare , in kinne
 yn herre rest ninsins restje. Byyearje Y , yn ien somme , to witten
 het onderschie 'er twissche herre , in dy quälckst-hânde finsene
 liue iz ? Alle beide binne se fletten , in habbe ien swiere leest to
 schoaftjen. In æft nu d'iene wol mei iesen in d'ore mei goald oer-
 lädne iz , so iz d'iene ææk naet fletten az oon earmen in schonc-
 ken , mar d'ore oone gaest in siele. De finzene flyppet syn iersne
 kettinge , in dy hoavelinge iz ææk yn syn fest-sytte. Dy finsne
 fortreat it lichem jiette sommes trog dy gaest , in songt wol in
 reiz mids yn syn illinde : Mar de hoavelinge , æf-medde ynne
 gaest , quelt syn lichim on ephâdlycke , in kin 'm naet to reste be-
 jaen. Belang ende 't fornoeyen dat Y miene datse habbe , dear
 yn binne Y jiette meer forbijestre : Want Y achtjese great om-
 datschæg op-tein binne : Mar datiz ommers so gickheftig dien ,
 æf y in dwirg-manke , so great az in rðaz'ne tomme , heel great
 achtne om dat 'er op in toere , stinse æf hæge wiere stoe. Alsoo-

dwaen:

dwaende miette y 't byld meye foet-scheamle dear 't op stiet,
dat y befondre mietje moastne, om syn hægste to witten: sian-
de op syn hægheite allinne, in naet op de hægte fenne foet dear
it op rest, ja tjog'er de foet ond're wei, in y sille 't heel lyts be-
syne. Y reckenje herre æack hæg (so hier oppe ierde ienige hæch-
heite wezze kin, dy, by de hymmel forlycke, naet meer az in
stippe iz) mar wier 't dat Y se ya 't hert kyllne, trog dien dy
wierheftige greatheite yn 't klien-achrjen in forsmaedjen fen alle
ydle hægheten (dear ja mar earme sletsincken fen binne) gele-
gen iz: Wier for datse jearm salm æack naet hâde, om datie al-
oон hæger klieuwe wolle, in ninter-tyd jearm bejearte be-
klaerdje.

Y sille muwlck wol immen syne, dy socken op-sot yn syn yn-
borste meitse sil: Az ick to socken steat komn bin, so wol ick my
to reste bejaen, in noeye litte: Mar so ringen hy dear to komd
iz, kin hy quælk so lang toavje dat hy syn amme hellet, æf hy
bejearet jiette hæger to klieuwen. Want dat nu to fore so hæg
schynne, dat achtjet hy nu korts naerien treppe to wezzen. Hy
achtjet him heel leeg, om dat 'er immen boppe him iz, hoe-wol
hy him hæg behearde to reckenjen, om datt 'er so tol-leaze men-
nigte onder him iz. Hierom klieuwese so lang to dat herre de am-
me to leste oppe wei bejout, æf datse fen boppne dol truwzelje:
In æft se schien trog lang ærbeid al op 't hægste komme, so iz 't
æft se op 't hægste fenne Alpische snie-bergen, mar naet boppe
wolcke, wynnen in twierren w'erne: Wezzende az den eerst
to riuechte alle onwaeren, blixme, tongre, ængste in pryclke
ynnetuwt juwne, wier trog herre hægmoed wol to tygge fornæ-
tigd wirkedkin. Dit punte sil y my, muwlck, wol to stean, om
dat it uwt folle schyd-schrieuwers in dægelycksche onderfynninge
bewyzd wirkedkin: Mar by eventuwre sil y fizze, dat dy to de
kroane in haed-stoack bern' binne, in fen berns-sconcke op ya
socke hægheite set sinte, buwte dear to ærbeide to habben, dat
dy to minste fry binne fen dizze quolme, in wol lockig achtge
wirked mogge.

It kin wol wezze datse dit ongemacke so wol naet siele, om dat
f' er ya berne in op-set binne: Allyck dy jinge dy omtrint de
sluw-

Fluwzen senne Nylle berne in optein binne, ic ruwzjen dear salme
 wend binne: dy ynne finzenisse to wrâd komt nin great langjen
 neye fryheite het: dy by de Cimmeren, onder greate tuester-
 nisse teinjin op-set wirt, nei de dei naet luwickje: In dy op it Al-
 pische bergte great-macke iz, oere miste, on-waer in snie him
 naet forwond'ret. Mar daerom binne se'er naet fry æf, oermits
 de blixme sommes wol in pearlle fen jearme kroane buwckje, dy
 haed-stoack ynne fest brecke, mei in great heapsen snie oer-stop-
 pje, in trog in onwaer fen droafheite in fortriet jearme't forstân
 in de gaest fordompje in fortuesterje kin. Jæ binne wolkroane,
 mar mei inkroane dy, iu wierheite, fen hæge-tuwcken in styck-
 len fris-fle iz. Jæ habbe ien ry-ear-stæve ynne hânné, mar fen reid,
 dat meer az ienig gewaegs ter wrâd fenne wyn hinne in weer slin-
 gre wirt. In forlyckerje jo, dat de kroane in stæve (yn pleats fen
 dit hert-swier to genezzen, in dizze forse, in dit fortriet to for-
 drieuwen) de fornecammele oorlæke in uwt-lieap iz, wier trog dy
 selle de minsche oon alle iggen to forzje. O kroane! (sei in Ke-
 ning senne Persien) dy wiste hoe swier du uwz oppe holle perse-
 ste, hy schoe dy naet op nimme wolle, al wier't dat hy dy opp
 wei lizzen fuwn. Dizze Prince dy alle minsche lock ynne hâ-
 nie, so't schynne: Dy elckom lock in ongelock, nei syn be-
 lieavjen, to-foegje koe: In alle liue (so't him lit oon-sian) ge-
 rust meatse moacht: betjuwt ommers klearlyck, dat hy fen al
 de wrâd (dy 'im onderdienigh wier) naet den fortriet in greate
 moeite hie. Het sille uwz ææk alle oore Vorsten fizze, asse uwz
 fluechts neye wird andderdje wolle. Wy wolle naet freje dy jin-
 ge dy jearm libben, trog rampfilligkeit yn ien schânljycke dead
 enige habbe: Nogh dy jinge dy herre Keningdomme by jearm
 libben bedobbjen siocene, in habbe jiette langh yn greate illinde
 libbe, nei datse fen jearme stœate beroave wierne: Allyck Dyo-
 ny z fen Sisilien, dy better gereft wiermeye ryz-biezme ynne hân,
 om de bern fen Corinthen to gysseljen, azmeye Steat-stoack om
 't heel trye-hering Sisilien to rejearjen. Æf Sylla, dy nei dat hy
 't gemiene besté fenne Reamere scheint, in de romme wrâde trog-
 plondre in æf-schomme hie, jiette naet koe restje, eer dat hy fen
 salme (ææk mei greate pryclé) syn kreft in oerwiealdgjen del

leid in oerjuwn hie. Mat lit uwz dy Kening Salomon syn miengje æf-freje, dy mei sonderlinge oon-tjoglyckheite sen God begave, in ryck fen alle dinge wezzende, ææk it goald uwte Ei-lannen kommen die: hy schil uwz trog ien besondre boeck onder-rjnechtje, dat hy al it lock dear ierde bepreaum habbende, dear yn naet den ydel-naetigheite moeite, in knæginge ynne gaeft suwn het. Lit uwz dy Kezer Augustum freje, dy ien fredige besirtre fenne wyde wrâd wier, hy sil syn forlynne libben bekleye, dat trog brocht iz mei grote moeite, in sil de restlyckheite sen ien sluecht minsche oppe ierde bejearje: achtjende dy dei hæg-loc-kig, wier yn hy him fen dizze ondræglycke hægheite soe ontjean mogge, om ford-oon allyek in gemien man, yn rest to libbjen. Lit uwz ææk Tiberium, syn nei-folger freje: hy schil uwz bekin ne dat hy 't rycke az in wolye by d' earen hâdet, dat hy jearn forlitte schoe, so hy naet ænge bytten to wirdden. Wier oet hy 'm jamck beklæget oer it Lock dat him so hæg op-tille, in dear nei de learde benimd hie dat hy naet weer døl kieuwe koe. Foorts Deöcletianus, dy (nei de wrâd to spreken) so wittne in deugd-lycke Prince wier, sil syn salm-willige ballingschippe sen Salone hæger achtje, den it wrâd-herskjende Roamsche Rycke. Ein-linge Kezer Kaelr dy sijvde (dy hâdne wirt foor dy lockigste Prince dy 'er yn folle hondert jieren libbe het) sil uwz syn conquesteare oer-winsten, flichtoarjen in seine-prealljen forflockje, in him naet schamje to sizzen, dat hy folle meer formeits in restlyckheit, yn it Kleastre, in yn syn ienigheite het, az yn syn alderhægsteatlijck-ste libben. Sille wy nu socke liue lockigh reckenje om dizze gemiene, dy jearm salm dearom on-siliigh hðaldne, dy herre lock ijne forleginge sijjickje, in oppe romme ierd-beame nin pleats sijne, om mei dizze hæchheite restje to moggen, nog nin bod so goe dear op ja sliepje kinne? Ynne somme dy iz allinne to riuechte lockigh, dy free in ien goe fornoeyen ijn sijn hert het: in on-sillig boppe alle minschen iz dy, dy nea restlycke in to free iz. So wier den Pier, Keninge sen Epiro wol on-lockig, dy de hele wrâd onder him twingje woe om rest to kryën, so hy peteare, in sijycke so fier, 't jinge nei by wol better to bekommen wier. Jiette on-silliger wier Alexandre, dy in great-machth Keninge bern

wezzende, in de hele ierdbeame, by nei, soroere habbende, so eer-giergh wier dat hy jiette meer Wradden sijcke, in wirde lyckewöl, binne trye dægen dear nei mei segz foetten ierde for-nuwgge. Kirtom binnewe oppe Alpische hægtne bern, jā wolle ynne hijmmel kieuwe : habbese alle Keningen oppe ierde tamme, soo sijckeles ynfijnjen om tjin God to plachtjen, wollende yn sijn bewâde in gebiede tredde : in hâde nij miette nog eine, to dat God jearm naetigh formiettne belaeitssjende, az jā nu oppe bopperste treppe miene to wezzen, al dizze opbleiez'neheite to naete mecket, herre twang-stoacke ynne hânnen sticken breckt, in herre, trog jearm ein kroane lit fordruwckje. Om den, sluwttende, mei ien wird to fizzen, het goe dat wy trogge eer-giergeite forkrye: Me lijt folle ongemack om ongemack to forgearen: Me mient alle sluwne, mei it op-kieuwen, uwt it quea to reitsjen, mar hoe wy meer boddje om greater to warden, hoe wy uwz salm meer ijn dit quea om-wrantelje. Ick katje hier naet fenne illinde dear jinger dy alle herre libben lang de kapproeene neye wijn sot habbe, om dy mijldheit fenne haafsche fortuwne to ontsean, in jiette naet genietje habbe mogge, mar habbe, mei greate hertswier, oonloaitssje mðaten dat it jild ynne hânnen fâln iz, fen ien dy'er naet om ærbeide het: Nog fen dy jinge dy'er so fioerigh om onder in oor kringje, datse't forliezje, in to leste kommen dwaen ynne hânnen fen ien tredde, dy him dearom nau iensken forriert het: Nog fen socke dy't al ijnne festen habbe, dy so fest to-sluwtte dat 'et jearm trogge fingren fâlt. Want dizze binne dy ongelockigste achtge fen alle gearre, allijck se ææk sinte, oermits jā jearm salm dear for hâde. Hier uwt besluwtte wy dat alle dizze mijldigheten, dy uwz fenne wijlde Wrigge (by meneare fen sprecken) to finstre ynwidjirde, naet oorz binne az lif-leffjen, in al sijn jaen æf schinckjen naet oorz az lægen: In dat hy de gick mei uwz schert, dy elckoorme buwtsje om socke fodderye, wier troghy maest-habbende dy ongelockigste iz.

Wol oon (sil Y muwlck sizze) dy gierge goarre het nin genotte fen al sijn goed: In dy eer-gierge wyn-borlle naet den on-rest in quea, In bearbeitje jearm salme alle beid ien hol oppe wrâd. Mar

schoe'er nu naet wöl ien minsche wezze, dy ienige eertjienst betjie-
 ne, æf by ienige Prince him hädende, sijn goeden swietjes schoe ge-
 niettje kinne, in sonder dizze dwelm-sinnige herts-driftmen to fol-
 gjen, ienige hæchheite mei gerechteite in fornoeyinge sen sijn gaest
 bruukje? Jā yn foore-geande tyden, da de minschen dy åde ienfa-
 digheite in inkelheite jiette naet alleheel forlearn hiene, moacht it
 iensinz schean: Mar nei dy ongong sen joe-deiz siog ik niñ middle
 om dear to to reitsjen: Want az y jo joe-deiz ynne gemiene laken
 ming'e, y moate ommers goe æft quaë dwaen. Dwaen y quaë so hab-
 be y God to fynne, in jon Mei-witten to in boalle, dy jo on-ophâd'-
 lycke priem-pricket. Dog y goe, so hab y de minschen, in onder dy
 de kreftigste to fynne, trog waems quea-wolligheite in nyde y be-
 djoeft, in trog waems wriggerye y sonder op-hâden hoffne wirde.
 Behæg e y de gemiente so behægje y ien tuwzen-hollig on-djier, in
 om jerm to behæghjen moat y jo salm mizhæghe: Behægje y jo
 salme soo mizhægje y God: Behægje y God, y stea yn tuwz ne
 pryclen fenne wrâd, in habbe folle fortriet. In dearom az y de
 nolckste in nommelste liue fen dizze matearje petearjen harckje,
 soo sil y altyd heare datse mei op-sot, æf trogh wierheits kreft
 dreain, on-betochtsisse fille, dat 'er nin meer rest oppe ierde iz,
 az æf-sonderlyk in bwitte gemiente-tjienste to libbjen: Ja som-
 ge bekleye herre datse onder it rumoerjen fentie paleisen in hoa-
 ven libbje moatte, in tinsje op nin dinge meer az dear fen ontslein
 to moggen wirdden. Einlinge y sica nimmen dy nin mizhægen
 het oon syn beroppinge, in winschet altyd nei ore liue betjiennin-
 ge, hoe wol it nu wöl ringen rouwje schoe, az hy 'er yn sot wirde.
 Nimmnen noaget oon dy hanlinge dy syn jeld beteammet, in luw-
 jet aloon fen dy ontslein to wirden, hoewol hy de åderdomme jearn
 forlanghje schoe soo folle him muwglyck wier. Het fille wy den
 yn dizze fortwierringe des gaests dwaen? Sille wy den om de
 riuechte beschiedenheit, beleeftheit in friuenlykheite to snyen,
 it selschip fenne minschen ontflean? in uwz ynne wâden forschuw-
 lje bye wylde in bjuestre on-djier? Om on-miettige herts-drift-
 men to fornyen, uwz fenne mennichte der redelycke cretuw-
 ren æf-schiede? In om de boozhete fenne wrâd to ontkommen,
 uwte wrâd gean? Wier 't dat wy socx-dwaende restlycke libbje
 moach-

moachtne, so wier 't so ficele jamck naet to miz-pryzjen: Mar, o laessje! alle minschen dy 't wol soene dwaen wolle, mogge naet, in dy 't al dwaene sijn'er jiette socke fornoeilycke resten naet asse wol syyckje. Sommige hab'er wol njue to, mar dy wrâdsche scheamie tjochtse oerbeck. Wier yn datse greatlyckx forbuestre binne, datse herre schanje for dy jinge dy se yn herre herten fordoemje, in to rie geane meye greateste synne dy se habbe. Yenige oore wirt fore hâdne dat me 't gemiene best beheart to tjienjen, in jæ loaitsje naet ienskes, dat dizze riets-liue nimmen az herre salme tjienje. In dat dy maeste heapsen fen dy, it wol-fearte fen 't gemiene minst syyckje. Sommige wirt to forstean juwn datse trogh herre goe fore-gong oore liue forbetterje mogge. In jæ trog-kytsje naet dat tuwzen suwhe minschen, ja de heel-maester salme, yn in onstisene Sted folle eere de Pest-sieackme krye, az fordriewe sille: In dat dear yn to kommen naet oor den Goade tentearjen iz, oermits tjin socken stjonekende lofte nin better forhoedinge wezze kin, az 'er fen dinne to blietiwen. Einlinge allyck de swiette wettren ynne See rinnende her dy fâttigheite naet benimme, also lyts schoe ææk Loth, mei jiette ien twae trye fromme tjerllen sijns gelycke ien hoaf æf Sted fen Sodoma forbetterje kinne. Oongeande nu dy forstânigste minschen, dy (naet litser for herre siel az licheme bekomre sinte) in suwne lofte, fier fenne jerre-sea dear quea menearen syyckje, in dy trog in Ingel Goads meye hân laet wezzende, yn tydz allyck Loth yn 't lyts stedtje Zoâr, uwt dizze fordearinge dear wrâd, in uwt dy Stedden dy mei dizze Pest bescherm-slingre binne, yn ienig pleats op 't lân flechtje, om jearm aldear mei yn fiernheite to ofenien yn ienige goadsfillige wittenschippen in opteine oer-tinsingen. Ick lit wol to dat dizze yn socken nead-druwck-jenden steat naer binne: mar oermidz jæ saline jearme prycl'e mei bringe, so kinne se herre dear fen ææk quaelck bestrye. Jæ flechtje 't hoaf in wirde jiette 'er fen oon alle kanten bestorme. Jæ syyckje de wrâd to ontflechtjen, in jiette folget jearm de wrâd to de deade to nei. In jæ mogghe quaelck ien hernke ynne wrâd synne dear de wrâd herre ææk naer syt, soo fioerigh syycktse herre to fordearen in to for-

nielen. In asse trog ien suwnerlinge graessje Goads for ien tyd fen dizze oerwjealdinge schyne forlosse to wezzen, so wirde se mei ienige earmoede beswiere, æf mei on-free binne hawz hoffne, æf ææk fen ien quea gaest forsycke. Ynne somme datse de wråd her altyd yn't ien æf yn't oor fen herre fiele. Mar it queaste fen alle iz, dat az wy fry binne fen al dizze stryde in ærbeide, so fie le wy jiette folle heftiger sivechtinge yn uwz salme, tochtme tjin-ne redne, d'ierde jinne hymmle, ja de wråd salme kantjet im jin-ne wråd, dy him al oon djiep yn uwz hert syne lit, hoe jamck wy ææk ærbeidje mogge om dy to ontrinnen. Ick sil jiette meer fizze. Sommige jaene fore datse de wråd forlitte wolle, in syykje dear trog d'eere fenne wråd: ienige litte herre to az æf se de wråd forlitte wolle in de reg keere, in geane him az to sluwpt to miette: Oore wegerje hæge steaten om dear to bean to wirdne: Somge forschuullje jarne dear for om dat me se dear to komme sil to syyckjen. Also iz de wråd sommis onder ien momme-klaed huwz-festge, by dy jingc dy se schyne to ontflechtjen. Dit iz her bedrog: Az wy by folle minschen om-geane, ja het'er her hoaf onder, syyckje wy de woastonye, ja het'er hoallen in schuwl-hernen onder, in forsyickt de Heere Jesum ynne woastenyen: Geane wy yn uwz salme, wy sijne 't'er so on-himmel az aerne, Wy kinne de wråd yn uwz naet stearren dwaen, æf wy moatte salm stearre: Want wy binne ynne wråd, in de wråd iz yn uwz, in wae him fenne wråd æf suwnerje wol, moat im fen 'im salm æf-schiedje: Indizze schiedinge wirt de deade neamme. Uwz tinckt dat wy uwt de Sted (dy mei Pest befinzen iz) fortein binne, in merckje naet dat wy dy quea loft al yn florve habbe, dat wy de pest mei uwz toartsje, in ien lid-mate fen dy fordoarne Sted sinne, soo datse uwz ynne woastenyen, jaer berge in dölle wol selschip hâdekint. Wy habbe dy beklieminge fen in oore wol ontwycke, mar habbe 't quea al yn uwz salm. Wy binne fortein fenne minschen, mar habbe de minsche uwt uwz salm naet fordreaun. Dizze hâl-geande See quelle uwz so jamck, dat wy dear fen weedome yn't herte fieldne, in bejarrig wierne om to spyen æf oer to jaen: in dear fen ontlestge to wirdne so binne wy fen 't iene schip yn't oore, in uwt ien great ynien lijtser oer-tredden. Wy miend-

ne den wol gerefst to wezzen, mar 't iz om naet : Want it sinte al-
oon dy selle wynen dy'er waeye, in dy selle wægen dy'er op-
slomje, in dy selle sin-driftmen dy uwz beroerje. Dear iz nin ore
hav'ne nogh middle to stiltme az de deade. Wy wierne sieack yn
ien keamer, dy oone striette æf oone mercke stoe, in habbe uwz
yn ien efter-keamerke bringe litten, dearme so folle remoerjen
naet heart ; Mar hoewel dear nin gedjoei iz, dearom forlit uwz
dy kieald-siochtme strax naet, in het dear trog æck naet fen her
krest forlern. Dearom æf wy sommes it bed, de keamer æf it
huwz foranderje, ja fen it iene Lân yn't oor tjea, so fille wy lyk-
wol dy selle onrestlyckheite fijne, om dat wy uwz salmoer al mei-
bringe, in naet so gyften arbeidje om oore minschen to warden,
az yn oore pleatsen to kommen. Wy ontjea uwz fenne gebreck-
lyck æf fordoarne minschen, mar wy troffje uwz giergheite, eer-
giergheite, on-kuwskheite in alle fordoarne herts-drieuwingen
mei uwz, dy uwz stees oon knægje, in tuwzenreis deis op sjippe
in loacke fen Egipten tinsjen dwaen. Ja searkje altijd ynne
schuwitte mei uwz, wierom wy buwtte schoaftjen æf op-hâden op
dizze æf dy ig fen 't wetter habbe to siuechjen. Moachtne wy
dit pack (wier trog uwz gaest altijd bijtne in kræge wirt) fen uwz
lizze, soo soone wy buwtte twyv'le wðl greate rest habbe, naet
allinne ynne woasteny, mar æck mids ondere greate mennigre
minschen. Ynne somme it libben fenne minsche hier oppe ierde iz
ien doerjende strijde. Binne wy besrye fenne oonslagen dy fen
buwtne komme, so habbe wy uwz fen binne for dy binne-schuwl-
ljende fluwp-lægen to wachtjen. Binne dy Grajen fortein, so hab-
be wy ien Sinon fen binne dy herre de pleats oer-lieuwret. Wy
moatte altijd weitsje, in æg ijn 't seil, in dy wapne by'er hânen
habbe, so wy naet rimpne oerfallen, in uwz fijnne hânnen oer-
nieuwre wezze wolle. Mar hoc mogge wy dogge ijn 't ein hier fen
ontstein wirde? Naet trog ienge beam-boascken, rin-wettren,
æf bergen, naet dear trog datme him minglen onder it kringjen
fen greate heapen minschen, æf datme ija ien hólle kuwle allinne
in oer-schuwlle kript : Dear iz mar ien middel, neamlijcke dy
deade : Dy (schiедjende de gaest fen 't flaesch, dy schienc in lot-
tre pertye uwzer sielen, fenne on-himmele bejarten, dy her al-
oon

oon jin uwz fot, fore wrâd) free kin meitssje, trog dizze schiedinge, twissche't jinge dat yn ien persoane to gearre foege, buwte forstickinge fenne gaeft, naet den ien yvige schorttinge in scheel kin wezze. Belangjende nu dy fornoeinge dy dewyz-witne yn iensemheite libbende, yn herre oeffninge habbe, Az yn't lezzen fen heilige in wrâdlycke boecker, yn't leeren fen witten-schuppen in kinsten : Ick lit wol to dat it better iz az dy rasende jachte wier trog in great deel dear minschen (dy mei socken siocht-me yn't forstân bedwelme binne) poer forwyldre wirde. Lycke-wol moat socx æack al onder it besluwt fen dy alderhægst-bewittenschipte Salomon buwggje, to witten : dat 'et by dy eerste schepping des misches naet den ydelheite in pynnigien des gaefts iz. Sommige liue leere al herre libben trog, wol in beslypne sprecken, in bekroadgje jearm naet iens om herre libben to betterjen. Oore sin-plachanje-wit herre betiuwg-kunst (*Logica*) fen 't petearjen in heire fiz-kunst, in forliezje faeck herre natuwrlyckheit kat-uwtjende forstân. d'Yene leert trog dy kunst fen reckenjen in hier yn fiouwer-in-tryttigen brdar, meifree, ein deelje kinne. Yen oor leert trog dy Miete-kinde (*Geometria*) it fjild ja Stedden in Lânnen miette-lynjen, in hy sil him salm naet witte to miettigen. Yen Muwsyck-sionger sil de teanen, luwden in wyzen wol oerien bringe, in hy schil alle on-iengheite yn't heit, in alle dwerz-driewende herts-op-wâllingen ynne siel habbe. Dy Styrte-kytser sil om hæg loaitsje in onder ynne dobbe ploffje : Hy sil it to-kommene fore fizze, in it jinwirdige for jitte : Jâ sil faeck it æg neye hymmel slaen, in't hert djiep ynne ierde bedobbe habbe. Dy Wyz-siochtigert (*Philosophy*) sil wirdden-kauwelje fenne aerd in natuvre fen alle dingen, in sil him salm naet kennen leere. Dy Genez-maestre sil oore heelje, mar blyn yn syn ein siochtinge wezze : hy schil dy alderlyste forâringe yn ien oorz polzetaestje, in dy baernende schod-siochtinge fen syn siel naet fiele. De Schydniße-schriewer schil de ðarldage fen Thebes in fen Troajen witte, in het ticht om him iz naet mierckje. Dy Ritecht-geleerde sil alle wrâd wetten in kearren jaen, mar him salm nin wetten sette kinne. Einlinge dy Goad-geleerde sil it maest-deel sen-se tyd heel jamek fen 't geldaye sin-twistje kinne, mar sil fenne lieaf-

lieafde naet folle kâttjen herckje wolle: Hy sil folle fen God ptearje, in lyts bekomre werze om syn neisten to holpjien. Al dizze wittenschippen ribleckje 't forstân sonder eine, mar fornockeye 't naet: Mar hoe m'er meer fen wit, hoe m'er meer fen bejearer to witten. Jæ nimme dy onrestlycke sin-plachtjerye naet wei, dy de minsche yn him salme fielt: Jæ genezzede sieacktme fen syn siele naet: Jæ meitssje de minsche hæg-geleerd mar naet from: scherp-sinnig mar naet wyz. Jà dat meer iz hoe m'er meer fen wit, ho me befyt dat 'er jiette folle meer fen by-æfter, in to leeren iz. Hoe de gaest 'ir meer æf forfolle iz, hoe hy 'im leger besielt, oermidz al it jinge minsche fen ienige kunste yn dizze wrâd leere mei, jiette fier wei 't klienste dele iz fen 't jing' er jiette naet wit. Want al syn wittenheit leit yn 't bekennen fen syn on-wittenheit e, in alle syn folmackenheit yn 't betjuwgjen fen syn on-folkommenheit: Fen waem socx bekend in oon-mercke wirt dat iz yn wierheit in forstânnig in folmacke man ondere minsche bern. Ynne somme, wy moate, mei Salomon, to dizze stippe komme: Dat de freze Goads it oonfange in it eine fenne wittenheit e iz. In dat dizze wyzdom bye wrâd jiette for inckel nare-wirck uwt hoalle, in fen dy salme az in dead-fynne forfolge wirt. In allyck ien minsche dy God frezet nin quea beheart to freezjen, oermits alle quea him altyd to beste tygget, alsoo sil hy æck yn dizze wrâd naet folle goe's forwachrje, om dat hy de dealle for syn swern fijne het, dy ijnne heilige bledden ien oerste fenne wrâd neamd wirt. Mei het oaffninge den, dat wy uwz tijd trog bringe, soo komt de jeld uwz jiette oer, eer wy 't merckje, dy wy nogh trog in iensem, nog trog in gemien libben ondere minschen naet ontgean mogge. Elck ien het reckninge macke om mei de åderdomme to moggen restjen fen alle moeite, in nin bekomringe meer to habben, den om suwn ik restlijcke to libbjen: Ondertwissche iz dizze tijd naet oorz az in geate fen it fore-geande quea, in yn 't gemiene in groeiheftige maei-tijde fen alle miz-dieden in gebrecken dy-se ijn 't fore-hinne-geande libben dien habbe. Yn dizze tijd hab Y de swackheite fenne bernesheit in oon-sioen for-silchippe iz. Yn dizze wird Y leane fenne oerdiede in onkuwsbeithe ynne jeugd bedreaun, fenne jichte, lindnc-pijne, stien æf

fan ijnnē longstalle æf bonge, in oore quolme, dy jo, mei in ly-
leaze seartme fen it iene lid fore in't ore nei beroavje. Yn diz-
salme wird y betelle fen it weitsjen, sorgjen in ærbeide des gaests,
dat y yn jon manlycke jieren hånd habbe, mei't fortuesterjen fen
jon gesicht, gehoare in oore sinnen, dy jo d' iene fore in d' oore
nei bejacene, uit-nimd it fiele fenne pyne. Dear iz naet in lid oon
uwz dat de deade naet to pân nimt, ængjende dat wy uwz dei fen
betelljen quealck fille hâde wolle. Wy habbe by-nei naet folle
oon uwz dat naet stoarn iz, in naet to min libbje uwz gebrecken
yn uwz, ja libbje naet allinne mar forjengdje fen dei to dei, yn
spytte fenne natuvre. Want dy goarjende giergert (hoe wol korts
meye iene schonck yn't græf wezzende) bedobbet jiette syn jild,
naet oorz æf hy 't er schier-moarn jiette reiz weer uwt dollje
schoe. De eer-gierge befelt yn syn uwtterste-wolle uwt-windige
steat-prealle to syn uwt-fearte, in det syn opblieznaheit nei syn
deade jiette libbjen in wynsetjen. Dy dertne onkuwsske dy naet
langer meye foetten donsſje kin, donsſet meye schofte-bledden.
Al dizze suwnen habbe him bejuwne, mar hy kin'er jiette naet
fen æf-schiede. It bern het neye jeugde forlange, mar dizze be-
klægetse. De jonge tjierl het libbe heapjende op it to-kommene,
mar dizze fielt it jinwirddig quea, in de fore-geande ydle nocht-
ten berouwje him, in hy beloacket naet. dear hy yn't to-komme
nei winschje mei. Hy iz gicker az in bern, oermidz hy de tyd
beklæget dy naet meer oon't quea dat hy'er yn lit het. Hy iz illin-
diger az dy jonge-tjierl, oermidz hy nei in illindig libben, niet
kinnende az illindig stearre, naet siocbt ruwn om him den miz-
treatigheite in fortwyv'linge. Oonlangjende dy jinge dy, fen
syn jeugde oon, de stryde tjin it flaeſch in de wrâd oon-nimd het,
dy fo folle moeite dien het om him salme to stearren, in de wrâde
fore tyd to forlitten: Dy him, boppe gewoontlycke illinde,
jiette mei dizze greate in on-genezlycke sieackme fenne jelde be-
swiere fynt, fielt jiette faeck meer kreft yn syn fortorre flaeſch,
az ynne gaest. Lieave fiz my dogge, het formeitse kin hy'er yn
habbe? den allinne dear yn, dat hy syn eine nei by, syn stryde
eingje, in him ree siocbt, om trog' e'deade uwt dizze fortrietige
finzenisse ontslein to moggen warden? Dear yn hy de heele tyd
fen

fen syn libben pýnge in plæge warden iz. Ick wol hier jiette naet
 iens petearje sen it on-tollycke quea dat de minsche ynne forschate
 åderdommen oerwicelgjen kommt : Az forlies sen Aders in friue-
 nen, fordriewinge, forbân-smerte uwt syn in syn for-åders
 lân, misginsten in oore dy ynne wrâd gemien binne: Dat d'iene
 klæget oer 't forstearren sen syn bern, d'ore dat 'er dy behâdne
 het : Dat d'iene gâllet oer de deade sen syn wv, d'ore datse
 jiette libbet: dizze klæget dat 'er to djiep ynne hðaf-tabert steekt,
 dy kiermt dat 'er 'er naet fierer noag yn is. De wrâdiz so fol sen
 quea dat m'et yn ien wrâd fol hoeck-leaven quelck beschrieuwe
 schoekinne. Dit is noag, dat, so de minsche dy me d'alerloc-
 kigste neamet, syn lock in on-lock tjin elckoore einsere, hy schil
 him salm wol illindig achtje: Indy jinge dy sock in sock ien nu so
 lockig ðardlet, schoe nin trye dægen yn syn pleats wezze, æf hy
 soe-se de eerst-kommene jearn oerjæn. Ja dat hirder troait, yndien
 dy jinge dy yn al syn lock in foor-spoede, dat hy ea hânde het,
 oer-mierckje woe het al moeite in fortriet hy lit het, om dy to
 bekommen: in dy forkrygge habbende, jiette al dien het om dy
 to bewearjen, (want ick kåtrje hier naet az sen nochtten dy-me
 bewearje kin, in naet sen socke dy ijn ien ægenblycke forgeane)
 hy sil uwt in trog him salme ðardelje, dat it to wachte nimmen
 salme sen it greateste lock oppe ierdne iz fol illinde in fortriet. Lit
 uwz den besluwtjende fizze, dat de bernskheite naet is az in
 gicke sluechtigheite: De jeugde in ydel-baernende hietne: De
 manheite in swiere bekomringe: In de jeld in fortietlycke quol-
 me: Dat uwz ægen naet binne az trienen: Uws formeiszingen
 tjienst-siochtmeynne gaest: Uws goe naet den moeite in pijne:
 Uwz hæchheite in eer-prealle ien swiere leſt sen ydelheit: Uwz
 rest ien onrestlijckheite. In it kommen fenne iene åderdomme ijn-
 nie oore, naet oorz iz den fen 't iene yn 't oore quea to reitsjen, in
 fen in lijs to in greater: In dat d'iene wetter-wæge altijd d'ore
 ford schuwt, te tijde to dat wy ijnne hâv'ne des deads komme.
 Lit uwz den toleſte, fiz ick, besluwtje, datit libben naet iz az
 in bejeartme nei 't to-kommene, in ien berouwe fen 't forlijnne:
 In klien-achtinge fen 't jinge me smecke het, in ien nitte 't jin-
 ge me jiette naet prieuwke het: Yen ydle tinsing fenne forlynne

in ien on-sjekre forwachtjen fen ien to-komm'ne stateau. Ein-
linge dat 'er yn 't heele libben naet syckerer iz, den de sycker-
heid des Deads, in d'onsyckerheid dear uwre fen dy salme.

Kytse! nu komt de deade uws to : Loaitse! hier begintse to
næckjen, dat wy so ængstig freezje. Nu stiet uws trog to noaz-
jen æft jx æck soo quea iz, az-me uws wys macket, in æf wy
dy soo schrilljende flean motte, az wy gemienlycke dwaene.
Wy freezje 'er fore, mar as de lytse bern for ien siamme æfin
byld fen in hixse. Wy forschrickje 'er for, om dat wy it naet be-
gryppje allycken it ynne wierheite iz, mar achtje 't droavigh,
wread, freezlycke, allyck it senne ferve-miellers oone moerre
mielle wirt. Wy fluchtje for her : mar dat is om dat wy mei soc-
ke gicklycke ynbyldinge bedjupt binne, dearom dwaes wy 'er de
tyd naet to, dat wy se iens rjuecht oon-schoagje. Lit uws mar
stean blieuwe, in her stantheftiglycke, mei beide ægen oon-
kytssje, wy fille se wol oorz fijne az me se schildret, ja mei friuen-
lyck er oonkyts as ien illindig libben.

De dead iz it eine fen dit libben, dit libben is in illindighei-
te in ien doerjende on-waer, soo is de deade den de uwt-komste
fen uws illinde : In de muwlle fenne hâvne, dear yn wy fen alle
storm-twierren befrye fille wirde. Schille wy den schromje dy
uws uwtte illinde in klip-neade ynne hâvne tjocht? Y fille muwlck
sizze dat 'er pynne yn 't stearen field wirt. Az ick jo dat to-
jou, soo moat y bekinne dat dat selle æck yn 't genezzen fen
ien wuwne schydet. In minsche saken steane foo, dat pin quea
wei-nimd nogh heele wirde kin, buwtte ien oore quea. Want
om ien knielinge (contusie) to genezzen, soo moatme 't eerst
yn-flymje. Mar y schille sifse dat 'er greate swierigheite yn
disse trog-gongh gelegen is : Dear is æck nin hâvne dy nin nea-
re in moelycke yn-gongh het. Æck is dy yngong to de deade
allinne fortrietlyck, as wy uws dy selle fortrietlycke meitissje,
soo wy 'er mei ien fortrietlycke Gaest, onrestlyck gemoed, in
mei forsæge in wanckle moedige tinslenisse to-komme : Mar
lit 'er uws ien getreaste gaest, ien stantheftigh in bewisse gemoed
to bringe, wy fille 'er pryclie nog swierigheite yn fyne. Mar
trouwen, het pyne det uws de deade dogge oon? het kin jx dogge
bet-

bette je it jinge dat wy fiele? Wy beschuldigje her fen al de pyr-
ne dy wy yn't eine fen uws libben lye; In oon-merckje naet iens-
kes het wy al folle meer smert in siachten lit habbe, in dat buwt-
te stearren: hoe folle het siger in swierer pynnen wy in dit libben
field habbe, so dat wy dear trog de deade om holp loent jene. Al-
le pynne dy uws dit libben, op uwt-gong, oon-det, lizze wy
oppe deade, in trog-mierckje naet dat it libben mei folle forschate
pynnen begoast in sol-libbe wezzende, æck nin-sins buwtte dy
fiele eingje kin. Wy begryppje naer (siz ick) dat in uwt-eine fen
uws libbjen, in naet de deade, uwz so hoffnet: dat it lest ein fen
uws schyp-fearte uws so soer falt, in naet dy rest-hâv'ne dear wy
yn komme sille, dy nwz dog oors naet wezze fil az in besfryinge
for alle wynnen. Wy bekleve uwz oer de deade, hoe wol wy uws,
mei greater riuecht oer uws libben beheardne to bejameren. Al-
lyck æfien, dy lang sieack wezzen hie, in dear nei suwn warden-
de, dy leste pynne naet op it oerbliuw'sille fenne suwchtmē, mar
oppe suwnwirdinge lizze woc. Ljeave her is dea to wezzen oors
to fizzen, den naet meer to libbjen op disse wrād? Habbe wy
æck ienige pynne field, dae wy hier jiette naet wierne? Naet
ynne wrād to wessen is dat pynne? Lyckje wy ea better ien dea
minsche den as wy slieppje? Æf habbe wy inter tyd meer rest, as
yn dy uwre? Is dit den nin pijne, wierom beschuldigje wy de dea-
de den meer fenne pijnne, dy uws fen't ein-uwtterjen uws libbens
oon-dien wirt, as de tyd for de geboarte fenne smerte dy wy
ynne geboarte lye? As dy libbens ijngong mei galljen schijd't,
is 't den wondre dat de uwtgong him dear yn lijcket? So toon-
gong uws wezzens yn pijnne begint, is 't den so bjuestre dat it ein
æck so-dienig is? Iz 't dat detijd for uws geboarte (dae wy jiette
naet wierne) sonder pijne wezzen is, in de stuwn uws les wezzens,
yn 't tjin-deele, fol pijne, op wae schille wy den mei rjuecht,
fen disse leste pijne d'oorfâke lisse, op it jin-wirdig wessen, æf
oppe to-komne tyd wier yn wy naet binne? Wy litte uws tinsje
dat wy den eerste stearre as wy uws leste amme-lnicke uwt-walm-
je, in oerkroaje naet dat wy alle degen, uwren, in æghen-
blicken stearre. Wijlst wy libbje soo stearre wy, Wijlst wy
waeghsje forgeane wy. Wy geane naet ien stappe ijn dit libben, æf

wy komme de deade in tred ney'er. Dy it tredden-deele fen syn
jieren belibbe het, dy het ien trodde-perte fen syn deade bekom-
men. Alle forlynne tyd uwze libbens iz dea, dŷ jinwirdige tyd
libbet in steart to gelycke, in de to-komme sil jiette fen gelycke
stearre. De forlyne tyd iz naet meer, dy to-komme iz jiette
naet, dy jinwirdige iz, in iz naet. Einlinge uwz heele libben iz
naet den ien deade, ja allyck in kersle dy yn uwz lichem ontstisen
is, dy de wyn yn somge det oerrinnen æf raenen, yn oore stjealp-
linge uwt-bliefst eerle jiette to healle is, in yn oore to eine uwt-
doerret. It schyd den so't wo', wylst dat se lieachtget soo for-
baerntse: Her klearheit iz her fortiermjen, her schynf'le ien
gauw forswingkjende ryyck: her leste sioer is ææk it leste fen it
smoar in limme. Allyck is it libben fenne minsche ææk, libben
in stearen iz ien ding ynne minsche. Wolle wy de leste atmme de
deade neamme, soo moatte wy alle oore sijcken ææk soo hiette,
want ja komme alle gearre uwt ien pleats, in ja schyde op allycke
wyze. Yen onderschie iz er jiette twissche dit libben, in't jinge
wy de deade neamme, to witten: Dat wy doerjende dit libben al-
tyd hette habbe to stearen, in nei it selle naet synne wier fen to
libben. Ynne somme, dy jinge ææk dy lauwet dat de dead ink-
lijcke it ein fenne minsche is, dy beheart im jiette naet to freez-
jen: Want dy langh beheart to libben, dy beheart lang to stea-
ren: In dy rimpen ængel to stearen: dy ængel (om egentlycke
to sprecken) naet to habben om langer to stearen. Mar de dead
iz uwz (wy dy yn ien bettre schoale onderriuechtge binn) jiette
wol in heel oor dingh. Wy behoave nin fortreatinge jinne deade
allyck de heidnen, mar de dead salme beheert uws treat to wez-
zen, tjin alle oonstietende fortrietten. Wy moate naet alle ptelje,
allijck ja dwaene, dat wy de deade naet freezje, mar moatte
uwz ææk wenne dear nei to hðappjen: Want ja iz uwz allinne
nin uwt-gong in eine fen't quea, mar in to-gong to alle goe. Ja
is uws nin eine fen't libben mar in eine fenne dead in it begin fen
't libben. Better, seit Salomon iz de dei des deads, den de dei
dear geboarte. Wierom dat? Om dat it uwz leste dei naet is, mar
de geboarte fen ien yvigh-doerjende dei. Onder dizze schiene
klearheite schille wy nin berouwe fen it forlynne, nog langjen
nei

nei it to-kommene habbe: Want it sil uwz al to gearre jinwirdigh
wesse, in dit jinwirdig schil naet forgean. Wy schille den naet
meer troaye nei ydel-naetige in moei-sillige wollustne, want wy
sille mei oprjuechte in folkommene nochlyckheiten oer-mietrne
fold wezze. Wy sille uwz naet meer w提醒 om de ryyck in
domppe fenne ierde to forgearjen, want de hymmel schil uwzers
wezze. Dizze klonte ierde, dy uws altyd neye ierde tiocht, sil
den ynne ierde bedobbe wezze. Wy sille naet meer so lefste bod-
derye dwaen, om fenne iene trappe oppe oore, in fenne icne stea-
te to de oore to kommen; want wy schille hæg boppe alle hæch-
heite fenne wråd forhæge wesse, in sille sen boppne belaeitsje dy
gickheite dear jinger dear oer wy uwz nu forwonderje, dy on-
der inkoare plockhierje allyck de bern om in sæck dy naet in
aeplewird iz. Einlinge wy sille nin stryd meer habbe yn uws sal-
me. Want uwz flæsch sil stårn wezze, in de gaest sil folkom-
lycke libbje: Uwz ien-sinnigheten (passien) sille bedobbe wesse,
in de reden schil her uwt-breidje. Uws siele forlosse wessende fen
disse fuwlle on-himmele finzenisse (dear in jæ trop socken langen
tyd by-nei wenne, in fortiermd wier) sil weer lofte krye, her
ade wen-pleats kinne, in her eerste klearheite in wurdigheite weer
beïnflje. Want dit flæsch (mijn friuene) dat Y siele, in dit lichim
dat Y oon-riere, dat iz de minsche naet. De minsche is yane
hymmel bern, in de hymmel is syn æf-komste-Jan, in syn lofte.
Dat hy yn't lichimmeis, dat is allyck æf'er uwt-bâns in beslet-
tenwier: Want de minsche is egentlycke siele in gaeft. De min-
sche is fen ien hymmelsche in Godlycke lijckenisse in stalle, dy
naet plomps nog growws yn her besluwt: In dit lichem (allyck it
nu iz) iz naet oors as de schille, æf baste, fore siele in gaeste,
dy neadwinding britsen wirde moat, as wy ontlettne wezze wol-
le, æf bejearje to libbjen in de dei to sian. Uws tinckt wol dat
wy ienig libben in siele habbe, mar wy binne al forkromme, wy
mogge uwz wjuecken naet uwt-spriedje, ick swy dat wy uws
flecht neye hymmle nimme soene mogge, so langh as dizze ierd-
klonte naet fen uws nimds: Wy loaitje wol, mar trop brillen
dy uwz bedriegje. Wy habbe wol ægen, mar mei fluiten bedit-
sen. Uws tinckt wy sjea, mar dat is trop in droame, dy uwz naet

den

den lieagen fore æge guwchlet. Al uws hebben in witten is naet den ydelheite in bedriegerie. De dead allinne mei uws it libben in it siean jaen: in wy binne soo onforstânnigh dat wy miene dat uws dat selle dear trogh benimd wirt: Wy fizze dat wy Kerstenen binne, wy leauwje ien yvigh libben nei dit forgonckijcke, wy leauwje dat de deade naet oors is az in schiedinge fen lichem in siel; Dat de fiele weer-keert om her fillige resten fen God to nuttigjen, dy allinne alle goeheite salme is: in dat jæ to leste dei jearm lichem weer oonnimmefil, dat den it fordear naet meer onderwijd wezze schil. Wy folle al uws boecken mei dit uwt-nimmend peteare: mar az it 'ir to komt, soo schoddje in ljea-lillje wy allinne fenne deads namme, az for it onjouwljickste on-dijer oppe ierde. Iz 't dat wy leauje ir jinge wy 'er fen fizze, wierom freazje wy den lockig, gerefst in better to free to wezzen ijn ien ægenbljicke, az wy ijn it langste libben schoene mogge wirde? Schille wy naet jin uwz tanck bekinne moatte, dat wy sockx boppe heale naet lieauwje? dat it naet oorz az wyn-wirdden binne? Dat al uwz peteare (allyck dy great-spreckers by 'e diske) naet iz az ydel-pochjend' op-jaen? Y sijn 'er wol somge dy fizze: Ick wit wol dat ick uwt dit libben yn in oor better fearje, dear oon twyvelje ick ææk naet, mar ick freezje allinne dy tred dy twissche twijn iz, in fen my oer-lieapt wirde moat. O earmhertige minschen! Jæ sille jearm salme korts daet habbe om herre earme kost hier to bekommen, jæ schille, in oor to wolle, wol tuwzne pijnen in ontollycke wuwnen fordrein habbe: jâ schille jearm yn grote pryclke fenne deade bejaen, om forgoncklycke dwaen, dat min az naet is, in dat muwlck mei jearm fil forgean. Mar asse mar ien tred behðavje oer to staepjen om to formeitse to kommen: naet to ien gemienne wille, mar so-dienige dy ninter minsche gaest het begrypje kind, soo ontsjiet herre't hert, den freezje, in jiette iz it sonderligste fen jearm quea naet az ængstme. Litse my hier naet fizze, datse allinne for dy pynne freezje. Want dat iz mar in schnwl-klaed dearse jearm swack geldave mei sykje to be-sloppjen. Want jæ soene learrre yviglycke weinje in kiernje oone jichte bliez-stearen. Jæ schoene learrre al uwz tiermjende fen lea to lea stearte, in jiette (so to sprecken) nei it fiele in forstân libbjie,

den

den rimpne in ringen hian to stearren , om strackx dear nei yvig
to libbjen . Datse hier naet folle wirdden meitse , zizzende : wy
bejearje mar libbjen to leeren yn dizze wrād : Want elckom iz
fen salm dear yn noagh leerd , in dear iz nimmen æf hy forstiet dy
hanlinge wol . Dearom leere learre stearren yn dizze wrād : In
om ienskes wol to moggen stearren , so stear yn jo salme alle dæ-
gen , in stel jo so oon allyck æf it eine fen elcke dei , it eine fen jon
libben wier . Mar dear iz naet datse noder in on-leaver hertse den
it kātjen fenne deade . Oonforstānige minschen ! wy prycl-
tearje uwz libben ynne bloed-wauweljende tuwt fenne oorloge ,
om sān fleamschen sōalts deis : Jā om in kliene buwite fillewy
d'firddigste oone storme wezze , in faeck mei pryclke fen lyv' in
siel gean ter pleatse dear nin hōape iz fen weerom kommen . Mar
az wy uwz fen alle pryclke ontlestgje , on-wirddearlycke dingen
forkrye , in yn it yvige libben komme mogge : so feinzje wy uwz
it trog-geen fen ien tred to freezjen , dear lyckwol nin swierig-
heite yn iz , az allinne it oon-gryppjen . Ja wy feinzje uwz so jamk ,
dat , so wy dy naet moastne passearje , mei æf tyin wolle , in dat
God uwz jin uwz tanck goe dwaen woe , me soe nauw ien ynne
heelewād syne (hoe illindig in ramp-sillig hy ænk wezze moacht)
dy dy wei lanz troaje wolle schoe . In oor mei sizze : Wiert dat ick
fijftig , tseftig , jieren libbe hie , ick soe wol to free wezze , in naet
langer bejearje to libbjen : Mar 't is nin peteare dat ik so jong stear-
re schoe , ick beheerde de wrād ommers kinnen to leeren , fore dat
ick 'er uwt schiede . O ! earme onwittne minsche az y binne , dear
iz yn dizze wrād nog jonge nog åde . Want dy aller ådste forlycke
by al it jinge forlijnne æf ænk jinwirdig is , is nammers in stipke ,
In az y al libbe habbe to dy bejearde tyd fen jeld , so sil al it forlynne
naet wezze , in fille jiette meer bejearje . Want fen it forlynne
schil Y naet behåde as beklei in leedwezzen , fen to-kommene naet
den forwachtjen , in fen 't jinwirddige schille y nin benoeyen hab-
be . Y fille den ommers alsoo beret wezze om nye uwistelle to for-
syyckjen as foor hinne . Y ontgeane jon Schild-æscher fen mōanne
to mōanne , fen termyne to termyne , in y schille him oppe leste dei
so nei betelle wolle az oppe eerste . Dearom twijldst y dogge be-
tellje moatte , so iz 'er naet better az 'im dear fen quyt to meitssjen .

Y habbe bepreau al it jinge dat de wrâd nochlijck achtget, dear is naet nyys meer to forwachtjen: In schien y dear al faeck in follemiellig weer fen drinckje, y sille dear trog naet meer forsiedge wirdde: Want dit lichim dear y mei beheft binne, is allyk it boyemleaze fet fenne Danaïden , dat naet fold wirde kin. It lichim sil eere y sed binne fen it to bruwcken, æf, om better to sizzen, to mizbruwckjen. Y bejearje lang libben. Y bejearje ien lang libben om it selle to fordwaen yn onnutte nochlykheiten uwt to stîrten, in yn ydle naetigheite trog to bringen : Y binne gierg yn 't selle to bejearjen, in stîrt-stjealpjende ynne bruwickme. Sizze my naet dat y it gemiene-best, jon Fader-lân, ja God salme jearn hette langre tjienje woene. Want dy jo to wirck stelle, in dear in beroppne het, dy wit æack wol hoe lang y dear yn, wezze moatte, dy kin sijn wirck wol belizze: In az hy jo langer spearre, Y schoenet muwlck alle heel bedearre. Mar æf hy jo nu myldlijck for jon moeite beleanje woe, in so folle for ien heale, az in heele dei-hiere jaen woe: so folle, az y to dy mid-dei to ær beide habbende, æft y de lefft in de hiettne fenne hele dei drein hiene, woe betellje: beheare y him des to jamcker naet to betanckjen ? Mar so y de wierheit riuecht uwtterje woene: Y bekleye de sekken fenne Weduze naet, dy y litten hebbe op it stippe fen 't wyzjen, nog it ampte dat y oon jon Heite, soone æf friuene naet woene betijenje: nog ienige gesente boodschip, dy y willig wierne foor 't gemiene beste to dwaen. It iz jo æack naet om de tjienst Goads, dy him folle better trog jo kin dwaen tjienjen, den y jo salm to tjienjen witte. Y bekleye jon huuzen, hoaven, fornimed oonslagen, mirlseryen, in jon onfolmacke libben, dat nin uwren, jieren, stuwnen nog tyden folmeitsje kin, mar y salme sille 't wol yn ien ægenblycke allinne beschickje, az y riuecht eernjende betinsje wolle, dat 'ir naet oon gelegen iz wenneer it in eine nimt, az 't sliechts wol eigewirt. Nu iz dit libben wol to eingjen, oorz naet den wollig to eingjen folgjende wollig de wolle Goads, in him naet luwcke to litten to 't jinge dat wezze moat. Om wollig to eingjen so moatme hðapje in naet freezje to steerren. Om to hðapjen so moatme hjer neimaels, ien wißer, ien bettrer libben forwachtrje: In om socx to forwachtjen so moatme God freezje, mar wac him riuechi freezet dy freezet nin ding ter

wrâde, in hoapjet oppet to-komme. Dy yn dizze sticken wol gruwngē iz, dy mei de deade naet oorz az ljeaf in wol-komme wezze, oermidz hy wol wit dat hy dear trog to ien wol-winsche rest komme sil. De pynne dy 'er yn wezze mei, dy schil mei swetigheite trog-huinnigge wezze: It lyen schil mei dy hōape drinst wîrldde. De prieme fenne deade salme sil forstôarn wezze: Want dizze pjuecke iz naet az de ængstme: Jâ 'k sil jiette meer fizze, hy schil it quea datme ynne deade freazjet, naet allinne forachtje: mar sil æk tuwlckje mei alle ongelocken dear fore me yn 't libben so schrilljende be-ængstge iz, in schil om al dizze buwze-mannen laeitſſje. Want het kin hy dogge freezje dy nei 't stearen hōapjet? Wolme him uwt it Lân drieieuwe? Hy wit dat hy ærnze ien bettre Vader-lân het dearme him naet uwt jeye kin: In dat al dizze lân-schuppen naet oorz binne az herbergen dearme uwt schiede moat az 't de weerd beljeaft. Wolme him ynne finzenisse fytterje? Me kin him nin slimmer, fuwller, tjuestrer, onrestlycker in fortretti-ger finzenisse jaen az sijn ein lichim. Jâ wolme him deye in fen diz-ze wrâd jeye? Dat iz 't jinge hy bejearet. Æf 't den trog fioer, trye dægen æf trye uwren to-giet, dear passet hy naet op. Want it iz him om 't selle, trog het portte dat hy uwt dit libben schaet, oermids syn dwaen altyd dien, in syn saken ree binne: Wittende dat dy selle porte (wier trog hy uwt dit libben giet) ien yngong is fen ien lock-filling yvig libben. Me kin him naet quea 'er drygje az mei 'e deade, in dat iz it dear hy 'im nei oonstelllet: It quealte dat me him mei oon-dwaen iz dat me him stearren det, in dat iz 't jinge dear hy nei langjet. Dy dregeminten dear Lân-wriggen (Tyran-nen) achtget hy for oon-laeitſſjende belauwingen: de swirden fen syn synne tjocht hy to sijn forndeele, want hy wit dat it dryggjen des deads oors naet is den onthiet des libbens, in dat dy aller-dead-lyexte wunnen in quetzuren him oors naet dwaen mogge den on-stearlyck meitsſje. Yn 't kirt, dy God frezet dy frezet dy deade naet, in dy fore deade naet ænget dy schrommet for ninding yn dit libbjen. Hier op sil y miwlck fizze: Iz de deade so hêchlyck to winsckjen so beheartme sijn libben to forkirttjen, op dat me fen alle dizze queaën forlosse, in de to-komme goeën geniettje moacht-ne. Ick ængje forwier naet ienskes, dat wy trog it langh-halzjen

nei ienig goe, uwz libben ien ægenbljcke forkirtje schille. Want æft' er dy gaest
wel nei reck-halzjet, so fil it lichim, (dear mei degaest bcsinzen iz) him jietre
naet den to folle ney'e icde tjean. Ææck wol ick' er dat naet uwt befluwtt: Want
wy beheare to arbeidjen om uwz flæsch to deyen in de wrâd dear uwt to jeyen,
mar uwz salme uwt de wrâd to holpjen iz uwz nin-sinz bedarlove. Yen Kerstne
behearte mei njue uwt dit libben to schieden, in naet mei ængstme dear uwt to
fluchtjen. Yen Kerstne iz sen God ordineare om yn dit libben to frijdjen, hy mei
sijn rjigge (gelid) sonder schâonne in op-spreckinge naet forlitt: mar so him dizze
greate Haed-man beljeaft' er uwt to roppen, dat hy den mei ien fry gemoed gehoar-
samje, in de æf-tochte yn tanck nim. Want ien Kerstne iz naet bern, om him
salme, mar om Goade to libben. Hy het sijn libben fen God az yn hiere, om it
selle to besitten so lang az it him beljeaft, in om him dear mei to tjenien. De ege-
ner mei' im dat beninne az 't him beljeaft, mar de bruwcker mei' naet forlitt
az 't him to paffe komt. Stear y jong, tanckje'er God for, allijck in Schipper dy
trog ien kieljende forewijn ringen ynn behâdne hâvne komd iz. Stear y âd, tankje
him lijkewol, want hab y hette min wijn in kieltrne hånd, muwlek hab y æck
socke hæge wetter-wagen naet field. Dearom onderlizze naet om jo to spoedjen æf
to fortðavjen nei jon ein goe-tincken: Want y habbe de wijn naet yn jon mouwe,
in y schoene wol licht meits dat y (ynne pleatse fenne hâvne to foroerjen) schip-
breck lyc soene. God ropt somge to moarn-stuwne, ienige middeis, oore juwns
fenne ærbeide. d'Yene hofnet hy dat hy begint to swittjen, de oore lit hy forbarne
yne Sinne, yea tredde briedt in fordruwgget hy mey' er diede. Lockel forlit hy
nimmen fen de sijne, mar forgearette all yn sijn rest-pleatse, in jouwt jearm herre
leane to rjuechter fluwne. Dy nu it wirck forlit eer hy hem ropt, dy forlitt sijn ær-
beid. In dy him foor de rjuechte tyd lestig fält, fornaetigt sijn leane in fortjenien.
Dearom mōate wy uwz yn sijn wolle oerjaen, dy uwz æck ynne midz fen uwz
ærbeidjen kin dwaen reithen. Ynne somme wy fille dit libben naet haettje om dat
it fol on-reß'in mocite iz, want dat iz, lôaiheit in sluyghheit. Wy schill' et æck
naet heavje omme wol-lusten, want dat iz ydcl-naetige grickheit.

Mar wy mōate uwz bruwcke om dear yn God to tjenien, dy uwz nei dat selle
yn lijckre rest bringe fil, in op-follje mei formeits-rycke nochten dy nea forgean
schille. Wy schille dy deade æck naet foor-fjuechtje, want it iz bernsckheit dear
foor to ængjen, in al sjeande ontmete uwz. Wy file dy æck naet sijckje, want
dat iz onbetochttheite, in me feart æck naet az me wol. Want it ieneiz in teek-
ne fen fortwijv'linge, in it oore fen lôamheite, in yn nin fen beide iz ien kloek-
hertige moed. It iz noag dat wy dy alle stuwnen frysmedlijck oerfallé: Want allijc
naet wiſer iz den deade, also iz 'er æck naet on-sijker az dy uwre fen dy selle,
dy allinne bekend iz dy yvige ienige God, wier yn wy (az wezzende dy ienige
Autoare fen libben in fenne deade) alle gearre moate sijckje to stearen, A M E N.

U W T.